

**Vlaamse
overheid**

**VERSLAG OVER
DE FINANCIËLE TOESTAND EN DE
EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND VAN
HET HOGER ONDERWIJS IN 2023**

WOORD VOORAF

Het jaarverslag over de financiële toestand en de evolutie van het personeelsbestand voor het hoger onderwijs in Vlaanderen in het boekjaar 2023 wordt voor de vijftiende keer gepubliceerd. Het bevat de belangrijkste gegevens over de financiële en personele toestand van de hogescholen en universiteiten in het werkjaar 2023. Met dit verslag wordt uitvoering gegeven aan het artikel IV.104, 3°, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, zoals gewijzigd, waarin is bepaald dat het College van regeringscommissarissen jaarlijks vóór 1 september een sectoranalyse opstelt die de financiële toestand en andere belangrijke parameters van het gehele hoger onderwijs beschrijft van het vorige kalenderjaar. Het rapport bevat zoals vanouds een hoofdstuk over de universiteiten en één over de hogescholen waarbij voor beide geledingen van het hoger onderwijs een gelijkaardige opbouw werd gehanteerd.

Ondanks zeer grote verschillen tussen de individuele hogeronderwijsinstellingen waren de geaggregeerde cijfers van het resultaat van het boekjaar opnieuw positief voor beide sectoren. De universiteitensector zette een geaggregeerd resultaat van 258.445.865 euro neer in tegenstelling tot 2022 toen er voor het eerst een negatief geaggregeerd resultaat was van 1.499.996 euro. Ook de hogescholensector deed het beter en boekte na een bescheiden positief geaggregeerd resultaat van 16.170.648 euro in 2022 een merkelijk hoger positief geaggregeerd resultaat van 40.071.291 euro in 2023. Het herstel van de financiële markten in 2023 droeg in niet onbelangrijke mate bij aan de betere eindcijfers. Dit uitte zich o.a. in de terugname van een deel van de in 2022 geboekte latente minderwaarden, weerspiegeld in – weliswaar hoofdzakelijk louter boekhoudkundige en voorlopig eenmalige – hoge tot zeer hoge financiële resultaten.

Ook het geaggregeerde bedrijfsresultaat van beide sectoren bleef positief, maar evolueerde verschillend: dat van de universiteiten steeg licht met 1,82%, dat van de hogescholen daalde met 6,38%. Vooral de effecten van de oplopende inflatie wogen ook in 2023 sterk door: er volgden nog 2 tussentijdse indexaanpassingen van de lonen in 2023 naast het effect op jaarbasis (doorrekening naar 12 maanden) van de vele tussentijdse indexeringen van de lonen uit 2022. De introductie van de automatische koppeling van 80% van de werkingsuitkeringen aan de spilindex sinds 2023 bracht hiervoor wel enig soelaas onder de vorm van een gegarandeerde en stelselmatige aanpassing van de basisbetoelaging voor de lonen aan de inflatoire context. Universiteiten en hogescholen zagen zich daarnaast ook geconfronteerd met duurdere algemene werkingsuitgaven en gestegen bouwprijzen. Beide sectoren voerden een voorzichtige aanwervingspolitiek ondanks een toename van het studentenaantal en gestegen onderzoeksactiviteiten- en projectwerking. De globale tewerkstelling (aantal voltijdse eenheden) bij de universiteiten en hogescholen steeg respectievelijk met 1,83% en 1,43%.

De globale balansstructuren en de liquiditeits- en solvabiliteitscijfers bleven onverkort getuigen van twee sectoren met voldoende financiële stabiliteit.

Naar de toekomst toe staan de hogeronderwijsinstellingen voor zware structurele uitdagingen. Er komt een demografische golf af op het hoger onderwijs en er zijn veel infrastructurele noden die blijvend moeten worden gelengd, ook inzake verduurzaming van het patrimonium. Aan inkomstenzijde worden zij mogelijk geconfronteerd met besparingsinitiatieven binnen de Vlaamse begroting en volatiliteit in de inkomsten van andere financiers.

Zoals vorig jaar wordt er ook in deze editie rekening gehouden met de verschillende lezers. Voor wie zich snel de hoofdlijnen wil eigen maken, is er een samenvatting toegevoegd. Wie graag visueel onderhouden wordt, kan de bijgevoegde PowerPointpresentatie doornemen.

Ik wil ten slotte alle collega's en medewerkers die bijdroegen aan de totstandkoming van dit sectorverslag danken voor al hun inspanningen zodat dit rapport opnieuw kon worden afgerond binnen de decretaal bepaalde termijn.

Nadine Van Haecke

Voorzitter College van regeringscommissarissen bij het hoger onderwijs

**Vlaamse
overheid**

**VERSLAG OVER
DE FINANCIËLE TOESTAND EN DE
EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND VAN
HET HOGER ONDERWIJS IN 2023**

Deel I - Sector Universiteiten

INHOUD

1	SAMENVATTING	7
2	INLEIDING.....	10
3	ANALYSE VAN DE FINANCIERINGSBRONNEN	11
3.1	Eerste geldstroom	11
3.2	Tweede geldstroom	14
3.3	Derde geldstroom.....	15
3.4	Vierde geldstroom.....	16
3.5	Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	17
4	ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN	19
4.1	Geaggregeerd	19
4.1.1	Resultatenrekening.....	19
4.1.2	Bedrijfsopbrengsten	20
4.1.3	Bedrijfskosten	23
4.1.4	Resultaat.....	26
4.1.5	Investerings.....	27
4.1.6	Balans.....	30
4.1.7	Cashflow.....	35
4.1.8	Financiële ratio's	36
4.1.9	Budgettaire analyse van de studentenvoorzieningen	37
4.2	Kengetallen per universiteit	39
4.2.1	Resultatenrekening.....	40
4.2.2	Variatie gerealiseerd resultaat versus begroot resultaat	40
4.2.3	Investerings.....	40
4.2.4	Financiële ratio's	40
5	ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND.....	42
5.1	Geaggregeerd	43
5.1.1	Tewerkstelling	43
5.1.2	Tewerkstelling naar financieringsbron	43
5.1.3	Tewerkstelling ZAP en AAP per statuut	44
5.1.4	Tewerkstelling ATP per niveau	45
5.1.5	Tewerkstelling WP per niveau.....	46
5.1.6	Loonkosten	47
5.1.7	Studentenaantallen versus personeelsbezetting.....	48
5.1.8	Personeelsleden naar geslacht.....	50
5.2	Kengetallen per universiteit	51
5.2.1	Tewerkstelling per categorie.....	51
5.2.2	Aantallen naar geslacht.....	51

6 BIJLAGE: GEAGGREGEEERDE RESULTATENREKENING PER AFDELING..... 53

1 SAMENVATTING

De Vlaamse universiteiten opereerden in 2023 in een weer genormaliseerde omgeving. De COVID-19 effecten op de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten waren verteerd. De activiteitencijfers hebben zich globaal hernomen. De financieel-economische context oogde weer iets gunstiger hoewel de economische groei daalde tot 1,4% in 2023 ten opzichte van 3% in 2022.

De stijging in de eerste geldstroom (basisfinanciering) lag in 2023 met 6,64% iets hoger dan de gemiddelde stijging in de voorgaande jaren:

- De werkingsuitkeringen werden geïndexeerd met 1,83% (2,29% toegepast op 80% van de middelen) en de stuvo-middelen met 1,15% (2,29% toegepast op 50% van de middelen). Vanaf 2023 werden de werkingsmiddelen automatisch gekoppeld aan de indexprovisie. Om een budgetneutrale overstap naar dit nieuwe indexeringssysteem te garanderen werd een extra indexering toegepast van 2,90% (3,62% op 80% van de middelen) en 1,82% (3,62% op 50% van de middelen) op de stuvo-middelen. De investeringsuitkeringen werden net als voorgaande jaren niet geïndexeerd;
- Er werden – in tegenstelling tot 2022 – geen bijkomende middelen voorzien door het toepassen van het kliksysteem (verhoging toelage met 2% ingevolge studentenevoluties en bijhorende opgenomen studiepunten);
- De decretale groeipaden met betrekking tot de aanvullende onderzoeksmiddelen en aangepaste puntengewichten van de studiegebieden;
- Er werden extra middelen toegekend in het kader van de verplichte remediëringstrajecten voor nieuwe studenten en te nemen energie-efficiëntie maatregelen. Daarnaast werd in een compensatie voorzien voor de gestegen toelatingsquota binnen de artsopleiding en werden extra stuvo-middelen toegekend in het kader van het welzijn van de student.

Het aantal unieke studenten onder diplomacontract steeg in de periode 2022-2023 met 2.137 studenten of 1,45% tot 149.089 studenten. De toegekende werkingsmiddelen per student bedroegen 7.837 euro. De stijging van de werkingsmiddelen per student (4,28%) lag in 2023 nog slechts licht lager dan de stijging van de gezondheidsindex (4,33%).

De verhouding tussen de reguliere studiegelden, zijnde de eigen inbreng van studenten, en de werkingsuitkeringen, zijnde de overheidsfinanciering in strikte zin, bedroeg evenals vorige jaren afgerond 10%/90%.

De tweede geldstroom (overheidsfinanciering voor fundamenteel onderzoek) nam globaal toe met 5,42%. Het betreft hoofdzakelijk de resultante van een geïndexeerde BOF-enveloppe (Bijzonder Onderzoeksfonds) en een stijging van de FWO-middelen (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek).

De inkomsten uit de derde geldstroom (overheidsfinanciering voor toegepast onderzoek) steeg met 5,66%. Het betreft stijgingen van onder andere IOF-middelen (Industrieel Onderzoeksfonds), VLAIO-middelen (Agentschap Innoveren en Ondernemen) en andere intermediaire organisaties. De inkomsten uit Europese onderzoeksmiddelen daalden licht ten opzichte van 2022 (stijging Horizon Europe, daling Horizon 2020) maar globaal bleef een hoog niveau aangehouden.

De inkomsten uit de vierde geldstroom (onderzoek gefinancierd vanuit derden/privésector en wetenschappelijke dienstverlening) stegen beperkt met 2,05%. In deze rubriek worden eveneens de valorisatie-inkomsten gerapporteerd.

De ‘andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening’ betreffen onder meer de reguliere studiegelden en de andere inschrijvingsgelden. Deze inkomsten stegen conform het hogere activiteitenpeil eveneens.

De inkomsten in rubriek “giften en schenkingen” stegen de voorbij jaren, maar dalen in 2023.

De totale bedrijfsopbrengsten stegen met 8,88%. De bedrijfskosten stegen iets sterker met 9,19%. De stijging van de bedrijfskosten situeerde zich bij de personeelskosten door bijkomende wervingen, salarisverhogingen, de doorrekening van de indexeringen in 2022 en twee nieuwe indexaanpassingen in 2023. Ook de kosten voor diensten en diverse goederen stegen als gevolg van de inflatie. De kosten voor energie daalden, maar bleven nog steeds hoog. Ook de afschrijvingskosten stegen overeenkomstig de uitvoering van de diverse investeringsprogramma's.

De universiteiten realiseerden in 2023 een globaal positief resultaat van 258.445.865 euro. Dit resultaat lag maar liefst 259.945.861 euro hoger dan in 2022. Het bedrijfsresultaat bedroeg 131.434.617 euro en wijzigde beperkt (+1,82%). Het financieel resultaat bedroeg 128.829.015 euro en steeg met 256.458.470 euro door de terugname van latente minwaarden voortvloeiend uit de zich herstellende aandelen- en obligatiemarkten. Het uitzonderlijk resultaat was beperkt negatief (-1.817.772 euro).

Het geaggregeerde balanstotaal steeg naar 5.955.796.791 euro (+5,42%). De aandelen van de onderliggende componenten wijzigden beperkt. Aan de actiefzijde bedroeg het aandeel van de vaste activa 36,37% (-0,5%) en dat van de vlottende activa 63,63% (+0,5%). Aan de passiefzijde maakte het eigen vermogen 70,83% van het balanstotaal uit (+0,78%). De voorzieningen en schulden vertegenwoordigden respectievelijk een aandeel van 5,43% (-0,47%) en 23,74% (-0,31%). Het eigen vermogen van de universiteiten bestaat in hoofdzaak uit reeds bestemde fondsen voor onder andere innovatie, onderwijs en onderzoek en onroerende investeringen.

De universiteiten investeerden in 2023 samen een bedrag van 268.404.415 euro (-8,52%). Belangrijke drijfveren voor de investeringen waren evenals de voorbije jaren de nood aan uitbreiding en vernieuwing van het patrimonium, de verdere uitbouw van de onderzoeksactiviteiten, digitalisering en duurzaamheid. De decretale recurrente overheidstoelagen voor onroerende investeringen vanuit de Vlaamse overheid droegen slechts beperkt de investeringslasten. Andere inkomstenbronnen, onder andere eigen inkomsten en overhead op onderzoekinkomsten, werden hiervoor aangesproken. De investeringen lagen systematisch hoger dan de afschrijvingen (2023: 147%).

De netto cashflow bedroeg 182.290.353 euro.

De liquiditeits- en solvabiliteitsratio's van de sector in zijn geheel bleven erg positief. De graad van financiële onafhankelijkheid (eigen vermogen/totaal vermogen) bedroeg geaggregeerd 70,83%. Onderliggend tonen de universiteiten verschillen: de laagste waarde was 66,43%, de hoogste waarde 82,72%. De geaggregeerde quick ratio bedroeg 3,07. Ook hier waren de onderliggende verschillen significant: de laagste waarde was 1,80, de hoogste waarde 4,51. De resultaten van de universiteiten werden sterk positief beïnvloed door de teruggenomen latente minwaarden uit 2022.

De vergelijking tussen de reële cijfers en de begrote cijfers toonde aan dat de sector blijvend zeer voorzichtig begroot. Het gerealiseerde resultaat over 2023 lag 249.000.068 euro hoger dan begroot. Het betreft onder meer hoger dan verwachte onderzoeksinkomsten en lager dan verwachte kosten voor energieprijzen en loonindexeringen. Personeelswervingen en investeringen werden minder snel uitgevoerd dan begroot. Ook de impact van het herstel van de aandelen- en obligatiemarkten was niet verwacht.

De globale geaggregeerde personeelstewerkstelling telde 30.114 VTE's op 1 februari 2023. Het betrof een toename met 542 VTE's of 1,83%. De aantallen waren als volgt verdeeld over de personeelscategorieën:

Personeelscategorie	Aantal VTE's 2022	Aantal VTE's 2023	Toename VTE's
Zelfstandig en assistierend academisch personeel	5.596 VTE's	5.677 VTE's	(+81 VTE's, 1,44%)
Integratiekader onderwijzend personeel	436 VTE's	394 VTE's	(-42 VTE's, -9,61%)
Wetenschappelijk personeel	13.821 VTE's	14.075 VTE's	(+255 VTE's, +1,84%)
Administratief en technisch personeel	9.566 VTE's	9.824 VTE's	(+258 VTE's, +2,70%)
Integratiekader administratief en technisch personeel	153 VTE's	144 VTE's	(-10 VTE's, -6,22%)
TOTAAL	29.572 VTE's	30.114 VTE's	(+542 VTE's, +1,83%)

Tabel 1: Aantallen en toenames VTE's per personeelscategorie

De grootste stijgingen waren er bij het WP en het ATP. Bij het ZAP was er een stijgende trend en bij het AAP een dalende trend. De personeelskosten bedroegen 65,68% van de totale bedrijfskosten in 2023. Dit aandeel bleef quasi stabiel ten opzichte van 2022.

Een indicator voor de onderwijsbelasting is de verhouding van het aantal studenten ten opzichte van de som van het aantal ZAP, AAP en IK OP. Deze verhouding steeg in 2023 licht verder tot 24,56 (+0,20).

Het aandeel niveau A bij het ATP vertoonde een stijgende trend.

Het aandeel vrouwen in de verschillende personeelscategorieën steeg de voorbije jaren licht, maar systematisch. De verhouding man/vrouw voor het totale personeelsbestand bedroeg in 2023 49,42/50,58%. Per personeelscategorie situeerde de verhouding zich als volgt:

Personeelscategorie	Man/Vrouw
ZAP en AAP	59,90%/40,10%
IK OP	57,27%/42,73%
WP	53,21%/46,79%
ATP	35,41%/64,59%
IK ATP	27,54%/72,46%

Tabel 2: Verhouding man/vrouw per personeelscategorie

2 INLEIDING

Dit verslag geeft een overzicht van de financiële gegevens en de personeelsgegevens van de Vlaamse universiteiten in 2023.

De financiële gegevens zijn afkomstig van de jaarrekeningen die door de universiteiten werden voorgelegd aan het regeringscommissariaat met het oog op de advisering van het individuele dossier. Voor de personeelsgegevens werd een beroep gedaan op de jaarlijkse VLIR-publicatie 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten' (versie 1/2/2023). De basiscijfers rond studentenaantallen werden door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (verder AHOVOKS) aangeleverd.

De financiële analyse behandelt de belangrijkste componenten van de jaarrekening. In een eerste deel worden de belangrijkste evoluties in de financiering van de universiteiten geschetst. Een tweede luik analyseert de financiële rapporteringen. De focus ligt op de financiële gegevens 2023 waarbij vergelijkingen worden gemaakt met de cijfers 2022 en de begrote cijfers 2023. Indien relevant wordt ook de evolutie over de periode 2019-2023 geschetst zodat tendensen kunnen worden gedetecteerd. Ook worden een aantal kengetallen per universiteit vermeld wat toelaat de cijfers te vergelijken met de sector.

De personeelsanalyse behandelt de evolutie van het personeelsbestand en van de loonkosten van de universiteiten in 2023. Ook de personeelsgegevens worden vergeleken met de gegevens van het vorige boekjaar, met de begrote gegevens, en met de historische gegevens. De analyse bevat eveneens geaggregeerde gegevens en - waar nuttig - gegevens per universiteit.

Het toezicht op de universiteiten overeenkomstig art. IV.95 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs (hierna: 'CHO') was einde 2023 als volgt toegewezen aan de regeringscommissarissen:

Universiteit	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
Katholieke Universiteit Leuven	KU Leuven	3000 Leuven	Marleen Deputter
Universiteit Antwerpen	UAntwerpen	2000 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Universiteit Gent	UGent	9000 Gent	Erik Maes
Universiteit Hasselt (incl. tUL)	UHasselt	3500 Hasselt	Sebastiaan Deryckere
Vrije Universiteit Brussel	VUB	1050 Elsene	Karla Van Lint

Tabel 3: Toewijzing universiteiten aan de regeringscommissarissen

Het Vlaams hoger onderwijs kent 3 'bijzondere universitaire instituten', met name het Instituut voor Europese Studies (IES), het Instituut voor Joodse Studies (IJS) en het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer (IOB). Deze instituten bezitten geen rechtspersoonlijkheid. Zij vallen, ook wat het toezicht door de regeringscommissaris betreft, onder de initiërende universiteit. Voor het IJS en het IOB zijn zowel de inkomsten als de uitgaven opgenomen in de exploitatierekeningen van de UAntwerpen. De UAntwerpen rapporteert jaarlijks over haar werking via een afzonderlijke afdeling voor elk instituut. Hierdoor worden de voormelde afdelingen ook opgenomen in de rapportering onder de bijlagen in deel 6. Voor het IES met de VUB als initiërende universiteit is dit niet het geval. Hiervoor wordt een afzonderlijke jaarrekening ingediend bij de toezichthoudende regeringscommissaris.

3 ANALYSE VAN DE FINANCIERINGSBRONNEN

In overeenstemming met de rapporteringsverplichtingen van de universiteiten wordt in deze analyse een onderscheid gemaakt tussen de eerste geldstroom (basisfinanciering overheid), de tweede geldstroom (fundamenteel onderzoek overheid), de derde geldstroom (toegepast onderzoek overheid) en de vierde geldstroom (onderzoek privésector en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening).

De inkomsten uit voormelde geldstromen en andere aan de opdracht gerelateerde inkomsten stegen tot 3.166.779.063 euro in 2023 (+6,35% of +189.028.016 euro). Het valt op dat in 2023 de opbrengsten beperkter toenemen dan in 2022 deels als gevolg van de inflatoire context.

Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>		2019	2020	2021	2022	2023
OPBRENGSTEN VERBONDEN AAN ONDERWIJS, ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING	70	2.440.565.381	2.623.153.145	2.689.461.135	2.977.751.047	3.166.779.063
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 182.587.764	+ 66.307.990	+ 288.289.912	+ 189.028.016
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 7,48 %	+ 2,53 %	+ 10,72 %	+ 6,35 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 62.008.141	+ 7.069.353	+ 102.951.094	+ 84.773.977
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,61 %	+ 0,61 %	+ 8,77 %	+ 6,64 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	374.818.015	406.615.990	408.100.066	419.803.101	442.556.181
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 31.797.975	+ 1.484.076	+ 11.703.035	+ 22.753.079
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,48 %	+ 0,36 %	+ 2,87 %	+ 5,42 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	444.782.277	509.701.054	501.686.172	626.941.392	662.433.117
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 64.918.776	- 8.014.882	+ 125.255.220	+ 35.491.725
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 14,60 %	- 1,57 %	+ 24,97 %	+ 5,66 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	255.171.453	283.894.427	327.026.711	339.305.230	346.274.935
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 28.722.975	+ 43.132.283	+ 12.278.520	+ 6.969.705
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 11,26 %	+ 15,19 %	+ 3,75 %	+ 2,05 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	261.116.010	256.255.907	278.893.066	314.995.108	354.034.639
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 4.860.103	+ 22.637.160	+ 36.102.042	+ 39.039.530
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 1,86 %	+ 8,83 %	+ 12,94 %	+ 12,39 %

Tabel 4: Horizontale analyse van opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, en dienstverlening

3.1 EERSTE GELDSTROOM

De eerste geldstroom bestaat uit de toelagen van de Vlaamse overheid en vormt de basisfinanciering. Deze toelagen dragen bij aan de basiswerking voor onderwijs, onderzoek, maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening, de financiering van de investeringen en de sociale voorzieningen. De verdeling van de middelen over de universiteiten gebeurt jaarlijks volgens vaste input- en outputparameters gerelateerd aan de door de universiteiten ontwikkelde onderwijs- en onderzoeksactiviteiten.

OVERHEIDSTOELAGEN EN SUBSIDIES - BASISFINANCIERING (1ste geldstroom)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 62.008.141	+ 7.069.353	+ 102.951.094	+ 84.773.977
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,61 %	+ 0,61 %	+ 8,77 %	+ 6,64 %
A.1.1. Werkingsuitkeringen	7000	1.038.452.496	1.096.597.294	1.107.853.737	1.207.497.407	1.279.149.470
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 58.144.798	+ 11.256.443	+ 99.643.670	+ 71.652.063
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,60 %	+ 1,03 %	+ 8,99 %	+ 5,93 %
A.1.2. Uitkeringen DGOS	7001	416.536	478.511	452.725	306.949	(250.071)
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 61.975	- 25.786	- 145.776	- 557.020
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 14,88 %	- 5,39 %	- 32,20 %	- 181,47 %
A.1.3. Investeringsuitkeringen	7002	33.032.234	34.975.810	34.357.295	35.215.487	44.068.097
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 1.943.576	- 618.515	+ 858.192	+ 8.852.610
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,88 %	- 1,77 %	+ 2,50 %	+ 25,14 %
A.1.4. Sociale toelagen	7003	24.929.478	29.375.886	25.539.580	26.699.097	29.811.726
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 4.446.408	- 3.836.306	+ 1.159.516	+ 3.112.629
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 17,84 %	- 13,06 %	+ 4,54 %	+ 11,66 %
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	7.846.882	5.258.265	5.551.783	6.987.275	8.700.970
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 2.588.617	+ 293.518	+ 1.435.492	+ 1.713.695
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 32,99 %	+ 5,58 %	+ 25,86 %	+ 24,53 %

Tabel 5: Basisfinanciering - eerste geldstroom

Bovenstaande tabel toont een stijging binnen de eerste geldstroom in 2023. De belangrijkste oorzaken waren:

- De werkingsuitkeringen werden geïndexeerd met 1,83% (2,29% toegepast op 80% van de middelen) en de stuvo-middelen met 1,15% (2,29% toegepast op 50% van de middelen). Vanaf 2023 werden de werkingsmiddelen automatisch gekoppeld aan de indexprovisie. Om een budgetneutrale overstap naar dit nieuwe indexeringssysteem te garanderen werd een extra indexering toegepast van 2,90% (3,62% op 80% van de middelen) en 1,82% (3,62% op 50% van de middelen) op de stuvo-middelen. De investeringsuitkeringen werden net als voorgaande jaren niet geïndexeerd.
- Er werden – in tegenstelling tot 2022 – geen bijkomende middelen voorzien door het toepassen van het klikstelsel (verhoging toelage met 2% ingevolge studentenevoluties en bijhorende opgenomen studiepunten).
- De decretale groeipaden met betrekking tot de aanvullende onderzoeksmiddelen (5,5 mln. euro), aangepaste puntengewichten (1 mln. euro) en versterking ZAP (2,9 mln. euro).
- Er werden extra middelen toegekend in het kader van de verplichte remediëringstrajecten voor nieuwe studenten (1,08 mln. euro) en te nemen energie-efficiëntie maatregelen (4,4 mln. euro);
- Daarnaast werd in een compensatie voorzien voor de gestegen toelatingsquota binnen de artsopleiding (15 mln. euro) en werden extra stuvo-middelen toegekend in het kader van het mentaal welzijn van de studenten (2,81 mln. euro).
- Een deel van de werkingsmiddelen (-15 mln. euro) werd in 2023 geheroriënteerd naar de investeringsmiddelen (+15 mln. euro).

Het globaal bedrag aan werkingsuitkeringen, zoals gecommuniceerd en uitbetaald door AHOVOKS¹, bestaat uit de onderstaande deelcomponenten:

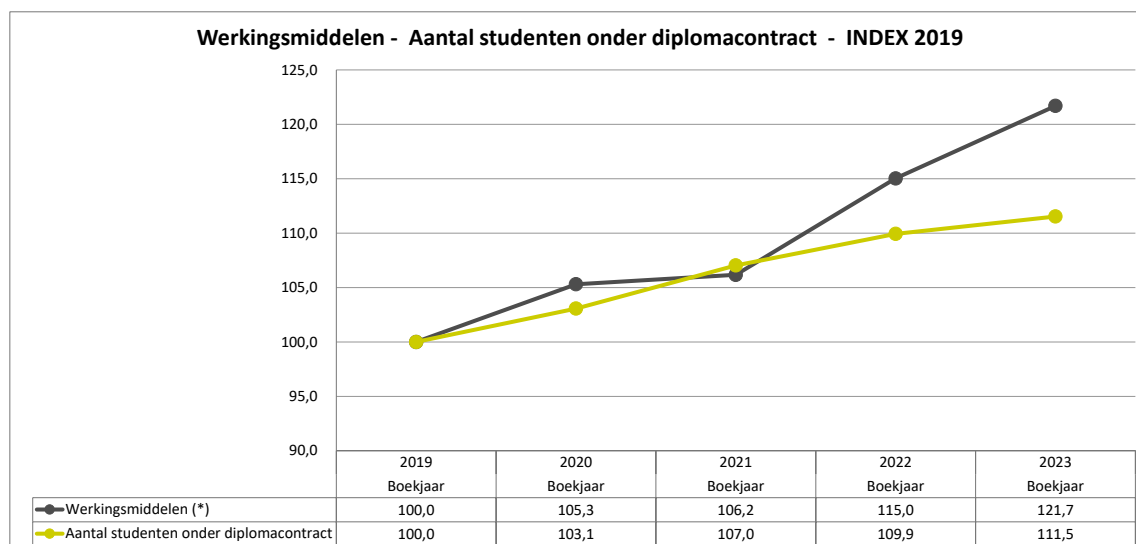
¹ Enkel deze tabel betreft de door AHOVOKS uitgekeerde bedragen. De overige tabellen zijn gebaseerd op de door de instellingen in resultaat genomen bedragen, die in beperkte mate kunnen afwijken van de door AHOVOKS uitgekeerde bedragen.

Werkingsmiddelen Universiteiten	Boekjaar 2020	Boekjaar 2021	Boekjaar 2022	Boekjaar 2023
Effectieve werkingmiddelen	991.326.992	1.002.558.651	1.087.933.881	1.137.315.777
Compensatie werkgeversbijdragen	31.347.550	31.943.154	33.942.532	35.986.399
Opstartfinanciering integratie hogeschoolopleidingen	420.388	320.083	224.088	117.422
Sectoraal vormingsfonds	471.429	466.696	464.000	464.000
Studiecentra Open Hoger Onderwijs	652.998	660.822	701.677	731.408
Specifieke lerarenopleiding	10.086.346	10.328.740	9.721.108	9.008.188
Aanvullende onderzoeksmiddelen	67.644.834	68.715.459	77.512.198	86.795.320
BRUSSEL-middelen	4.823.366	4.937.827	5.324.656	5.725.384
Bevalingsverlof	0	32.105	0	0
Investerings geïntegreerde hogeschoolopleidingen	3.676.194	4.288.894	4.901.592	5.514.291
Investeringsstoelagen	29.967.485	29.967.485	29.967.485	31.467.485
STUVO-middelen	29.659.641	25.395.246	26.206.035	29.806.550
COVID-Laptops	192.500	0	0	0
COVID-Digitalisering	3.154.647	0	0	0
Correctie STUVO-middelen 2019 en 2020	0	(24.798)	0	0
Verlegging van werkingmiddelen (integratie)	(21.124.829)	(23.570.946)	(18.021.697)	(21.360.639)
Extra middelen arts tandarts	0	0	0	15.000.000
Klimaatmiddelen	2.739.539	270.684	1.688.220	1.899.498

Tabel 6: Componenten werkingmiddelen vanuit AHOVOKS

Werkingsmiddelen per student

De werkingmiddelen² en het aantal unieke studenten onder diplomacontract evolueerden als volgt:

Figuur 1: Evolutie werkingmiddelen en aantal studenten onder diplomacontract 2019-2023

² De aanvullende onderzoeksmiddelen (AOM) worden niet in rekening genomen bij de bepaling van de ratio 'werkingmiddelen/student' om de vergelijkbaarheid met hogescholen, waar de AOM worden aangewend ter financiering van onderzoeksprojecten, te vrijwaren. Daarnaast wordt de verlegging van de enveloppe niet in rekening genomen omdat deze middelen toekomen aan de universiteitsstudent, evenmin gebeurt dit bij de werkgeverstoelagen die de ongelijke patronale lasten corrigeert.

Bovenstaande cijfers laten toe om de evolutie van het bedrag aan werkingsmiddelen per student te berekenen.

Werkingsmiddelen / Studenten onder diplomacontract	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR23-JR19 absolute wijziging	JR23-JR19 relatieve wijziging
	2019	2020	2021	2022	2023		
Werkingsmiddelen	960.027.484	1.010.936.166	1.019.272.819	1.104.369.409	1.168.362.179	+ 208.334.695	+ 21,70 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 50.908.682	+ 8.336.653	+ 85.096.590	+ 63.992.770		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 5,30 %	+ 0,82 %	+ 8,35 %	+ 5,79 %		
. index 2019 = 100		105,3	106,2	115,0	121,7		
Studenten onder diplomacontract	133.671	137.776	143.078	146.952	149.089	+ 15.418	+ 11,53 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 4.105	+ 5.302	+ 3.874	+ 2.137		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 3,07 %	+ 3,85 %	+ 2,71 %	+ 1,45 %		
. index 2019 = 100		103,1	107,0	109,9	111,5		
Werkingsmiddelen / Studenten onder diplomacontract	7.182,04	7.337,53	7.123,90	7.515,17	7.836,68	+ 654,64	+ 9,11 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 155,50	- 213,64	+ 391,27	+ 321,50		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 2,17 %	- 2,91 %	+ 5,49 %	+ 4,28 %		
. index 2019 = 100		102,2	99,2	104,6	109,1		
Gezondheidsindex		0,99%	2,01%	9,25%	4,33%		
Verskil		1,18 %	-4,92 %	-3,76 %	-0,05 %		

Tabel 7: Evolutie werkingsmiddelen en studenten onder diplomacontract 2019-2023

Het aantal studenten steeg met 1,45% (academiejaar 2022-2023), de werkingsmiddelen met 5,79%. Hierdoor verhoogden de werkingsmiddelen per student met 4,28%.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat enkel in 2020 de stijging van de werkingsmiddelen per student hoger lag dan de stijging van de gezondheidsindex. In 2020 ontvingen de universiteiten uitzonderlijke éénmalige toekenningen omwille van COVID-19. Alle andere jaren ligt de stijging lager dan de stijging van de gezondheidsindex. De decretale groeipaden compenseerden de gedeeltelijke indexering van de werkingsmiddelen en het overslaan van de klik niet. In 2023 bleef het verschil evenwel beperkt tot slechts -0,05%.

Ook in de volledige periode ligt de stijging van de effectieve werkingsmiddelen per student (9,11%) ruim onder de stijging van de gezondheidsindex (16,58%).

3.2 TWEEDE GELDSTROOM

De tweede geldstroom omvat de publieke bijdragen bestemd voor fundamenteel onderzoek. Deze rubriek steeg met 5,42%. De belangrijkste componenten zijn de BOF-middelen (Bijzonder Onderzoeksfonds) en FWO-middelen (Fonds Wetenschappelijk Onderzoek) afkomstig van het departement EWI.

OVERHEIDSTOELAGEN FUNDAMENTEEL BASISONDERZOEK (2de geldstroom)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	374.818.015	406.615.990	408.100.066	419.803.101	442.556.181
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 31.797.975	+ 1.484.076	+ 11.703.035	+ 22.753.079
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,48 %	+ 0,36 %	+ 2,87 %	+ 5,42 %
A.2.1. BOF	7010	209.207.247	232.814.354	221.893.001	234.545.931	255.152.006
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 23.607.107	- 10.921.353	+ 12.652.931	+ 20.606.075
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 11,28 %	- 4,69 %	+ 5,70 %	+ 8,79 %
A.2.2. IUAP	7011	11.940.821	12.904.272	12.353.701	21.150.098	13.465.445
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 963.450	- 550.571	+ 8.796.397	- 7.684.653
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,07 %	- 4,27 %	+ 71,20 %	- 36,33 %
A.2.3. FWO	7012	153.695.435	160.977.738	173.618.699	163.782.367	173.853.668
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 7.282.303	+ 12.640.961	- 9.836.332	+ 10.071.301
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,74 %	+ 7,85 %	- 5,67 %	+ 6,15 %
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	(25.488)	(80.373)	234.666	324.705	85.062
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 54.885	+ 315.039	+ 90.039	- 239.643
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 215,34 %	- 391,97 %	+ 38,37 %	- 73,80 %

Tabel 8: Tweede geldstroom

De BOF-middelen worden op basis van een aantal vaste onderzoeksparameters verdeeld tussen de universiteiten en vervolgens binnen de universiteit toegekend op basis van intra-universitaire competitie. In 2023 werd de BOF-enveloppe verhoogd met meer dan 20 mln. euro. Het betreft een automatische indexatie en bijkomende middelen voor boven de gehanteerde index evoluerende uitgaven.

Het IUAP programma werd vervangen door het programma Excellence Of Science (EOS) en wordt gecoördineerd door het FWO. Het aantal EOS-projecten was in 2022 sterk toegenomen waardoor ook de uitbetaalde voorschotten bijna verdubbelden. In 2023 lagen de uitbetaalde voorschotten terug lager tot op het gemiddelde meerjarige niveau.

De middelen die het FWO ter beschikking stelt binnen de tweede geldstroom worden projectmatig verdeeld op basis van interuniversitaire competitie waardoor de marktaandelen doorheen de jaren kunnen fluctueren. De verworven inkomsten uit FWO-middelen zijn dus afhankelijk van het aantal goedkeuringen van de ingediende projecten. Deze middelen stegen in 2023 met 6,15%.

3.3 DERDE GELDSTROOM

De derde geldstroom (de publieke bijdragen voor toegepast wetenschappelijk onderzoek) steeg met 5,66%.

OVERHEIDSTOELAGEN TOEGEPAST WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (3de geldstroom)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	444.782.277	509.701.054	501.686.172	626.941.392	662.433.117
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 64.918.776	- 8.014.882	+ 125.255.220	+ 35.491.725
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 14,60 %	- 1,57 %	+ 24,97 %	+ 5,66 %
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP	7020	37.456.933	42.186.483	41.497.861	51.994.971	65.256.030
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 4.729.550	- 688.621	+ 10.497.110	+ 13.261.059
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 12,63 %	- 1,63 %	+ 25,30 %	+ 25,50 %
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap	7021	224.746.182	263.917.017	271.230.941	296.929.021	325.285.272
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 39.170.835	+ 7.313.924	+ 25.698.081	+ 28.356.250
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 17,43 %	+ 2,77 %	+ 9,47 %	+ 9,55 %
A.3.3. Steden en provincies	7022	4.659.225	3.602.514	4.256.917	5.387.474	4.962.568
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 1.056.711	+ 654.403	+ 1.130.557	- 424.906
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 22,68 %	+ 18,17 %	+ 26,56 %	- 7,89 %
A.3.4. Internationale organen	7023	170.746.031	193.197.238	172.775.599	263.677.541	259.718.066
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 22.451.207	- 20.421.640	+ 90.901.942	- 3.959.475
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 13,15 %	- 10,57 %	+ 52,61 %	- 1,50 %
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	7.173.906	6.797.802	11.924.854	8.952.385	7.211.182
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 376.104	+ 5.127.052	- 2.972.469	- 1.741.204
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 5,24 %	+ 75,42 %	- 24,93 %	- 19,45 %

Tabel 9: Derde geldstroom

De Vlaamse subsidies voor toegepast onderzoek kennen uiteenlopende financieringskanalen met vaak fluctuerende inkomsten van onder meer IOF, EWI, FWO, VLAIO, VIB, IMEC, Flanders Make ... Deze inkomstenrubriek kende een significante stijging ten opzichte van 2022 en bleef de belangrijkste subrubriek binnen de 2de geldstroom.

Met betrekking tot de internationale organen viel het hoge inkomstenniveau uit 2022 beperkt terug in 2023 (-1,5%). Het betrof voornamelijk projectinkomsten van Horizon Europe, het centrale EU-programma voor onderzoek en innovatie in de periode 2021-2027. De inkomsten uit vroegere Horizon 2020-projecten doofden verder uit. De inkomsten van de andere internationale instellingen en overheden (o.m. het Europees Investeringsfonds) kenden een licht dalende trend op sectorniveau.

De federale inkomsten namen sterk toe met 25,5%. Deze omvatten de jaarlijkse subsidies voor wetenschappelijk onderzoek vanwege verschillende federale overheidsdiensten, inkomsten uit het Federaal wetenschapsbeleid en de inkomsten via VLIR-UOS voor universitaire ontwikkelingssamenwerking.

3.4 VIERDE GELDSTROOM

De vierde geldstroom, (de opbrengsten uit onderzoek in samenwerking met de privésector, inclusief de wetenschappelijke dienstverlening en de valorisatieopbrengsten uit onderzoek) steeg beperkt met 2,05%.

CONTRACTONDERZOEK MET DE PRIVÉSECTOR EN WETENSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (4de geldstroom)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
A.4. Contractonderzoek met de privésector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	255.171.453	283.894.427	327.026.711	339.305.230	346.274.935
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 28.722.975	+ 43.132.283	+ 12.278.520	+ 6.969.705
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 11,26 %	+ 15,19 %	+ 3,75 %	+ 2,05 %
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector	7030	134.720.904	137.692.425	148.510.817	145.523.664	151.356.454
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 2.971.520	+ 10.818.393	- 2.987.153	+ 5.832.790
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,21 %	+ 7,86 %	- 2,01 %	+ 4,01 %
A.4.2. Onderzoek met privésector mét overheidssteun	7031	25.891.545	23.670.787	28.527.228	25.047.636	25.059.937
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 2.220.759	+ 4.856.441	- 3.479.592	+ 12.301
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 8,58 %	+ 20,52 %	- 12,20 %	+ 0,05 %
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	12.672.842	12.305.147	13.580.422	13.517.290	14.914.077
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 367.695	+ 1.275.275	- 63.132	+ 1.396.787
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 2,90 %	+ 10,36 %	- 0,46 %	+ 10,33 %
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	81.886.162	110.226.069	136.408.244	155.216.640	154.944.467
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 28.339.908	+ 26.182.174	+ 18.808.396	- 272.173
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 34,61 %	+ 23,75 %	+ 13,79 %	- 0,18 %

Tabel 10: Vierde geldstroom

Het contractonderzoek kent veelal een beperkte doorlooptijd en wordt gedreven door markttendensen, waardoor de inkomsten sterk kunnen fluctueren. Ook de valorisatie-inkomsten zijn volatiel en bovendien sterk afhankelijk van de inkomsten uit enkele grote contracten. Binnen de universiteiten zijn er grote verschillen met betrekking tot de omvang van inkomsten uit de vierde geldstroom. Enkele universiteiten noteerden binnen deze subrubriek – ondanks een beperkte sectorbrede stijging – dalende inkomsten in 2023.

3.5 ANDERE OPBRENGSTEN VERBONDEN AAN ONDERWIJS, ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING

ANDERE OPBRENGSTEN VERBONDEN AAN ONDERWIJS, ONDERZOEK EN DIENSTVERLENING	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	261.116.010	256.255.907	278.893.066	314.995.108	354.034.639
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 4.860.103	+ 22.637.160	+ 36.102.042	+ 39.039.530
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 1,86 %	+ 8,83 %	+ 12,94 %	+ 12,39 %
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden	7040	99.356.699	104.653.725	111.053.470	117.144.458	129.253.008
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 5.297.026	+ 6.399.745	+ 6.090.988	+ 12.108.551
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,33 %	+ 6,12 %	+ 5,48 %	+ 10,34 %
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden	7041	26.367.508	16.846.682	19.585.577	25.854.814	29.029.468
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 9.520.826	+ 2.738.895	+ 6.269.237	+ 3.174.654
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 36,11 %	+ 16,26 %	+ 32,01 %	+ 12,28 %
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector	7042	21.942.535	19.412.896	23.603.280	26.417.411	29.831.458
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 2.529.638	+ 4.190.384	+ 2.814.131	+ 3.414.047
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 11,53 %	+ 21,59 %	+ 11,92 %	+ 12,92 %
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants	7043	7.773.072	2.499.522	3.189.900	6.374.205	7.952.534
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 5.273.550	+ 690.378	+ 3.184.305	+ 1.578.329
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 67,84 %	+ 27,62 %	+ 99,82 %	+ 24,76 %
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen	7044	1.461.254	1.161.209	1.271.693	673.776	476.773
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 300.045	+ 110.485	- 597.917	- 197.003
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 20,53 %	+ 9,51 %	- 47,02 %	- 29,24 %
A.5.6. Andere	7045	104.214.942	111.681.873	120.189.146	138.530.445	157.491.397
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 7.466.931	+ 8.507.273	+ 18.341.299	+ 18.960.952
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 7,16 %	+ 7,62 %	+ 15,26 %	+ 13,69 %

Tabel 11: Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, en dienstverlening

De 'andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' betreffen onder meer de reguliere studiegelden. De licht stijgende studentaantallen en de indexering resulteerden in een stijging van de reguliere studiegelden. De indexatie van de studiegelden bedroeg 11,25% ten gevolge van de vele indexeringen in 2022.

Het geaggregeerde aandeel beursstudenten (met verminderd studiegeld) nam voor de universiteiten licht af in 2022-23.

Bijna-beursstudenten en beursstudenten	Academiejaar	Academiejaar	Academiejaar	Academiejaar
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Bijna-beursstudenten	1,83 %	1,71 %	1,60 %	1,72 %
Beursstudenten	15,31 %	15,22 %	15,19 %	14,73 %
Totaal	17,14 %	16,93 %	16,79 %	16,45 %

Tabel 12: Bijna-beursstudenten en beursstudenten³

De reguliere studiegelden bedroegen 129.253.008 euro in 2023, de werkingsuitkeringen 1.168.362.179 euro. De som van beide componenten kan gelezen worden als de financieringsbron van de universiteiten in strikte zin. De verhouding tussen het aandeel reguliere studiegelden, zijnde de eigen inbreng van studenten, en het overheidsaandeel bedroeg afgerond 10/90 en bleef hiermee ongewijzigd ten opzichte van 2022.

Andere componenten binnen deze rubriek zijn de andere inschrijvingsgelden (o.a. permanente vormingsactiviteiten, studiedagen, congressen...) die behalve in het coronajaar 2020 sterk gestegen zijn.

³ De data met betrekking tot de studietoelagen werd verkregen van de databank studietoelagen. De data van het totaal aantal studenten is opgevraagd via Dataloep (unieke studenten, einde academiejaar). Het gaat hier om het aantal unieke studenten per universiteit. Indien een student aan meerdere universiteiten is ingeschreven, telt deze meerdere keren mee in het totaal.

Ook ontvangen de universiteiten huuropbrengsten van de studentenvoorzieningen (indexering in 2023, hogere bijdragen in de nutsvoorzieningen), inkomsten uit restaurants (verdere herneming post COVID), ingehouden – niet doorgestorte – bedrijfsvoorheffingen op bezoldigingen van wetenschappelijke medewerkers (middelen evolueren mee met activiteitsgraad).

Tot slot werden binnen deze rubriek ook de opbrengsten geboekt in het kader van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van projecttoelagen in het kader van het Voorsprongfonds, in uitvoering van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'. Eind 2021 werden aan de universiteiten projectmiddelen ten bedrage van 30,6 mln. euro toegekend in het kader van het Voorsprongfonds met als doel de verdere uitbouw van een toekomstgerichte opleidingsportfolio, levenslang leren en digitalisering. De ontvangen middelen werden overeenkomstig hun besteding door de universiteiten grotendeels toegerekend aan 2022 en 2023 evenwel zonder resultaatsimpact.

4 ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN

4.1 GEAGGREGEERD

4.1.1 Resultatenrekening

De geaggregeerde resultatenrekeningen (globaal en per afdeling) werden opgesteld conform het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de boekhouding, de jaarrekening, het rekeningenstelsel en de controle voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Globale bedrijfs economische resultatenrekening (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023	
I. Bedrijfsopbrengsten		(+)	70/74	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242	3.168.694.502
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	2.440.565.381	2.623.153.145	2.689.461.135	2.977.751.047	3.166.779.063	3.004.870.940
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191	1.366.564.677
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	1.038.452.496	1.096.597.294	1.107.853.737	1.207.497.407	1.279.149.470	
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	416.536	478.511	452.725	306.949	(250.071)	
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	33.032.234	34.975.810	34.357.295	35.215.487	44.068.097	
A.1.4. Sociale toelagen			7003	24.929.478	29.375.886	25.539.580	26.699.097	29.811.726	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	7.846.882	5.258.265	5.551.783	6.987.275	8.700.970	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	374.818.015	406.615.990	408.100.066	419.803.101	442.556.181	429.645.529
A.2.1. BOF			7010	209.207.247	232.814.354	221.893.001	234.545.931	255.152.006	
A.2.2. IUAP			7011	11.940.821	12.904.272	12.353.701	21.150.098	13.465.445	
A.2.3. FWO			7012	153.695.435	160.977.738	173.618.699	163.782.367	173.853.668	
A.2.4. IWT - bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	(25.488)	(80.373)	234.666	324.705	85.062	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	444.782.277	509.701.054	501.686.172	626.941.392	662.433.117	552.949.746
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	37.456.933	42.186.483	41.497.861	51.994.971	65.256.030	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	224.746.182	263.917.017	271.230.941	296.929.021	325.285.272	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	40.417.334	49.462.187	60.534.217	83.532.397	78.401.520	
A.3.2.2. IWT			70211	72.566.118	98.879.931	99.020.137	89.584.517	97.495.341	
A.3.2.3. IOF			70212	46.272.387	55.987.326	51.358.563	54.113.803	60.872.954	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	40.484.588	38.977.554	39.158.654	42.759.532	54.208.109	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	25.005.756	20.610.019	21.159.370	26.938.773	34.307.347	
A.3.3. Steden en provincies			7022	4.659.225	3.602.514	4.256.917	5.387.474	4.962.568	
A.3.4. Internationale organen			7023	170.746.031	193.197.238	172.775.599	263.677.541	259.718.066	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	157.310.558	177.326.840	157.532.476	244.487.588	242.124.837	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	12.195.753	13.380.191	13.486.739	18.280.970	15.946.225	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	1.239.720	2.490.207	1.756.384	908.983	1.647.004	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	7.173.906	6.797.802	11.924.854	8.952.385	7.211.182	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	255.171.453	283.894.427	327.026.711	339.305.230	346.274.935	329.293.977
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	134.720.904	137.692.425	148.510.817	145.523.664	151.356.454	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	64.668.807	61.916.199	94.204.991	66.719.582	68.807.894	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	70.052.097	75.776.226	54.305.826	78.804.083	82.548.560	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	64.686.218	69.875.108	46.056.869	70.666.830	72.761.604	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	53.813	162.083	24.737	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	4.896.546	5.323.046	4.313.128	6.432.472	7.801.914	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	415.519	415.989	3.911.092	1.704.780	1.985.043	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	25.891.545	23.670.787	28.527.228	25.047.636	25.059.937	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	12.672.842	12.305.147	13.580.422	13.517.290	14.914.077	
A.4.4. Valorisatie Onderzoekresultaten			7033	81.886.162	110.226.069	136.408.244	155.216.640	154.944.467	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	261.116.010	256.255.907	278.893.066	314.995.108	354.034.639	326.417.011
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	99.356.699	104.653.725	111.053.470	117.144.458	129.253.008	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	26.367.508	16.846.682	19.585.577	25.854.814	29.029.468	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	21.942.535	19.412.896	23.603.280	26.417.411	29.831.458	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	7.773.072	2.499.522	3.189.900	6.374.205	7.952.534	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	1.461.254	1.161.209	1.271.693	673.776	476.773	
A.5.6. Andere			7045	104.214.942	111.681.873	120.189.146	138.530.445	157.491.397	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	(55.999.806)	(112.708.896)	(60.866.875)	(66.315.692)	11.404.745	3.500.000
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	22.343.619	23.352.060	29.773.948	37.689.528	30.400.697	24.972.549
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	114.296.419	106.422.484	106.931.535	126.873.335	140.595.737	135.351.013
II. Bedrijfskosten		(-)	60/64	(2.395.661.136)	(2.444.298.554)	(2.624.906.286)	(2.946.907.320)	(3.217.745.626)	(3.181.098.565)
A. Aankopen goederen			60	17.394.630	15.893.974	20.936.328	25.232.315	28.881.172	25.633.437
B. Diensten en diverse goederen			61	642.213.741	585.771.567	623.360.651	771.899.632	849.258.253	839.026.629
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	1.558.082.143	1.643.528.471	1.756.755.281	1.936.530.998	2.113.371.073	2.096.338.102
C.1. ZAP			620	376.866.387	388.789.534	401.860.964	440.128.096	483.999.358	488.227.064
C.2. AAP			621	251.077.358	264.163.780	277.195.478	296.290.025	311.497.612	318.377.610
C.3. ATP			622	400.977.063	424.355.427	454.051.346	518.056.651	564.565.243	567.677.756
C.4. Gastprofessoren			623	14.025.075	15.266.992	16.860.885	19.297.000	21.694.168	19.099.679
C.5. Contractueel AP			624	142.969.581	150.620.848	169.418.421	198.566.915	217.408.571	194.333.319
C.6. Contractueel ATP			625	148.881.982	161.185.687	177.062.444	181.924.194	201.005.023	204.686.376
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	223.284.697	239.146.202	260.305.744	282.268.118	313.201.098	303.936.297
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	149.603.096	153.119.596	164.295.867	171.731.746	182.516.370	182.896.871
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	(2.232.445)	1.305.883	450.877	(2.007.522)	1.787.928	(1.100.000)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	3.303.514	11.165.824	19.124.555	(6.925.993)	(10.111.857)	(1.777.259)
G. Andere bedrijfskosten			640/9	27.296.457	33.513.238	39.982.727	50.446.144	52.042.687	40.080.785
III. Bedrijfsoverschot		(+)	70/64	125.544.477	195.920.239	140.393.456	129.090.898	131.434.617	0
Bedrijfstekort		(-)	64/70	0	0	0	0	0	(12.404.063)

IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	53.406.503	72.400.253	67.816.722	70.024.869	78.841.833	31.523.730
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	27.990	77.165	1.963.035	1.033.417	764.724	166.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	14.819.014	15.910.203	13.941.988	19.421.472	45.879.170	11.469.435
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	38.559.499	56.412.885	51.911.698	49.569.981	32.197.939	19.888.295
V. Financiële kosten	(-)	65	6.136.536	(15.472.976)	(22.213.121)	(197.654.325)	49.987.183	(6.925.870)
A. Kosten van schulden		650	2.819.219	1.738.841	1.575.857	1.449.420	2.229.717	1.602.970
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(13.894.113)	2.477.874	13.713.205	175.063.938	(81.449.098)	470.000
C. Andere financiële kosten		652/9	4.938.358	11.256.261	6.924.058	21.140.967	29.232.199	4.852.900
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	185.087.515	252.847.516	185.997.058	1.461.442	260.263.632	12.193.797
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	6.218.842	17.195.569	7.957.700	24.537.490	12.431.322	850.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardever- minderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	938.710	937.257	2.487.366	3.203.040	3.016.763	100.000
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	1.423.589	0	206.191	3.822	22.163	100.000
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	2.324.391	7.662.320	4.925.813	14.141.465	1.964.029	650.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	1.532.152	8.595.992	338.330	7.189.163	7.428.367	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(30.241.083)	(19.363.432)	(9.194.393)	(27.498.930)	(14.249.094)	(3.600.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	266.983	213.553	127.752	394.647	23.584	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	24.088.393	13.938.566	6.138.187	9.476.289	7.996.957	3.500.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	3.650.000	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	1.681.535	0	53.574	0	13.585	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	4.204.172	5.211.313	(775.119)	17.627.994	6.214.968	100.000
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		342.538.722	382.630.938	351.952.514	382.223.070	348.683.527	330.222.245
A. Verrekeningen			161.713.490	167.876.144	170.407.094	184.138.893	202.020.984	171.018.666
B. Overschrijvingen			180.825.232	214.754.795	181.545.419	198.084.176	146.662.543	159.203.579
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(342.538.722)	(382.630.937)	(351.952.513)	(382.223.068)	(348.683.522)	(330.220.245)
A. Verrekeningen			163.145.666	169.614.114	172.524.177	185.925.740	203.884.321	171.017.666
B. Overschrijvingen			179.393.056	213.016.824	179.428.335	196.297.327	144.799.201	159.202.579
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	161.065.274	250.679.654	184.760.365	0	258.445.865	9.445.797
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	(1.499.996)	0	0
RESULTAATVERWERKING								
A. Te bestemmen overschot (te verwerken tekort)			179.641.280	265.821.506	199.667.818	12.600.387	271.918.955	
1. Overschot van het boekjaar		70/66	161.065.274	250.679.654	184.760.365	85.322.217	275.611.484	
2. Tekort van het boekjaar		66/70	0	0	0	(86.822.213)	(17.165.619)	
3. Overgedragen overschot van het vorige boekjaar		790	18.576.006	15.141.852	14.907.453	14.100.383	13.473.090	
4. Overgedragen tekort van het vorige boekjaar		690	0	0	0	0	0	
B. Onttrekking aan de eigen middelen	(+)		53.602.437	47.874.942	96.572.292	272.568.906	80.270.543	
1. aan het gevormd vermogen		791	0	0	0	0	0	
2. aan de aangelegde fondsen		792	53.602.437	47.874.942	96.572.292	272.568.906	80.270.543	
C. Toevoeging aan de eigen middelen	(-)		(188.212.754)	(253.640.881)	(252.873.071)	(323.195.427)	(321.535.389)	
1. aan het gevormd vermogen		691	0	0	0	0	0	
2. aan de aangelegde fondsen		692	188.212.754	253.640.881	252.873.071	323.195.427	321.535.389	
D. Over te dragen overschot (tekort)			693/793	45.030.963	60.055.567	43.367.039	(38.026.134)	30.654.109

Tabel 13: Globale geaggregeerde resultatenrekening

De bijlage bevat de geaggregeerde resultatenrekening per afdeling.

4.1.2 Bedrijfsopbrengsten

4.1.2.1 Analyse 2023

Evolutie bedrijfsopbrengsten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute wijziging	relatieve wijziging	2023	absolute afwijking	relatieve afwijking
		(eenheden euro)				(eenheden euro)		
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	3.075.998.217	3.349.180.242	+ 273.182.025	+ 8,88 %	3.168.694.502	+ 180.485.740	+ 5,70 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.977.751.047	3.166.779.063	+ 189.028.016	+ 6,35 %	3.004.870.940	+ 161.908.123	+ 5,39 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(66.315.692)	11.404.745	+ 77.720.437	+ 117,20 %	3.500.000	+ 7.904.745	+ 225,85 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	37.689.528	30.400.697	- 7.288.831	- 19,34 %	24.972.549	+ 5.428.148	+ 21,74 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	126.873.335	140.595.737	+ 13.722.403	+ 10,82 %	135.351.013	+ 5.244.724	+ 3,87 %

Tabel 14: Evolutie bedrijfsopbrengsten ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

In 2023 bedroegen de geaggregeerde bedrijfsopbrengsten 3.349.180.242 euro. Ze lagen 8,88% of 273.182.025 euro hoger dan in 2022.

De reële bedrijfsopbrengsten waren 5,70% hoger dan de gebudgetteerde bedrijfsopbrengsten.

Rubriek 'opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening'

Deze rubriek betreft de in hoofdstuk 3 besproken financieringsbronnen. In deze rubriek zijn de opbrengsten globaal onderschat bij de begrotingsopmaak. Het verschil is te wijten aan voorzichtige inschattingen in de tweede, derde, en vierde geldstroom. De zeer lichte overschatting in de eerste geldstroom is hoofdzakelijk het gevolg van de lager dan verwachte indexaanpassingen gecombineerd met de extra middelen voor de artsenopleidingen naar aanleiding van de verhoogde toelatingsquota en de extra stuvo-middelen.

Evolutie opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.977.751.047	3.166.779.063	+ 189.028.016	+ 6,35 %	3.004.870.940	+ 161.908.123	+ 5,39 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering	700	1.276.706.214	1.361.480.191	+ 84.773.977	+ 6,64 %	1.366.564.677	- 5.084.486	- 0,37 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek	701	419.803.101	442.556.181	+ 22.753.079	+ 5,42 %	429.645.529	+ 12.910.652	+ 3,00 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek	702	626.941.392	662.433.117	+ 35.491.725	+ 5,66 %	552.949.746	+ 109.483.372	+ 19,80 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening	703	339.305.230	346.274.935	+ 6.969.705	+ 2,05 %	329.293.977	+ 16.980.958	+ 5,16 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	314.995.108	354.034.639	+ 39.039.530	+ 12,39 %	326.417.011	+ 27.617.628	+ 8,46 %

Tabel 15: Evolutie opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek, en dienstverlening

Rubriek 'waardewijzigingen projecten in uitvoering'

De rubriek 'waardewijzigingen projecten in uitvoering' bevat de resultaatmatige neutralisatie (matching van kosten en opbrengsten of CCM-methode) via de bedrijfseconomische afdeling van de lopende (onderzoeks-)projecten waarbij niet jaarlijks op het einde van het boekjaar wordt gefactureerd. De tegenpost is de balanspost 46 'ontvangen vooruitbetalingen op projecten'. Het positieve bedrag in 2023 duidt op hogere geconsolideerde projectkosten dan projectopbrengsten die resulteren in een positieve opbrengst ter neutralisatie.

Rubriek 'giften, schenkingen en legaten'

Deze rubriek eindigde 19,34% of 7.288.831 euro lager dan in 2022. De instellingen voeren actieve publiciteitscampagnes teneinde deze opbrengsten verder te optimaliseren. In 2022 noteerde men nog een stevige stijging binnen deze rubriek. Gegeven hun aard blijven deze ontvangsten evenwel zeer volatiel doorheen de jaren.

Rubriek 'andere bedrijfsopbrengsten'

Deze rubriek omvat veelal opbrengsten die niet tot de kernactiviteiten van de universiteiten behoren en kunnen onder meer bestaan uit de recuperatie van personeelskosten, BTW recuperatie, allerhande doorfacturaties, inkomsten uit diverse dienstverleningen en inkomsten uit verhuur. Tijdens 2023 stegen de andere bedrijfsopbrengsten ten opzichte van 2022 sterk met 10,82% of 13.722.403 euro. Ook binnen deze rubriek was de inflatoire context uit 2022 en 2023 merkbaar. Allerhande doorfacturaties (o.a. in de recuperatie van nutsvoorzieningen en personeelskosten) waren onderhevig aan een significante indexaanpassing.

4.1.2.2 Horizontale analyse

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/74	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 119.013.180	+ 125.080.949	+ 310.698.475	+ 273.182.025
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,72 %	+ 4,74 %	+ 11,24 %	+ 8,88 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	2.440.565.381	2.623.153.145	2.689.461.135	2.977.751.047	3.166.779.063
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 182.587.764	+ 66.307.990	+ 288.289.912	+ 189.028.016
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 7,48 %	+ 2,53 %	+ 10,72 %	+ 6,35 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 62.008.141	+ 7.069.353	+ 102.951.094	+ 84.773.977
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,61 %	+ 0,61 %	+ 8,77 %	+ 6,64 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	374.818.015	406.615.990	408.100.066	419.803.101	442.556.181
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 31.797.975	+ 1.484.076	+ 11.703.035	+ 22.753.079
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,48 %	+ 0,36 %	+ 2,87 %	+ 5,42 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	444.782.277	509.701.054	501.686.172	626.941.392	662.433.117
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 64.918.776	- 8.014.882	+ 125.255.220	+ 35.491.725
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 14,60 %	- 1,57 %	+ 24,97 %	+ 5,66 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	255.171.453	283.894.427	327.026.711	339.305.230	346.274.935
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 28.722.975	+ 43.132.283	+ 12.278.520	+ 6.969.705
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 11,26 %	+ 15,19 %	+ 3,75 %	+ 2,05 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	261.116.010	256.255.907	278.893.066	314.995.108	354.034.639
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 4.860.103	+ 22.637.160	+ 36.102.042	+ 39.039.530
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 1,86 %	+ 8,83 %	+ 12,94 %	+ 12,39 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	(55.999.806)	(112.708.896)	(60.866.875)	(66.315.692)	11.404.745
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 56.709.091	+ 51.842.021	- 5.448.817	+ 77.720.437
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 101,27 %	- 46,00 %	+ 8,95 %	- 117,20 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 0	+ 0	+ 0	+ 0
. Jaarlijkse relatieve wijziging			VB = 0	VB = 0	VB = 0	VB = 0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	22.343.619	23.352.060	29.773.948	37.689.528	30.400.697
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 1.008.441	+ 6.421.887	+ 7.915.580	- 7.288.831
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,51 %	+ 27,50 %	+ 26,59 %	- 19,34 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	114.296.419	106.422.484	106.931.535	126.873.335	140.595.737
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 7.873.935	+ 509.051	+ 19.941.800	+ 13.722.403
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 6,89 %	+ 0,48 %	+ 18,65 %	+ 10,82 %

Tabel 16: Horizontale analyse bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten stegen jaarlijks tot en met 2021 met ongeveer 5%. In 2022 stegen de totale bedrijfsopbrengsten met meer dan 10% voornamelijk als gevolg van de omvangrijke indexering en de sterk stijgende 3de geldstroom. In 2023 stegen de bedrijfsopbrengsten met 8,88% mede door de bijkomende indexering volgens het nieuwe indexeringssysteem (automatische koppeling aan de spilindex), diverse groeipaden en aanvullende middelen (art-tandarts, stuvo,) en verder stijgende onderzoeksactiviteiten.

4.1.2.3 Verticale analyse

Binnen de rubriek 'opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' evolueerden de relatieve aandelen van de subrubrieken als volgt:

Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		2019	2020	2021	2022	2023
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering	700	45,26 %	44,48 %	43,64 %	42,87 %	42,99 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek	701	15,36 %	15,50 %	15,17 %	14,10 %	13,97 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek	702	18,22 %	19,43 %	18,65 %	21,05 %	20,92 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening	703	10,46 %	10,82 %	12,16 %	11,39 %	10,93 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	10,70 %	9,77 %	10,37 %	10,58 %	11,18 %

Tabel 17: Verticale analyse opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening

Het aandeel van de eerste geldstroom (basisfinanciering) nam tussen 2019 en 2022 continu licht af, maar nam weer toe in 2023. Het aandeel van de tweede, derde en vierde geldstroom daalde licht in 2023.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfsopbrengsten		2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	96,80 %	99,35 %	97,26 %	96,81 %	94,55 %
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering	700	43,82 %	44,19 %	42,45 %	41,51 %	40,65 %
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek	701	14,87 %	15,40 %	14,76 %	13,65 %	13,21 %
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek	702	17,64 %	19,31 %	18,14 %	20,38 %	19,78 %
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening	703	10,12 %	10,75 %	11,83 %	11,03 %	10,34 %
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	10,36 %	9,71 %	10,09 %	10,24 %	10,57 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	- 2,22 %	- 4,27 %	- 2,20 %	- 2,16 %	0,34 %
C. Geproduceerde vaste activa	72	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0,89 %	0,88 %	1,08 %	1,23 %	0,91 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4,53 %	4,03 %	3,87 %	4,12 %	4,20 %

Tabel 18: Verticale analyse totale bedrijfsopbrengsten

Het positieve aandeel van de rubriek 'waarde wijzigingen projecten in uitvoering' in 2023 resulteerde logischerwijs in dalende aandelen bij de andere rubrieken m.u.v. de 'andere opbrengsten'.

4.1.3 Bedrijfskosten

4.1.3.1 Analyse 2023

Evolutie bedrijfskosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
· ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
· ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	2.946.907.320	3.217.745.626	+ 270.838.306	+ 9,19 %	3.181.098.565	+ 36.647.061	+ 1,15 %
A. Aankopen goederen	60	25.232.315	28.881.172	+ 3.648.857	+ 14,46 %	25.633.437	+ 3.247.735	+ 12,67 %
B. Diensten en diverse goederen	61	771.899.632	849.258.253	+ 77.358.621	+ 10,02 %	839.026.629	+ 10.231.624	+ 1,22 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.936.530.998	2.113.371.073	+ 176.840.074	+ 9,13 %	2.096.338.102	+ 17.032.970	+ 0,81 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	171.731.746	182.516.370	+ 10.784.624	+ 6,28 %	182.896.871	- 380.501	- 0,21 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	(2.007.522)	1.787.928	+ 3.795.450	+ 189,06 %	(1.100.000)	+ 2.887.928	+ 262,54 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	(6.925.993)	(10.111.857)	- 3.185.864	- 46,00 %	(1.777.259)	- 8.334.597	- 468,96 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	50.446.144	52.042.687	+ 1.596.543	+ 3,16 %	40.080.785	+ 11.961.901	+ 29,84 %

Tabel 19: Evolutie bedrijfskosten ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

In 2023 bedroegen de geaggregeerde bedrijfskosten 3.217.745.626 euro. Ze stegen met 9,19% of 270.838.306 euro, wat – net als in 2021 en 2022 – meer was dan de stijging van de bedrijfsopbrengsten (8,88%).

De gerealiseerde bedrijfskosten lagen eveneens boven het begrote niveau in 2023 met een beperkte afwijking van slechts 1,15% of 36.647.061 euro.

Rubriek 'aankopen goederen'

Deze rubriek betreft de inkopen van handelsgoederen, grond- en hulpstoffen. De kosten voor de aankoop van goederen zijn in 2023 met 14,56% of 3.648.857 euro opnieuw sterk gestegen, ten gevolge van de sterke prijsstijgingen in 2023 in het bijzonder de aankoop van voeding voor de studentenrestaurants en de verdere herneming van de gerealiseerde omzet binnen deze studentenrestaurants.

Rubriek 'diensten en diverse goederen'

De kosten voor diensten en diverse goederen stegen in 2023 met 10,02% of 77.358.621 euro. Ondanks de lagere prijzen voor nutsvoorzieningen heeft de nog steeds vrij hoge inflatie in 2023 ervoor gezorgd dat de kosten in het algemeen zijn gestegen. Bovendien bleven de energieprijzen nog steeds hoog in vergelijking tot de periode voor de oorlog in Oekraïne. Andere verklaringen waren de gestegen verblijf- en verplaatsingskosten, onderhoud en herstellingskosten, onderzoeksmateriaal, catering en kosten voor

opleiding, seminaries en conferenties, hogere kosten voor ter beschikking gesteld personeel, erelonen en hogere uitgaven voor de levering van informaticadiensten.

Rubriek 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen'

De kosten voor bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen vormden veruit het grootste aandeel van de kosten met een aandeel van 66%. Ze zijn in 2023 met 176.840.074 euro of 9,13% gestegen wat globaal evenwel lager lag dan de evolutie van de werkingskosten. De lonen werden met 2% geïndexeerd in januari en in december 2023. Voor een bespreking van de personeelsaantallen: zie hoofdstuk 5.

Rubriek 'afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA'

De kosten voor afschrijvingen en waardeverminderingen namen in 2023 toe met 10.784.624 euro of 6,28%. Via de afschrijvingen worden de eerder gerealiseerde onroerende en roerende investeringen(waaronder wetenschappelijke apparatuur) conform de geldende waarderingsregels in resultaat genomen.

Rubriek 'waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen'

In 2023 bedroegen de opgenomen waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen 1.787.928 euro terwijl deze in 2022 afnamen. Het aandeel af te boeken vorderingen (bijvoorbeeld voor studentenkamers en studiegelden) bleef beperkt ten opzichte van de gerealiseerde omzet.

Rubriek 'voorzieningen voor risico's en kosten'

De kosten voor voorzieningen voor risico's en kosten vertoonden in 2023 een daling met 3.185.864 euro tot -10.111.857. Onder meer werden binnen de sector belangrijke terugnames geboekt in het kader van rectificaties, asbestverwijderingsprogramma's, juridische geschillen en nucleaire ontmantelingen.

Rubriek 'andere bedrijfskosten'

In deze rubriek worden de uitgaven opgenomen die geen rechtstreekse link hebben met de kerntaken van de instellingen. Deze omvatten onder andere de kosten van belastingen, provincie- en gewestbelasting, verkeersbelasting, onroerende en roerende voorheffing, verzekeringskosten, schenk- en erfbelastingen, boetes Deze rubriek is in 2023 gestegen met 1.596.543 euro of 3,16%.

4.1.3.2 Horizontale analyse

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
BEDRIJFSKOSTEN	60/64	2.395.661.136	2.444.298.554	2.624.906.286	2.946.907.320	3.217.745.626
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 48.637.417	+ 180.607.732	+ 322.001.034	+ 270.838.306
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,03 %	+ 7,39 %	+ 12,27 %	+ 9,19 %
. index 2019 = 100			102,0	109,6	123,0	134,3
A. Aankopen goederen	60	17.394.630	15.893.974	20.936.328	25.232.315	28.881.172
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 1.500.656	+ 5.042.354	+ 4.295.987	+ 3.648.857
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 8,63 %	+ 31,72 %	+ 20,52 %	+ 14,46 %
. index 2019 = 100			91,4	120,4	145,1	166,0
B. Diensten en diverse goederen	61	642.213.741	585.771.567	623.360.651	771.899.632	849.258.253
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 56.442.173	+ 37.589.083	+ 148.538.981	+ 77.358.621
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 8,79 %	+ 6,42 %	+ 23,83 %	+ 10,02 %
. index 2019 = 100			91,2	97,1	120,2	132,2
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.558.082.143	1.643.528.471	1.756.755.281	1.936.530.998	2.113.371.073
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 85.446.328	+ 113.226.810	+ 179.775.718	+ 176.840.074
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,48 %	+ 6,89 %	+ 10,23 %	+ 9,13 %
. index 2019 = 100			105,5	112,8	124,3	135,6
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	149.603.096	153.119.596	164.295.867	171.731.746	182.516.370
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 3.516.500	+ 11.176.270	+ 7.435.879	+ 10.784.624
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,35 %	+ 7,30 %	+ 4,53 %	+ 6,28 %
. index 2019 = 100			102,4	109,8	114,8	122,0
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/3	(2.232.445)	1.305.883	450.877	(2.007.522)	1.787.928
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 3.538.328	- 855.006	- 2.458.399	+ 3.795.450
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 158,50 %	- 65,47 %	- 545,25 %	- 189,06 %
. index 2019 = 100			(58,5)	(20,2)	89,9	(80,1)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	3.303.514	11.165.824	19.124.555	(6.925.993)	(10.111.857)
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 7.862.309	+ 7.958.732	- 26.050.548	- 3.185.864
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 238,00 %	+ 71,28 %	- 136,22 %	+ 46,00 %
. index 2019 = 100			338,0	578,9	(209,7)	(306,1)
G. Andere bedrijfskosten	640/9	27.296.457	33.513.238	39.982.727	50.446.144	52.042.687
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 6.216.781	+ 6.469.489	+ 10.463.416	+ 1.596.543
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 22,78 %	+ 19,30 %	+ 26,17 %	+ 3,16 %
. index 2019 = 100			122,8	146,5	184,8	190,7

Tabel 20: Horizontale analyse bedrijfskosten

De bedrijfskosten kenden over de periode 2019-2023 een continu stijgend verloop dat in de volledige periode (+34,32%) iets hoger lag dan de stijging van de bedrijfsopbrengsten (+32,84%).

4.1.3.3 Verticale analyse

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfskosten		2019	2020	2021	2022	2023
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	0,73 %	0,65 %	0,80 %	0,86 %	0,90 %
B. Diensten en diverse goederen	61	26,81 %	23,96 %	23,75 %	26,19 %	26,39 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	65,04 %	67,24 %	66,93 %	65,71 %	65,68 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,24 %	6,26 %	6,26 %	5,83 %	5,67 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	- 0,09 %	0,05 %	0,02 %	- 0,07 %	0,06 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	0,14 %	0,46 %	0,73 %	- 0,24 %	- 0,31 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	1,14 %	1,37 %	1,52 %	1,71 %	1,62 %

Tabel 21: Verticale analyse bedrijfskosten

Het aandeel van de diverse kostencomponenten wijzigde in meerjarenperspectief slechts licht. Het effect van het einde van de COVID-19 pandemie gecombineerd met de oorlog in Oekraïne en de daarbij horende energiecrisis en de uitzonderlijke inflatoire omstandigheden zijn zichtbaar in de cijfers van 2022 en 2023 via de stijging van het relatieve belang van de werkingskosten. De dalende uitgaven voor nutsvoorzieningen in 2023 wordt tenietgedaan door fors gestegen andere werkingsuitgaven (voeding, onderhoud, consultancy, IT-uitgaven, licenties,...)

4.1.4 Resultaat

4.1.4.1 Analyse 2023

Het geaggregeerde resultaat is opgebouwd uit 3 componenten: het bedrijfsresultaat, het financieel resultaat en het uitzonderlijk resultaat.

Ondanks de relatief sterkere stijging van de bedrijfskosten (+9,19%) ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten (+8,88%) steeg de bedrijfswinst licht met 2.343.719 euro tot 131.434.617 euro.

Het financieel resultaat was in 2022 negatief. De sector werd verplicht om door de zeer ongunstige evolutie van zowel de aandelen- als obligatiemarkten significante, voornamelijk latente niet gerealiseerde minderwaarden te boeken op de beleggingsportefeuilles. Dankzij de terug aantrekkende aandelen- en obligatiemarkten konden de in 2022 geboekte niet-gerealiseerde minderwaarden in 2023 in grote mate teruggenomen worden. Het financiële resultaat over boekjaar 2023 bedroeg uiteindelijk 128.829.015 euro.

Het uitzonderlijk resultaat was in 2023 beperkt negatief voor 1.817.772 euro.

Als gevolg hiervan steeg het geaggregeerd resultaat in 2023 met 259.945.861 euro tot een winst van 258.445.865 euro.

Het positieve resultaat dat de universiteiten in 2023 behaalden, was veel beter dan begroot: het lag 249.000.068 euro hoger. De voornaamste oorzaak lag opnieuw grotendeels bij het onderschatten van de bedrijfsopbrengsten, waar de universiteiten naar gewoonte en uit voorzichtigheidsoverwegingen enkel de vaststaande inkomsten en projecten begroten. De afwijkingen situeerden zich bijgevolg vooral bij de derde en vierde geldstroom. Het gunstig uitgevallen financiële resultaat werd evenmin voorzien bij de begroting wegens te veel onbekende factoren op het moment van het opstellen ervan.

Evolutie overschot / tekort van het boekjaar :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
· ten opzichte van jaarrekening 2022								
· ten opzichte van begroting 2023								
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-) 70/64	129.090.898	131.434.617	+ 2.343.719	+ 1,82 %	(12.404.063)	+ 143.838.680	+ 1159,61 %
Financieel resultaat	(+) / (-) 75/65	(127.629.455)	128.829.015	+ 256.458.471	+ 200,94 %	24.597.860	+ 104.231.155	+ 423,74 %
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-) 76/66	(2.961.440)	(1.817.772)	+ 1.143.668	+ 38,62 %	(2.750.000)	+ 932.228	+ 33,90 %
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar	(+) / (-) 70/66	(1.499.996)	258.445.865	+ 259.945.861	+ 17329,77 %	9.445.797	+ 249.000.068	+ 2636,09 %

Tabel 22: Evolutie overschot/tekort van het boekjaar in vergelijking met jaarrekening 2022 en begroting 2023

4.1.4.2 Horizontale analyse

Overschot / Tekort van het boekjaar	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-) 70/64	125.544.477	195.920.239	140.393.456	129.090.898	131.434.617
Financieel resultaat	(+) / (-) 75/65	59.543.039	56.927.277	45.603.601	(127.629.455)	128.829.015
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-) 76/66	(24.022.241)	(2.167.863)	(1.236.694)	(2.961.440)	(1.817.772)
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar	(+) / (-) 70/66	161.065.274	250.679.654	184.760.365	(1.499.996)	258.445.865

Tabel 23: Horizontale analyse overschot/tekort van het boekjaar

In de periode 2019-2021 toonden de universiteiten systematisch winstcijfers, met als uitschieter 2020 als gevolg van uitgestelde kosten en extra toelagen in het kader van de COVID-19-pandemie. In 2022 realiseerden de instellingen een sectorbreed tekort van het boekjaar door de (latente) minderwaarden op vlottende activa. In 2023 wordt weer aangeknoopt bij de positieve resultaten. Achter deze sectorbrede resultaten schuilen grote individuele verschillen bij de universiteiten.

4.1.4.3 Verticale analyse

Overschot / Tekort van het boekjaar	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(% aandeel in overschot / tekort van het boekjaar)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
III. Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	(+) / (-) 70/64	77,95 %	78,16 %	75,99 %	- 8606,08 %	50,86 %	- 131,32 %
Financieel resultaat	(+) / (-) 75/65	36,97 %	22,71 %	24,68 %	8508,65 %	49,85 %	260,41 %
Uitzonderlijk resultaat	(+) / (-) 76/66	- 14,91 %	- 0,86 %	- 0,67 %	197,43 %	- 0,70 %	- 29,11 %
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar	(+) / (-) 70/66	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 24: Verticale analyse overschot/tekort van het boekjaar

Bovenstaande verticale analyse toont de impact van zowel het bedrijfsresultaat, het financieel resultaat als het uitzonderlijk resultaat op het totale gerealiseerde resultaat 2023.

4.1.5 Investerings

4.1.5.1 Analyse 2023

De universiteiten investeerden in 2023 samen 268.404.415 euro, zijnde 24.983.476 euro of 8,52% minder ten opzichte van 2022. Het betreft investeringen in materiële activa en in beperktere mate in financiële en immateriële activa.

Evolutie brute investeringen :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
. ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
. ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten		0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa		1.471.554	1.890.309	+ 418.755	+ 28,46 %	792.691	+ 1.097.619	+ 138,47 %
III. Materiële vaste activa		258.860.407	249.626.383	- 9.234.025	- 3,57 %	264.803.930	- 15.177.548	- 5,73 %
A. Terreinen en gebouwen		86.530.478	55.748.021	- 30.782.457	- 35,57 %	153.708.388	- 97.960.367	- 63,73 %
B. Installaties, machines en uitrusting		85.316.602	96.381.220	+ 11.064.618	+ 12,97 %	90.073.085	+ 6.308.135	+ 7,00 %
C. Meubilair en rollend materieel		3.329.802	2.791.544	- 538.258	- 16,16 %	2.267.427	+ 524.118	+ 23,12 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		50.523	5.801.431	+ 5.750.908	+ 11382,75 %	200.000	+ 5.601.431	+ 2800,72 %
E. Overige materiële vaste activa		10.962.919	20.687.381	+ 9.724.462	+ 88,70 %	1.642.467	+ 19.044.915	+ 1159,53 %
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen		72.670.084	68.216.785	- 4.453.299	- 6,13 %	16.912.564	+ 51.304.221	+ 303,35 %
IV. Financiële vaste activa		33.055.930	16.887.723	- 16.168.207	- 48,91 %	8.457.359	+ 8.430.364	+ 99,68 %
A. Verbonden entiteiten		0	0	+ 0		(102.641)	+ 102.641	+ 100,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		20.113.785	13.114.998	- 6.998.787	- 34,80 %	8.560.000	+ 4.554.998	+ 53,21 %
C. Andere financiële vaste activa		12.942.144	3.772.725	- 9.169.419	- 70,85 %	0	+ 3.772.725	BG = 0
Bruto investeringen		293.387.891	268.404.415	- 24.983.476	- 8,52 %	274.053.980	- 5.649.566	- 2,06 %

Tabel 25: Evolutie brute investeringen ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

De universiteiten hadden samen een bedrag aan investeringen begroot van 274.053.980 euro voor 2023. De investeringsbegroting werd beperkt onderbenut met 5.649.566 euro of 2,06%. De effectieve realisatiegraad van bepaalde investeringsprojecten is niet steeds accuraat te begroten. Dergelijke projecten ervaren in de effectieve uitvoering niet zelden hindernissen omtrent vergunningen, problemen rond tijdige opleveringen en facturaties, niet begrote evoluties inzake bouwprizen, De opportuniteiten met betrekking tot het aantrekken van financiële vaste activa (in hoofdzaak deelnemingen in spin-offs) zijn eveneens moeilijk te begroten. Anderzijds zijn er projecten die reeds in vorige boekjaren werden begroot maar pas in het huidige boekjaar (volledig) werden gerealiseerd.

In 2023 financierden de universiteiten – net zoals voorgaande jaren – het leeuwendeel van hun investeringen met eigen middelen. De recurrente investeringstoelagen vanuit AHOVOKS dekten slechts ongeveer 16% van de totale investeringsnoden. Deze totale in resultaat genomen investeringsmiddelen bedroegen 44,07 mln. euro (afdeling II) in 2023. Deze verhoogden met 25,14% ten opzichte van 2022 doordat de Vlaamse regering vanaf het boekjaar 2023 een bedrag van 15 mln. heroriënteert vanuit de werkingsmiddelen naar de investeringen. Daarnaast kunnen de universiteiten kapitaalsubsidies

ontvangen vanuit diverse overheden. Deze middelen worden initieel naar balans gebracht en pro rata de gerealiseerde investeringen/afschrijvingen in resultaat genomen. De financiering via vreemde middelen (leningen) blijft minimaal.

De continuïteitsratio geeft de verhouding weer tussen de bruto-investeringen en de geboekte afschrijvingen van het betrokken jaar. Als de ratio groter is dan 100%, duidt dit op meer investeringen dan afschrijvingen en is er dus sprake van vernieuwing of uitbreiding, wat de continuïteit ten goede komt. De geaggregeerde afschrijvingen bedroegen 182.516.370 euro in 2023. De continuïteitsratio bedroeg 147%, wat erg gunstig was.

4.1.5.2 Horizontale analyse

Bruto investeringen (eenheden euro)	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
I. Oprichtingskosten	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	2.933.223	1.129.723	2.310.896	1.471.554	1.890.309
III. Materiële vaste activa	236.987.581	268.217.849	234.781.426	258.860.407	249.626.383
A. Terreinen en gebouwen	43.232.138	106.712.589	73.715.879	86.530.478	55.748.021
B. Installaties, machines en uitrusting	79.901.129	77.315.514	76.667.234	85.316.602	96.381.220
C. Meubilair en rollend materieel	6.311.218	3.737.040	8.244.770	3.329.802	2.791.544
D. Leasing en soortgelijke rechten	106.303	231.378	2.286.930	50.523	5.801.431
E. Overige materiële vaste activa	14.200.469	24.040.802	12.823.097	10.962.919	20.687.381
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	93.236.323	56.180.526	61.043.516	72.670.084	68.216.785
IV. Financiële vaste activa	28.685.414	39.374.573	27.618.324	33.055.930	16.887.723
A. Verbonden entiteiten	0	0	1.000.000	0	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	23.651.848	29.792.974	16.301.327	20.113.785	13.114.998
C. Andere financiële vaste activa	5.033.566	9.581.599	10.316.998	12.942.144	3.772.725
Bruto investeringen	268.606.217	308.722.145	264.710.647	293.387.891	268.404.415

Tabel 26: Horizontale analyse bruto investeringen

Uit het meerjarig perspectief blijkt dat het investeringsritme hoog bleef binnen de sector en structureel hoger ligt dan de gerealiseerde afschrijvingen. In het bijzonder in het COVID-jaar 2020 leidde de nood aan verdere digitalisering en blended learning tot grote investeringen in de gebouwen, onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur. Daarnaast zorgden de gestegen onderwijs-, onderzoeks- en dienstverleningsactiviteiten voor bijkomende investeringsnoden. De laatste jaren wordt dit verder versterkt door de steeds strikter wordende regelgeving omtrent duurzaamheid, de gestegen energiekosten en de realisatie van de opgelegde klimaat- en veiligheidsdoelstellingen. De sector is vragende partij om de recurrente middelen in de komende jaren structureel te verhogen om deze doelstellingen te kunnen realiseren.

4.1.5.3 Verticale analyse

Bruto investeringen	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bruto investeringen		2019	2020	2021	2022	2023
I. Oprichtingskosten		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa		1,09 %	0,37 %	0,87 %	0,50 %	0,70 %
III. Materiële vaste activa		88,23 %	86,88 %	88,69 %	88,23 %	93,00 %
A. Terreinen en gebouwen		16,09 %	34,57 %	27,85 %	29,49 %	20,77 %
B. Installaties, machines en uitrusting		29,75 %	25,04 %	28,96 %	29,08 %	35,91 %
C. Meubilair en rollend materieel		2,35 %	1,21 %	3,11 %	1,13 %	1,04 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		0,04 %	0,07 %	0,86 %	0,02 %	2,16 %
E. Overige materiële vaste activa		5,29 %	7,79 %	4,84 %	3,74 %	7,71 %
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen		34,71 %	18,20 %	23,06 %	24,77 %	25,42 %
IV. Financiële vaste activa		10,68 %	12,75 %	10,43 %	11,27 %	6,29 %
A. Verbonden entiteiten		0,00 %	0,00 %	0,38 %	0,00 %	0,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		8,81 %	9,65 %	6,16 %	6,86 %	4,89 %
C. Andere financiële vaste activa		1,87 %	3,10 %	3,90 %	4,41 %	1,41 %
Bruto investeringen		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 27: Verticale analyse bruto investeringen

Het grootste aandeel binnen de investeringen werd nog steeds ingenomen door de investeringen in materiële vaste activa.

4.1.6 Balans

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
VASTE ACTIVA	20/28	1.794.772.342	1.916.350.503	1.998.240.117	2.082.971.954	2.166.268.085
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	3.279.736	2.737.326	3.022.390	2.370.221	2.469.865
III. Materiële vaste activa	22/27	1.751.261.841	1.866.689.324	1.938.630.743	2.011.317.382	2.080.131.624
A. Terreinen en gebouwen	22	1.252.910.336	1.338.594.392	1.451.026.854	1.502.905.001	1.534.949.984
B. Installaties, machines en uitrusting	23	188.442.971	202.140.244	208.799.290	210.493.704	230.015.703
C. Meubilair en rollend materieel	24	41.945.529	42.892.513	47.833.898	46.163.407	46.068.542
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	58.596.915	56.498.040	56.451.995	54.149.239	57.492.530
E. Overige materiële vaste activa	26	54.926.269	68.961.210	71.975.087	78.812.655	100.816.060
F. Activa in aanbouw en voortuitbetalingen	27	154.439.821	157.602.925	102.543.619	118.793.376	110.788.804
IV. Financiële vaste activa	28	40.230.765	46.923.853	56.586.985	69.284.351	83.666.596
A. Verbonden entiteiten	280/1	4.030.379	3.982.720	4.885.971	4.786.319	4.683.678
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	3.300.000	3.300.000	3.300.000	3.300.000	3.300.000
2. Vorderingen	281	730.379	682.720	1.585.971	1.486.319	1.383.678
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	19.039.430	22.737.774	23.886.525	29.388.412	36.986.781
1. Deelnemingen	282	18.704.570	19.509.801	22.554.191	21.855.377	24.514.557
2. Vorderingen	283	334.860	3.227.973	1.332.334	7.533.035	12.472.224
C. Andere financiële vaste activa	284/8	17.160.956	20.203.359	27.814.489	35.109.620	41.996.136
1. Aandelen	284	16.055.857	19.037.133	26.600.236	33.696.623	40.667.636
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	1.105.099	1.166.226	1.214.253	1.412.996	1.328.501
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	2.946.251.680	3.266.941.967	3.469.308.436	3.566.866.158	3.789.528.706
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	27.947.920	28.651.193	34.545.405	41.325.358	40.328.620
A. Handelsvorderingen	290	0	0	0	0	0
B. Overige vorderingen	291	27.947.920	28.651.193	34.545.405	41.325.358	40.328.620
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	2.047.340	2.410.912	2.058.420	2.074.483	2.019.821
A. Voorraden	30/36	2.047.340	2.410.912	2.058.420	2.074.483	2.019.821
B. Projecten in uitvoering	37	0	0	0	0	0
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	308.923.696	263.419.364	256.467.183	279.662.041	303.172.624
A. Handelsvorderingen	40	182.755.819	153.150.962	157.057.098	170.762.258	173.357.661
B. Overige vorderingen	41	126.167.878	110.268.402	99.410.085	108.899.783	129.814.963
VIII. Geldbeleggingen	51/53	2.328.795.492	2.617.815.461	2.896.573.732	2.975.950.971	3.191.830.545
IX. Liquide middelen	54/58	266.845.282	340.422.132	265.197.575	249.756.964	216.167.733
X. Overlopende rekeningen	490/1	11.691.950	14.222.906	14.466.122	18.096.342	36.009.362
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791

Tabel 28: Balans - activa

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	3.456.748.175	3.772.219.760	3.956.938.185	3.957.594.331	4.218.395.550
I. Gevormd vermogen	10	292.044.767	335.932.309	337.086.759	337.086.759	337.086.759
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0	0	0	0	0
IV. Aangelegde fondsen	13	3.013.873.247	3.249.528.304	3.450.977.203	3.530.870.378	3.720.635.998
A. Onbeschikbare Fondsen	130					
B. Beschikbare Fondsen	131					
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	45.030.969	60.055.573	43.367.037	(38.026.136)	30.654.097
VI. Kapitaalsubsidies	15	105.799.192	126.703.574	125.507.186	127.663.329	130.018.696
VOORZIENINGEN	16	306.843.081	318.008.906	340.577.270	333.647.455	323.513.435
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	306.843.081	318.008.906	340.577.270	333.647.455	323.513.435
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	69.536.904	63.122.918	54.860.741	41.689.936	39.108.465
B. Belastingen	161	11.747.275	1.423.264	3.188.980	3.512.756	0
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	157.790.602	168.834.816	182.431.913	187.531.504	188.848.723
D. Sociaal Passief	163	0	0	0	0	0
E. Veiligheid en milieu verplichtingen	164	9.923.474	11.165.452	10.841.930	8.882.265	7.575.457
F. Overige risico's en kosten	165	57.844.826	73.462.456	89.253.705	92.030.995	87.980.791
SCHULDEN	17/49	977.432.769	1.093.063.806	1.170.033.099	1.358.596.329	1.413.887.807
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	120.003.996	111.065.499	104.307.265	108.566.636	106.723.664
A. Financiële schulden	170/4	119.534.197	110.584.349	103.619.313	107.676.992	101.242.473
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	0	0
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	45.085.000	41.802.000	38.519.000	35.236.000	31.953.000
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	25.473.612	24.688.962	25.882.625	24.905.029	26.145.478
4. Kredietinstellingen	173	39.814.974	35.290.205	30.775.499	39.458.395	35.434.745
5. Overige leningen	174	9.160.611	8.803.182	8.442.190	8.077.568	7.709.250
B. Handelsschulden	175	0	0	0	0	0
C. Overige schulden	178/9	469.799	481.151	687.952	889.643	5.481.191
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	786.873.147	925.567.499	1.002.496.580	1.192.462.991	1.210.762.338
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	9.666.109	9.541.036	9.579.973	9.389.564	9.218.194
B. Financiële schulden	43	119.021.309	117.152.100	97.087.653	114.671.383	94.300.374
1. Kredietinstellingen	430/8	119.021.309	117.152.100	97.087.653	114.671.383	94.300.374
2. Overige leningen	439	0	0	0	0	0
C. Handelsschulden	44	109.508.114	79.097.904	102.521.775	112.050.594	121.468.975
D. Ontvangen vooruitbetalingen op projecten	46	262.980.396	385.734.457	460.421.956	539.474.917	535.707.474
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	213.387.825	244.108.262	259.680.942	314.030.391	333.137.409
1. Belastingen	450/3	40.185.487	63.705.556	64.655.373	91.146.733	89.751.638
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	173.202.338	180.402.707	195.025.569	222.883.659	243.385.772
F. Overige schulden	48	72.309.394	89.933.739	73.204.281	102.846.142	116.929.913
X. Overlopende rekeningen	492/3	70.555.626	56.430.808	63.229.253	57.566.703	96.401.806
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791

Tabel 29: Balans - passiva

4.1.6.1 Analyse 2023

De totale balanswaarde van alle universiteiten samen bedroeg 5.955.796.791 euro eind 2023 tegenover 5.649.838.112 euro eind 2022. Dit betekende een stijging met 305.958.679 euro of 5,42%.

Evolutie balans - ACTIVA : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
VASTE ACTIVA	20/28	2.082.971.954	2.166.268.085	+ 83.296.131	+ 4,00 %	2.223.931.183	- 57.663.098	- 2,59 %
I. Oprichtingskosten	20	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	21	2.370.221	2.469.865	+ 99.644	+ 4,20 %	3.940.340	- 1.470.474	- 37,32 %
III. Materiële vaste activa	22/27	2.011.317.382	2.080.131.624	+ 68.814.242	+ 3,42 %	2.155.247.772	- 75.116.148	- 3,49 %
IV. Financiële vaste activa	28	69.284.351	83.666.596	+ 14.382.245	+ 20,76 %	64.743.071	+ 18.923.525	+ 29,23 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	3.566.866.158	3.789.528.706	+ 222.662.547	+ 6,24 %	3.260.676.978	+ 528.851.728	+ 16,22 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	41.325.358	40.328.620	- 996.738	- 2,41 %	34.215.141	+ 6.113.479	+ 17,87 %
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	2.074.483	2.019.821	- 54.662	- 2,63 %	2.081.455	- 61.633	- 2,96 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	279.662.041	303.172.624	+ 23.510.583	+ 8,41 %	279.890.534	+ 23.282.090	+ 8,32 %
VIII Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	51/58	3.225.707.935	3.407.998.278	+ 182.290.343	+ 5,65 %	2.929.611.950	+ 478.386.328	+ 16,33 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	18.096.342	36.009.362	+ 17.913.021	+ 98,99 %	14.877.898	+ 21.131.465	+ 142,03 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	5.649.838.112	5.955.796.791	+ 305.958.679	+ 5,42 %	5.484.608.161	+ 471.188.629	+ 8,59 %

Tabel 30: Evolutie activa ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

De geaggregeerde vaste activa (bedrijfsmiddelen met een duurzaam economisch karakter) bedroegen 2.166.268.085 euro eind 2023. Dit was een stijging van 83.296.131 euro of 4% ten opzichte van 2022. Er was een substantiële toename van de materiële vaste activa met 68.814.242 euro in overeenstemming met het hoge investeringsritme minus de in resultaat genomen afschrijvingen.

De vlottende activa stegen in 2023 met 222.662.547 euro of 6,24% ten opzichte van 2022. De stijging was hoofdzakelijk te verklaren door een stijging van de geldbeleggingen en liquide middelen (+182.290.343 euro) als gevolg van de positieve netto-cashflow. De openstaande vorderingen op korte termijn stegen eveneens onder meer door de toenemende jaarlijks terugkerende vordering ten aanzien van de Vlaamse Overheid met betrekking tot het vakantiegeld, de bijkomende maar vertraagde investeringstoelage, de IOF-toelage en een stijging in nog niet ontvangen subsidies.

Evolutie balans - PASSIVA : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
EIGEN VERMOGEN	10/15	3.957.594.331	4.218.395.550	+ 260.801.219	+ 6,59 %	3.966.694.533	+ 251.701.017	+ 6,35 %
I. Gevormd vermogen	10	337.086.759	337.086.759	+ 0	+ 0,00 %	335.932.420	+ 1.154.339	+ 0,34 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0	0	+ 0		0	+ 0	
IV. Aangelegde fondsen	13	3.530.870.378	3.720.635.998	+ 189.765.619	+ 5,37 %	3.532.464.946	+ 188.171.051	+ 5,33 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	(38.026.136)	30.654.097	+ 68.680.233	+ 180,61 %	(9.216.290)	+ 39.870.387	+ 432,61 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	127.663.329	130.018.696	+ 2.355.367	+ 1,84 %	107.513.457	+ 22.505.239	+ 20,93 %
VOORZIENINGEN	16	333.647.455	323.513.435	- 10.134.020	- 3,04 %	331.088.623	- 7.575.187	- 2,29 %
SCHULDEN	17/49	1.358.596.329	1.413.887.807	+ 55.291.478	+ 4,07 %	1.186.827.005	+ 227.060.802	+ 19,13 %
VIII Schulden op meer dan één jaar	17	108.566.636	106.723.664	- 1.842.972	- 1,70 %	90.007.315	+ 16.716.349	+ 18,57 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	1.192.462.991	1.210.762.338	+ 18.299.347	+ 1,53 %	1.037.221.838	+ 173.540.500	+ 16,73 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	57.566.703	96.401.806	+ 38.835.103	+ 67,46 %	59.597.853	+ 36.803.953	+ 61,75 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	5.649.838.112	5.955.796.791	+ 305.958.679	+ 5,42 %	5.484.608.161	+ 471.188.629	+ 8,59 %

Tabel 31: Evolutie passiva ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

Het eigen vermogen van de sector bestond hoofdzakelijk uit aangelegde fondsen en steeg ten opzichte van 2022 met 6,59%. De aangelegde fondsen zijn bestemd voor onder andere innovatie, onderwijs, onderzoek, studentenvoorzieningen en onroerende investeringen. Het over te dragen overschot (14-rekening) kwam voort uit de boekhoudkundige verwerking van het positieve resultaat bij sommige universiteiten. Sommige universiteiten voegen deze rechtstreeks toe aan hun bestemde fondsen, anderen boeken een overgedragen winst. De som van beide rubrieken vertegenwoordigt het gerealiseerde resultaat van de volledige sector

over 2023. Er werden daarnaast voor 2.355.367 euro meer aan kapitaalsubsidies ontvangen dan er in resultaat werden genomen.

De geaggregeerde voorzieningen voor risico's en kosten daalden in 2023 verder met 3,04% tot 323.513.435 euro en hadden bijgevolg een gunstig bedrijfseconomisch effect binnen de resultatenrekening 2023. Het betrof onder andere voorzieningen voor pensioenen, grote herstellings- en onderhoudswerken en overige risico's en kosten.

De geaggregeerde schulden lagen globaal 4,07% hoger dan in 2022. De lange termijn schulden (>1 jaar) namen in volume licht af terwijl de schulden op ten hoogste 1 jaar met 18,3 mln. euro toenamen. Binnen de lange termijn schulden daalden de financiële schulden (een combinatie van obligatieleningen, leasing en soortgelijke schulden en schulden bij kredietinstellingen) met 6.434.520 euro door verdere aflossingen en/of herclassificaties die hoger lagen dan de nieuwe opnames in 2023. Voor de totale sector daalde de schuldgraad licht tot 41,19%.

De gestegen schulden op ten hoogste één jaar in 2023 ten opzichte van 2022 betroffen voornamelijk gestegen handelsschulden omwille van het globaal toegenomen activiteitenpeil binnen de kernopdrachten en een algemeen hoger prijzenpeil gegeven de inflatoire evoluties. De schulden met betrekking tot de belastingen, bezoldigingen en sociale lasten stegen hoofdzakelijk door de indexeringen en de toename van het aantal tewerkgestelde VTE's. De overige schulden namen toe door de nog niet doorgestorte bedragen aan partners en studenten, en stijgende garantstellingen van studenten. De vooruitbetalingen op projecten namen licht af op het sectorbrede niveau, wat wees op minder gerealiseerde tussentijdse opbrengsten dan gerealiseerde kosten in het kader van de CCM-boekingswijze.

4.1.6.2 Horizontale analyse

Over de periode 2019- 2023 zagen de evolutie van de activa en de passiva er als volgt uit:

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
VASTE ACTIVA	20/28	1.794.772.342	1.916.350.503	1.998.240.117	2.082.971.954	2.166.268.085	2.223.931.183
I. Oprichtingskosten	20	0	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	3.279.736	2.737.326	3.022.390	2.370.221	2.469.865	3.940.340
III. Materiële vaste activa	22/27	1.751.261.841	1.866.689.324	1.938.630.743	2.011.317.382	2.080.131.624	2.155.247.772
IV. Financiële vaste activa	28	40.230.765	46.923.853	56.586.985	69.284.351	83.666.596	64.743.071
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	2.946.251.680	3.266.941.967	3.469.308.436	3.566.866.158	3.789.528.706	3.260.676.978
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	27.947.920	28.651.193	34.545.405	41.325.358	40.328.620	34.215.141
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	2.047.340	2.410.912	2.058.420	2.074.483	2.019.821	2.081.455
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	308.923.696	263.419.364	256.467.183	279.662.041	303.172.624	279.890.534
VIII. Geldbeleggingen	51/53	2.328.795.492	2.617.815.461	2.896.573.732	2.975.950.971	3.191.830.545	2.732.018.045
IX. Liquide middelen	54/58	266.845.282	340.422.132	265.197.575	249.756.964	216.167.733	197.593.905
X. Overlopende rekeningen	490/1	11.691.950	14.222.906	14.466.122	18.096.342	36.009.362	14.877.898
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791	5.484.608.161

Tabel 32: Horizontale analyse activa

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	3.456.748.175	3.772.219.760	3.956.938.185	3.957.594.331	4.218.395.550	3.966.694.533
I. Gevormd vermogen	10	292.044.767	335.932.309	337.086.759	337.086.759	337.086.759	335.932.420
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0	0	0	0	0	0
IV. Aangelegde fondsen	13	3.013.873.247	3.249.528.304	3.450.977.203	3.530.870.378	3.720.635.998	3.532.464.946
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	45.030.969	60.055.573	43.367.037	(38.026.136)	30.654.097	(9.216.290)
VI. Kapitaalsubsidies	15	105.799.192	126.703.574	125.507.186	127.663.329	130.018.696	107.513.457
VOORZIENINGEN	16	306.843.081	318.008.906	340.577.270	333.647.455	323.513.435	331.088.623
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	306.843.081	318.008.906	340.577.270	333.647.455	323.513.435	331.088.623
SCHULDEN	17/49	977.432.769	1.093.063.806	1.170.033.099	1.358.596.329	1.413.887.807	1.186.827.005
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	120.003.996	111.065.499	104.307.265	108.566.636	106.723.664	90.007.315
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	786.873.147	925.567.499	1.002.496.580	1.192.462.991	1.210.762.338	1.037.221.838
X. Overlopende rekeningen	492/3	70.555.626	56.430.808	63.229.253	57.566.703	96.401.806	59.597.853
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791	5.484.608.161

Tabel 33: Horizontale analyse passiva

4.1.6.3 Verticale analyse

ACTIVA		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
VASTE ACTIVA	20/28	37,86 %	36,97 %	36,55 %	36,87 %	36,37 %	40,55 %
I. Oprichtingskosten	20	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	21	0,07 %	0,05 %	0,06 %	0,04 %	0,04 %	0,07 %
III. Materiële vaste activa	22/27	36,94 %	36,01 %	35,46 %	35,60 %	34,93 %	39,30 %
IV. Financiële vaste activa	28	0,85 %	0,91 %	1,03 %	1,23 %	1,40 %	1,18 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	62,14 %	63,03 %	63,45 %	63,13 %	63,63 %	59,45 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,59 %	0,55 %	0,63 %	0,73 %	0,68 %	0,62 %
VI. Voorraden en projecten in uitvoering	3	0,04 %	0,05 %	0,04 %	0,04 %	0,03 %	0,04 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	6,52 %	5,08 %	4,69 %	4,95 %	5,09 %	5,10 %
VIII. Geldbeleggingen	51/53	49,12 %	50,50 %	52,98 %	52,67 %	53,59 %	49,81 %
IX. Liquide middelen	54/58	5,63 %	6,57 %	4,85 %	4,42 %	3,63 %	3,60 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,25 %	0,27 %	0,26 %	0,32 %	0,60 %	0,27 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791	5.484.608.161

Tabel 34: Verticale analyse activa

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	72,91 %	72,78 %	72,37 %	70,05 %	70,83 %	72,32 %
I. Gevormd vermogen	10	6,16 %	6,48 %	6,17 %	5,97 %	5,66 %	6,13 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
IV. Aangelegde fondsen	13	63,57 %	62,69 %	63,12 %	62,50 %	62,47 %	64,41 %
V. Overgedragen overschot (overgedragen tekort)	14	0,95 %	1,16 %	0,79 %	- 0,67 %	0,51 %	- 0,17 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	2,23 %	2,44 %	2,30 %	2,26 %	2,18 %	1,96 %
VOORZIENINGEN	16	6,47 %	6,14 %	6,23 %	5,91 %	5,43 %	6,04 %
SCHULDEN	17/49	20,62 %	21,09 %	21,40 %	24,05 %	23,74 %	21,64 %
VIII Schulden op meer dan één jaar	17	2,53 %	2,14 %	1,91 %	1,92 %	1,79 %	1,64 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	16,60 %	17,86 %	18,34 %	21,11 %	20,33 %	18,91 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	1,49 %	1,09 %	1,16 %	1,02 %	1,62 %	1,09 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	4.741.024.022	5.183.292.471	5.467.548.553	5.649.838.112	5.955.796.791	5.484.608.161

Tabel 35: Verticale analyse passiva

Het aandeel van de balanscomponenten wijzigde beperkt. Het eigen vermogen nam weer iets aan relatief belang toe met een aandeel van 70,83% van het balanstotaal.

Bij de activa namen de vlottende activa een aandeel van 63,63% in met daarbinnen een aandeel van 53% van de geldbeleggingen.

4.1.7 Cashflow

De geaggregeerde cashflowanalyse heeft tot doel inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en verschaft zo een inzicht in de mutatie in de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen. De geaggregeerde cashflowanalyse bevat de volgende componenten:

Cashflow	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)	2019	2020	2021	2022	2023
LIQUIDITEITSBRONNEN EN -AANWENDING - CASHFLOW					
Winst/Verlies van het boekjaar (+/-)	161.065.274	250.679.654	184.760.365	(1.499.996)	258.445.864
+ Afschrijvingen (+)	149.870.079	153.333.149	164.423.618	172.126.393	182.539.954
+ Overige niet-kaskosten (+)	10.584.586	27.950.889	40.436.841	172.399.850	(84.801.411)
- Niet-kasopbrengsten (+)	0	0	0	0	0
(+ -) Cashflow van het boekjaar (1)	321.519.939	431.963.693	389.620.825	343.026.247	356.184.407
(+ -) Mutatie werkmiddelen (na correctie waardeverminderingen) (2)	58.371.405	163.520.654	76.585.964	(15.403.288)	95.598.048
- Investerings (inbegrepen FVA en vorderingen > 1 jaar) (+)					
+ Desinvesteringen (inbegrepen FVA en vorderingen > 1 jaar) (+)					
(+ -) Netto-investeringen (3)	(267.107.908)	(288.615.892)	(255.911.839)	(269.911.433)	(269.833.126)
+ Nieuwe leningen (+)					
- Aflossingen (+)					
(+ -) Netto-ontleningen (4)	(24.340.709)	(9.063.570)	(6.719.297)	4.068.962	(2.014.342)
(+ -) Overige (o.a. kapitaalsubsidies) (5)	8.680.185	64.791.924	(41.938)	2.156.143	2.355.367
(+ -) Netto cashflow (6) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5)	97.122.913	362.596.809	203.533.714	63.936.632	182.290.353
Geldbelegging + Liquide middelen begin periode (7)	2.498.517.856	2.595.640.774	2.958.237.593	3.161.771.307	3.225.707.935
Geldbelegging + Liquide middelen einde periode (6) + (7)	2.595.640.769	2.958.237.583	3.161.771.307	3.225.707.938	3.407.998.288

Tabel 36: Netto cashflow

Een eerste component in de berekening van de netto cashflow is de cashflow van het boekjaar. Het betreft het resultaat van het boekjaar gecorrigeerd met niet-kaskosten (afschrijvingen, voorzieningen, waardeverminderingen...) en niet-kasopbrengsten. (herwaarderingsmeerwaarden, terugnames van voorzieningen en waardeverminderingen, ...). De cashflow van het boekjaar bedroeg 356.184.407 euro, wat 13.158.159 euro hoger was dan in 2022.

De mutatie van de werkmiddelen (kortlopende schulden en vorderingen, overlopende rekeningen, ...) vertegenwoordigde een positieve cashflow van 95.598.048 euro. De stijging van deze component ten opzichte van 2022 is hoofdzakelijk te verklaren door de significante teruggenomen minderwaarden op de vlottende activa die in 2022 geboekt werden.

Samen met de cashflow uit investeringen, de netto-ontleningen en een aantal overige componenten (waaronder kapitaalsubsidies en inbreng van vermogen) resulteerde dit in een netto cashflow ter waarde van 182.290.353 euro.

De positieve netto cashflow verklaart de positieve mutatie van de geldbeleggingen en de liquide middelen (+5,65%) op de geconsolideerde balans.

Alle universiteiten samen eindigden 2023 met een som van 3,4 miljard aan geldmiddelen.

4.1.8 Financiële ratio's

De financiële ratio's voor het geheel van de sector geven indicaties over de financiële stabiliteit van de sector, maar geen volledig beeld over de aanwezige risico's bij de individuele instellingen. Hiervoor wordt verwezen naar de financiële ratio's op instellingsniveau in het luik 4.2.

De financiële ratio's worden onderverdeeld in 3 subgroepen: de liquiditeitsratio's, de solvabiliteitsratio's en de resultatenratio's. De liquiditeitsratio's geven aan in welke mate de universiteiten aan hun financiële verplichtingen op korte termijn kunnen voldoen. De solvabiliteitsratio's tonen in welke mate de universiteiten aan hun financiële verplichtingen op lange termijn kunnen voldoen. Tot slot duiden de resultatenratio's wat de verhouding is tussen het resultaat en de gerealiseerde activiteiten.

Financiële ratio's - Liquiditeitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Netto werkmiddelen (in eenheden euro)		2.118.652.809	2.297.925.974	2.420.384.338	2.319.514.335	2.518.682.832
	Beperkt vlottende activa (gecorrigeerd)	2.907.436.197	3.225.565.880	3.424.034.758	3.514.431.642	3.735.684.806
	- Vreemd vermogen op korte termijn (gecorrigeerd)	(788.783.388)	(927.639.906)	(1.003.650.420)	(1.194.917.307)	(1.217.001.975)
Quick ratio		3,69	3,48	3,41	2,94	3,07
T	Beperkt vlottende activa (gecorrigeerd)	2.907.436.197	3.225.565.880	3.424.034.758	3.514.431.642	3.735.684.806
N	Vreemd vermogen op korte termijn (gecorrigeerd)	788.783.388	927.639.906	1.003.650.420	1.194.917.307	1.217.001.975
Liquiditeit van de werkingsschulden (in aantal dagen)		61 dagen	48 dagen	58 dagen	51 dagen	50 dagen
T	Werkingschulden op ten hoogste één jaar x 365	39.970.461.482	28.870.735.139	37.420.447.886	40.898.466.715	44.336.175.722
N	Inkopen inclusief BTW	659.608.371	601.665.541	644.296.978	797.131.946	878.139.425

Financiële ratio's - Resultatenratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Netto marge (1)		4,98 %	7,42 %	5,08 %	4,20 %	3,92 %
T	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	125.544.477	195.920.239	140.393.456	129.090.898	131.434.617
N	Bedrijfsopbrengsten	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242
Netto marge (2)		7,34 %	9,58 %	6,73 %	0,05 %	7,77 %
T	Overschot / Tekort uit de gewone activiteit	185.087.515	252.847.516	185.997.058	1.461.442	260.263.632
N	Bedrijfsopbrengsten	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242
Netto marge (3)		6,39 %	9,49 %	6,68 %	-0,05 %	7,72 %
T	Overschot / Tekort van het boekjaar	161.065.274	250.679.654	184.760.365	(1.499.996)	258.445.865
N	Bedrijfsopbrengsten	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242
Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort tegenover basisfinanciering (1ste geldstroom)		11,36 %	16,79 %	11,96 %	10,11 %	9,65 %
T	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort	125.544.477	195.920.239	140.393.456	129.090.898	131.434.617
N	Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191
Cashflow van het boekjaar tegenover basisfinanciering (1ste geldstroom)		29,11 %	37,02 %	33,19 %	26,87 %	26,16 %
T	Cashflow van het boekjaar	321.519.939	431.963.693	389.620.825	343.026.247	356.184.408
N	Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	1.104.677.626	1.166.685.767	1.173.755.120	1.276.706.214	1.361.480.191

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Graad van financiële onafhankelijkheid		72,91 %	72,78 %	72,37 %	70,05 %	70,83 %
T	Eigen vermogen	3.456.748.175	3.772.219.760	3.956.938.185	3.957.594.331	4.218.395.550
N	Totaal der passiva	4.741.024.025	5.183.292.472	5.467.548.554	5.649.838.115	5.955.796.792
Algemene schuldgraad		37,15 %	37,41 %	38,18 %	42,76 %	41,19 %
T	Vreemd vermogen	1.284.275.850	1.411.072.712	1.510.610.369	1.692.243.784	1.737.401.243
N	Eigen vermogen	3.456.748.175	3.772.219.760	3.956.938.185	3.957.594.331	4.218.395.550
Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar		75,32 %	100,67 %	87,58 %	77,57 %	82,79 %
T	Cashflow van het boekjaar	321.519.939	431.963.693	389.620.825	343.026.247	356.184.408
N	Voorzieningen + Schulden op meer dan één jaar	426.847.077	429.074.405	444.884.535	442.214.091	430.237.099
Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar		16 maanden	12 maanden	14 maanden	15 maanden	14 maanden
T	Voorzieningen + Schulden op méér dan één jaar	426.847.077	429.074.405	444.884.535	442.214.091	430.237.099
N	Cashflow van het boekjaar	321.519.939	431.963.693	389.620.825	343.026.247	356.184.408
Autofinancieringsmarge		129.645.546	231.085.283	195.995.762	183.772.083	179.336.394
	Exploitatieontvangsten	2.521.205.613	2.640.218.793	2.765.299.742	3.075.998.217	3.349.180.242
	- Exploitatieuitgaven	(2.244.986.971)	(2.278.707.251)	(2.441.034.987)	(2.784.109.088)	(3.043.553.185)
	- Aflossingen van leningen in de loop van het boekjaar	(143.753.877)	(128.687.418)	(126.693.136)	(106.667.626)	(124.060.947)
	- Kosten van schulden	(2.819.219)	(1.738.841)	(1.575.857)	(1.449.420)	(2.229.717)

Tabel 37: Financiële ratio's

De geaggregeerde quick ratio bleef voldoende hoog, maar vertoonde een licht negatieve trend tot en met 2022. In 2023 kwam er echter met een score van 3,07 een kentering.

De algemene schuldgraad daalde licht in 2023 en deed bijgevolg de graad van financiële onafhankelijkheid toenemen tot 70,83%, wat een indicatie is van ruim voldoende solvabiliteit op sectorniveau.

De autofinancieringsmarge daalde verder tot 179.336.394 euro, maar bleef ruimschoots positief. Met een positieve autofinancieringsmarge zijn de universiteiten in staat om op een structurele wijze de bestaande leninglasten (aflossingen en interesten) te dragen. Deze autofinancieringsmarge wordt gegenereerd via een overschot uit exploitatieontvangsten en uitgaven. Dit positieve saldo schept ruimte om nieuwe (investerings-)uitgaven te doen, ofwel via bijkomende financiering via leningen ofwel rechtstreeks door eigen financiering.

De netto marge bedrijfsoverschot ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten vertoont sinds 2022 een dalende trend. Dit is een aandachtspunt. Globaal (inclusief het financieel en het uitzonderlijk resultaat) knoopte de sector in 2023 terug aan met een overschot van het boekjaar.

4.1.9 Budgettaire analyse van de studentenvoorzieningen

De universiteiten ontvangen middelen voor het ontplooiën van studentenvoorzieningen in 6 werkvelden: voeding, huisvesting, sociale dienstverlening, medische en psychologische dienstverlening, vervoer en studentenwerking.

De universiteiten rapporteren over deze middelen op cashbasis volgens de resultatenrekening in afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten (zie bijlage).

4.1.9.1 Resultatenrekening

Evolutie bedrijfsopbrengsten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	62.720.574	70.065.905	+ 7.345.331	+ 11,71 %	68.658.193	+ 1.407.712	+ 2,05 %
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	58.194.879	66.190.546	+ 7.995.667	+ 13,74 %	65.815.593	+ 374.954	+ 0,57 %
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	+ 0		0	+ 0	
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	+ 0		0	+ 0	
D. Giften, schenkingen en legaten	73	0	0	+ 0		0	+ 0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4.525.695	3.875.358	- 650.336	- 14,37 %	2.842.600	+ 1.032.758	+ 36,33 %

Tabel 38: Evolutie bedrijfsopbrengsten dienst stuvo

De bedrijfsopbrengsten voor studentenvoorzieningen (= overheidstoelage en inkomsten uit de exploitatie binnen de decretale werkvelden) stegen in 2023 met 7.345.331 euro of 11,71% ten opzichte van 2022. De 'opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening' bevatten de sociale toelagen en de opbrengsten uit de diverse stuvowerkvelden (o.m. verhuur en voeding). Binnen de totale bedrijfsopbrengsten vertegenwoordigde de jaarlijkse overheidstoelage ongeveer 43% van de totale opbrengsten. Dit aandeel is licht gestegen ten opzichte van 2022 (42%). De overheidstoelage werd in 2023 met 2,96% geïndexeerd (50%-loongedeelte), inclusief de indexering voor een budget neutrale overstap naar het nieuwe indexsysteem. Daarnaast werd in 2023 een extra overheidstoelage van 2.805.857,21 euro aan de universiteiten toegekend voor de versterking van het studentenwelzijn. De gerealiseerde omzet uit catering herstelde zich verder in 2023 na enkele mindere jaren door de covidpandemie. De huurinkomsten stegen eveneens sterk in 2023 door een hoge bezettingsgraad gecombineerd met een indexaanpassing en de gestegen bijdragen voor nutvoorzieningen.

Evolutie bedrijfskosten : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	53.800.342	58.312.757	+ 4.512.415	+ 8,39 %	71.741.300	- 13.428.543	- 18,72 %
A. Aankopen goederen	60	3.548.067	3.608.816	+ 60.748	+ 1,71 %	679.070	+ 2.929.746	+ 431,44 %
B. Diensten en diverse goederen	61	24.235.295	27.942.901	+ 3.707.605	+ 15,30 %	38.472.966	- 10.530.065	- 27,37 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	25.643.722	26.312.925	+ 669.203	+ 2,61 %	32.274.732	- 5.961.807	- 18,47 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	0	0	+ 0		0	+ 0	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	0	0	+ 0		0	+ 0	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	0	0	+ 0		0	+ 0	
G. Andere bedrijfskosten	640/9	373.257	448.115	+ 74.859	+ 20,06 %	314.532	+ 133.583	+ 42,47 %

Tabel 39: Evolutie bedrijfskosten dienst stuvo

De totale bedrijfskosten namen globaal toe met 4.512.415 euro of 8,39% ten opzichte van 2022. Hiervoor was net als in 2022 vooral de evolutie van de werkingskosten verantwoordelijk. Onder meer de stijging van de schoonmaak en onderhoudskosten (huisvesting), de grondstofprijzen en in het bijzonder de voedingsprijzen, en de stijgende financiële en psychosociale ondersteuning aan studenten leidden tot een sterke verhoging van de uitgaven in de diverse exploitatiebegrotingen.

Evolutie overschot / tekort van het boekjaar : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
Totale opbrengsten	70/76	62.740.311	70.443.439	+ 7.703.127	+ 12,28 %	69.481.693	+ 961.746	+ 1,38 %
Totale kosten	60/66	54.702.709	59.029.340	+ 4.326.631	+ 7,91 %	72.342.102	- 13.312.761	- 18,40 %
IX. Overschot / Tekort van het boekjaar (+) / (-)	70/66	9.315.813	11.838.110	+ 2.522.297	+ 27,08 %	3.524.606	+ 8.313.504	+ 235,87 %

Tabel 40: Evolutie resultaat van het boekjaar dienst stuvo

Het resultaat op cashbasis van het boekjaar 2023 binnen de sector bedroeg 11.838.110 euro en lag hiermee 2.522.297 euro of 27,08% hoger dan in 2022.

4.1.9.2 Investeringsen

Investeringsen		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
Werkvelden	1. Voeding	180.759	141.100	361.985	661.206	165.211	162.000
	2. Huisvesting	741.031	205.929	78.399	588.067	564.223	907.920
	3. Sociale dienstverlening	14.977	1.642	10.256	945	146	224
	4. Medische en psychologische dienstverlening	0	165	19.138	3.324	378.268	5.000
	5. Vervoer	0	0	0	0	0	0
	6. Studentenwerking	3.452	158.702	9.103	9.588	4.609	5.938
	Algemene kostenplaats	5.904.063	5.721.835	1.322.504	647.690	248.121	3.492.647
Totaal		6.844.282	6.229.373	1.801.386	1.910.820	1.360.579	4.573.729

Tabel 41: Evolutie investeringen dienst stuvo

De geaggregeerde investeringen binnen de decretale werkvelden van de sociale voorzieningen bedroegen 1.801.386 euro. Dit was het laagste niveau van de laatste vijf boekjaren. De omvangrijkste investeringen situeerden zich binnen de werkvelden 'huisvesting' en 'medische en psychosociale dienstverlening'.

4.1.9.3 Exploitatieresultaten per decretaal werkveld

Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort van het boekjaar		codes	JR - Boekjaar 2023			% aandeel in netto besteding
(absolute bedragen in eenheden euro)		70/64	Opbrengsten	Kosten	Resultaat	
Werkvelden	1. Voeding		13.679.756	(21.052.509)	(7.372.752)	41,82 %
	2. Huisvesting		27.576.598	(25.312.178)	2.264.420	- 12,84 %
	3. Sociale dienstverlening		5.013.879	(11.720.518)	(6.706.639)	38,04 %
	4. Medische en psychologische dienstverlening		1.973.747	(4.225.441)	(2.251.695)	12,77 %
	5. Vervoer		399.309	(736.267)	(336.958)	1,91 %
	6. Studentenwerking		1.589.145	(3.716.840)	(2.127.694)	12,07 %
Algemene kostenplaats			6.636.420	(7.917.888)	(1.281.468)	7,27 %
Niet toegewezen opbrengsten/kosten			(1)	183.397	183.396	- 1,04 %
Totaal			56.868.853	(74.498.244)	(17.629.391)	100,00 %
Sociale toelagen Vlaamse Gemeenschap (meegedeeld in enveloppe)						29.806.550

Tabel 42: Evolutie exploitatieresultaat over de decretale werkvelden, inclusief de inkomende en uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen.

Uit de exploitatierekeningen van de decretale werkvelden blijkt dat de eigen inkomsten ontoereikend waren om alle uitgaven ten behoeve van de studentenvoorzieningen te dekken: het bedrijfsresultaat bedroeg -17.629.391 euro.

De sociale toelagen vanuit de overheid werden in afnemend belang besteed aan de werkvelden voeding, sociale dienstverlening en medische en psychologische dienstverlening.

In totaal konden 4.020 studenten rekenen op een niet terug te betalen financiële tussenkomst. Dit betrof 2,70% van de totale studentenpopulatie (149.089 studenten). Dit is een stijging met 6,74% ten opzichte van 2022. 14,06% van de totale STUVO-toelage werd gespendeerd aan deze financiële tussenkomsten.

Evolutie financiële tussenkomsten aan studenten ten opzichte van jaarrekening 2022		JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	JR23-JR22 absolute wijziging	JR23-JR22 relatieve wijziging	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
		(eenheden euro)				% aandeel in "Sociale toelage VG"	
Sociale toelagen Vlaamse Gemeenschap		26.206.035	29.806.550	+ 3.600.515	+ 13,74 %		
Totaal bedrag aan financiële tussenkomsten		4.868.144	5.758.030	+ 889.886	+ 18,28 %	18,58%	19,32%
Terug te betalen financiële tussenkomsten	a. renteloze leningen	686.157	668.771	- 17.386	- 2,53 %	2,62%	2,24%
	b. voorschot op studietoelagen	946.759	866.220	- 80.539	- 8,51 %	3,61%	2,91%
	c. overige terug te betalen financiële tussenkomsten	22.256	33.586	+ 11.330	+ 50,91 %	0,08%	0,11%
Niet terug te betalen financiële tussenkomsten		3.212.972	4.189.454	+ 976.481	+ 30,39 %	12,26%	14,06%

Evolutie aantal studenten dat een financiële tussenkomst ontving ten opzichte van jaarrekening 2022		JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	JR23-JR22 absolute wijziging	JR23-JR22 relatieve wijziging	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
		(aantal studenten)				% aandeel in "Aantal studenten"	
Aantal "unieke" studenten met diplomacontract in alle opleidingen		146.952	149.089	+ 2.137	+ 1,45 %		
Aantal studenten dat een financiële tussenkomst ontving		5.374	5.487	+ 113	+ 2,10 %	3,66%	3,68%
Aantal studenten dat een terug te betalen financiële tussenkomst ontving	a. renteloze leningen	742	705	- 37	- 4,99 %	0,50%	0,47%
	b. voorschot op studietoelagen	849	738	- 111	- 13,07 %	0,58%	0,50%
	c. overige terug te betalen financiële tussenkomsten	17	24	+ 7	+ 41,18 %	0,01%	0,02%
Aantal studenten dat een niet terug te betalen financiële tussenkomst ontving		3.766	4.020	+ 254	+ 6,74 %	2,56%	2,70%
Aantal studenten dat geen financiële tussenkomst ontving		141.578	143.602	+ 2.024	+ 1,43 %	96,34%	96,32%

Tabel 43: Evolutie financiële tussenkomsten aan studenten

4.2 KENGETALLEN PER UNIVERSITEIT

Voorliggend hoofdstuk bevat voor een aantal specifieke kengetallen de gegevens per universiteit. Dit laat toe de cijfers van een universiteit te positioneren binnen de sector.

4.2.1 Resultatenrekening

Overschot / Tekort van het boekjaar per universiteit - Boekjaar 2023

(absolute bedragen in eenheden euro)	Overschot / Tekort van het	Bedrijfsverschot /	Financieel resultaat	Uitzonderlijk resultaat
	boekjaar - RR 70/66	Bedrijfstekort	RR 75/65	RR 76/66
	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
KU Leuven	193.334.780	130.194.511	60.530.754	2.609.515
Universiteit Gent	54.714.763	30.916.813	28.501.408	(4.703.460)
Universiteit Antwerpen	13.391.939	6.891.710	7.840.402	(1.340.176)
Universiteit Hasselt	14.170.002	5.194.541	7.506.772	1.468.689
Vrije Universiteit Brussel	(17.165.619)	(41.762.959)	24.449.680	147.660
Aggregatie Univ	258.445.865	131.434.617	128.829.015	(1.817.772)
Rekenkundig gemiddelde	51.689.173	26.286.923	25.765.803	(363.554)
Laagste waarde	(17.165.619)	(41.762.959)	7.506.772	(4.703.460)
Hoogste waarde	193.334.780	130.194.511	60.530.754	2.609.515

Tabel 44: Overschot/tekort van het boekjaar per universiteit

4.2.2 Variatie gerealiseerd resultaat versus begroot resultaat

Resultaat van het boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	JR23-BG23
(eenheden euro)	2023	2023	absolute afwijking
Vrije Universiteit Brussel	(17.165.619)	(9.826.277)	- 7.339.342
Universiteit Antwerpen	13.391.939	(5.373.000)	+ 18.764.939
Universiteit Hasselt	14.170.002	(4.646.000)	+ 18.816.002
Universiteit Gent	54.714.763	(12.865.000)	+ 67.579.763
KU Leuven	193.334.780	42.156.074	+ 151.178.706

Tabel 45: Gerealiseerd versus begroot resultaat

4.2.3 Investeringen

Bruto investeringen en financiering per universiteit - Boekjaar 2023

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies			Andere		
	Bedrag	% Ag Univ	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv	Bedrag	% Ag Univ	% Inv
KU Leuven	92.451.560	34,44 %	72.646.129	34,94 %	78,58 %	0	0,00 %	0,00 %	18.328.816	36,80 %	19,83 %	1.476.615	18,32 %	1,60 %
Universiteit Gent	65.333.346	24,34 %	52.568.995	25,28 %	80,46 %	0	0,00 %	0,00 %	11.247.125	22,58 %	17,21 %	1.517.223	18,83 %	2,32 %
Universiteit Antwerpen	39.631.451	14,77 %	31.777.539	15,28 %	80,18 %	0	0,00 %	0,00 %	7.754.804	15,57 %	19,57 %	99.108	1,23 %	0,25 %
Universiteit Hasselt	24.958.516	9,30 %	13.548.782	6,52 %	54,29 %	2.600.000	100,00 %	10,42 %	3.843.327	7,72 %	15,40 %	4.966.407	61,62 %	19,90 %
Vrije Universiteit Brussel	46.029.542	17,15 %	37.394.727	17,98 %	81,24 %	0	0,00 %	0,00 %	8.634.815	17,34 %	18,76 %	0	0,00 %	0,00 %
Aggregatie Univ	268.404.415	100,00 %	207.936.172	100,00 %	77,47 %	2.600.000	100,00 %	0,97 %	49.808.887	100,00 %	18,56 %	8.059.353	100,00 %	3,00 %
Rekenkundig gemiddelde	53.680.883		41.587.234		74,95 %	520.000		2,08 %	9.961.777		18,15 %	1.611.871		4,81 %
Laagste waarde	24.958.516	9,30 %	13.548.782	6,52 %	54,29 %	0	0,00 %	0,00 %	3.843.327	7,72 %	15,40 %	0	0,00 %	0,00 %
Hoogste waarde	92.451.560	34,44 %	72.646.129	34,94 %	81,24 %	2.600.000	100,00 %	10,42 %	18.328.816	36,80 %	19,83 %	4.966.407	61,62 %	19,90 %

Tabel 46: Bedrijfsinvesteringen en financiering per universiteit

4.2.4 Financiële ratio's

	Netto werksmiddelen					Quick ratio					Liquiditeit van de werkschulden				
	(eenheden euro)										(aantal dagen)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
KU Leuven	1.284.047.010	1.389.799.193	1.488.592.889	1.516.234.803	1.720.372.525	5,37	5,09	4,72	4,11	4,51	37	36	42	39	44
Universiteit Gent	302.675.614	328.580.177	374.336.758	323.479.682	367.633.416	2,14	2,06	2,24	1,86	2,10	93	66	75	62	52
Universiteit Antwerpen	147.823.157	171.612.082	159.031.934	143.552.263	137.463.300	2,78	2,54	2,35	2,24	2,12	44	40	81	59	53
Universiteit Hasselt	123.770.357	119.665.604	126.415.944	117.289.417	109.207.690	7,94	6,81	5,50	4,32	3,74	65	44	47	63	62
Vrije Universiteit Brussel	260.336.671	288.268.918	272.006.813	218.958.169	184.005.901	3,03	2,98	2,75	2,22	1,80	87	58	58	54	64
Aggregatie Univ	2.118.652.809	2.297.925.974	2.420.384.338	2.319.514.335	2.518.682.832	3,69	3,48	3,41	2,94	3,07	61	48	58	51	50
Rekenkundig gemiddelde	423.730.562	459.585.195	484.076.868	463.902.867	503.736.566	4,25	3,89	3,51	2,95	2,85	65	49	60	55	55
Laagste waarde	123.770.357	119.665.604	126.415.944	117.289.417	109.207.690	2,14	2,06	2,24	1,86	1,80	37	36	42	39	44
Hoogste waarde	1.284.047.010	1.389.799.193	1.488.592.889	1.516.234.803	1.720.372.525	7,94	6,81	5,50	4,32	4,51	93	66	81	63	64

Tabel 47: Liquiditeitsratio's

	Netto marge (1)					Netto marge (2)					Netto marge (3)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
KU Leuven	7,34 %	11,40 %	8,67 %	9,68 %	8,86 %	8,88 %	12,32 %	9,88 %	5,37 %	12,98 %	6,97 %	11,42 %	9,35 %	5,56 %	13,15 %
Universiteit Gent	2,71 %	4,53 %	3,12 %	1,43 %	3,22 %	4,21 %	5,62 %	3,30 %	- 4,38 %	6,19 %	4,17 %	5,98 %	3,68 %	- 5,93 %	5,70 %
Universiteit Antwerpen	4,72 %	5,74 %	4,34 %	2,02 %	1,66 %	5,73 %	5,91 %	5,55 %	0,38 %	3,55 %	5,41 %	5,91 %	5,55 %	2,44 %	3,23 %
Universiteit Hasselt	5,89 %	9,56 %	6,30 %	2,52 %	3,40 %	11,34 %	11,92 %	10,69 %	0,49 %	8,32 %	11,31 %	11,92 %	10,42 %	0,56 %	9,28 %
Vrije Universiteit Brussel	1,38 %	0,21 %	- 3,87 %	- 7,64 %	- 11,87 %	9,62 %	12,19 %	2,91 %	- 10,60 %	- 4,92 %	8,99 %	14,08 %	3,70 %	- 10,64 %	- 4,88 %
Aggregatie Univ	4,98 %	7,42 %	5,08 %	4,20 %	3,92 %	7,34 %	9,58 %	6,73 %	0,05 %	7,77 %	6,39 %	9,49 %	6,68 %	- 0,05 %	7,72 %
Rekenkundig gemiddelde	4,41 %	6,29 %	3,71 %	1,60 %	1,05 %	7,96 %	9,59 %	6,46 %	- 1,75 %	5,22 %	7,37 %	9,86 %	6,54 %	- 1,60 %	5,30 %
Laagste waarde	1,38 %	0,21 %	- 3,87 %	- 7,64 %	- 11,87 %	4,21 %	5,62 %	2,91 %	- 10,60 %	- 4,92 %	4,17 %	5,91 %	3,68 %	- 10,64 %	- 4,88 %
Hoogste waarde	7,34 %	11,40 %	8,67 %	9,68 %	8,86 %	11,34 %	12,32 %	10,69 %	5,37 %	12,98 %	11,31 %	14,08 %	10,42 %	5,56 %	13,15 %

	Bedrijfsoverschot / Bedrijfstekort tegenover basisfinanciering (1ste geldstroom)					Cashflow van het boekjaar tegenover basisfinanciering (1ste geldstroom)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
KU Leuven	18,84 %	29,14 %	23,23 %	26,90 %	24,97 %	36,01 %	43,34 %	42,20 %	43,38 %	44,22 %
Universiteit Gent	5,92 %	9,89 %	7,03 %	3,26 %	7,68 %	20,97 %	33,28 %	30,44 %	14,65 %	21,25 %
Universiteit Antwerpen	9,46 %	11,16 %	8,95 %	4,22 %	3,51 %	22,01 %	22,69 %	23,17 %	21,93 %	15,74 %
Universiteit Hasselt	10,12 %	16,26 %	11,07 %	4,47 %	6,05 %	29,99 %	30,65 %	29,41 %	21,23 %	21,10 %
Vrije Universiteit Brussel	3,07 %	0,46 %	- 8,65 %	- 17,27 %	- 26,92 %	35,56 %	46,79 %	24,96 %	13,12 %	- 5,80 %
Aggregatie Univ	11,36 %	16,79 %	11,96 %	10,11 %	9,65 %	29,11 %	37,02 %	33,19 %	26,87 %	26,16 %
Rekenkundig gemiddelde	9,48 %	13,38 %	8,33 %	4,31 %	3,06 %	28,91 %	35,35 %	30,04 %	22,86 %	19,30 %
Laagste waarde	3,07 %	0,46 %	- 8,65 %	- 17,27 %	- 26,92 %	20,97 %	22,69 %	23,17 %	13,12 %	- 5,80 %
Hoogste waarde	18,84 %	29,14 %	23,23 %	26,90 %	24,97 %	36,01 %	46,79 %	42,20 %	43,38 %	44,22 %

Tabel 48: Resultatenratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid					Graad van financiële afhankelijkheid					Algemene schuldgraad				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
KU Leuven	72,86 %	73,00 %	72,25 %	70,26 %	71,22 %	27,14 %	27,00 %	27,75 %	29,74 %	28,78 %	37,26 %	36,99 %	38,40 %	42,33 %	40,42 %
Universiteit Gent	68,81 %	68,45 %	68,49 %	64,38 %	68,25 %	31,19 %	31,55 %	31,51 %	35,62 %	31,75 %	45,33 %	46,10 %	46,01 %	55,33 %	46,52 %
Universiteit Antwerpen	77,53 %	74,82 %	74,72 %	75,33 %	75,44 %	22,47 %	25,18 %	25,28 %	24,67 %	24,56 %	28,97 %	33,65 %	33,84 %	32,75 %	32,55 %
Universiteit Hasselt	82,29 %	83,14 %	82,18 %	81,00 %	82,72 %	17,71 %	16,86 %	17,82 %	19,00 %	17,28 %	21,52 %	20,27 %	21,68 %	23,45 %	20,89 %
Vrije Universiteit Brussel	73,43 %	74,24 %	74,11 %	71,14 %	66,43 %	26,57 %	25,76 %	25,89 %	28,86 %	33,57 %	36,18 %	34,70 %	34,93 %	40,58 %	50,52 %
Aggregatie Univ	72,91 %	72,78 %	72,37 %	70,05 %	70,83 %	27,09 %	27,22 %	27,63 %	29,95 %	29,17 %	37,15 %	37,41 %	38,18 %	42,76 %	41,19 %
Rekenkundig gemiddelde	74,98 %	74,73 %	74,35 %	72,42 %	72,81 %	25,02 %	25,27 %	25,65 %	27,58 %	27,19 %	33,85 %	34,34 %	34,97 %	38,89 %	38,18 %
Laagste waarde	68,81 %	68,45 %	68,49 %	64,38 %	66,43 %	17,71 %	16,86 %	17,82 %	19,00 %	17,28 %	21,52 %	20,27 %	21,68 %	23,45 %	20,89 %
Hoogste waarde	82,29 %	83,14 %	82,18 %	81,00 %	82,72 %	31,19 %	31,55 %	31,51 %	35,62 %	33,57 %	45,33 %	46,10 %	46,01 %	55,33 %	50,52 %

Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow					Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow					Autofinancieringsmarge				
2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
56,25 %	73,31 %	68,82 %	72,63 %	80,55 %	177,77 %	136,40 %	145,30 %	137,68 %	124,15 %	140.562.293	178.263.395	166.037.938	191.069.628	185.283.156
117,83 %	152,03 %	119,14 %	71,58 %	119,52 %	84,87 %	65,77 %	83,93 %	139,70 %	83,67 %	(56.218.277)	(16.346.774)	(23.013.190)	(38.584.503)	(27.087.602)
215,26 %	261,77 %	277,11 %	279,27 %	228,89 %	46,45 %	38,20 %	36,09 %	35,81 %	43,69 %	32.447.921	36.798.080	34.788.515	28.724.873	28.043.109
105,11 %	130,51 %	160,02 %	142,24 %	232,11 %	95,14 %	76,62 %	62,49 %	70,30 %	43,08 %	11.067.623	15.454.153	12.328.698	10.023.146	10.430.290
73,48 %	110,52 %	62,47 %	40,48 %	- 17,63 %	136,10 %	90,48 %	160,08 %	247,02 %	- 567,26 %	1.785.985	16.916.429	5.853.802	(7.461.061)	(17.332.559)
75,32 %	100,67 %	87,58 %	77,57 %	82,79 %	132,76 %	99,33 %	114,18 %	128,92 %	120,79 %	129.645.546	231.085.283	195.995.762	183.772.083	179.336.394
113,59 %	145,63 %	137,51 %	121,24 %	128,69 %	108,07 %	81,50 %	97,58 %	126,10 %	- 54,53 %	25.929.109	46.217.057	39.199.152	36.754.417	35.867.279
56,25 %	73,31 %	62,47 %	40,48 %	- 17,63 %	46,45 %	38,20 %	36,09 %	35,81 %	- 567,26 %	(56.218.277)	(16.346.774)	(23.013.190)	(38.584.503)	(27.087.602)
215,26 %	261,77 %	277,11 %	279,27 %	232,11 %	177,77 %	136,40 %	160,08 %	247,02 %	124,15 %	140.562.293	178.263.395	166.037.938	191.069.628	185.283.156

Tabel 49: Solvabiliteitsratio's

5 ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND

De personeelsgegevens uit de voorliggende analyse zijn afkomstig uit de jaarlijkse VLIR-publicatie 'Statistische gegevens betreffende het personeel aan de Vlaamse universiteiten'. De gegevens van de VLIR hebben de telling van 1 februari 2023 als referentiepunt.

In het personeelsbestand van de Vlaamse universiteiten kunnen de volgende categorieën onderscheiden worden:

- Zelfstandig academisch personeel (ZAP)
- Onderwijzend personeel uit het integratiekader (OP IK, zijnde de som van OP1, OP2 en OP3)
- Assisterend academisch personeel (AAP)
- Administratief en technisch personeel (ATP ten laste van de werkingsuitkeringen en buiten de werkingsuitkeringen, onbepaalde en bepaalde duur)
- Administratief en technisch personeel uit het integratiekader (ATP IK)
- Wetenschappelijk personeel (doctoraal niveau en postdoctoraal niveau: aanstellingen van onbepaalde en bepaalde duur, aangevuld met de bursalen)

ZAP, OP IK, ATP IK en AAP worden bezoldigd via de werkingsuitkeringen. ATP kan bezoldigd worden via de werkingsuitkeringen, maar ook via andere afdelingen. Wetenschappelijk personeel wordt nooit bezoldigd via de werkingsuitkeringen.

Het ZAP kan worden onderverdeeld in 'ZAP in strikte zin' (docent, tenure track docent, hoofddocent, hoogleraar en gewoon hoogleraar) en 'ander ZAP', waaronder de bezoldigde gastprofessoren en gepensioneerd ZAP die een deel van hun activiteiten van onderwijs, onderzoek of wetenschappelijke dienstverlening voortzetten (cf. CHO art. V.44).

Het uitdrukken van personeelsaantallen in voltijdse eenheden (VTE's) levert de meest relevante cijfers op. Indien nuttig worden personeelsaantallen uitgedrukt in 'hoofden'. Dit is enkel het geval bij het luik 'geslacht'.

5.1 GEAGGREGEERD

5.1.1 Tewerkstelling

Personeelstewerkstelling - VLIR-telling	afkorting	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
(aantal VTE)		2019	2020	2021	2022	2023
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling		26.648,38	27.346,76	28.678,61	29.572,23	30.114,20
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 698,38	+ 1.331,85	+ 893,62	+ 541,97
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,62 %	+ 4,87 %	+ 3,12 %	+ 1,83 %
. Zelfstandig en assiterend academisch personeel	ZAP + AAP	5.428,42	5.566,99	5.671,37	5.596,10	5.676,77
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 138,57	+ 104,38	- 75,27	+ 80,67
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,55 %	+ 1,87 %	- 1,33 %	+ 1,44 %
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	551,30	546,45	486,70	436,30	394,35
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 4,85	- 59,75	- 50,40	- 41,95
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 0,88 %	- 10,93 %	- 10,36 %	- 9,61 %
. Wetenschappelijk personeel	WP	11.917,23	12.174,48	13.098,05	13.820,66	14.075,15
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 257,25	+ 923,57	+ 722,61	+ 254,49
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,16 %	+ 7,59 %	+ 5,52 %	+ 1,84 %
. Administratief en technisch personeel	ATP	8.583,83	8.896,09	9.267,49	9.565,72	9.824,03
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 312,26	+ 371,40	+ 298,23	+ 258,31
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 3,64 %	+ 4,17 %	+ 3,22 %	+ 2,70 %
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	167,60	162,75	155,00	153,45	143,90
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 4,85	- 7,75	- 1,55	- 9,55
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 2,89 %	- 4,76 %	- 1,00 %	- 6,22 %

Tabel 50: Horizontale analyse personeelstewerkstelling per categorie

Op 1 februari 2023 stelden de Vlaamse universiteiten over alle personeelscategorieën en statuten heen 30.114,20 VTE's tewerk. Sinds de eerste publicatie van het sectorverslag universiteiten (2008-2009) is het globale personeelsaantal van de universiteiten continu toegenomen. Dit is niet het geval voor de personeelscontingenten van de geïntegreerde opleidingen (OP IK en ATP IK) die gesloten zijn en afbouwen.

De totale personeelstewerkstelling steeg in 2023 met 541,97 VTE's of 1,83%, wat lager was dan in voorgaande jaren. Het WP (+254,49 VTE's) en ATP (+258,32 VTE's) namen het sterkst toe.

5.1.2 Tewerkstelling naar financieringsbron

De tewerkstelling opgesplitst ten laste van werkingsuitkeringen⁴ en ten laste van overige financieringsbronnen geeft de volgende aantallen:

Personeelstewerkstelling - VLIR-telling	afkorting	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
(aantal VTE)		2019	2020	2021	2022	2023
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling		26.648,38	27.346,76	28.678,61	29.572,23	30.114,20
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 698,38	+ 1.331,85	+ 893,62	+ 541,97
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,62 %	+ 4,87 %	+ 3,12 %	+ 1,83 %
. Personeel bezoldigd lastens de werking		10.927,54	11.282,20	11.499,90	11.469,33	11.623,50
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 354,66	+ 217,70	- 30,57	+ 154,17
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 3,25 %	+ 1,93 %	- 0,27 %	+ 1,34 %
. Personeel niet bezoldigd lastens de werking		15.720,84	16.064,56	17.178,71	18.102,90	18.490,70
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 343,72	+ 1.114,15	+ 924,19	+ 387,80
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,19 %	+ 6,94 %	+ 5,38 %	+ 2,14 %

Tabel 51: Horizontale analyse personeelstewerkstelling naar financieringsbron

⁴ Het begrip 'Formatie' duidt bij de universiteiten op het personeel dat gefinancierd wordt middels werkingsuitkeringen. Bij de hogescholen duidt het begrip 'Formatie' op het statutaire personeel.

Het aandeel van de VTE's ten laste van andere financieringsbronnen dan de werking bleef het grootst en nam in de meerjarenhorizon nog verder toe.

Personeelstewerkstelling - VLIR-telling	afkorting	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari
% aandeel in totale personeelstewerkstelling		2019	2020	2021	2022	2023
. Personeel bezoldigd lastens de werking		41,01 %	41,26 %	40,10 %	38,78 %	38,60 %
. Personeel niet bezoldigd lastens de werking		58,99 %	58,74 %	59,90 %	61,22 %	61,40 %
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 52: Verticale analyse personeelstewerkstelling naar financieringsbron

5.1.3 Tewerkstelling ZAP en AAP per statuut

Academisch personeel (AP) per graad (aantal VTE)	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari
	2019	2020	2021	2022	2023
ZAP					
a. ZAP in strikte zin	3.317,90	3.416,92	3.481,32	3.527,35	3.593,71
1. buitengewoon hoogleraar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. gewoon hoogleraar	893,45	927,05	975,35	957,45	1.024,40
3. hoogleraar	651,45	693,40	725,20	760,70	737,10
4. hoofddocent	1.037,55	1.066,47	1.074,80	1.095,95	1.109,19
5. docent	248,00	231,05	217,87	212,55	206,08
6. tenure track docent	487,45	498,95	488,10	500,70	516,94
b. Ander zelfstandig academisch personeel	189,42	198,00	193,15	206,45	264,18
7. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, werkleider en conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	5,50	4,30	4,30	3,50	1,80
8. gastprofessor	180,32	189,90	184,60	198,90	258,73
9. gepensioneerd ZAP-lid, verder werkend in het kader van art. V.44.§2 CHO	3,60	3,80	4,25	4,05	3,65
Totaal ZAP	3.507,32	3.614,92	3.674,47	3.733,80	3.857,89
AAP					
a. AAP in strikte zin	1.893,65	1.924,45	1.963,50	1.836,20	1.802,53
10. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	940,10	949,25	924,90	925,45	898,85
11. praktijkassistent	583,30	587,45	639,00	511,25	539,98
12. doctor-assistent	370,25	387,75	399,60	399,50	363,70
b. Ander assiterend academisch personeel	27,45	27,62	33,40	26,10	16,35
13. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	27,45	27,62	33,40	26,10	16,35
Totaal AAP	1.921,10	1.952,07	1.996,90	1.862,30	1.818,88
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	5.428,42	5.566,99	5.671,37	5.596,10	5.676,77

Tabel 53: Evolutie personeelstewerkstelling ZAP en AAP

Binnen het academisch personeel zijn er twee evoluties merkbaar die zich ook in 2023 manifesteerden: het aantal ZAP-leden in strikte zin nam toe, het aantal AAP'ers daalde (m.u.v. 2020 voor de AAP'ers). Deze tendens toont zich ook in meerjarenperspectief.

Binnen het ZAP daalde het aantal docenten in 2023 licht. Bij de gastprofessoren manifesteerde er zich een aanzienlijke stijging.

Binnen het AAP nam enkel het aantal praktijkassistenten toe.

In relatieve aantallen resulteert dit in onderstaande cijfers:

Academisch personeel (AP) per graad (% aandeel)	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
ZAP					
a. ZAP in strikte zin	61,12 %	61,38 %	61,38 %	63,03 %	63,31 %
1. buitengewoon hoogleraar	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2. gewoon hoogleraar	16,46 %	16,65 %	17,20 %	17,11 %	18,05 %
3. hoogleraar	12,00 %	12,46 %	12,79 %	13,59 %	12,98 %
4. hoofddocent	19,11 %	19,16 %	18,95 %	19,58 %	19,54 %
5. docent	4,57 %	4,15 %	3,84 %	3,80 %	3,63 %
6. tenure track docent	8,98 %	8,96 %	8,61 %	8,95 %	9,11 %
b. Ander zelfstandig academisch personeel	3,49 %	3,56 %	3,41 %	3,69 %	4,65 %
7. hoofdbibliothecaris, faculteitsgeaggregeerde en geaggregeerd conservator, werkleider en conservator, e.a. assistent en bibliothecaris, vastbenoemd assistent	0,10 %	0,08 %	0,08 %	0,06 %	0,03 %
8. gastprofessor	3,32 %	3,41 %	3,25 %	3,55 %	4,56 %
9. gepensioneerd ZAP-lid, verder werkend in het kader van art. V.44.§2 CHO	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,07 %	0,06 %
Totaal ZAP	64,61 %	64,93 %	64,79 %	66,72 %	67,96 %
AAP					
a. AAP in strikte zin	34,88 %	34,57 %	34,62 %	32,81 %	31,75 %
10. assistent (uitgezonderd praktijkassistent)	17,32 %	17,05 %	16,31 %	16,54 %	15,83 %
11. praktijkassistent	10,75 %	10,55 %	11,27 %	9,14 %	9,51 %
12. doctor-assistent	6,82 %	6,97 %	7,05 %	7,14 %	6,41 %
b. Ander assisterend academisch personeel	0,51 %	0,50 %	0,59 %	0,47 %	0,29 %
13. tijdelijk pedagogisch en wetenschappelijk medewerker	0,51 %	0,50 %	0,59 %	0,47 %	0,29 %
Totaal AAP	35,39 %	35,07 %	35,21 %	33,28 %	32,04 %
TOTAAL ACADEMISCH PERSONEEL	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 54: Verticale analyse personeelstewerkstelling ZAP en AAP

5.1.4 Tewerkstelling ATP per niveau

Administratief en technisch personeel I (ATP I) per niveau (aantal VTE)	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
Niveau A					
1. beheerder, graad 7 t.e.m. graad 17	1.904,66	2.078,30	2.211,02	2.375,45	2.486,25
2. andere	2,00	3,00	3,00	1,00	0,00
Totaal niveau A	1.906,66	2.081,30	2.214,02	2.376,45	2.486,25
Niveau B					
1. graad 4 t.e.m. graad 6	2.518,46	2.577,46	2.648,66	2.489,53	2.650,73
2. andere	0,50	0,50	0,50	1,50	0,50
Totaal niveau B	2.518,96	2.577,96	2.649,16	2.491,03	2.651,23
Niveau C					
1. graad 3	307,40	292,25	274,25	231,50	236,70
2. andere				132,80	0,00
Totaal niveau C	307,40	292,25	274,25	364,30	236,70
Niveau D					
1. graden 1 en 2	47,20	54,50	49,40	34,80	34,30
2. andere				16,90	0,00
Totaal niveau D	47,20	54,50	49,40	51,70	34,30
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	4.780,22	5.006,01	5.186,83	5.283,48	5.408,48

Tabel 55: Evolutie personeelstewerkstelling ATP

Het niveau B bleef het sterkst vertegenwoordigd binnen het ATP, gevolgd door het niveau A. Het niveau C neemt nog slechts een beperkte plaats in.

In relatieve aantallen resulteert dit in onderstaande cijfers:

Administratief en technisch personeel I (ATP I) per niveau (% aandeel)	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
Niveau A					
1. beheerder, graad 7 t.e.m. graad 17	39,84 %	41,52 %	42,63 %	44,96 %	45,97 %
2. andere	0,04 %	0,06 %	0,06 %	0,02 %	0,00 %
Totaal niveau A	39,89 %	41,58 %	42,69 %	44,98 %	45,97 %
Niveau B					
1. graad 4 t.e.m. graad 6	52,69 %	51,49 %	51,07 %	47,12 %	49,01 %
2. andere	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,03 %	0,01 %
Totaal niveau B	52,70 %	51,50 %	51,07 %	47,15 %	49,02 %
Niveau C					
1. graad 3	6,43 %	5,84 %	5,29 %	4,38 %	4,38 %
2. andere					0,00 %
Totaal niveau C	6,43 %	5,84 %	5,29 %	6,90 %	4,38 %
Niveau D					
1. graden 1 en 2	0,99 %	1,09 %	0,95 %	0,66 %	0,63 %
2. andere					0,00 %
Totaal niveau D	0,99 %	1,09 %	0,95 %	0,98 %	0,63 %
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL (I)	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 56: Verticale analyse personeelstewerkstelling ATP

Het aandeel niveau A vertoont een stijgende trend.

5.1.5 Tewerkstelling WP per niveau

Wetenschappelijk personeel (WP) (aantal VTE)	1 februari 2019	1 februari 2020	1 februari 2021	1 februari 2022	1 februari 2023
Onbepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	261,10	380,87	375,80	351,02	334,52
2. Post-doctoraal niveau	635,70	893,12	962,94	1.042,57	1.024,08
Totaal onbepaalde duur	896,80	1.273,99	1.338,74	1.393,59	1.358,60
Bepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	1.446,98	1.362,27	1.471,27	1.650,05	1.657,74
2. Post-doctoraal niveau	2.143,05	1.880,48	2.081,64	2.137,89	2.182,21
Totaal bepaalde duur	3.590,03	3.242,75	3.552,91	3.787,94	3.839,95
Bursalen					
1. Doctoraal niveau	6.832,40	7.029,24	7.557,40	8.004,63	8.216,70
2. Post-doctoraal niveau	598,00	628,50	649,00	634,50	659,90
Totaal bursalen	7.430,40	7.657,74	8.206,40	8.639,13	8.876,60
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	11.917,23	12.174,48	13.098,05	13.820,66	14.075,15

Tabel 57: Evolutie personeelstewerkstelling WP

Het wetenschappelijk personeel nam in 2023 opnieuw toe in absolute aantallen. Het aantal aanstellingen van onbepaalde duur daalde licht ten voordele van de aanstellingen van bepaalde duur. De tewerkstelling van bursalen nam toe.

In relatieve aantallen resulteert dit in onderstaande cijfers:

Wetenschappelijk personeel (WP)	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari	1 februari
(aantal VTE)	2019	2020	2021	2022	2023
Onbepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	2,19 %	3,13 %	2,87 %	2,54 %	2,38 %
2. Post-doctoraal niveau	5,33 %	7,34 %	7,35 %	7,54 %	7,28 %
Totaal onbepaalde duur	7,53 %	10,46 %	10,22 %	10,08 %	9,65 %
Bepaalde duur					
1. Doctoraal niveau	12,14 %	11,19 %	11,23 %	11,94 %	11,78 %
2. Post-doctoraal niveau	17,98 %	15,45 %	15,89 %	15,47 %	15,50 %
Totaal bepaalde duur	30,12 %	26,64 %	27,13 %	27,41 %	27,28 %
Bursalen					
1. Doctoraal niveau	57,33 %	57,74 %	57,70 %	57,92 %	58,38 %
2. Post-doctoraal niveau	5,02 %	5,16 %	4,95 %	4,59 %	4,69 %
Totaal bursalen	62,35 %	62,90 %	62,65 %	62,51 %	63,07 %
TOTAAL WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 58: Verticale analyse personeelstewerkstelling WP

5.1.6 Loonkosten

De personeelskosten namen 65,68% in van de totale bedrijfskosten in 2023. Het relatieve aandeel daalde een fractie als gevolg van de gestegen werkingskosten, maar bleef in meerjarig perspectief redelijk constant.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfskosten		2019	2020	2021	2022	2023
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Aankopen goederen	60	0,73 %	0,65 %	0,80 %	0,86 %	0,90 %
B. Diensten en diverse goederen	61	26,81 %	23,96 %	23,75 %	26,19 %	26,39 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	65,04 %	67,24 %	66,93 %	65,71 %	65,68 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	6,24 %	6,26 %	6,26 %	5,83 %	5,67 %
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/3	- 0,09 %	0,05 %	0,02 %	- 0,07 %	0,06 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	634/9	0,14 %	0,46 %	0,73 %	- 0,24 %	- 0,31 %
G. Andere bedrijfskosten	640/9	1,14 %	1,37 %	1,52 %	1,71 %	1,62 %

Tabel 59: Verticale analyse bedrijfskosten

De totale personeelskosten van de universiteiten bedroegen 2.113.371.073 euro in 2023 en stegen met 176.840.074 euro of 9,13% ten opzichte van 2022. Alle personeelscategorieën vertoonden een opwaartse trend, grotendeels ten gevolge van de vele indexeringen in 2022 en 2023.

Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.936.530.998	2.113.371.073	+ 176.840.074	+ 9,13 %	2.096.338.102	+ 17.032.970	+ 0,81 %
C.1. ZAP	620	440.128.096	483.999.358	+ 43.871.262	+ 9,97 %	488.227.064	- 4.227.706	- 0,87 %
C.2. AAP	621	296.290.025	311.497.612	+ 15.207.587	+ 5,13 %	318.377.610	- 6.879.998	- 2,16 %
C.3. ATP	622	518.056.651	564.565.243	+ 46.508.592	+ 8,98 %	567.677.756	- 3.112.514	- 0,55 %
C.4. Gastprofessoren	623	19.297.000	21.694.168	+ 2.397.168	+ 12,42 %	19.099.679	+ 2.594.488	+ 13,58 %
C.5. Contractueel AP	624	198.566.915	217.408.571	+ 18.841.656	+ 9,49 %	194.333.319	+ 23.075.252	+ 11,87 %
C.6. Contractueel ATP	625	181.924.194	201.005.023	+ 19.080.829	+ 10,49 %	204.686.376	- 3.681.353	- 1,80 %
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ	626	282.268.118	313.201.098	+ 30.932.980	+ 10,96 %	303.936.297	+ 9.264.801	+ 3,05 %

Tabel 60: Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

Doorheen de voorbije jaren evolueerden de bezoldigingskosten als volgt:

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	1.558.082.143	1.643.528.471	1.756.755.281	1.936.530.998	2.113.371.073	2.096.338.102
C.1. ZAP	620	376.866.387	388.789.534	401.860.964	440.128.096	483.999.358	488.227.064
C.2. AAP	621	251.077.358	264.163.780	277.195.478	296.290.025	311.497.612	318.377.610
C.3. ATP	622	400.977.063	424.355.427	454.051.346	518.056.651	564.565.243	567.677.756
C.4. Gastprofessoren	623	14.025.075	15.266.992	16.860.885	19.297.000	21.694.168	19.099.679
C.5. Contractueel AP	624	142.969.581	150.620.848	169.418.421	198.566.915	217.408.571	194.333.319
C.6. Contractueel ATP	625	148.881.982	161.185.687	177.062.444	181.924.194	201.005.023	204.686.376
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ	626	223.284.697	239.146.202	260.305.744	282.268.118	313.201.098	303.936.297

Tabel 61: Evolutie bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen

Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
% aandeel in de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen						
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
C.1. ZAP	620	24,19 %	23,66 %	22,88 %	22,73 %	22,90 %
C.2. AAP	621	16,11 %	16,07 %	15,78 %	15,30 %	14,74 %
C.3. ATP	622	25,74 %	25,82 %	25,85 %	26,75 %	26,71 %
C.4. Gastprofessoren	623	0,90 %	0,93 %	0,96 %	1,00 %	1,03 %
C.5. Contractueel AP	624	9,18 %	9,16 %	9,64 %	10,25 %	10,29 %
C.6. Contractueel ATP	625	9,56 %	9,81 %	10,08 %	9,39 %	9,51 %
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ	626	14,33 %	14,55 %	14,82 %	14,58 %	14,82 %

Tabel 62: Verticale analyse bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen

De evoluties in aantallen vertalen zich ook in loonkost. In meerjarenperspectief daalde het aandeel van het AAP binnen de loonkosten. Het aandeel van het contractueel personeel nam verder licht toe. Het belang van de loonkosten van gastprofessoren bleef beperkt.

5.1.7 Studentenaantallen versus personeelsbezetting

De cijfers van de studentenaantallen zijn afkomstig van AHOVOKS. Het betreft de unieke studenten per universiteit onder diplomacontract voor de periode van academiejaar 2018-2019 tot en met academiejaar 2022-2023 zoals opgenomen in de Databank Hoger Onderwijs. Voor het boekjaar t zijn de inschrijvingscijfers van het academiejaar t-1/t gebruikt omdat ze voor $\frac{3}{4}$ (9 maanden) de taakbelasting van het boekjaar bepalen.

De unieke studenten zijn gebaseerd op alle actieve en uitgeschreven studenten onder diplomacontract die (nog) financiering gegenereerd hebben. Voor gezamenlijk georganiseerde opleidingen werden de studenten aan de betrokken universiteiten toegewezen met toepassing van de in de overeenkomst vastgelegde verdeelsleutel.

De hiernavolgende tabel geeft het aantal unieke studenten per universiteit onder diplomacontract weer omgezet naar boekjaren (2019-2023) volgens voormeld principe.

Het aantal unieke studenten onder diplomacontract is sinds 2019 voortdurend gestegen. In 2023 steeg het aantal studenten met 1,45%. Deze stijging was minder sterk dan in 2022 en voorgaande jaren.

Aantal studenten onder diplomacontract	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
. KU Leuven	51.467	53.027	54.746	55.839	56.247
. Universiteit Antwerpen	18.659	18.919	19.501	19.859	20.211
. Universiteit Gent	42.188	42.910	44.578	46.049	46.757
. Universiteit Hasselt	6.477	6.582	6.747	6.863	6.946
. Vrije Universiteit Brussel	14.880	16.338	17.506	18.342	18.928
Totale aantal studenten onder diplomacontract	134.071	137.776	143.078	146.952	149.089
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 3.705	+ 5.302	+ 3.874	+ 2.137
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 2,76 %	+ 3,85 %	+ 2,71 %	+ 1,45 %
. Index 2019 = 100	100,0	102,8	106,7	109,6	111,2

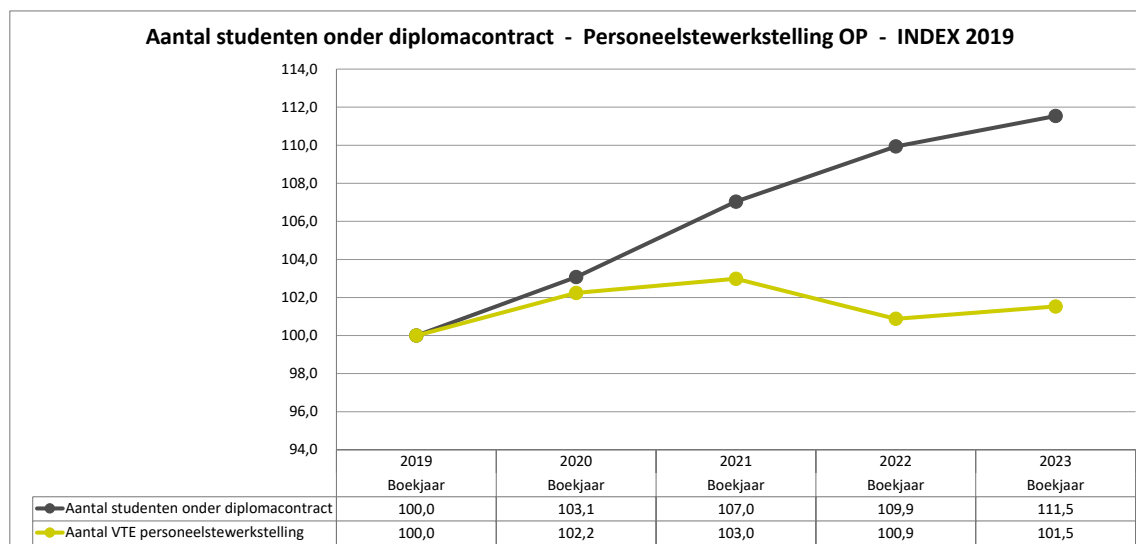
Tabel 63: Evolutie aantal studenten onder diplomacontract per universiteit

Een indicator voor de onderwijsbelasting is de verhouding van het aantal studenten ten opzichte van het aantal ZAP en AAP (aangevuld met het integratiekader OP). Hierbij dient evenwel te worden opgemerkt dat ook leden van het ATP voor onderwijsondersteunende opdrachten kunnen worden ingezet.

De ratio bedraagt 24,56 in 2023. Over de periode 2019-2023 steeg het aantal studenten sterker dan het aantal VTE's OP.

Studenten - Personeelstewerkstelling OP ZAP + AAP + INT OP (VLIR-telling 1 februari)	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR23-JR19 absolute wijziging	JR23-JR19 relatieve wijziging
	2019	2020	2021	2022	2023		
Studenten onder diplomacontract	133.671	137.776	143.078	146.952	149.089	+ 15.418,33	+ 11,53 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 4.105	+ 5.302	+ 3.874	+ 2.137		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 3,07 %	+ 3,85 %	+ 2,71 %	+ 1,45 %		
. index 2019 = 100		103,1	107,0	109,9	111,5		
VTE personeelstewerkstelling OP universiteiten	5.979,72	6.113,44	6.158,07	6.032,40	6.071,12	+ 91,40	+ 1,53 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 133,72	+ 44,63	- 125,67	+ 38,72		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 2,24 %	+ 0,73 %	- 2,04 %	+ 0,64 %		
. index 2019 = 100		102,2	103,0	100,9	101,5		
Studenten onder diplomacontract / VTE personeelstewerkstelling OP universiteiten	22,35	22,54	23,23	24,36	24,56	+ 2,20	+ 9,86 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,18	+ 0,70	+ 1,13	+ 0,20		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 0,82 %	+ 3,10 %	+ 4,85 %	+ 0,81 %		
. index 2019 = 100		100,8	103,9	109,0	109,9		

Tabel 64: Evolutie aantal studenten onder diplomacontract en aantal VTE's tewerkstelling ZAP/AAP/OP IK

Figuur 2: Evolutie aantal studenten onder diplomacontract en aantal VTE's tewerkstelling ZAP/AAP/OP IK

5.1.8 Personeelsleden naar geslacht

Onderstaande cijfers vermelden niet de genderdiversiteit binnen de universiteiten aangezien er geen cijfers over gender beschikbaar zijn. De cijfers beperken zich tot het juridisch geslacht. De cijfers zijn afkomstig van de statistische gegevens zoals gepubliceerd door de VLIR en zijn uitgedrukt in hoofden.

Personeel - GENDER - VLIR-telling (aantal hoofden)	afkorting	1 februari 2019 (*)		1 februari 2020 (*)		1 februari 2021		1 februari 2022		1 februari 2023	
		man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Personeel - Voltijds		11.918	9.863	12.093	10.058	12.627	10.649	12.823	11.033	12.793	11.384
. Zelfstandig en assistierend academisch personeel	ZAP + AAP	2.777	1.521	2.793	1.555	2.826	1.614	2.731	1.555	2.738	1.583
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	230	130	216	138	192	125	173	107	155	98
. Wetenschappelijk personeel	WP	6.147	4.849	6.250	4.903	6.684	5.290	6.920	5.664	6.855	5.835
. Administratief en technisch personeel	ATP	2.724	3.292	2.796	3.394	2.886	3.555	2.959	3.641	3.005	3.810
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	40	71	38	68	39	65	40	66	40	58
Personeel - Deeltijds		5.187	6.566	5.407	6.950	5.666	7.253	5.917	7.799	6.263	8.121
. Zelfstandig en assistierend academisch personeel	ZAP + AAP	2.931	1.878	2.999	2.068	3.065	2.139	3.207	2.296	3.237	2.417
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	263	168	252	181	220	166	194	157	164	140
. Wetenschappelijk personeel	WP	1.061	1.073	1.178	1.161	1.315	1.284	1.385	1.485	1.665	1.656
. Administratief en technisch personeel	ATP	921	3.366	967	3.462	1.059	3.595	1.123	3.801	1.191	3.845
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	11	81	11	78	7	69	8	60	6	63
Totaal personeel - GENDER - VLIR-telling 1 februari		17.105	16.429	17.500	17.008	18.293	17.902	18.740	18.832	19.056	19.505
		33.534		34.508		36.195		37.572		38.561	

(*) 1 geslacht x in 2019 en 2020 niet verwerkt in tabel

Tabel 65: Evolutie aantallen geslacht personeel

In 2023 oversteeg het aantal vrouwelijke personeelsleden aan de universiteit voor het tweede jaar op rij het aantal mannelijke collega's.

Het nog steeds sterke mannelijke overwicht bij de categorie van het ZAP en AAP vertoont een licht dalende trend over de periode 2019-2023.

Bij het ATP bleef het aandeel vrouwelijke personeelsleden ruim groter dan het aandeel mannelijke. Dit was nog meer het geval bij het deeltijds personeel.

Per personeelscategorie en arbeidsprestatieregime betroffen het de volgende percentages :

Personeel - GENDER - VLIR-telling % aandeel in totaal personeel - GENDER	afkorting	1 februari 2019 (*)		1 februari 2020 (*)		1 februari 2021		1 februari 2022		1 februari 2023	
		man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Personeel - Voltijds											
. Zelfstandig en assistierend academisch personeel	ZAP + AAP	64,61 %	35,39 %	64,24 %	35,76 %	63,65 %	36,35 %	63,72 %	36,28 %	63,36 %	36,64 %
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	63,89 %	36,11 %	61,02 %	38,98 %	60,57 %	39,43 %	61,79 %	38,21 %	61,26 %	38,74 %
. Wetenschappelijk personeel	WP	55,90 %	44,10 %	56,04 %	43,96 %	55,82 %	44,18 %	54,99 %	45,01 %	54,02 %	45,98 %
. Administratief en technisch personeel	ATP	45,28 %	54,72 %	45,17 %	54,83 %	44,81 %	55,19 %	44,83 %	55,17 %	44,09 %	55,91 %
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	36,04 %	63,96 %	35,85 %	64,15 %	37,50 %	62,50 %	37,74 %	62,26 %	40,82 %	59,18 %
Personeel - Deeltijds											
. Zelfstandig en assistierend academisch personeel	ZAP + AAP	60,95 %	39,05 %	59,19 %	40,81 %	58,90 %	41,10 %	58,28 %	41,72 %	57,25 %	42,75 %
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	61,02 %	38,98 %	58,20 %	41,80 %	56,99 %	43,01 %	55,27 %	44,73 %	53,95 %	46,05 %
. Wetenschappelijk personeel	WP	49,72 %	50,28 %	50,36 %	49,64 %	50,60 %	49,40 %	48,26 %	51,74 %	50,14 %	49,86 %
. Administratief en technisch personeel	ATP	21,48 %	78,52 %	21,83 %	78,17 %	22,75 %	77,25 %	22,81 %	77,19 %	23,65 %	76,35 %
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	11,96 %	88,04 %	12,36 %	87,64 %	9,21 %	90,79 %	11,76 %	88,24 %	8,70 %	91,30 %
Personeel - Totaal											
. Zelfstandig en assistierend academisch personeel	ZAP + AAP	62,68 %	37,32 %	61,52 %	38,48 %	61,08 %	38,92 %	60,66 %	39,34 %	59,90 %	40,10 %
. Integratiekader onderwijzend personeel	INT OP	62,33 %	37,67 %	59,47 %	40,53 %	58,61 %	41,39 %	58,16 %	41,84 %	57,27 %	42,73 %
. Wetenschappelijk personeel	WP	54,90 %	45,10 %	55,05 %	44,95 %	54,89 %	45,11 %	53,74 %	46,26 %	53,21 %	46,79 %
. Administratief en technisch personeel	ATP	35,38 %	64,62 %	35,44 %	64,56 %	35,56 %	64,44 %	35,42 %	64,58 %	35,41 %	64,59 %
. Integratiekader administratief en technisch personeel	INT ATP	25,12 %	74,88 %	25,13 %	74,87 %	25,56 %	74,44 %	27,59 %	72,41 %	27,54 %	72,46 %
Algemeen totaal		51,01 %	48,99 %	50,71 %	49,29 %	50,54 %	49,46 %	49,88 %	50,12 %	49,42 %	50,58 %

(*) 1 gender x in 2019 en 2020 niet verwerkt in tabel

Tabel 66: Percentage geslacht per categorie en per werkregime per jaar

5.2 KENGETALLEN PER UNIVERSITEIT

5.2.1 Tewerkstelling per categorie

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	1 februari 2023					
	ZAP + AAP	INT OP	WP	ATP	INT ATP	Totaal
KU Leuven	1.871,25	237,30	6.053,87	4.101,39	87,20	12.351,01
Universiteit Antwerpen	814,75	50,90	1.719,84	1.366,41	4,00	3.955,90
Universiteit Gent	2.022,50	85,10	4.081,65	2.663,15	46,30	8.898,70
Universiteit Hasselt	324,95	20,25	610,90	425,20	6,40	1.387,70
Vrije Universiteit Brussel	643,32	0,80	1.608,89	1.267,88	0,00	3.520,89
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling op 1 februari	5.676,77	394,35	14.075,15	9.824,03	143,90	30.114,20

Tabel 67: Personeelstewerkstelling per categorie per universiteit

Personeelstewerkstelling per categorie % aandeel in totale personeelstewerkstelling van de instelling	1 februari 2023					
	ZAP + AAP	INT OP	WP	ATP	INT ATP	Totaal
KU Leuven	15,15 %	1,92 %	49,02 %	33,21 %	0,71 %	100,00 %
Universiteit Antwerpen	20,60 %	1,29 %	43,48 %	34,54 %	0,10 %	100,00 %
Universiteit Gent	22,73 %	0,96 %	45,87 %	29,93 %	0,52 %	100,00 %
Universiteit Hasselt	23,42 %	1,46 %	44,02 %	30,64 %	0,46 %	100,00 %
Vrije Universiteit Brussel	18,27 %	0,02 %	45,70 %	36,01 %	0,00 %	100,00 %
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling op 1 februari	18,85 %	1,31 %	46,74 %	32,62 %	0,48 %	100,00 %

Tabel 68: Personeelstewerkstelling per categorie in percentages per universiteit

Deze aantallen evolueren als volgt gedurende de laatste 5 jaar:

Personeelstewerkstelling per categorie (aantal VTE)	Evolutie 1 februari 2019 / 1 februari 2023					
	ZAP + AAP	INT OP	WP	ATP	INT ATP	Totaal
KU Leuven	+ 17,35	- 69,70	+ 783,11	+ 516,63	- 17,70	+ 1.229,69
Universiteit Antwerpen	+ 25,60	- 37,05	+ 349,02	+ 146,78	- 1,25	+ 483,10
Universiteit Gent	+ 92,70	- 28,50	+ 581,70	+ 247,28	- 0,70	+ 892,48
Universiteit Hasselt	+ 30,65	- 10,65	+ 132,75	+ 85,29	- 0,30	+ 237,74
Vrije Universiteit Brussel	+ 82,05	- 11,05	+ 311,34	+ 244,22	- 3,75	+ 622,81
Totale personeelstewerkstelling - VLIR-telling op 1 februari	+ 248,35	- 156,95	+ 2.157,92	+ 1.240,20	- 23,70	+ 3.465,82

Tabel 69: Evolutie personeelstewerkstelling per universiteit

5.2.2 Aantallen naar geslacht

De tabel hieronder bevat de absolute aantallen (hoofden) per geslacht en per personeelscategorie bij de universiteiten op datum van 1 februari 2023:

Personeel - GENDER - VLIR-telling 1 februari 2023	ZAP + AAP		INT OP		WP		ATP		INT ATP	
(aantal hoofden)	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
KU Leuven	2.064	1.224	184	127	3.743	3.090	1.775	3.111	25	78
Universiteit Antwerpen	913	614	48	35	978	988	541	1.074	1	3
Universiteit Gent	1.765	1.331	58	55	2.421	2.191	1.206	2.145	14	39
Universiteit Hasselt	397	292	28	19	339	365	146	396	6	1
Vrije Universiteit Brussel	836	539	1	2	1.039	857	528	929	0	0

Tabel 70: Absolute aantallen per geslacht en per personeelscategorie per universiteit

De relatieve vertegenwoordiging per personeelscategorie wordt weergegeven in de volgende tabel:

Personeel - GENDER - VLIR-telling 1 februari 2023	ZAP + AAP		INT OP		WP		ATP		INT ATP	
% aandeel in totaal personeel - GENDER	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
KU Leuven	62,77 %	37,23 %	59,16 %	40,84 %	54,78 %	45,22 %	36,33 %	63,67 %	24,27 %	75,73 %
Universiteit Antwerpen	59,79 %	40,21 %	57,83 %	42,17 %	49,75 %	50,25 %	33,50 %	66,50 %	25,00 %	75,00 %
Universiteit Gent	57,01 %	42,99 %	51,33 %	48,67 %	52,49 %	47,51 %	35,99 %	64,01 %	26,42 %	73,58 %
Universiteit Hasselt	57,62 %	42,38 %	59,57 %	40,43 %	48,15 %	51,85 %	26,94 %	73,06 %	85,71 %	14,29 %
Vrije Universiteit Brussel	60,80 %	39,20 %	33,33 %	66,67 %	54,80 %	45,20 %	36,24 %	63,76 %		

Tabel 71: Relatieve aantallen per geslacht en per personeelscategorie per universiteit

6 BIJLAGE: GEAGGREGEEERDE RESULTATENREKENING PER AFDELING

Afdeling I. Werking

Afdeling I. Werking (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
I. Bedrijfsopbrengsten (+)		70/74	1.007.454.864	1.061.425.581	1.122.704.509	1.221.437.522	1.298.954.251	1.293.592.894
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	1.005.059.542	1.059.001.426	1.120.009.531	1.218.272.378	1.293.735.275	1.291.882.843
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	996.313.974	1.050.087.705	1.107.371.844	1.205.372.519	1.280.260.412	1.278.976.843
A.1.1. Werksuittkeringen		7000	992.840.360	1.049.024.008	1.106.281.837	1.203.184.460	1.277.395.727	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	277.292	286.473	284.991	142.495	(427.486)	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	3.196.321	777.224	805.016	2.045.564	3.292.171	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	436	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector		7030	0	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	436	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	8.745.569	8.913.722	12.637.687	12.899.423	13.474.863	12.906.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	9.552	1.270	1.045	3.850	2.245	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	111.430	60.076	72.533	75.695	99.453	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	9.260	6.738	
A.5.6. Andere		7045	8.624.586	8.852.376	12.564.110	12.810.618	13.366.427	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	396	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	2.394.925	2.424.154	2.694.978	3.165.144	5.218.977	1.710.051
II. Bedrijfskosten (-)		60/64	(1.035.457.543)	(1.059.561.789)	(1.137.628.749)	(1.269.424.898)	(1.373.427.049)	(1.417.514.314)
A. Aankopen goederen		60	19.940.107	20.847.634	18.770.458	18.633.985	18.736.172	28.097.927
B. Diensten en diverse goederen		61	195.265.645	179.954.977	184.189.964	222.544.245	243.050.416	269.053.469
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	818.923.790	857.320.675	933.739.887	1.024.999.187	1.110.554.589	1.119.034.348
C.1. ZAP		620	346.809.420	359.899.071	386.106.942	419.918.183	456.247.078	467.604.838
C.2. AAP		621	130.762.103	134.800.469	151.953.538	154.684.360	162.466.720	168.133.427
C.3. ATP		622	313.039.776	330.567.575	358.848.745	407.360.437	442.991.037	446.595.802
C.4. Gastprofessoren		623	11.970.363	12.934.349	14.836.481	16.785.160	18.719.901	16.624.111
C.5. Contractueel AP		624	7.852.753	8.461.035	9.092.438	11.645.415	13.332.306	10.768.660
C.6. Contractueel ATP		625	7.839.212	9.912.552	11.493.654	13.229.858	15.391.292	9.307.509
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	650.163	745.625	1.408.089	1.375.773	1.406.254	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	(290.159)	203.743	(151.098)	110.439	240.130	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	172.048	0	0	1.705.890	(1.795.319)	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	1.446.113	1.234.761	1.079.538	1.431.152	2.641.062	1.328.570
III. Bedrijfsoverschot (+)		70/64	0	1.863.791	0	0	0	0
Bedrijfstekort (-)		64/70	(28.002.680)	0	(14.924.240)	(47.987.376)	(74.472.798)	(123.921.419)

Afdeling I. Werking (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	715	2	0	0	4	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	4	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	715	2	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(339.727)	(333.335)	(354.528)	(443.216)	(342.685)	(66.472)
A. Kosten van schulden		650	250.000	250.000	258.494	273.483	257.785	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	121	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	89.727	83.335	95.912	169.733	84.900	66.472
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	1.530.458	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(28.341.692)	0	(15.278.768)	(48.430.591)	(74.815.479)	(123.987.891)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	23.000	4.132	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	23.000	4.132	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	(225.764)	(681.001)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	225.764	681.001	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		86.172.616	82.119.591	73.991.837	80.308.217	74.845.190	83.357.014
A. Verrekeningen			8.061.429	10.398.824	10.980.233	12.666.571	23.497.879	8.460.033
B. Overschrijvingen			78.111.186	71.720.767	63.011.604	67.641.646	51.347.312	74.896.981
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(50.808.665)	(67.143.397)	(57.750.766)	(53.412.281)	(38.802.245)	(28.471.404)
A. Verrekeningen			15.200.731	15.160.596	19.459.503	4.077.898	(2.812.633)	1.232.654
B. Overschrijvingen			35.607.934	51.982.801	38.291.263	49.334.383	41.614.878	27.238.750
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	7.022.258	16.506.652	985.303	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	(21.756.287)	(39.453.535)	(69.102.282)

Afdeling II. Investeringsen

Afdeling II. Investeringsen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	
			2019	2020	2021	2022	2023	2023	
I.	Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	38.150.891	57.663.145	42.628.780	46.225.132	49.850.880	54.041.687
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	33.535.818	53.911.203	39.219.487	40.882.246	45.784.598	50.046.607
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	33.035.234	37.975.810	38.407.017	36.378.963	44.163.447	49.736.607
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	0	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	33.032.234	34.975.810	34.357.295	35.215.487	44.068.097	
A.1.4. Sociale toelagen			7003	3.000	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	0	3.000.000	4.049.723	1.163.476	95.351	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	0	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF			7010	0	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP			7011	0	0	0	0	0	
A.2.3. FWO			7012	0	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	192.238	276.977	342.701	1.838.527	531.823	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	0	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	192.238	276.977	342.701	1.838.527	531.823	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	0	0	0	1.338.677	0	
A.3.2.2. IWT			70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF			70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	192.238	276.977	342.701	499.850	500.000	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	0	0	0	0	31.823	
A.3.3. Steden en provincies			7022	0	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen			7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	0	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	0	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	0	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	0	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	0	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	0	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	0	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten			7033	0	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	308.346	15.658.416	469.769	2.664.756	1.089.328	310.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	0	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	0	0	0	0	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	0	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	0	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	0	0	0	0	0	
A.5.6. Andere			7045	308.346	15.658.416	469.769	2.664.756	1.089.328	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	4.615.073	3.751.941	3.409.293	5.342.886	4.066.282	3.995.080
II.	Bedrijfskosten	(-)	60/64	(65.292.890)	(87.009.531)	(100.110.257)	(143.676.021)	(119.132.136)	(98.436.453)
A. Aankopen goederen			60	38.543.556	63.831.523	70.367.843	101.294.321	77.301.396	52.825.976
B. Diensten en diverse goederen			61	26.224.314	22.920.838	30.195.821	42.314.442	41.504.645	45.510.477
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	11.116	0	0	27.973	18.492	0
C.1. ZAP			620	0	0	0	0	0	0
C.2. AAP			621	0	0	0	0	0	0
C.3. ATP			622	0	0	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren			623	0	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP			624	0	0	0	0	0	0
C.6. Contractueel ATP			625	11.116	0	0	27.973	18.492	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	0	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	400.000	0	(500.000)	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten			640/9	113.904	257.170	46.593	39.286	307.603	100.000
III.	Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort		(-)	64/70	(27.141.999)	(29.346.386)	(57.481.477)	(97.450.889)	(69.281.256)	(44.394.766)

Afdeling II. Investeringen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	6.752.697	6.546.602	1.597.357	574.512	1.837.652	1.160.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	561.000	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	36.710	11.701	35.550	40.699	334.740	90.000
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	6.715.987	6.534.901	1.561.807	533.813	941.912	1.070.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(1.816.587)	(282.076)	(328.504)	(328.472)	(229.192)	(288.000)
A. Kosten van schulden		650	1.779.068	195.312	185.800	146.484	122.070	122.000
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	37.519	86.764	142.704	181.988	107.122	166.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(22.205.889)	(23.081.859)	(56.212.624)	(97.204.849)	(67.672.796)	(43.522.766)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	991.230	3.429.975	1.008.575	13.238.301	1.754.859	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	2.211.960	682.275	9.468.304	1.604.859	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	991.230	1.218.015	326.300	3.769.997	150.000	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(1.754.172)	0	(517.921)	(3.822)	(22.163)	(100.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	1.754.172	0	517.921	3.822	22.163	100.000
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		37.484.190	71.420.357	46.312.542	59.755.612	41.676.665	25.605.249
A. Verrekeningen			6.378.067	4.882.204	4.842.317	5.425.605	5.164.721	4.734.457
B. Overschrijvingen			31.106.123	66.538.153	41.470.226	54.330.007	36.511.944	20.870.792
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(4.548.146)	(14.685.638)	(4.639.286)	(1.638.828)	(9.872.414)	(4.000.000)
A. Verrekeningen			4.548.146	14.685.638	4.639.286	1.638.828	9.872.414	4.000.000
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	9.967.213	37.082.835	0	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(14.048.714)	(25.853.586)	(34.135.849)	(22.017.517)

Afdeling III. Sociale voorzieningen voor studenten

Afdeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	56.341.694	54.578.681	55.691.754	62.720.574	70.065.906	68.658.193
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	52.905.584	51.384.807	51.354.481	58.194.879	66.190.547	65.815.593
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	25.028.630	30.179.113	25.709.867	26.790.219	29.965.866	27.636.228
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	634.679	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	139.244	192.038	167.734	164.454	177.415	
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen		7003	24.889.386	29.352.396	25.523.312	26.587.788	29.788.451	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	0	0	18.821	37.977	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0	
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	1	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector		7030	0	0	0	0	1	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	1	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	27.876.954	21.205.693	25.644.613	31.404.661	36.224.680	38.179.365
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	66.063	55.738	42.436	55.033	94.629	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	18.562.001	16.999.643	20.908.402	23.197.121	26.322.332	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	7.771.671	2.505.037	3.189.511	6.375.913	7.949.480	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	34.770	43.881	12.168	35.327	12.658	
A.5.6. Andere		7045	1.442.449	1.601.394	1.492.096	1.741.266	1.845.581	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	3.436.110	3.193.874	4.337.273	4.525.695	3.875.358	2.842.600
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(51.144.798)	(45.650.923)	(45.330.028)	(53.800.342)	(58.312.757)	(71.741.300)
A. Aankopen goederen		60	3.474.278	1.419.268	1.719.071	3.548.067	3.608.816	679.070
B. Diensten en diverse goederen		61	24.056.055	20.243.824	18.751.768	24.235.295	27.942.901	38.472.966
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	23.369.159	23.769.174	24.625.934	25.643.722	26.312.925	32.274.732
C.1. ZAP		620	0	0	0	0	0	0
C.2. AAP		621	0	0	0	0	0	0
C.3. ATP		622	9.147.312	9.320.084	9.825.641	10.922.122	12.684.788	13.186.699
C.4. Gastprofessoren		623	0	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP		624	0	0	0	0	0	0
C.6. Contractueel ATP		625	14.221.847	14.449.090	14.800.292	14.721.600	13.628.137	19.088.033
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	245.306	218.657	233.256	373.257	448.115	314.532
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	5.196.896	8.927.757	10.361.726	8.920.232	11.753.149	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	0	(3.083.108)

Afdeling III. Sociale Voorzieningen voor Studenten (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	77.182	70.660	52.638	18.704	377.534	823.500
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	78.591	70.868	48.138	18.695	339.074	65.500
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	(1.409)	(208)	4.500	9	38.460	758.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(1.209.987)	(1.152.536)	(941.321)	(902.367)	(716.583)	(600.801)
A. Kosten van schulden		650	187.747	165.320	80.844	58.947	61.574	34.809
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	86	3	5	4.060	20.870	0
C. Andere financiële kosten		652/9	1.022.154	987.213	860.472	839.360	634.140	565.992
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	4.064.091	7.845.882	9.473.043	8.036.569	11.414.100	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	(2.860.409)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	1.033	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	1.033	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	(678.093)	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	678.093	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		21.983.284	16.205.281	15.985.385	16.093.452	16.609.499	15.398.063
A. Verrekeningen			5.608.016	4.679.921	4.711.497	5.368.968	4.419.587	3.751.347
B. Overschrijvingen			16.375.268	11.525.360	11.273.887	10.724.484	12.189.912	11.646.716
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(21.999.286)	(15.321.495)	(14.823.273)	(14.815.241)	(16.185.487)	(9.013.048)
A. Verrekeningen			21.943.699	15.182.855	14.291.970	14.791.942	16.185.170	9.013.048
B. Overschrijvingen			55.586	138.640	531.303	23.299	317	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	4.048.089	8.729.668	9.957.061	9.315.813	11.838.111	3.524.606
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0	0

Afdeling IV.1. Bijzondere onderzoeksfondsen

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023	
I. Bedrijfsopbrengsten		(+)	70/74	230.735.587	228.863.460	231.359.700	245.833.278	267.523.840	249.337.660
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	230.719.779	228.832.670	231.140.823	245.790.916	267.491.911	249.337.660
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	0	0	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	0	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen			7003	0	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	0	0	0	0	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	222.065.602	219.955.999	221.893.001	234.545.931	255.064.286	240.754.660
A.2.1. BOF			7010	222.065.602	219.955.999	221.893.001	234.545.931	255.064.286	
A.2.2. IUAP			7011	0	0	0	0	0	
A.2.3. FWO			7012	0	0	0	0	0	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	0	107.600	96.840	0	0	65.000
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	0	107.600	96.840	0	0	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	0	0	0	0	0	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	0	0	0	0	0	
A.3.2.2. IWT			70211	0	0	0	0	0	
A.3.2.3. IOF			70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	0	0	0	0	0	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	0	0	0	0	0	
A.3.3. Steden en provincies			7022	0	0	0	0	0	
A.3.4. Internationale organen			7023	0	0	0	0	0	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	0	0	0	0	0	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	0	0	0	0	0	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	0	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	0	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	0	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	0	0	0	0	0	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	0	0	0	0	0	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	0	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	0	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoekresultaten			7033	0	0	0	0	0	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	8.654.177	8.769.071	9.150.982	11.244.985	12.427.625	8.518.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	0	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	0	0	0	0	0	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	0	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	0	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	0	0	0	0	0	
A.5.6. Andere			7045	8.654.177	8.769.071	9.150.982	11.244.985	12.427.625	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	15.808	30.790	218.878	42.361	31.929	0
II. Bedrijfskosten		(-)	60/64	139.866.826	143.746.539	155.631.474	179.089.650	198.580.063	210.015.334
A. Aankopen goederen			60	3.242.263	4.845.298	7.391.054	7.024.542	10.263.197	9.742.797
B. Diensten en diverse goederen			61	29.120.942	25.256.515	26.795.311	36.748.143	41.846.214	56.499.423
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	107.476.802	113.622.232	121.412.846	135.289.242	146.441.054	143.748.638
C.1. ZAP			620	0	0	96.057	128.925	291.589	138.863
C.2. AAP			621	10.965.250	11.601.706	14.317.508	17.041.693	16.656.086	18.684.212
C.3. ATP			622	2.476.270	2.953.995	3.291.455	3.415.452	3.787.724	4.389.724
C.4. Gastprofessoren			623	179.376	337.439	407.528	455.061	239.800	406.976
C.5. Contractueel AP			624	14.786.781	16.632.347	18.337.849	22.037.370	24.623.749	22.593.527
C.6. Contractueel ATP			625	5.771.875	5.858.630	6.440.235	7.223.432	7.882.764	5.939.540
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	73.297.251	76.238.115	78.522.214	84.987.308	92.959.343	91.595.796
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten			640/9	26.820	22.494	32.263	27.724	29.599	24.475
III. Bedrijfsoverschot		(+)	70/64	90.868.761	85.116.921	75.728.226	66.743.627	68.943.777	39.322.326
Bedrijfstekort		(-)	64/70	0	0	0	0	0	0

Afdeling IV.1. Bijzondere Onderzoeksfondsen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	(19)	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	(19)	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(3.272)	(2.220)	(8.219)	(11.616)	(14.447)	(7.677)
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	315	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	3.272	2.220	8.219	11.301	14.447	7.677
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	90.865.470	85.114.701	75.720.007	66.732.011	68.929.330	39.314.649
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		21.390.248	22.089.241	22.166.838	22.635.029	23.810.085	22.487.510
A. Verrekeningen			776.433	897.764	1.486.501	1.495.789	1.053.773	627.760
B. Overschrijvingen			20.613.814	21.191.477	20.680.336	21.139.240	22.756.312	21.859.750
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(55.101.065)	(59.588.979)	(61.897.180)	(71.593.114)	(79.975.267)	(70.428.032)
A. Verrekeningen			8.603.838	9.872.270	26.617.481	31.873.691	37.136.702	29.810.267
B. Overschrijvingen			46.497.227	49.716.710	35.279.698	39.719.423	42.838.565	40.617.766
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	57.154.653	47.614.963	35.989.665	17.773.926	12.764.148	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0	(8.625.873)

Afdeling IV.2. Andere onderzoeksfondsen

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023	
I.	Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	864.127.901	955.344.356	1.017.943.605	1.132.603.714	1.188.716.242	1.069.119.038
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	850.232.665	939.002.527	1.005.191.059	1.117.221.058	1.172.472.663	1.056.560.489
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	0	0	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	0	0	0	0		
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	0	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen			7003	0	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	0	0	0	0	0	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	165.765.526	171.992.114	185.785.922	186.466.548	187.115.741	182.448.599
A.2.1. BOF			7010	0	0	0	0	87.720	
A.2.2. IUAP			7011	11.940.821	12.904.272	12.353.701	21.150.098	13.465.445	
A.2.3. FWO			7012	153.850.108	159.165.240	173.197.555	164.991.745	173.477.514	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	(25.403)	(77.397)	234.666	324.705	85.062	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	423.954.928	481.477.912	485.421.392	581.599.743	622.539.027	530.252.420
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	36.895.298	40.769.268	38.053.934	51.912.006	62.524.015	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	222.128.474	252.467.930	273.686.956	279.845.662	319.235.561	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	37.109.183	46.049.225	65.312.357	71.557.743	74.118.733	
A.3.2.2. IWT			70211	69.888.959	96.301.052	96.046.594	88.614.927	96.113.404	
A.3.2.3. IOF			70212	51.105.885	50.900.208	50.635.935	53.784.841	59.938.261	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	38.509.206	38.115.201	39.371.411	41.311.485	53.386.032	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	25.515.242	21.102.243	22.320.660	24.576.666	35.679.131	
A.3.3. Steden en provincies			7022	4.984.880	3.723.104	4.363.304	4.266.448	4.932.936	
A.3.4. Internationale organen			7023	153.116.921	178.421.099	156.408.720	237.209.967	228.132.481	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	139.685.062	162.637.007	141.219.348	218.138.823	210.726.819	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	12.195.222	13.208.577	13.548.821	18.195.601	15.781.662	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	1.236.638	2.575.515	1.640.552	875.543	1.623.999	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	6.829.354	6.096.510	12.908.477	8.365.662	7.714.034	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	247.351.282	273.923.465	318.700.338	333.321.286	341.156.206	327.422.470
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	134.702.304	135.668.157	147.968.219	143.896.687	150.907.623	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	63.965.393	80.494.475	93.733.780	65.788.879	67.476.190	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	70.736.911	55.173.682	54.234.440	78.107.808	83.431.433	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	65.326.442	49.188.957	45.986.575	69.970.556	73.644.476	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	132.277	167.878	24.737	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	4.896.546	5.323.046	4.313.128	6.432.472	7.801.914	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	381.646	493.800	3.910.000	1.704.780	1.985.043	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	25.793.249	23.531.725	28.791.519	24.979.870	25.039.648	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	12.241.985	11.915.847	13.498.628	13.487.723	14.815.123	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten			7033	74.613.744	102.807.736	128.441.972	150.957.006	150.393.812	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	13.160.928	11.609.035	15.283.407	15.833.481	21.661.690	16.437.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	(1.360)	(330)	0	(80)	450	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	782.590	574.547	578.212	725.331	1.111.644	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	0	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	0	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	4.458	4.153	0	0	0	
A.5.6. Andere			7045	12.375.240	11.030.666	14.705.194	15.108.230	20.549.595	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	0	0	0	(0)	0	0
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	10.762.519	13.454.386	11.376.730	13.252.900	13.984.919	11.098.549
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	3.132.717	2.887.443	1.375.816	2.129.756	2.258.660	1.460.000
II.	Bedrijfskosten	(-)	60/64	(668.614.036)	(675.734.160)	(752.628.492)	(867.872.266)	(973.595.141)	(875.351.876)
A. Aankopen goederen			60	43.375.267	31.775.481	40.535.346	44.001.082	58.786.022	48.051.089
B. Diensten en diverse goederen			61	205.777.251	187.127.319	205.218.489	251.359.015	279.020.018	234.609.106
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	398.767.039	430.062.044	475.983.456	533.422.259	596.949.460	558.382.444
C.1. ZAP			620	12.745.014	9.993.581	10.341.522	14.059.147	23.434.398	14.075.663
C.2. AAP			621	83.839.203	92.414.495	100.388.197	112.200.878	121.148.473	117.127.635
C.3. ATP			622	29.304.913	31.548.481	33.959.779	37.294.125	43.396.935	41.823.257
C.4. Gastprofessoren			623	623.893	666.515	672.013	957.197	1.033.226	818.758
C.5. Contractueel AP			624	100.742.360	107.960.885	124.610.008	144.599.406	157.076.508	145.099.000
C.6. Contractueel ATP			625	37.198.030	41.153.829	46.970.039	52.725.522	58.617.497	53.702.458
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	134.313.626	146.324.259	159.041.898	171.585.983	192.242.423	185.735.674
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten			640/9	20.694.479	26.769.315	30.891.201	39.089.910	38.839.640	34.309.238
III.	Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	195.513.865	279.610.196	265.315.113	264.731.448	215.121.102	193.767.162
Bedrijfstekort		(-)	64/70	0	0	0	0	0	0

Afdeling IV.2. Andere Onderzoeksfondsen (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	32.392	28.200	96.976	77.193	185.219	3.000
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	17.374	28.712	65.249	57.944	142.700	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	3.369	58	3.226	10.001	30.102	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	11.649	(570)	28.501	9.248	12.416	3.000
V. Financiële kosten	(-)	65	(4.026.510)	(1.096.740)	(2.061.807)	(1.355.508)	(2.290.019)	(1.859.575)
A. Kosten van schulden		650	4.029	1.440	239	861	636	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	41	41	73	(22)	36	0
C. Andere financiële kosten		652/9	4.022.440	1.095.259	2.061.495	1.354.669	2.289.347	1.859.575
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	191.519.747	278.541.657	263.350.283	263.453.132	213.016.301	191.910.587
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	1.517.915	2.454.178	680.331	5.814.325	61.121.049	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	1.517.915	2.454.178	680.331	5.814.325	496.049	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	60.625.000	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(12.199.018)	(10.306.449)	(20.556.079)	(23.339.590)	(52.693.542)	(29.952.507)
A. Verrekeningen			(29.546.241)	(31.844.162)	(41.176.737)	(43.546.618)	(56.221.375)	(47.516.846)
B. Overschrijvingen			17.347.223	21.537.713	20.620.658	20.207.028	3.527.833	17.564.339
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(56.673.647)	(54.250.948)	(60.514.055)	(85.440.949)	(84.230.634)	(83.151.275)
A. Verrekeningen			49.678.018	46.653.567	51.625.272	71.308.263	72.832.695	73.311.275
B. Overschrijvingen			6.995.629	7.597.381	8.888.783	14.132.685	11.397.939	9.840.000
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	124.164.997	216.438.438	182.960.481	160.486.918	137.213.174	78.806.806
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	0	0	0	0

Afdeling V. Patrimonium

Afdeling V. Patrimonium (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
I. Bedrijfsopbrengsten (+)	70/74	320.155.753	296.372.127	335.317.036	376.585.292	401.959.636	384.927.376
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	70	213.596.847	193.762.176	227.315.285	247.638.623	265.470.081	250.980.093
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)	700	14.138.681	2.175.429	2.379.902	4.496.140	4.090.425	6.609.999
A.1.1. Werkingsuitkeringen	7000	142.133	145.250	143.277	2.299.378	143.232	
A.1.2. Uitkeringen DGOS	7001	0	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen	7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen	7003	0	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies	7004	13.996.548	2.030.179	2.236.625	2.196.762	3.947.193	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)	701	0	0	462	(1.304.567)	3.600	0
A.2.1. BOF	7010	0	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP	7011	0	0	0	0	0	
A.2.3. FWO	7012	0	0	462	(1.304.567)	3.600	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)	7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)	702	3.309.677	2.748.107	3.009.354	4.546.836	3.274.241	2.000.000
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP	7020	42.779	45.000	6.171	15.000	414.301	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap	7021	2.412.952	2.388.639	2.418.182	4.245.734	2.398.499	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap	70210	740.071	775.939	805.240	876.489	634.628	
A.3.2.2. IWT	70211	1.448.350	1.437.631	1.466.381	1.121.355	1.670.342	
A.3.2.3. IOF	70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties	70213	224.531	175.069	146.561	342.731	93.529	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap	70214	0	0	0	1.905.159	0	
A.3.3. Steden en provincies	7022	48.500	48.500	48.500	48.500	41.625	
A.3.4. Internationale organen	7023	805.446	265.968	536.501	237.602	419.817	
A.3.4.1. Europese Unie	70230	805.446	265.968	536.501	237.602	360.649	
A.3.4.2. Internationale instellingen	70231	0	0	0	0	59.168	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden	70232	0	0	0	0	0	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek	7024	0	0	0	0	0	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)	703	2.082.092	2.318.032	1.540.191	1.470.593	2.455.323	1.237.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector	7030	291.599	259.976	133.616	316.929	1.112.318	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties	70300	208.387	195.873	133.616	316.929	1.112.318	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen	70301	83.213	64.103	0	0	0	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen	703010	83.213	64.103	0	0	0	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch	703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II	703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV	703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun	7031	0	0	0	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)	7032	363.869	389.300	81.794	29.131	98.954	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten	7033	1.426.624	1.668.756	1.324.781	1.124.533	1.244.051	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening	704	194.066.397	186.520.608	220.385.375	238.429.621	255.646.491	241.133.094
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden	7040	94.465.232	99.493.875	111.053.470	117.149.468	129.247.628	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden	7041	25.443.116	16.091.864	18.916.896	25.032.350	27.614.845	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector	7042	3.016.719	2.351.077	2.653.029	3.157.343	3.400.905	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants	7043	1.198	(744)	389	582	949	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen	7044	1.422.025	1.113.175	1.259.525	629.188	457.377	
A.5.6. Andere	7045	69.718.107	67.471.361	86.502.066	92.460.689	94.924.787	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering	71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten	73	10.979.570	9.878.837	18.530.031	23.843.639	16.300.028	12.874.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	95.579.336	92.731.115	89.471.720	105.103.030	120.189.527	121.073.283
II. Bedrijfskosten (-)	60/64	(364.915.835)	(376.392.596)	(381.638.241)	(426.322.040)	(463.346.984)	(473.812.611)
A. Aankopen goederen	60	51.472.068	66.850.139	52.081.025	52.655.697	40.252.079	46.295.777
B. Diensten en diverse goederen	61	138.151.499	135.456.998	132.124.204	160.638.098	188.026.468	191.346.235
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	170.966.808	171.902.543	191.804.106	205.487.853	224.186.428	232.423.940
C.1. ZAP	620	421.566	392.600	436.896	488.852	384.590	936.700
C.2. AAP	621	10.461.283	8.534.697	10.134.540	11.438.062	11.579.642	13.540.336
C.3. ATP	622	40.090.198	41.838.155	47.791.888	57.643.066	63.105.828	60.577.274
C.4. Gastprofessoren	623	681.576	641.184	834.146	889.735	1.528.761	1.041.834
C.5. Contractueel AP	624	20.006.708	16.387.199	17.499.356	18.827.773	19.607.193	15.433.132
C.6. Contractueel ATP	625	83.414.101	88.484.839	93.897.815	92.680.020	100.830.891	115.029.837
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ	626	15.891.375	15.623.869	21.209.465	23.520.345	27.149.524	25.864.826
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/3	(808.270)	369.175	30.454	193.599	473.741	200.000
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	634/9	(5.849)	(1.253.021)	(49.003)	169.230	(42.471)	0
G. Andere bedrijfskosten	640/9	5.139.579	3.066.762	5.647.455	7.177.563	10.450.738	3.546.659
III. Bedrijfsoverschot (+)	70/64	0	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort (-)	64/70	(44.760.082)	(80.020.469)	(46.321.205)	(49.736.748)	(61.387.347)	(88.885.236)

Afdeling V. Patrimonium (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	36.837.808	55.902.183	56.758.812	69.467.191	61.204.565	23.294.552
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	10.616	48.453	1.897.787	584.187	452.309	166.000
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	14.446.121	15.448.200	13.204.943	17.339.150	40.872.520	10.896.679
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	22.381.070	40.405.530	41.656.083	51.543.854	19.879.736	12.231.873
V. Financiële kosten	(-)	65	(29.874.423)	(26.354.478)	(22.369.211)	(37.895.760)	(36.729.193)	(16.638.476)
A. Kosten van schulden		650	1.492.446	1.349.337	1.277.136	1.200.445	2.015.682	1.191.189
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(275.657)	225.487	323.740	6.693.165	(4.509.825)	0
C. Andere financiële kosten		652/9	28.657.634	24.779.654	20.768.335	30.002.150	39.223.337	15.447.287
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(37.796.698)	(50.472.763)	(11.931.604)	(18.165.317)	(36.911.976)	(82.229.160)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	3.476.422	1.957.184	3.628.023	5.641.450	4.564.095	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	66.667	0	0	9.126	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	2.589.549	1.347.817	3.628.023	2.234.283	2.660.258	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	886.872	542.700	0	3.407.166	1.894.710	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(167.543)	(52.500)	(316.702)	(1.688.268)	(3.145.440)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	167.543	52.500	0	184.500	840.724	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	(3.236)	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	316.702	1.503.768	2.307.953	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		187.094.277	201.906.852	211.593.533	226.567.271	244.323.980	213.256.916
A. Verrekeningen			170.147.300	179.996.308	189.726.204	203.076.007	224.587.902	201.111.916
B. Overschrijvingen			16.946.978	21.910.544	21.867.330	23.491.264	19.736.078	12.145.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(141.689.094)	(161.922.224)	(147.232.568)	(155.010.893)	(120.033.722)	(135.127.735)
A. Verrekeningen			53.662.162	60.797.922	50.809.628	61.948.855	71.122.469	53.630.423
B. Overschrijvingen			88.026.932	101.124.302	96.422.940	93.062.037	48.911.252	81.497.313
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	10.917.365	0	55.740.683	57.344.243	88.796.937	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	(8.583.451)	0	0	0	(4.099.979)

Afdeling VI. Voor orde

Afdeling VI. Voor Orde		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	
(eenheden euro)			2019	2020	2021	2022	2023	2023	
I. Bedrijfsopbrengsten		(+)	70/74	34.639.708	28.708.160	32.192.462	61.822.009	64.787.548	29.120.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	25.915.796	22.686.178	23.937.162	45.370.529	57.282.618	20.870.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	0	0	32.000	0	29.500	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	0	0	0	0	0	
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen			7003	0	0	0	0	0	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	0	0	32.000	0	29.500	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	(331.164)	221.431	(9.597)	409.051	614.086	0
A.2.1. BOF			7010	0	0	0	0	0	
A.2.2. IUAP			7011	(340.796)	(26.267)	(9.597)	205.697	65.626	
A.2.3. FWO			7012	9.632	247.698	0	203.354	548.460	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	0	0	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	22.935.881	16.987.648	17.987.388	37.830.824	40.130.031	15.800.000
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	1.660.433	1.872.913	2.994.819	2.974.451	1.209.080	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	5.094.553	2.721.495	3.123.834	450.453	6.061.349	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	3.497.668	1.812.506	2.001.558	1.367.125	5.978.484	
A.3.2.2. IWT			70211	1.294.180	1.019.578	1.134.397	(934.206)	42.178	
A.3.2.3. IOF			70212	0	0	0	0	0	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	0	0	0	0	70.224	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	302.705	(110.589)	(12.121)	17.534	(29.537)	
A.3.3. Steden en provincies			7022	48.874	51.024	(7.871)	20.687	166.338	
A.3.4. Internationale organen			7023	16.132.021	12.366.671	11.885.778	34.391.233	32.699.554	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	15.667.672	9.990.613	8.487.673	31.537.317	30.600.545	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	464.349	2.376.058	3.334.777	2.634.833	1.830.767	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	0	0	63.328	219.084	268.241	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	0	(24.455)	(9.172)	(6.000)	(6.290)	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	(395.569)	1.171.935	1.243.393	(466.197)	252.752	70.000
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	(396.769)	1.146.381	161.370	596.395	251.380	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	(920.217)	1.774.290	624.929	542.576	558.027	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	523.448	(627.909)	(463.559)	53.819	(306.647)	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	523.448	(627.909)	(463.559)	53.819	(306.647)	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	0	0	0	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	0	0	(1.200)	0	0	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	0	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten			7033	1.200	25.554	1.083.223	(1.062.592)	1.372	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	3.706.648	4.305.163	4.683.978	7.596.850	16.256.249	5.000.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	0	0	0	0	0	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	0	0	0	0	(14.657)	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	0	0	0	0	0	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	0	0	0	0	0	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	0	0	0	0	0	
A.5.6. Andere			7045	3.706.648	4.305.163	4.683.978	7.596.850	16.270.905	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	459.453	(151.125)	342.301	5.177.642	(346.954)	4.000.000
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	8.264.459	6.173.107	7.912.999	11.273.838	7.851.885	4.250.000
II. Bedrijfskosten		(-)	60/64	(28.801.642)	(26.483.708)	(32.227.312)	(43.034.376)	(51.714.105)	(26.093.672)
A. Aankopen goederen			60	185.935	169	244	839.347	1.252.228	500.000
B. Diensten en diverse goederen			61	24.587.714	22.329.788	27.961.808	37.888.551	45.703.409	21.145.672
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	3.928.350	4.056.412	4.187.374	4.176.867	4.595.254	4.348.000
C.1. ZAP			620	3.695.338	3.626.828	3.604.758	3.425.213	3.812.237	3.700.000
C.2. AAP			621	0	11.967	0	0	0	0
C.3. ATP			622	0	0	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren			623	0	0	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP			624	3.396	84.863	114.626	129.871	158.924	70.000
C.6. Contractueel ATP			625	229.617	332.737	460.907	479.579	514.949	438.000
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	0	17	7.082	142.204	109.144	140.000
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten			640/9	99.642	97.339	77.886	129.612	163.214	100.000
III. Bedrijfsoverschot		(+)	70/64	5.838.066	2.224.452	0	18.787.633	13.073.444	3.026.328
Bedrijfstekort		(-)	64/70	0	0	(34.851)	0	0	0

Afdeling VI. Voor Orde (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	1.299.288	2.973.517	1.206.345	1.502.956	1.380.252	1.417.922
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	901	538.914	554.530	600.276	642.098	646.500
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	1.298.387	2.434.603	651.815	902.679	738.154	771.422
V. Financiële kosten	(-)	65	(34.617)	(265.336)	(469.181)	(295.593)	(438.653)	(300.000)
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	34.617	265.336	469.181	295.593	438.653	300.000
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	7.102.738	4.932.632	702.313	19.994.995	14.015.043	4.144.250
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	4.282.448	(315.127)	240.765	(8.750)	150.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	1.096.135	(327.127)	228.765	(20.864)	150.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	3.186.313	12.000	12.000	12.114	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	(3.206.313)	(12.165)	(12.000)	(12.000)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	3.206.313	12.165	12.000	12.000	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		6.976	20.511	42.275	157.031	202.067	0
A. Verrekeningen			1.809	10.524	32.732	112.597	178.913	0
B. Overschrijvingen			5.167	9.987	9.543	44.434	23.154	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(225.656)	(110.987)	(636.627)	(561.139)	(85.160)	(8.750)
A. Verrekeningen			216.906	102.237	623.877	545.139	60.410	0
B. Overschrijvingen			8.750	8.750	12.750	16.000	24.750	8.750
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	6.884.057	5.918.291	0	19.819.652	14.111.201	4.285.500
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(219.331)	0	0	0

Afdeling IOB (enkel Universiteit Antwerpen)

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2019	2020	2021	2022	2023	2023
I. Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	2.444.454	2.434.476	2.530.879	2.563.225	2.649.831	2.855.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	2.420.951	2.430.339	2.520.011	2.552.872	2.645.684	2.855.000
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	2.248.000	2.262.387	2.377.497	2.411.931	2.527.698	2.567.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	2.248.000	2.262.387	2.377.497	2.411.931	2.527.698	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0	0
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0	0
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0	0
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0	0
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0	0
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0	0
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0	0
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0	0
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector		7030	0	0	0	0	0	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	172.951	167.952	142.514	140.941	117.986	288.000
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	62.030	57.727	75.042	76.734	79.007	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	0	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere		7045	110.921	110.225	67.472	64.207	38.979	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	23.503	4.137	10.868	10.353	4.147	0
II. Bedrijfskosten	(-)	60/64	(2.741.462)	(2.706.224)	(2.674.728)	(2.842.729)	(3.170.294)	(3.183.000)
A. Aankopen goederen		60	7.800	1.248	10.088	41.349	49.458	0
B. Diensten en diverse goederen		61	258.981	122.374	112.765	134.860	149.596	227.000
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	2.474.682	2.582.602	2.551.875	2.666.520	2.971.240	2.956.000
C.1. ZAP		620	1.185.932	1.242.414	1.211.330	1.184.674	1.262.669	1.271.000
C.2. AAP		621	769.603	796.542	674.687	711.400	812.077	792.000
C.3. ATP		622	364.724	379.456	388.253	437.473	426.417	605.000
C.4. Gastprofessoren		623	0	2.467	44.605	133.466	218.737	153.000
C.5. Contractueel AP		624	46.254	49.953	144.117	111.725	21.429	135.000
C.6. Contractueel ATP		625	108.169	111.770	88.883	74.590	179.825	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	0	0	0	13.192	50.086	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten		640/9	0	0	0	0	0	0
III. Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	0	0	0	0	0	0
Bedrijfstekort	(-)	64/70	(297.008)	(271.748)	(143.849)	(279.504)	(520.463)	(328.000)

Afdeling IOB (enkel UAntwerpen) (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023	2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	0	0	0	0	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	0	0	0	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(297.008)	(271.748)	(143.849)	(279.504)	(328.000)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		351.082	354.393	296.934	375.702	280.368
A. Verrekeningen			32.858	34.099	0	34.628	40.368
B. Overschrijvingen			318.224	320.294	296.934	341.074	240.000
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(209.664)	(185.290)	(190.009)	(234.583)	(188.944)
A. Verrekeningen			205.569	127.690	188.410	225.083	177.444
B. Overschrijvingen			4.095	57.600	1.599	9.500	11.500
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(155.590)	(102.645)	(36.924)	(138.385)	(429.039)

Afdeling IJS (enkel Universiteit Antwerpen)

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	
(eenheden euro)			2019	2020	2021	2022	2023	2023	
I.	Bedrijfsopbrengsten	(+)	70/74	187.435	187.374	189.460	198.377	209.823	214.000
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		70	186.160	186.795	189.460	198.377	209.575	214.000	
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)		700	182.000	183.165	185.949	195.272	204.645	208.000	
A.1.1. Werkingsuitkeringen		7000	0	0	0	0	0		
A.1.2. Uitkeringen DGOS		7001	0	0	0	0	0		
A.1.3. Investeringsuitkeringen		7002	0	0	0	0	0		
A.1.4. Sociale toelagen		7003	0	0	0	0	0		
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies		7004	182.000	183.165	185.949	195.272	204.645		
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)		701	0	0	0	0	0	0	
A.2.1. BOF		7010	0	0	0	0	0		
A.2.2. IUAP		7011	0	0	0	0	0		
A.2.3. FWO		7012	0	0	0	0	0		
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)		7013	0	0	0	0	0		
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)		702	0	0	0	0	0	0	
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP		7020	0	0	0	0	0		
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap		7021	0	0	0	0	0		
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap		70210	0	0	0	0	0		
A.3.2.2. IWT		70211	0	0	0	0	0		
A.3.2.3. IOF		70212	0	0	0	0	0		
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties		70213	0	0	0	0	0		
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap		70214	0	0	0	0	0		
A.3.3. Steden en provincies		7022	0	0	0	0	0		
A.3.4. Internationale organen		7023	0	0	0	0	0		
A.3.4.1. Europese Unie		70230	0	0	0	0	0		
A.3.4.2. Internationale instellingen		70231	0	0	0	0	0		
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden		70232	0	0	0	0	0		
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek		7024	0	0	0	0	0		
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)		703	0	0	0	0	0	0	
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector		7030	0	0	0	0	0		
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties		70300	0	0	0	0	0		
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen		70301	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen		703010	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch		703011	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II		703012	0	0	0	0	0		
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV		703013	0	0	0	0	0		
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun		7031	0	0	0	0	0		
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)		7032	0	0	0	0	0		
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten		7033	0	0	0	0	0		
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening		704	4.160	3.630	3.511	3.105	4.930	6.000	
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden		7040	0	0	0	0	0		
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden		7041	4.160	3.630	3.480	3.105	4.930		
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector		7042	0	0	0	0	0		
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants		7043	0	0	0	0	0		
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen		7044	0	0	0	0	0		
A.5.6. Andere		7045	0	0	31	0	0		
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering		71	0	0	0	0	0	0	
C. Geproduceerde vaste activa		72	0	0	0	0	0	0	
D. Giften, schenkingen en legaten		73	0	0	0	0	0	0	
E. Andere bedrijfsopbrengsten		74	1.275	579	0	0	248	0	
II.	Bedrijfskosten	(-)	60/64	(178.464)	(180.578)	(130.018)	(153.404)	(218.498)	(234.000)
A. Aankopen goederen		60	454	270	1.072	3.741	3.722	2.000	
B. Diensten en diverse goederen		61	33.697	31.532	27.868	35.638	87.439	102.000	
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen		62	144.312	148.776	101.078	114.025	127.337	130.000	
C.1. ZAP		620	12.073	12.590	12.834	20.690	16.922	0	
C.2. AAP		621	0	0	30	0	0	0	
C.3. ATP		622	0	0	0	0	0	0	
C.4. Gastprofessoren		623	17.365	16.624	11.270	9.623	0	15.000	
C.5. Contractueel AP		624	12.735	12.885	13.419	14.555	32.973	34.000	
C.6. Contractueel ATP		625	58.906	59.935	63.525	69.157	77.442	81.000	
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ		626	43.234	46.742	0	0	0	0	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	0	0	0	0	0	0	
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)		631/3	0	0	0	0	0	0	
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)		634/9	0	0	0	0	0	0	
G. Andere bedrijfskosten		640/9	0	0	0	0	0	0	
III.	Bedrijfsoverschot	(+)	70/64	8.971	6.796	59.442	44.973	0	0
	Bedrijfstekort	(-)	64/70	0	0	0	0	(8.675)	(20.000)

Afdeling IJS (enkel UAntwerpen) (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023	2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(17)	0	0	(12)	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	17	0	0	12	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	8.954	6.796	59.442	44.973	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	0	(8.687)	(20.000)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		1.250	500	0	0	0
A. Verrekeningen			0	0	0	0	0
B. Overschrijvingen			1.250	500	0	0	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(11.892)	(8.388)	(8.446)	(10.694)	(20.607)
A. Verrekeningen			11.892	8.388	8.446	10.694	20.607
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	50.996	34.279	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(1.688)	(1.092)	0	(29.294)	(20.000)

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023	
I. Bedrijfsopbrengsten		(+)	70/74	(84.911.757)	(100.269.520)	(75.265.533)	(73.990.906)	4.462.284	16.828.654
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	(25.886.844)	17.044.070	(11.423.254)	1.629.167	(4.503.890)	16.308.654
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	(10.436.118)	(2.833.721)	(2.708.957)	1.061.171	238.197	830.000
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	1.302.777	137.478	1.428.622	2.013.569	1.610.511	
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	0	0	0	0	0	
A.1.4. Sociale toelagen			7003	37.092	23.490	16.268	111.308	23.275	
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	(11.775.987)	(2.994.689)	(4.153.847)	(1.063.707)	(1.395.589)	
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	(12.681.949)	14.446.446	430.279	(313.862)	(241.532)	6.442.269
A.2.1. BOF			7010	(12.858.355)	12.858.355	0	0	0	
A.2.2. IUAP			7011	340.796	26.267	9.597	(205.697)	(65.626)	
A.2.3. FWO			7012	(164.306)	1.564.800	420.682	(108.165)	(175.906)	
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	(85)	(2.976)	0	0	0	
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	(5.610.446)	8.102.809	(5.171.503)	1.125.462	(4.042.005)	4.832.325
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	(1.141.578)	(608.299)	346.098	(2.906.485)	1.108.634	
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	(5.082.035)	6.061.976	(8.340.733)	10.548.646	(2.941.961)	
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	(929.588)	824.517	(7.584.938)	8.392.363	(2.330.325)	
A.3.2.2. IWT			70211	(65.371)	121.670	372.765	782.442	(330.583)	
A.3.2.3. IOF			70212	(4.833.498)	5.087.118	722.628	328.962	934.693	
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	1.558.613	410.307	(702.018)	605.466	158.324	
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	(812.191)	(381.635)	(1.149.169)	439.413	(1.374.070)	
A.3.3. Steden en provincies			7022	(423.029)	(220.114)	(147.017)	1.051.839	(178.330)	
A.3.4. Internationale organen			7023	691.643	2.143.500	3.944.600	(8.161.261)	(1.533.785)	
A.3.4.1. Europese Unie			70230	1.152.379	4.433.251	7.288.955	(5.426.154)	436.823	
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	(463.818)	(2.204.444)	(3.396.859)	(2.549.464)	(1.725.372)	
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	3.083	(85.308)	52.504	(185.644)	(245.236)	
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	344.552	725.747	(974.451)	592.724	(496.563)	
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	6.133.648	6.480.996	5.542.788	4.979.111	2.410.653	564.508
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	123.770	617.911	247.612	713.653	(914.868)	
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	1.415.244	(20.548.440)	(287.334)	71.198	(338.643)	
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	(1.291.475)	21.166.351	534.946	642.456	(576.225)	
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	(1.246.884)	21.249.957	533.854	642.456	(576.225)	
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	(78.464)	(5.795)	0	0	0	
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	0	0	0	0	0	
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	33.873	(77.812)	1.092	0	0	
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	98.296	139.062	(263.091)	67.766	20.289	
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	66.988	0	0	0	0	
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten			7033	5.844.594	5.724.023	5.558.268	4.197.692	3.305.232	
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	(3.291.978)	(9.152.460)	(9.515.860)	(5.222.714)	(2.869.202)	3.639.552
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	(5.455)	75	0	(4.931)	4.931	
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	(3)	61.906	(31.534)	(41.589)	136.824	
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	252.384	2.100	(30.684)	(12.748)	8.768	
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	203	(4.771)	0	(2.290)	2.105	
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	0	0	0	0	0	
A.5.6. Andere			7045	(3.539.108)	(9.211.770)	(9.453.642)	(5.161.157)	(3.021.830)	
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	(55.999.806)	(112.708.896)	(60.866.875)	(66.315.692)	11.404.745	3.500.000
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	141.681	169.963	(475.115)	(4.584.653)	462.704	(3.000.000)
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	(3.166.788)	(4.774.657)	(2.500.290)	(4.719.728)	(2.901.275)	20.000
II. Bedrijfskosten		(-)	60/64	2.002.074	16.584.157	(16.554.922)	39.308.407	23.751.401	(4.716.005)
A. Aankopen goederen			60	(142.847.099)	(173.677.056)	(169.939.875)	(202.809.816)	(181.371.917)	(160.561.199)
B. Diensten en diverse goederen			61	(8.068.906)	(13.884.148)	(2.177.486)	(3.998.655)	(18.072.854)	(17.939.720)
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	(1.822.138)	2.858.900	2.156.800	4.703.350	1.214.294	3.040.000
C.1. ZAP			620	(31.286)	376.831	50.625	902.411	(1.450.125)	500.000
C.2. AAP			621	(206.206)	56.474	(273.023)	213.631	(1.165.385)	100.000
C.3. ATP			622	(56.104)	595.831	(54.414)	983.975	(1.827.487)	500.000
C.4. Gastprofessoren			623	41.265	10.598	54.841	66.758	(46.258)	40.000
C.5. Contractueel AP			624	(544.985)	965.622	(444.001)	1.200.801	2.555.490	200.000
C.6. Contractueel ATP			625	(113.833)	693.850	2.736.577	692.462	3.863.735	1.100.000
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	(910.989)	159.695	86.196	643.312	(715.675)	600.000
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	149.603.096	153.119.596	164.295.867	171.731.746	182.516.370	182.896.871
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	(1.134.016)	732.965	571.521	(2.311.560)	1.074.056	(1.300.000)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	2.737.316	12.418.845	19.673.558	(8.801.113)	(8.274.067)	(1.777.259)
G. Andere bedrijfskosten			640/9	(470.327)	1.846.742	1.974.536	2.177.641	(837.284)	357.312
III. Bedrijfsoverschot		(+)	70/64	0	0	0	0	28.213.685	12.112.649
Bedrijfstekort		(-)	64/70	(82.909.683)	(83.685.364)	(91.820.456)	(34.682.498)	0	0

Afdeling VIII. Bedrijfseconomische afdeling (eenheden euro)		codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	8.406.440	6.879.089	8.104.594	(1.615.686)	13.856.607	4.824.756
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	391.286	(391.286)	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	253.321	(159.537)	95.602	1.412.650	3.660.632	(229.244)
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	8.153.119	7.038.626	8.008.992	(3.419.622)	10.587.261	5.054.000
V. Financiële kosten	(-)	65	43.442.123	14.013.982	4.319.686	(156.421.793)	90.747.966	12.835.131
A. Kosten van schulden		650	(894.070)	(222.568)	(226.657)	(231.115)	(228.029)	254.972
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	(13.618.583)	2.252.344	13.389.267	168.366.736	(76.960.179)	470.000
C. Andere financiële kosten		652/9	(28.929.471)	(16.043.758)	(17.482.296)	(11.713.828)	(13.559.758)	(13.560.103)
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	0	0	0	0	132.818.258	29.772.537
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	(31.061.120)	(62.792.292)	(79.396.176)	(192.719.977)	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	(39.801)	5.071.784	2.932.897	(402.515)	(54.999.930)	700.000
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	938.710	870.590	2.487.366	3.203.040	3.007.637	100.000
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	1.423.589	0	206.191	3.822	22.163	100.000
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	(1.783.073)	552.230	239.310	(3.609.377)	(2.776.273)	500.000
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	(619.027)	3.648.964	30	0	(55.253.457)	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	(28.319.369)	(16.104.619)	(7.669.512)	(25.569.076)	(10.388.490)	(3.500.000)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	266.983	213.553	127.752	394.647	23.584	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	23.920.851	13.886.066	6.138.187	9.291.789	7.156.234	3.500.000
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	3.650.000	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	1.681.535	0	53.574	0	16.821	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	2.450.000	2.005.000	(2.300.000)	15.882.640	3.191.851	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		(55.684)	(241.544)	(195.652)	(329.653)	(370.785)	(150.000)
A. Verrekeningen			(55.684)	(241.544)	(195.652)	(494.653)	(700.785)	(150.000)
B. Overschrijvingen			0	0	0	165.000	330.000	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		55.684	241.544	195.652	494.653	710.958	150.000
A. Verrekeningen			(55.684)	(241.544)	(195.652)	(494.653)	(710.958)	(150.000)
B. Overschrijvingen			0	0	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	0	0	0	0	67.770.011	26.972.537
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	(59.420.290)	(73.825.127)	(84.132.791)	(218.526.569)	0	0

Afdeling IX. Integratie opleidingen (enkel UGent)

Afdeling IX. Integratie opleidingen (enkel UGent)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar	
(eenheden euro)			2019	2020	2021	2022	2023	2023	
I. Bedrijfsopbrengsten		(+)	70/74	51.879.083	54.910.955	7.090	0	0	0
A. Opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			70	51.879.083	54.910.955	7.090	0	0	0
A.1. Overheidstoelagen en subsidies - basisfinanciering (1ste geldstroom)			700	44.167.226	46.655.879	0	0	0	0
A.1.1. Werkingsuitkeringen			7000	44.167.226	46.655.879	0	0	0	0
A.1.2. Uitkeringen DGOS			7001	0	0	0	0	0	0
A.1.3. Investeringsuitkeringen			7002	0	0	0	0	0	0
A.1.4. Sociale toelagen			7003	0	0	0	0	0	0
A.1.5. Andere overheidstoelagen en subsidies			7004	0	0	0	0	0	0
A.2. Overheidstoelagen fundamenteel basisonderzoek (2de geldstroom)			701	0	0	0	0	0	0
A.2.1. BOF			7010	0	0	0	0	0	0
A.2.2. IUAP			7011	0	0	0	0	0	0
A.2.3. FWO			7012	0	0	0	0	0	0
A.2.4. IWT : bench fee (specialisatiebeurzen)			7013	0	0	0	0	0	0
A.3. Overheidstoelagen toegepast wetenschappelijk onderzoek (3de geldstroom)			702	0	0	0	0	0	0
A.3.1. Federale Overheid exclusief IUAP			7020	0	0	0	0	0	0
A.3.2. Vlaamse Gemeenschap			7021	0	0	0	0	0	0
A.3.2.1. Ministerie Vlaamse Gemeenschap			70210	0	0	0	0	0	0
A.3.2.2. IWT			70211	0	0	0	0	0	0
A.3.2.3. IOF			70212	0	0	0	0	0	0
A.3.2.4. Andere intermediaire organisaties			70213	0	0	0	0	0	0
A.3.2.5. Andere bijdragen Vlaamse Gemeenschap			70214	0	0	0	0	0	0
A.3.3. Steden en provincies			7022	0	0	0	0	0	0
A.3.4. Internationale organen			7023	0	0	0	0	0	0
A.3.4.1. Europese Unie			70230	0	0	0	0	0	0
A.3.4.2. Internationale instellingen			70231	0	0	0	0	0	0
A.3.4.3. Andere buitenlandse overheden			70232	0	0	0	0	0	0
A.3.5. Andere overheidsbijdragen toegepast wetenschappelijk onderzoek			7024	0	0	0	0	0	0
A.4. Contractonderzoek met de privé-sector en wetenschappelijke dienstverlening (4de geldstroom)			703	0	0	0	0	0	0
A.4.1. Contractonderzoek met de privésector			7030	0	0	0	0	0	0
A.4.1.1. Contractonderzoek - non profit organisaties			70300	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2. Contractonderzoek - vennootschappen			70301	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.1. Contractonderzoek - vennootschappen			703010	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.2. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - pré klinisch			703011	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.3. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase I & II			703012	0	0	0	0	0	0
A.4.1.2.4. Contractonderzoek - vennootschappen clinical trials - fase III & IV			703013	0	0	0	0	0	0
A.4.2. Onderzoek met privé sector mét overheidssteun			7031	0	0	0	0	0	0
A.4.3. Wetenschappelijke dienstverlening (zonder contract)			7032	0	0	0	0	0	0
A.4.4. Valorisatie Onderzoeksresultaten			7033	0	0	0	0	0	0
A.5. Andere opbrengsten verbonden aan onderwijs, onderzoek en dienstverlening			704	7.711.857	8.255.076	7.090	0	0	0
A.5.1. Reguliere inschrijvingsgelden			7040	4.898.282	5.160.105	0	0	0	0
A.5.2. Andere inschrijvingsgelden			7041	0	0	0	0	0	0
A.5.3. Huuropbrengsten sociale sector			7042	0	0	0	0	0	0
A.5.4. Opbrengsten studentenrestaurants			7043	0	0	0	0	0	0
A.5.5. Opbrengsten boeken en cursussen			7044	0	0	0	0	0	0
A.5.6. Andere			7045	2.813.575	3.094.971	7.090	0	0	0
B. Waardewijzigingen projecten in uitvoering			71	0	0	0	0	0	0
C. Geproduceerde vaste activa			72	0	0	0	0	0	0
D. Giften, schenkingen en legaten			73	0	0	0	0	0	0
E. Andere bedrijfsopbrengsten			74	0	0	0	0	0	0
II. Bedrijfskosten		(-)	60/64	(40.649.713)	(43.416.663)	(352.063)	0	0	0
A. Aankopen goederen			60	0	0	0	0	0	0
B. Diensten en diverse goederen			61	6.806.548	6.211.550	160.138	0	0	0
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen			62	33.842.223	37.205.113	191.925	0	0	0
C.1. ZAP			620	12.028.331	13.245.620	0	0	0	0
C.2. AAP			621	14.486.122	15.947.431	0	0	0	0
C.3. ATP			622	6.609.974	7.151.850	0	0	0	0
C.4. Gastprofessoren			623	511.237	657.816	0	0	0	0
C.5. Contractueel AP			624	63.579	66.060	50.608	0	0	0
C.6. Contractueel ATP			625	142.943	128.455	110.517	0	0	0
C.7. Bursalen onderworpen aan RSZ			626	37	7.881	30.800	0	0	0
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa			630	0	0	0	0	0	0
E. Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)			631/3	0	0	0	0	0	0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)			634/9	0	0	0	0	0	0
G. Andere bedrijfskosten			640/9	942	0	0	0	0	0
III. Bedrijfsoverschot		(+)	70/64	11.229.370	11.494.292	0	0	0	0
Bedrijfstekort		(-)	64/70	0	0	(344.973)	0	0	0

Afdeling IX. Integratie opleidingen (enkel UGent)		codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)			2019	2020	2021	2022	2023	2023
IV. Financiële opbrengsten	(+)	75	0	0	0	0	0	0
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa		750	0	0	0	0	0	0
B. Opbrengsten uit vlottende activa		751	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële opbrengsten		752/9	0	0	0	0	0	0
V. Financiële kosten	(-)	65	(448)	(239)	(37)	0	0	0
A. Kosten van schulden		650	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)		651	0	0	0	0	0	0
C. Andere financiële kosten		652/9	448	239	37	0	0	0
VI. Overschot uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+)	70/65	11.228.922	11.494.053	0	0	0	0
Tekort uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-)	65/70	0	0	(345.010)	0	0	0
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	(+)	76	273.077	0	0	0	0	0
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760	0	0	0	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa		763	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	273.077	0	0	0	0	0
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-)	66	0	0	0	0	0	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660	0	0	0	0	0	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661	0	0	0	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)		662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663	0	0	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten		664/8	0	0	0	0	0	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)		669	0	0	0	0	0	0
IX. Inkomende verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(+)		309.502	(937.794)	2.314.901	0	0	0
A. Verrekeningen			309.502	(937.794)	0	0	0	0
B. Overschrijvingen			0	0	2.314.901	0	0	0
X. Uitgaande verrekeningen en overschrijvingen tussen afdelingen	(-)		(11.327.291)	(9.655.136)	(4.455.954)	0	0	0
A. Verrekeningen			9.130.389	7.264.496	4.455.954	0	0	0
B. Overschrijvingen			2.196.902	2.390.640	0	0	0	0
XI. Overschot van het boekjaar	(+)	70/66	484.210	901.123	0	0	0	0
Tekort van het boekjaar	(-)	66/70	0	0	(2.486.063)	0	0	0

**Vlaamse
overheid**

**VERSLAG OVER
DE FINANCIËLE TOESTAND EN DE
EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND VAN
HET HOGER ONDERWIJS IN 2023**

Deel II - Sector Hogescholen

INHOUD

1	SAMENVATTING	77
2	INLEIDING	80
3	ANALYSE VAN DE WERKINGSMIDDELEN	81
3.1	Werkingsmiddelen.....	81
3.2	Werkingsmiddelen per student	82
4	ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN	84
4.1	Geaggregeerd	84
4.1.1	Resultatenrekening.....	84
4.1.2	Bedrijfsopbrengsten	85
4.1.3	Bedrijfskosten	88
4.1.4	Resultaat.....	90
4.1.5	Investerings.....	91
4.1.6	Balans.....	93
4.1.7	Cashflow.....	98
4.1.8	Financiële ratio's	99
4.1.9	Budgettaire analyse van de studentenvoorzieningen	100
4.2	Kengetallen per hogeschool	104
4.2.1	Resultatenrekening.....	104
4.2.2	Investerings.....	106
4.2.3	Financiële Ratio's.....	106
5	ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND	108
5.1	Geaggregeerd	109
5.1.1	Effectieve tewerkstelling.....	109
5.1.2	Effectieve tewerkstelling per personeelscategorie	110
5.1.3	Effectieve tewerkstelling statutair per ambt.....	112
5.1.4	Aantal studenten per VTE OP.....	115
5.1.5	Loonkostenratio's	116
5.1.6	Benoemingspercentage.....	118
5.1.7	Geslacht	119
5.2	Kengetallen per hogeschool	120
5.2.1	Economische loonnorm	120
5.2.2	80/20.....	121
5.2.3	Effectieve tewerkstelling.....	121
5.2.4	Benoemingspercentage.....	122
5.2.5	Geslacht	124

1 SAMENVATTING

De Vlaamse hogescholen opereerden in 2023 in een weer genormaliseerde omgeving. De COVID-19 effecten op de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten zijn verteerd. De activiteitencijfers van de hogescholen hebben zich globaal hernomen. De financieel-economische context oogde weer iets gunstiger hoewel de economische groei daalde tot 1,4% in 2023 ten opzichte van 3% in 2022.

Het aantal studenten steeg in het academiejaar 2022-2023 met 0,56% tot 144.198. De omzetcijfers tonen een gezonde groei. Vooral de inschrijvingsgelden voor postinitiële opleidingen en de inkomsten uit dienstverlening stegen sterk. Ook de inkomsten van onderzoek stegen in 2023, maar minder snel dan in de voorgaande jaren. De energieprijzen die in 2022 uitzonderlijk hoog waren, daalden in 2023, maar bleven nog een pak hoger dan voorheen. Ook de hiermee verbonden uitzonderlijk hoge inflatiecijfers zwakten af in 2023. De in 2022 slecht presterende aandelen- en obligatiemarkten kenden in 2023 een herstel.

Binnen deze randvoorwaarden bleven de financiële uitdagingen voor de hogescholen bestaan. De inflatie was nog steeds aan de hoge kant (gezondheidsindex = 4,33%). De prijsstijgingen werden slechts deels gecompenseerd via de 80% indexatie van de werkingsmiddelen en de 50% indexatie van de STUVO-middelen. De vele in 2022 opgezette kostenbeheersingsprogramma's werden bijgevolg verdergezet. De investeringsprogramma's gericht op onder andere digitalisering en duurzaamheid bleven relevant. Daarnaast noodzaakte het deels verouderde patrimonium grote investeringen in nieuw- en verbouw.

De Vlaamse overheid verhoogde de globale werkingsuitkeringen voor de hogescholen in 2023 door de toekenning van een bijkomend macrobudget:

- de werkingsuitkeringen werden geïndexeerd met 1,83% (2,29% toegepast op 80% van de middelen) en de stuvo-middelen met 1,15% (2,29% toegepast op 50% van de middelen). Vanaf 2023 werden de werkingsmiddelen automatisch gekoppeld aan de indexprovisie. Om een budgetneutrale overstap naar dit nieuwe indexeringssysteem te garanderen werd een extra indexering toegepast van 2,90% (3,62% op 80% van de middelen) en 1,82% voor de stuvo-middelen (3,62% op 50% van de middelen);
- een decretaal groeipad voor de versterking van de professionele bacheloropleidingen en de verdere academisering van de hogere kunstopleidingen;
- het toekennen van de "klik" (aanpassing toelage met 2% ingevolge studentenevoluties en bijhorende opgenomen studiepunten);
- de verhoging van de puntengewichten van de studiegebieden 'Industriële Wetenschappen en Technologie' en 'Handelswetenschappen en Bedrijfskunde';
- bijkomende middelen in het kader van de verplichte remediëringstrajecten voor nieuwe studenten, voor het stimuleren van energie-efficiënte maatregelen en voor de versterking van de studentenvoorzieningen op het vlak van het mentaal welzijn.

De geaggregeerde bedrijfswinst vertoonde de laatste jaren een dalende trend en nam in 2023 verder af met 6,38%, maar bleef ruim positief op 19.698.044 euro. Het betere beursklimaat met de terugname van latente minwaarden tot gevolg leidde tot een financieel resultaat van 5.039.966 euro. Het uitzonderlijk resultaat bedroeg 15.333.281 euro. Hierdoor realiseerde de sector in 2023 een geaggregeerd resultaat van 40.071.291 euro.

Het aantal studenten steeg in 2023 (=academiejaar 2022-2023) beperkt met 0,56%, de werkingsmiddelen met 8,38%. Hierdoor verhoogden de werkingsmiddelen per student met 7,77% tot 6.736,50 euro per student. Deze stijging was sterker dan deze van de gezondheidsindex (+4,33%). Ook de voorbije jaren stegen bij de hogescholen de middelen per student meer dan de gezondheidsindex.

De verhouding tussen de reguliere studiegelden, zijnde de eigen inbreng van studenten, en de werkingsuitkeringen, zijnde de overheidsfinanciering in strikte zin, bedroeg evenals vorige jaren afgerond 10%/90%.

De gerealiseerde cijfers bleken ook in 2023 veel beter dan begroot. Deze weerkerende trend is het gevolg van een voorzichtige begrotingspolitiek bij de hogescholen.

De globale balansstructuren en de liquiditeits- en solvabiliteitscijfers bleven getuigen van een sector met voldoende financiële stabiliteit.

Het geaggregeerde balanstotaal steeg met 108.723.441 euro of 5,66% tot 2.028.382.595 euro. De aandelen van de onderliggende componenten wijzigden licht. Aan de actiefzijde bedroeg het aandeel van de vaste activa 63,01% (+0,18%) en dat van de vlottende activa 36,99% (-0,18%). Aan de passiefzijde bedroeg het aandeel van het eigen vermogen 62,59% (-1,90%), dat van de voorzieningen 0,75% (+0,24%) en dat van de schulden 36,67% (+1,67%).

De hogescholen investeerden in 2023 samen 159.399.888 euro. Dit vertegenwoordigde een sterke stijging met maar liefst 40,72% ten opzichte van het vorige boekjaar.

De sector realiseerde een positieve netto cashflow van 12.288.276 euro. Hierdoor steeg de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen tot 526.452.680 euro.

De financiële ratio's van de sector in zijn geheel bleven ook in 2023 gunstig. De solvabiliteit was goed: de graad van financiële onafhankelijkheid (eigen vermogen/totaal vermogen) bedroeg geaggregeerd 62,59%. De liquiditeitscijfers waren eveneens goed: de geaggregeerde quick ratio bedroeg 3,00. De financiële ratio's voor het geheel van de sector geven indicaties over de financiële stabiliteit van de sector, maar geen volledig beeld over de aanwezige risico's. Hiervoor moeten de financiële ratio's op instellingsniveau worden geanalyseerd. Achterliggend, per instelling, zijn er grote variaties zichtbaar.

De hogescholen kenden in 2023 weer een personeelstoename. De geaggregeerde personeelstewerkstelling steeg met 180,42 VTE's of 1,43% tot 12.787,01 VTE's. De personeelscategorieën evolueerden als volgt:

Personeelstewerkstelling ten opzichte van jaarrekening 2022	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22
	2022	2023	absolute	relatieve
	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging
Statutair OP	7.082,31	7.116,94	+ 34,63	+ 0,49 %
Statutair ATP	2.579,71	2.685,75	+ 106,05	+ 4,11 %
Gastprofessoren	1.035,60	1.065,47	+ 29,87	+ 2,88 %
Personeel op persoonlijke titel	13,42	9,28	- 4,14	- 30,85 %
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	14,33	10,95	- 3,38	- 23,59 %
Arbeiders	272,02	263,51	- 8,51	- 3,13 %
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren / arbeiders	1.584,10	1.626,09	+ 41,99	+ 2,65 %
Inkomend gedetacheerd personeel	25,10	9,02	- 16,08	- 64,06 %
Totale personeelstewerkstelling	12.606,59	12.787,01	+ 180,42	+ 1,43 %

Tabel 72: Aantallen en toenames VTE per personeelscategorie

De sterkste stijgingen situeerden zich bij het statutair administratief en technisch personeel (ATP), het contractueel personeel en de gastprofessoren. Ook de inzet van statutair onderwijzend personeel (OP) liep verder op. De verhouding OP/ATP bedroeg in 2023 net zoals in 2022 afgerond 69/31.

Het aantal studenten per VTE OP, wat een indicator is voor de onderwijsbelasting, bedroeg 17,60 en vertoonde een licht dalende trend (17,62 in 2022).

Het aantal benoemde leden van het OP situeerde zich in 2023 op 68,56%.

De personeelscijfers ATP toonden opnieuw een relatieve toename van personeelsleden van niveau A ten nadele van de overige categorieën.

De verhouding man/vrouw in het personeelsbestand betaald via AHOVOKS bedroeg 40/60.

De 80/20-ratio (aandeel van de door de overheid betaalde lonen in de werkingstoelage) is met ingang van 1 januari 2020 geen wettelijke norm meer, maar blijft nog steeds een belangrijke indicator voor de financiële gezondheid van de hogeschool. De geaggregeerde 80/20-ratio bedroeg 80,13% en steeg licht ten opzichte van 2022. Voor het merendeel van de hogescholen bevond deze ratio zich in 2023 tussen de 80% en de 85%. Geen enkele hogeschool overschreed de 85%-grens. De geaggregeerde economische loonnorm (totale loonlast ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten) steeg licht naar 75,09%. De personeelskosten bleven ondanks alle recente indexeringen onder controle.

De personeelskosten bedroegen 75,07% van de totale bedrijfskosten en bleven bij realisatie onder de begrote loonkost (-0,69%).

2 INLEIDING

Dit verslag geeft een overzicht van de financiële gegevens en de personeelsgegevens van de Vlaamse hogescholen in 2023.

De financiële gegevens en de personeelsgegevens zijn afkomstig uit het bevragingsbestand over de jaarrekening 2023 dat elke hogeschool aan het regeringscommissariaat bezorgt met het oog op de advisering van het dossier. De basiscijfers rond studentenaantallen worden door het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (verder AHOVOKS) aangeleverd.

De financiële analyse behandelt de belangrijkste componenten van de jaarrekening op geaggregeerde wijze en zoomt ook in op een aantal kengetallen per hogeschool, wat toelaat de cijfers van een instelling te vergelijken met de sector. De belangrijkste evoluties in de basisfinanciering van de hogescholen worden ook geschetst. De focus ligt op de financiële gegevens 2023 waarbij vergelijkingen worden gemaakt met de jaarcijfers 2022 en de begrote cijfers 2023. Wanneer er verwezen wordt naar de begrote cijfers zijn dit steeds de cijfers van de laatste begrotingswijziging die in voorkomend geval nog na de goedkeuring van de initiële begroting werd ingediend. Indien relevant wordt ook de evolutie over de periode 2019-2023 geschetst zodat tendensen kunnen worden gedetecteerd.

De personeelsanalyse behandelt de evolutie van het personeelsbestand en van de loonkostenratio's van de hogescholen in het boekjaar 2023. Ook de personeelsgegevens worden vergeleken met de gegevens van het vorige boekjaar, met de begrote gegevens en met de historische gegevens. De analyse bevat eveneens geaggregeerde gegevens en - waar nuttig - gegevens per hogeschool.

De sectoranalyse omvat de 16 Vlaamse hogescholen. Het toezicht overeenkomstig art. IV.95 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs (hierna: CHO) was einde 2024 als volgt toegewezen aan de regeringscommissarissen:

Hogeschool	Afkorting	Zetel	Regeringscommissaris
Karel de Grote Hogeschool, Katholieke Hogeschool Antwerpen	KdG	2018 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen	AP	2000 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Hogere Zeevaartschool	HZS	2030 Antwerpen	Nadine Van Haecke
Erasmushogeschool Brussel	ERASMUS	1070 Brussel	Karla Van Lint
Odissee	ODISEE	1000 Brussel	Karla Van Lint
LUCA School of Arts	LUCA	1030 Brussel	Marleen Deputter
Katholieke Hogeschool Vives Zuid	VIVES Zuid	8500 Kortrijk	Marleen Deputter
Katholieke Hogeschool Vives Noord	VIVES Noord	8500 Kortrijk	Marleen Deputter
Arteveldehogeschool	ARTEVELDE	9000 Gent	Erik Maes
Hogeschool West-Vlaanderen	HoWest	8500 Kortrijk	Erik Maes
Hogeschool Gent	HoGent	9000 Gent	Erik Maes
Hogeschool PXL	PXL	3500 Hasselt	Sebastiaan Deryckere
Thomas More Kempen	TMK	2440 Geel	Sebastiaan Deryckere
Thomas More Mechelen-Antwerpen	TMMA	2800 Mechelen	Sebastiaan Deryckere
UC Leuven	UCLe	3001 Leuven	Sebastiaan Deryckere
UC Limburg	UCLi	3590 Diepenbeek	Sebastiaan Deryckere

Tabel 73: Toewijzing hogescholen

3 ANALYSE VAN DE WERKINGSMIDDELEN

3.1 WERKINGSMIDDELEN

Het globaal bedrag aan werkingsmiddelen zoals uitbetaald door AHOVOKS bedroeg 1.029.791.929 euro ⁵ in 2023 ten opzichte van 950.608.632 euro in 2022. Dit is een stijging met 8,33%.

Gloobaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen	Decretale basis Codex HO	2019	2020	2021	2022	2023
Effectieve werkingsmiddelen	CHO art. III.23 - III.27	668.054.581,59	718.398.165,16	734.718.971,16	823.700.454,93	916.092.938,25
Aanvullende uitkeringen						
. Meester-, vak- en dienstpenseel	CHO art. III.34, § 1, 1°	1.257.308,79	1.156.452,16	1.009.552,45	881.510,00	762.814,50
. Wachtgeld personeelsleden centraal fonds	CHO art. III.34, § 1, 2°					
. Bevallingsverlof	CHO art. III.34, § 1, 4°	908.850,11	878.384,65	914.734,83	1.044.100,57	867.969,92
. Recuperatiefonds	CHO art. III.36	51.297,45	49.247,28	19.876,74	11.060,61	11.382,65
. Aanvullende onderzoeksmiddelen	CHO art. III.39	16.829.710,79	18.319.092,29	18.577.974,24	20.833.322,99	23.142.753,49
. Brusselmiddelen	CHO art. III.41	3.990.098,76	3.994.465,32	4.036.014,48	4.171.612,09	4.296.090,31
Andere						
. Lerarenopleiding - SLO	CHO art. III.33	1.589.544,20	1.599.717,29	1.624.032,99	1.686.186,37	1.781.457,32
. Lerarenopleiding - SLO (VWO)		3.570.033,26	10.616.612,87	10.688.904,10	11.224.821,66	11.763.589,66
. Anciënniteitstoelage	punt 7.3 - CAO III HO	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	199.999,99
. Bediendenstatuut CAO II en CAO III		87.119,62	75.789,15	87.198,27	123.250,65	137.657,31
. PWO	CHO art. III.44 - III.45	29.320.705,42	30.010.463,53	30.471.623,38	32.615.897,22	34.497.183,50
. Graduaatopleidingen - HB05	CHO art. III.55	1.559.566,48				
. Graduaatopleidingen - HB05 (VWO)		13.214.612,68	44.787.472,63	60.378.079,00	50.065.586,31	26.624.826,84
. Compensatie herverdeling groei graduaten 2021			936.725,43		2.750.000,00	8.250.000,00
. Bijkomende financiering beurs	CHO art. III.41bis	1.212.415,72	1.220.175,18	1.238.721,84	1.300.828,56	1.363.265,62
Gloobaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen		741.845.844,88	832.242.762,94	863.965.683,47	950.608.631,95	#####
Gloobaal bedrag werkingsuitkeringen - jaarlijks groeipercentage			+ 12,19 %	+ 3,81 %	+ 10,03 %	+ 8,33 %
Gloobaal bedrag werkingsuitkeringen - index 2019 = 100		741.845.844,9	112,2	116,5	128,1	138,8
Effectieve werkingsmiddelen - index 2019 = 100		668.054.581,6	107,5	110,0	123,3	137,1

Tabel 74: Gloobaal bedrag werkingsuitkeringen hogescholen⁶

De Vlaamse overheid verhoogde de globale werkingsuitkeringen voor de hogescholen in 2023 door de toekenning van een bijkomend macrobudget:

- de werkingsuitkeringen werden geïndexeerd met 1,83% (2,29% toegepast op 80% van de middelen) en de stuvo-middelen met 1,15% (2,29% toegepast op 50% van de middelen). Vanaf 2023 werden de werkingsmiddelen automatisch gekoppeld aan de indexprovisie. Om een budgetneutrale overstap naar dit nieuwe indexeringssysteem te garanderen werd een extra indexering toegepast van 2,90% (3,62% op 80% van de middelen) en 1,82% voor de stuvo-middelen (3,62% op 50% van de middelen);
- een decretaal groeipad van 3,4 mln. euro voor de versterking van de professionele bacheloropleidingen;
- een decretaal groeipad van 1,3 mln. euro voor de verdere academisering van de hogere kunstopleidingen;
- het toekennen van de "klik" (aanpassing toelage met 2% ingevolge studentenevoluties en bijhorende opgenomen studiepunten);
- de verhoging van de puntengewichten van de studiegebieden 'Industriële Wetenschappen en Technologie' en 'Handelswetenschappen en Bedrijfskunde' via de toevoeging van 4 mln. euro aan het variabel onderwijsdeel voor de professionele bacheloropleidingen;

⁵ De hier vermelde bedragen zijn de bedragen zoals meegedeeld en uitgekeerd door AHOVOKS. De bedragen kunnen omwille van cut-off, verschillende boekingswijzen, ... licht afwijken van de bedragen in hoofdstuk 4, die gebaseerd zijn op de bedragen uit de jaarrekeningen van de instellingen.

⁶ In 2020 bevat het bedrag aan effectieve werkingsmiddelen ook de COVID digitaliseringsmiddelen. In verband met de middelen "Extra compensatie graduaten HB05" wordt vermeld dat deze pas in 2022 en 2023 verwerkt werden. In 2021 werden deze bedragen opgenomen via de overlopende rekeningen.

- in het kader van de verplichte remediëringstrajecten voor nieuwe studenten werd vanaf het begrotingsjaar 2023 een bijkomende werkingstoelage van 1,15 mln. euro toegekend;
- er werd bijkomend 3,54 mln. euro toegekend voor het stimuleren van energie-efficiënte maatregelen.

De toelagen voor de studentenvoorzieningen (stuvo) kenden de volgende evoluties:

Stuvomiddelen hogescholen	Decretale basis Codex HO	2019	2020	2021	2022	2023
. Stuvomiddelen	CHO art. III.67 en III.68	28.258.684,31	29.970.646,84	30.260.219,15	31.226.331,44	32.173.221,52
. Correctie stuvomiddelen 2019		-27.753,48				
. STUVO - COVID (1)			816.000,00			
. STUVO - COVID (2)			4.337.812,64			
. Extra COVID laptops			357.500,00			
. Eenmalige middelen studentenvoorzieningen						3.127.766,87
Gloobaal bedrag stuvomiddelen hogescholen		28.230.930,83	35.481.959,48	30.260.219,15	31.226.331,44	35.300.988,39
Gloobaal bedrag stuvomiddelen - jaarlijks groeipercentage			+ 25,68 %	- 14,72 %	+ 3,19 %	+ 13,05 %
Gloobaal bedrag stuvomiddelen - index 2018 = 100		28.230.930,83	125,7	107,2	110,6	125,0

Tabel 75: Evolutie toelagen stuvo

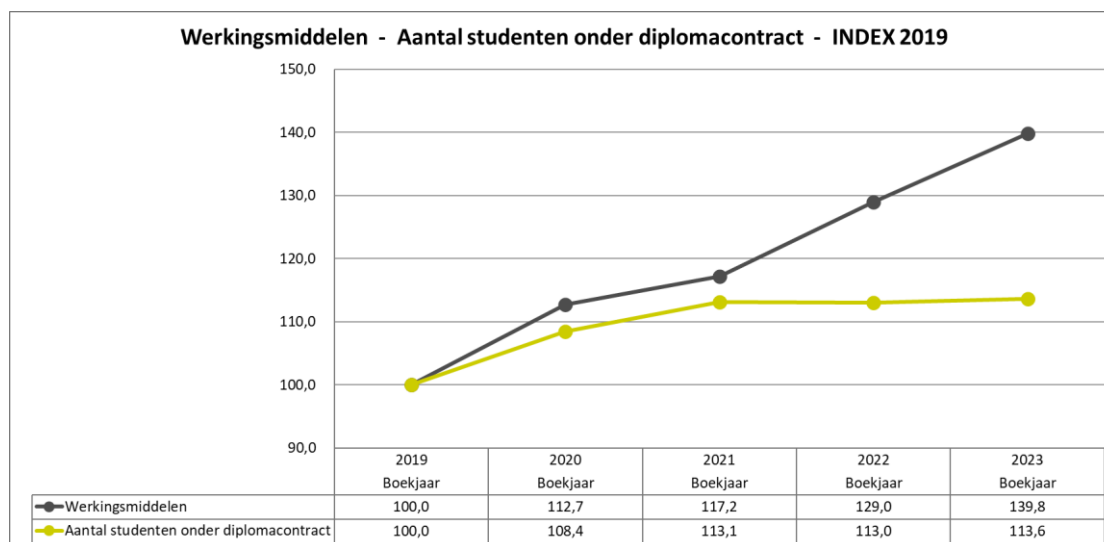
De stuvomiddelen verhoogden met 13,05% in 2023. Dit was ten dele het gevolg van de indexering met 2,96% (zijnde 5,91% toegepast op 50% van de middelen) en ten dele het gevolg van de extra middelen voor de versterking van de studentenvoorzieningen op het vlak van het mentaal welzijn (bijkomend bedrag van 3,13 mln. euro).

3.2 WERKINGSMIDDELEN PER STUDENT

Het aantal studenten zoals hier weergegeven betreft het aantal unieke studenten onder diplomacontract in alle opleidingen. Het aantal studenten wordt als volgt weergegeven: aantal studenten boekjaar x = aantal studenten academiejaar x-1/x.

De werkingsmiddelen zoals hier weergegeven, omvatten de componenten uit bovenstaande tabel, maar zonder de PWO-middelen, de AOM-middelen, centraal fonds en MVDP.

Hierna wordt de evolutie geschetst van beide componenten en van de werkingsmiddelen per student in de periode 2019-2023.

Figuur 3: Evolutie werkingsmiddelen en aantal studenten onder diplomacontract 2019-2023

Werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR23-JR19 evolutie
	2019	2020	2021	2022	2023	
Werkingsmiddelen	694.780.867	783.089.326	814.243.838	896.277.902	971.389.178	+ 39,81 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 88.308.458	+ 31.154.512	+ 82.034.064	+ 75.111.276	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 12,71 %	+ 3,98 %	+ 10,07 %	+ 8,38 %	
Aantal studenten onder diplomacontract	126.899,00	137.618,00	143.556,00	143.392,00	144.198,00	+ 13,63 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 10.719,00	+ 5.938,00	- 164,00	+ 806,00	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 8,45 %	+ 4,31 %	- 0,11 %	+ 0,56 %	
Werkingsmiddelen / Aantal studenten onder diplomacontract	5.475,07	5.690,31	5.671,96	6.250,54	6.736,50	+ 23,04 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 215,24	- 18,35	+ 578,58	+ 485,95	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 3,93 %	- 0,32 %	+ 10,20 %	+ 7,77 %	

Tabel 76: Evolutie werkingsmiddelen en studenten onder diplomacontract 2019-2023

Het aantal studenten steeg in 2023 (=academiejaar 2022-2023) beperkt met 0,56%, de werkingsmiddelen met 8,38%. Hierdoor verhoogden de werkingsmiddelen per student met 7,77%. Deze stijging was sterker dan deze van de gezondheidsindex (+4,33%).

In de periode 2019–2023 stegen de werkingsmiddelen met 39,81% en de studentenaantallen met 13,63%. De werkingsmiddelen per student namen in dezelfde periode toe met 23,04%. De gezondheidsindex steeg in de beschouwde periode met 17,42%. Ook in meerjarenperspectief oversteeg de groei van de werkingstoelagen per student de gezondheidsindex.

4 ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN

4.1 GEAGGREGGEERD

4.1.1 Resultatenrekening

De geaggregeerde resultatenrekening is opgesteld conform het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de algemene boekhouding, de jaarrekening en het rekeningstelsel voor de hogescholen.

Resultatenrekening (eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	BG - Boekjaar 2023
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091	1.393.107.227
A. Omzet	70	938.876.318	1.025.144.476	1.063.577.306	1.163.926.320	1.267.935.870	1.266.654.450
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	71	1.044.893	(1.839.942)	(3.153.914)	4.666.004	3.201.284	4.039.768
C. Geproduceerde vaste activa	72	0	0	0	0	0	0
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	57.812.871	67.771.003	80.154.241	100.528.807	107.552.844	97.484.369
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	26.143.862	21.453.508	22.897.235	26.549.091	29.633.094	24.928.640
II. Bedrijfskosten	(-) 60/64	(1.012.155.071)	(1.069.192.553)	(1.138.199.993)	(1.274.629.154)	(1.388.625.047)	(1.397.440.008)
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	17.239.484	9.869.970	10.128.613	16.214.444	18.474.775	18.763.860
1. Inkopen	600/8	17.310.589	9.887.656	10.324.293	16.179.726	18.463.933	18.763.860
2. Wijzigingen in de voorraad (toename -, afname +)	609	(71.104)	(17.686)	(195.681)	34.718	10.842	0
B. Diensten en diverse goederen	61	186.671.259	170.253.638	187.177.365	219.409.697	235.352.142	238.374.384
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	732.952.673	809.265.698	859.214.085	956.848.083	1.042.483.921	1.049.749.973
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	73.083.105	77.986.256	79.796.572	81.431.362	83.966.878	86.381.518
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)	631/4	469.919	570.808	488.070	513.202	(314.064)	622.141
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	635/8	12.559	(468.413)	(18.204)	(2.151.748)	5.380.958	1.571.050
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.726.072	1.714.596	1.413.493	2.364.114	3.280.437	1.977.082
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	(-) 649	0	0	0	0	0	0
III. Bedrijfswinst	(+) 70/64	11.722.874	43.336.492	25.274.876	21.041.068	19.698.044	0
Bedrijfsverlies	(-) 64/70	0	0	0	0	0	(4.332.782)
IV. Financiële opbrengsten	75	13.569.188	7.696.615	8.700.317	8.205.642	12.619.746	9.586.454
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	30.823	30.238	30.519	32.240	35.938	31.365
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	6.001.855	821.542	1.588.055	1.279.260	5.070.218	2.068.139
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	7.536.510	6.844.835	7.081.744	6.894.143	7.513.590	7.486.950
V. Financiële kosten	(-) 65	(10.373.541)	(11.016.261)	(10.916.110)	(19.594.029)	(7.579.780)	(9.934.545)
A. Kosten van schulden	650	10.352.853	10.357.915	10.160.520	10.094.994	10.713.979	10.846.163
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -)	651	(433.730)	21.934	92.022	6.466.453	(5.435.389)	(1.337.687)
C. Andere financiële kosten	652/9	454.418	636.412	663.568	3.032.583	2.301.190	426.070
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	(+) 70/65	14.918.521	40.016.846	23.059.083	9.652.681	24.738.010	0
Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	(-) 65/70	0	0	0	0	0	(4.680.874)
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	13.439.176	8.680.419	12.868.927	7.071.855	16.578.845	8.876.047
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760	206.958	144	2.582	0	0	0
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761	0	0	0	0	0	0
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762	0	0	0	0	0	0
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	7.175.396	574.363	20.984	41.586	815.677	156.818
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	6.056.822	8.105.912	12.845.362	7.030.269	15.763.168	8.719.229
VIII. Uitzonderlijke kosten	(-) 66	(246.051)	(910.527)	(1.596.236)	(553.888)	(1.245.564)	0
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660	33.913	21.398	1.021.584	278	757.750	0
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661	46.107	138.351	87.540	0	0	0
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662	0	0	0	0	0	0
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	3.164	326.654	0	0	0	0
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	162.868	424.124	487.112	553.610	487.815	0
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten	669	0	0	0	0	0	0
IX Winst van het boekjaar	(+) 70/66	28.111.646	47.786.739	34.331.774	16.170.648	40.071.291	4.195.173
Verlies van het boekjaar	(-) 66/70	0	0	0	0	0	0

Tabel 77: Geaggregeerde resultatenrekening

4.1.2 Bedrijfsopbrengsten

4.1.2.1 Analyse 2023

De 16 hogescholen realiseerden in 2023 een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 1.408.323.091 euro, een stijging met 8,69% ten opzichte van 2022.

Met uitzondering van de rubriek 71 (=boekhoudtechnische rekening voor de matching van lopende onderzoeksprojecten) stegen alle componenten van de bedrijfsopbrengsten. De stijging van de omzet met 8,94% lag in lijn ligt met de evolutie van de toegekende werkmiddelen. In de rubriek 'lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies' (+6,99%) zijn onder andere de onderzoeks subsidies vervat.

Evolutie bedrijfsopbrengsten : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.295.670.222	1.408.323.091	+ 112.652.869	+ 8,69 %	1.393.107.227	+ 15.215.865	+ 1,09 %
A. Omzet	70	1.163.926.320	1.267.935.870	+ 104.009.549	+ 8,94 %	1.266.654.450	+ 1.281.419	+ 0,10 %
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	4.666.004	3.201.284	- 1.464.720	- 31,39 %	4.039.768	- 838.484	- 20,76 %
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	100.528.807	107.552.844	+ 7.024.037	+ 6,99 %	97.484.369	+ 10.068.475	+ 10,33 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	26.549.091	29.633.094	+ 3.084.003	+ 11,62 %	24.928.640	+ 4.704.454	+ 18,87 %

Tabel 78: Evolutie bedrijfsopbrengsten in vergelijking met de jaarrekening 2022 en begroting 2023

De geaggregeerde bedrijfsopbrengsten lagen bij realisatie 1,09% boven de begrote bedrijfsopbrengsten in 2023.

4.1.2.2 Horizontale analyse 2019-2023

Bedrijfsopbrengsten (absolute bedragen in eenheden euro)	codes	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/74	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 88.651.100	+ 50.945.824	+ 132.195.354	+ 112.652.869
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 8,66 %	+ 4,58 %	+ 11,36 %	+ 8,69 %
· index 2019 = 100			108,7	113,6	126,5	137,5
A. Omzet	70	938.876.318	1.025.144.476	1.063.577.306	1.163.926.320	1.267.935.870
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 86.268.158	+ 38.432.831	+ 100.349.014	+ 104.009.549
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 9,19 %	+ 3,75 %	+ 9,44 %	+ 8,94 %
· index 2019 = 100			109,2	113,3	124,0	135,0
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	1.044.893	(1.839.942)	(3.153.914)	4.666.004	3.201.284
· Jaarlijkse absolute wijziging			- 2.884.836	- 1.313.972	+ 7.819.918	- 1.464.720
· Jaarlijkse relatieve wijziging			- 276,09 %	+ 71,41 %	- 247,94 %	- 31,39 %
· index 2019 = 100			(176,1)	(301,8)	446,6	306,4
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	57.812.871	67.771.003	80.154.241	100.528.807	107.552.844
· Jaarlijkse absolute wijziging			+ 9.958.132	+ 12.383.238	+ 20.374.566	+ 7.024.037
· Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 17,22 %	+ 18,27 %	+ 25,42 %	+ 6,99 %
· index 2019 = 100			117,2	138,6	173,9	186,0
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	26.143.862	21.453.508	22.897.235	26.549.091	29.633.094
· Jaarlijkse absolute wijziging			- 4.690.354	+ 1.443.728	+ 3.651.856	+ 3.084.003
· Jaarlijkse relatieve wijziging			- 17,94 %	+ 6,73 %	+ 15,95 %	+ 11,62 %
· index 2019 = 100			82,1	87,6	101,5	113,3

Tabel 79: Horizontale analyse bedrijfsopbrengsten 2019-2023

De rubriek A - omzet is opgebouwd uit de volgende deelcomponenten:

Omzet RR 70	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
Omzet	70	938.876.324	1.025.144.474	1.063.577.310	1.163.926.321	1.267.935.870
. Jaarlijks groeipercentage			+ 9,19 %	+ 3,75 %	+ 9,44 %	+ 8,94 %
. index 2019 = 100			109,2	113,3	124,0	135,0
1. Werkingsuitkeringen	700	737.852.178	821.385.471	854.132.185	936.380.809	1.015.426.811
. Jaarlijks groeipercentage			+ 11,32 %	+ 3,99 %	+ 9,63 %	+ 8,44 %
. index 2019 = 100			111,3	115,8	126,9	137,6
2. Studiegelden en inschrijvingsgelden	701	95.367.298	103.500.553	109.071.551	112.083.462	121.131.367
. Jaarlijks groeipercentage			+ 8,53 %	+ 5,38 %	+ 2,76 %	+ 8,07 %
. index 2019 = 100			108,5	114,4	117,5	127,0
3. Opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop	702	36.261.822	22.078.463	25.055.942	37.253.605	42.325.431
. Jaarlijks groeipercentage			- 39,11 %	+ 13,49 %	+ 48,68 %	+ 13,61 %
. index 2019 = 100			60,9	69,1	102,7	116,7
4. Sociale toelage	703	30.116.734	37.456.850	32.045.795	32.964.511	37.030.393
. Jaarlijks groeipercentage			+ 24,37 %	- 14,45 %	+ 2,87 %	+ 12,33 %
. index 2019 = 100			124,4	106,4	109,5	123,0
5. Dienstverlening en onderzoek, op contractuele basis	704	38.352.907	40.680.022	42.731.464	45.190.442	51.969.732
. Jaarlijks groeipercentage			+ 6,07 %	+ 5,04 %	+ 5,75 %	+ 15,00 %
. index 2019 = 100			106,1	111,4	117,8	135,5
6. Toegekende kortingen	708	(472)	(976)	(510)	(2.714)	1.922
. Jaarlijks groeipercentage			+ 106,82 %	- 47,74 %	+ 432,07 %	- 170,84 %
. index 2019 = 100			206,8	108,1	575,1	(407,4)
7. Overige	709	925.858	44.090	540.883	56.206	50.214
. Jaarlijks groeipercentage			- 95,24 %	+ 1126,76 %	- 89,61 %	- 10,66 %
. index 2019 = 100			4,8	58,4	6,1	5,4

Tabel 80: Omzet 2019-2023

De werkingsuitkeringen en sociale toelagen evolueerden conform de door de Vlaamse overheid toegekende budgetten (zie ook punt 3.1.).

De rubriek 'studiegelden en inschrijvingsgelden' bevat naast de reguliere studiegelden voor initiële opleidingen ook de inschrijvingsgelden voor postinitiële opleidingen (bijscholing en permanente vorming). Samen stegen zij met 8,07% (zie tabel 9).

Wanneer enkel de studiegelden voor de basisopleidingen separaat bekeken worden, blijkt dat deze met 7,21% minder snel stegen dan de index. De evolutie van de reguliere studiegelden is niet enkel gerelateerd aan de evolutie van de studentenaantallen en hun beursstatuut, maar ook aan de inflatie. Door de hoge inflatie uit 2022 werden de reguliere studiegelden voor het academiejaar 2023-2024 met 11,25% geïndexeerd. Aangezien de studiegelden geprorateerd worden geboekt in het boekjaar rekening houdend met de looptijd van het academiejaar (3/12 – 9/12), was de stijging van de studiegelden lager dan deze van de index. Het effect op jaarbasis hiervan zal zich grotendeels in het boekjaar 2024 uiten.

Reguliere studiegelden / Werkingsmiddelen	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR23-JR19
	2019	2020	2021	2022	2023	evolutie
Reguliere studiegelden	86.421.667	95.825.705	101.104.845	103.189.154	110.631.136	+ 28,01 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 9.404.039	+ 5.279.140	+ 2.084.309	+ 7.441.982	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 10,88 %	+ 5,51 %	+ 2,06 %	+ 7,21 %	
Werkingsmiddelen	694.780.867	783.089.326	814.243.838	896.277.902	971.389.178	+ 39,81 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 88.308.458	+ 31.154.512	+ 82.034.064	+ 75.111.276	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 12,71 %	+ 3,98 %	+ 10,07 %	+ 8,38 %	
Reguliere studiegelden	11,06 %	10,90 %	11,05 %	10,32 %	10,22 %	
Werkingsmiddelen	88,94 %	89,10 %	88,95 %	89,68 %	89,78 %	

Tabel 81: Reguliere studiegelden

Het geaggregeerde aandeel beurs- en bijna-beursstudenten fluctueerde op geaggregeerd niveau de laatste jaren slechts licht en bleef op 32%. Nochtans zijn de verschillen per hogeschool groot: het hoogste aandeel

situeerde zich op een percentage van 42,09% in 2023, het laagste aandeel bedroeg 21,59% (exclusief HZS wegens unieke positie).

Bijna-beursstudenten en beursstudenten	Academiejaar	Academiejaar	Academiejaar	Academiejaar
	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Bijna-beursstudenten	3,28 %	3,15 %	2,90 %	2,92 %
Beursstudenten	29,17 %	29,56 %	29,81 %	29,44 %
Totaal	32,45 %	32,71 %	32,71 %	32,36 %

Tabel 82: Percentage beursstudenten en bijna-beursstudenten⁷

De reguliere studiegelden bedroegen 110.631.136 euro in 2023, de werkingsuitkeringen bedroegen 971.389.178 euro (zie ook 3.2). De som van beide componenten kan gelezen worden als de financieringsbron van de hogescholen in strikte zin. De verhouding tussen het aandeel reguliere studiegelden, zijnde de eigen inbreng van studenten, en het overheidsaandeel bedroeg afgerond 10%/90%. Het relatieve belang van de studiegelden in de financiering vertoont in de periode 2019-2023 een licht dalende tendens als gevolg van de sneller gestegen werkingsmiddelen.

De posten 'opbrengsten uit onderwijsactiviteiten en verkoop' en 'overige opbrengsten' betreffen inkomsten die jaarlijks fluctueren volgens de door de hogescholen ontplooidde activiteiten (studiereizen, verkoop cursussen, ...). In 2020 vielen deze opbrengsten sterk terug ingevolge de COVID-19-pandemie en de stop van schoolse activiteiten. Deze activiteiten werden gedeeltelijk hernomen in 2021, maar bereikten nog niet het precorona niveau. Dit gebeurde wel met de stijging in 2022. In 2023 namen de opbrengsten uit deze activiteiten verder toe met 13,61%.

De post 'dienstverlening en onderzoek, op contractuele basis', waaronder de dienstverleningsinkomsten en de PWO-middelen worden gerapporteerd, kende ook in 2023 een duidelijke groei met 15%. De PWO-middelen stegen met 5,77%

In rubriek B van de bedrijfsopbrengsten 'wijziging in de voorraad goederen' wordt traditioneel ook in 2023 de grootse relatieve afwijking ten opzichte van de begrote cijfers vastgesteld. De voortgang van de projecten is bij de begroting immers moeilijk in te schatten. Het merendeel van de hogescholensector werkt met de 'completed contract' methode om de projectresultaten te boeken, wat inhoudt dat het resultaat pas bij het beëindigen van het project wordt geboekt. Hiertoe worden de tussentijdse kosten geactiveerd onder de voorraadpost 'projecten in uitvoering'.

De rubriek D van de bedrijfsopbrengsten 'lidgelden, schenkingen, legaten en subsidies' omvat hoofdzakelijk de subsidies die de sector ontvangt van verschillende bronnen. Het betreft onderzoeksubsidies van zowel Europese, Vlaamse, als lokale overheden (waaronder ook het Voorsprongfonds). Ook de defiscalisatiegelden en de inresultaatname van de kapitaalsubsidies ingevolge de afschrijving van investeringen zijn in deze post vervat. De hogescholen lieten de voorbije jaren sterke groeicijfers voor onderzoek optekenen. De cijfers voor onderzoek aan de hogescholen stegen opnieuw in 2023 met 6,99%. De evolutie over de voorbije jaren was als volgt. Hieruit blijkt dat de hogescholen de voorbije jaren sterke groeicijfers voor onderzoek lieten optekenen.

De rubriek E 'andere bedrijfsopbrengsten' is een restcategorie. Ze bevat onder meer recuperaties en doorrekeningen van allerhande kosten (onder andere terugbetaling arbeidsongevallen, loonkosten gedetacheerden, gebruiksvergoedingen, opbrengsten van pedagogische activiteiten, ...). Deze rubriek steeg met 11,62% ten opzichte van 2022.

⁷ Het aantal beursstudenten is afkomstig van de databank studietoelagen. Het totaal aantal studenten is afkomstig van dataloep.

4.1.2.3 Verticale analyse

Het aandeel van de verschillende componenten van de bedrijfsopbrengsten wijzigde de voorbije jaren nauwelijks. Een constante was het toenemende belang van rubriek D, waar dit in 2023 stagneerde door de sterkere relatieve stijging van de omzet.

Bedrijfsopbrengsten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfsopbrengsten		2019	2020	2021	2022	2023
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Omzet	70	91,70 %	92,15 %	91,41 %	89,83 %	90,03 %
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	0,10 %	- 0,17 %	- 0,27 %	0,36 %	0,23 %
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	5,65 %	6,09 %	6,89 %	7,76 %	7,64 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	2,55 %	1,93 %	1,97 %	2,05 %	2,10 %

Tabel 83: Verticale analyse bedrijfsopbrengsten

4.1.3 Bedrijfskosten

4.1.3.1 Analyse 2023

De bedrijfskosten stegen met 8,94%, sneller dan de bedrijfsopbrengsten (8,69%). Dit vertaalde zich in een lagere bedrijfswinst voor de sector.

De stijging van de bedrijfskosten was opnieuw voornamelijk het gevolg van de absolute stijgingen binnen de kostenrubrieken 'diensten en diverse goederen' en 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen'.

De stijging binnen 'diensten en diverse goederen' (+7,27%) moet in de eerste plaats gelezen worden in het licht van de aanhoudende inflatie in 2023 (gezondheidsindex = 4,33%). Ondanks de daling van de energieprijzen bleven ze nog altijd hoger dan in 2021, waardoor ook deze uitgaven zwaar door bleven wegen.

De stijging van de 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' (+8,95%) was in 2023 evenzeer grotendeels te verklaren door de indexaanpassingen van de lonen als gevolg van het overschrijden van de spilindex in 2022 en 2023. Naast de indexeringen in 2022 gebeurde dit in 2023 ook in januari en december. De evoluties in personeelsaantallen worden verder toegelicht in hoofdstuk 5.

Door het hoge investeringsbedrag bleven de afschrijvingen verder toenemen (+3,11%).

Evolutie bedrijfskosten :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	1.274.629.154	1.388.625.047	+ 113.995.893	+ 8,94 %	1.397.440.008	- 8.814.961	- 0,63 %
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	16.214.444	18.474.775	+ 2.260.331	+ 13,94 %	18.763.860	- 289.086	- 1,54 %
B. Diensten en diverse goederen	61	219.409.697	235.352.142	+ 15.942.445	+ 7,27 %	238.374.384	- 3.022.241	- 1,27 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	956.848.083	1.042.483.921	+ 85.635.837	+ 8,95 %	1.049.749.973	- 7.266.052	- 0,69 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	81.431.362	83.966.878	+ 2.535.516	+ 3,11 %	86.381.518	- 2.414.641	- 2,80 %
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	513.202	(314.064)	- 827.266	- 161,20 %	622.141	- 936.205	- 150,48 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	(2.151.748)	5.380.958	+ 7.532.707	+ 350,07 %	1.571.050	+ 3.809.908	+ 242,51 %
G. Andere bedrijfskosten	640/8	2.364.114	3.280.437	+ 916.323	+ 38,76 %	1.977.082	+ 1.303.355	+ 65,92 %

Tabel 84: Evolutie bedrijfskosten in vergelijking met jaarrekening 2022 en begroting 2023

De bedrijfskosten waren globaal gezien goed begroot: er was een beperkt overschot van 0,63%. De grootste variatie in absolute cijfers situeerde zich bij de 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' met een verschil in absolute cijfers van -7.266.052 euro of -0,69% tussen de begrote en effectieve cijfers.

4.1.3.2 Horizontale analyse 2019-2023

Ook in meerjarenperspectief is het effect van de inflatie in de kosten duidelijk zichtbaar.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
BEDRIJFSKOSTEN	60/64	1.012.155.071	1.069.192.553	1.138.199.993	1.274.629.154	1.388.625.047
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 57.037.481	+ 69.007.441	+ 136.429.161	+ 113.995.893
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,64 %	+ 6,45 %	+ 11,99 %	+ 8,94 %
. index 2019 = 100			105,6	112,5	125,9	137,2
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	17.239.484	9.869.970	10.128.613	16.214.444	18.474.775
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 7.369.514	+ 258.643	+ 6.085.832	+ 2.260.331
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 42,75 %	+ 2,62 %	+ 60,09 %	+ 13,94 %
. index 2019 = 100			57,3	58,8	94,1	107,2
B. Diensten en diverse goederen	61	186.671.259	170.253.638	187.177.365	219.409.697	235.352.142
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 16.417.621	+ 16.923.727	+ 32.232.332	+ 15.942.445
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 8,79 %	+ 9,94 %	+ 17,22 %	+ 7,27 %
. index 2019 = 100			91,2	100,3	117,5	126,1
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	732.952.673	809.265.698	859.214.085	956.848.083	1.042.483.921
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 76.313.025	+ 49.948.387	+ 97.633.999	+ 85.635.837
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 10,41 %	+ 6,17 %	+ 11,36 %	+ 8,95 %
. index 2019 = 100			110,4	117,2	130,5	142,2
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	73.083.105	77.986.256	79.796.572	81.431.362	83.966.878
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 4.903.150	+ 1.810.317	+ 1.634.790	+ 2.535.516
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 6,71 %	+ 2,32 %	+ 2,05 %	+ 3,11 %
. index 2019 = 100			106,7	109,2	111,4	114,9
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	469.919	570.808	488.070	513.202	(314.064)
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 100.889	- 82.738	+ 25.132	- 827.266
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 21,47 %	- 14,49 %	+ 5,15 %	- 161,20 %
. index 2019 = 100			121,5	103,9	109,2	(66,8)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	12.559	(468.413)	(18.204)	(2.151.748)	5.380.958
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 480.972	+ 450.209	- 2.133.544	+ 7.532.707
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 3829,70 %	- 96,11 %	+ 11720,24 %	- 350,07 %
. index 2019 = 100			(3.729,7)	(144,9)	(17.133,1)	42.845,4
G. Andere bedrijfskosten	640/8	1.726.072	1.714.596	1.413.493	2.364.114	3.280.437
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 11.476	- 301.103	+ 950.621	+ 916.323
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 0,66 %	- 17,56 %	+ 67,25 %	+ 38,76 %
. index 2019 = 100			99,3	81,9	137,0	190,1

Tabel 85: Horizontale analyse bedrijfskosten 2019-2023

4.1.3.3 Verticale analyse

In 2020 en 2021 was het grotere aandeel voor loonkosten in vergelijking met vorige jaren te verklaren door de bijkomende loonkosten gerelateerd aan de geïntegreerde graduaatsopleidingen en de verkorte lerarenopleidingen samen met de daling van de werkingskosten door COVID-19. Het aandeel van de loonkosten daalde beperkt in 2022 en stagneerde in 2023 op 75,07%.

Bedrijfskosten	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bedrijfskosten		2019	2020	2021	2022	2023
II. Bedrijfskosten	60/64	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	1,70 %	0,92 %	0,89 %	1,27 %	1,33 %
B. Diensten en diverse goederen	61	18,44 %	15,92 %	16,45 %	17,21 %	16,95 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	72,42 %	75,69 %	75,49 %	75,07 %	75,07 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	7,22 %	7,29 %	7,01 %	6,39 %	6,05 %
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	0,05 %	0,05 %	0,04 %	0,04 %	-0,02 %
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	0,00 %	-0,04 %	-0,00 %	-0,17 %	0,39 %
G. Andere bedrijfskosten	640/8	0,17 %	0,16 %	0,12 %	0,19 %	0,24 %

Tabel 86: Verticale analyse bedrijfskosten

4.1.4 Resultaat

4.1.4.1 Analyse 2023

Het geaggregeerde resultaat is opgebouwd uit drie componenten: het bedrijfsresultaat, het financieel resultaat en het uitzonderlijk resultaat.

De sterkere stijging van de bedrijfskosten dan de bedrijfsopbrengsten zorgde voor een daling van de bedrijfswinst tot 19.698.044 euro (-6,38%).

Het financieel resultaat was positief in 2023 en steeg sterk ten opzichte van 2022. In 2022 werden een aantal hogescholen verplicht om door de ongunstige evolutie van zowel de aandelen- als obligatiemarkten significante (voornamelijk latente niet gerealiseerde) minderwaarden te boeken op de beleggingsportefeuilles. In 2023 was er een herstel van de financiële markten, waardoor deze minderwaarden (grotendeels) konden teruggenomen worden.

Het uitzonderlijk resultaat was positief voor 15.333.281 euro. Het betrof voornamelijk investeringssubsidies gebruikt voor de kapitaalsaflossingen.

De winst steeg met 147,8% ten opzichte van vorig jaar voornamelijk door het gestegen financiële resultaat. De geaggregeerde winst van het boekjaar bedroeg bijgevolg 40.071.291 euro.

De geaggregeerde winst lag 35.876.118 euro hoger dan begroot. De bedrijfsopbrengsten werden onderschat. Het gunstige financiële resultaat werd niet voorzien bij de begroting. Ook de uitzonderlijke opbrengsten werden onderschat bij de opmaak van de begroting.

Evolutie winst / verlies van het boekjaar :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.295.670.222	1.408.323.091	+ 112.652.869	+ 8,69 %	1.393.107.227	+ 15.215.865	+ 1,09 %
II. Bedrijfskosten	60/64	1.274.629.154	1.388.625.047	+ 113.995.893	+ 8,94 %	1.397.440.008	- 8.814.961	- 0,63 %
III. Bedrijfsresultaat (+) / (-)	70/64	21.041.068	19.698.044	- 1.343.024	- 6,38 %	(4.332.782)	+ 24.030.826	+ 554,63 %
IV. Financiële opbrengsten	75	8.205.642	12.619.746	+ 4.414.104	+ 53,79 %	9.586.454	+ 3.033.293	+ 31,64 %
V. Financiële kosten	65	19.594.029	7.579.780	- 12.014.249	- 61,32 %	9.934.545	- 2.354.765	- 23,70 %
Financieel resultaat (+) / (-)	75/65	(11.388.387)	5.039.966	+ 16.428.353	+ 144,26 %	(348.092)	+ 5.388.058	+ 1547,88 %
VI. Winst / Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	9.652.681	24.738.010	+ 15.085.329	+ 156,28 %	(4.680.874)	+ 29.418.884	+ 628,49 %
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	7.071.855	16.578.845	+ 9.506.990	+ 134,43 %	8.876.047	+ 7.702.798	+ 86,78 %
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	553.888	1.245.564	+ 691.676	+ 124,88 %	0	+ 1.245.564	BG = 0
Uitzonderlijk resultaat (+) / (-)	76/66	6.517.967	15.333.281	+ 8.815.314	+ 135,25 %	8.876.047	+ 6.457.234	+ 72,75 %
IX. Winst / Verlies van het boekjaar	70/66	16.170.648	40.071.291	+ 23.900.643	+ 147,80 %	4.195.173	+ 35.876.118	+ 855,18 %

Tabel 87: Evolutie winst/verlies van het boekjaar in vergelijking met jaarrekening 2022 en begroting 2023

4.1.4.2 Horizontale analyse 2019-2023

Uit de cijfers blijkt dat de het geaggregeerde bedrijfsresultaat van de hogescholen sinds 2021 in een dalende trend zit. Door het positieve financiële resultaat en het hoge uitzonderlijke resultaat lag de winst van het boekjaar in 2023 veel hoger dan in het vorige boekjaar.

Winst / Verlies van het boekjaar	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091
II. Bedrijfskosten	60/64	1.012.155.071	1.069.192.553	1.138.199.993	1.274.629.154	1.388.625.047
III. Bedrijfsresultaat (+) / (-)	70/64	11.722.874	43.336.492	25.274.876	21.041.068	19.698.044
IV. Financiële opbrengsten	75	13.569.188	7.696.615	8.700.317	8.205.642	12.619.746
V. Financiële kosten	65	10.373.541	11.016.261	10.916.110	19.594.029	7.579.780
Financieel resultaat (+) / (-)	75/65	3.195.647	(3.319.646)	(2.215.793)	(11.388.387)	5.039.966
VI. Winst / Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	70/65	14.918.521	40.016.846	23.059.083	9.652.681	24.738.010
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	13.439.176	8.680.419	12.868.927	7.071.855	16.578.845
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	246.051	910.527	1.596.236	553.888	1.245.564
Uitzonderlijk resultaat (+) / (-)	76/66	13.193.126	7.769.892	11.272.691	6.517.967	15.333.281
IX. Winst / Verlies van het boekjaar	70/66	28.111.646	47.786.739	34.331.774	16.170.648	40.071.291

Tabel 88: Horizontale analyse winst/verlies van het boekjaar 2019-2023

4.1.5 Investerings

4.1.5.1 Analyse 2023

De 16 hogescholen investeerden in 2023 samen 159.399.888 euro. Dit is een stijging met 40,72% ten opzichte van het vorige boekjaar.

Evolutie bruto investeringen :	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
ten opzichte van begroting 2023		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	802	2.860.669	3.789.302	+ 928.633	+ 32,46 %	4.578.636	- 789.334	- 17,24 %
III. Materiële vaste activa	816	110.361.935	155.546.260	+ 45.184.325	+ 40,94 %	183.723.061	- 28.176.801	- 15,34 %
A. Terreinen en gebouwen		10.688.759	33.025.340	+ 22.336.581	+ 208,97 %	51.030.013	- 18.004.673	- 35,28 %
B. Installaties, machines en uitrusting		23.773.982	31.739.885	+ 7.965.903	+ 33,51 %	40.013.233	- 8.273.348	- 20,68 %
C. Meubilair en rollend materieel		10.776.149	9.605.248	- 1.170.900	- 10,87 %	10.561.061	- 955.813	- 9,05 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		15.500.000	0	- 15.500.000	- 100,00 %	0	+ 0	
E. Overige materiële vaste activa		2.001.030	2.646.491	+ 645.461	+ 32,26 %	4.855.817	- 2.209.326	- 45,50 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		47.622.016	78.529.296	+ 30.907.280	+ 64,90 %	77.262.937	+ 1.266.359	+ 1,64 %
IV. Financiële vaste activa	836/858	55.406	64.326	+ 8.920	+ 16,10 %	23.920	+ 40.406	+ 168,92 %
A. Verbonden entiteiten		15.000	0	- 15.000	- 100,00 %	0	+ 0	
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		21.421	31.116	+ 9.695	+ 45,26 %	0	+ 31.116	BG = 0
C. Andere financiële vaste activa		18.985	33.210	+ 14.225	+ 74,93 %	23.920	+ 9.290	+ 38,84 %
Bruto investeringen		113.278.010	159.399.888	+ 46.121.878	+ 40,72 %	188.325.617	- 28.925.729	- 15,36 %

Tabel 89: Evolutie bruto investeringen in vergelijking met jaarrekening 2022 en begroting 2023

Belangrijke drijfveren voor de investeringen waren evenals de voorbije jaren de nood aan uitbreiding en vernieuwing van het patrimonium, de verdere uitbouw van de onderzoeksactiviteiten, digitalisering en duurzaamheid. Het effect van de inflatie met gestegen bouwkosten tot gevolg door indexaanpassingen heeft ongetwijfeld ook een rol gespeeld in het gestegen bedrag van de investeringen.

De continuïteitsratio geeft de verhouding weer tussen de bruto-investeringen en de geboekte afschrijvingen van het betrokken jaar. Als de ratio groter is dan 100%, duidt dit aan dat er meer wordt geïnvesteerd dan afgeschreven, dat er sprake is van vernieuwing of uitbreiding, wat normaliter de continuïteit ten goede komt. Als de ratio kleiner is dan 100% wordt er meer afgeschreven dan vernieuwd, waardoor er op langere termijn ingeboet wordt aan kwaliteit en de continuïteit in het gedrang kan komen.

De afschrijvingen bedroegen 76.124.489 euro in 2023. De continuïteitsratio situeerde zich op 209%. De cijfers wijzen op een hoog investeringsritme.

Investerings	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
Investerings		€ 119.022.382	€ 90.619.915	€ 108.449.453	€ 113.278.010	€ 159.399.888
Afschrijvingen en waardeverminderingen	630	€ 73.083.105	€ 77.986.256	€ 79.796.572	€ 81.431.362	€ 76.124.489
Continuïteitsratio		163%	116%	136%	139%	209%

Tabel 90: Evolutie continuïteitsratio

4.1.5.2 Horizontale analyse 2019-2023

In het jaar 2020 lagen de investeringen lager door de covidpandemie. In 2021 en 2022 stegen de investeringsbedragen verder. In 2023 lagen de investeringen het hoogst in de voorbije vijf boekjaren. Binnen de rubriek 'terreinen en gebouwen' was er een duidelijke stijging ten opzichte van 2022. Deze rubriek schommelt doorheen de jaren. De rubriek 'installaties, machines en uitrusting' kende de laatste jaren een quasi constant investeringsritme, maar steeg in 2023 duidelijk. De rubriek 'activa in aanbouw' steeg evenzeer duidelijk in 2023.

Bruto investeringen	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	802	1.457.122	1.867.665	1.669.539	2.860.669	3.789.302
III. Materiële vaste activa	816	117.152.505	88.606.838	106.436.390	110.361.935	155.546.260
A. Terreinen en gebouwen		32.623.988	11.748.706	40.623.816	10.688.759	33.025.340
B. Installaties, machines en uitrusting		22.634.863	23.188.263	20.179.790	23.773.982	31.739.885
C. Meubilair en rollend materieel		11.465.129	12.746.795	9.036.004	10.776.149	9.605.248
D. Leasing en soortgelijke rechten		0	1.026.200	15.237	15.500.000	0
E. Overige materiële vaste activa		2.540.627	2.070.813	1.764.245	2.001.030	2.646.491
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		47.887.898	37.826.061	34.817.299	47.622.016	78.529.296
IV. Financiële vaste activa	836/858	412.754	145.412	343.524	55.406	64.326
A. Verbonden entiteiten		0	0	0	15.000	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		313.291	4.022	25.136	21.421	31.116
C. Andere financiële vaste activa		99.463	141.390	318.387	18.985	33.210
Bruto investeringen		119.022.382	90.619.915	108.449.453	113.278.010	159.399.888

Tabel 91: Horizontale analyse bruto investeringen 2019-2023

Het grootste deel van de investeringen in de periode 2019-2023 werd gefinancierd met eigen middelen. Sinds 2023 stijgt de opname van leningen in de sector jaarlijks verder. In 2023 werd er voor 60.605.568 euro een beroep gedaan op nieuwe vreemde middelen. Hierdoor nam de financiering via leningen toe tot een aandeel van 38% in 2023. Slechts 12% van de investeringen werd bekostigd via overheidsbetoelaging (kapitaalsubsidies).

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)	2019	2020	2021	2022	2023
I. Eigen middelen	67.723.238	59.059.589	64.722.740	49.352.606	82.123.790
II. Vreemde middelen	28.669.581	7.751.404	25.000.000	40.500.000	58.095.926
III. Kapitaalsubsidies	22.629.566	23.808.923	18.726.713	22.956.091	19.180.175
IV. Andere	0	0	0	469.314	0
Financiering	119.022.384	90.619.916	108.449.453	113.278.011	159.399.891

Tabel 92: Horizontale analyse financiering 2019-2023

4.1.5.3 Verticale analyse

De relatieve aandelen volgen de hierboven geschetste evoluties.

Bruto investeringen	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de bruto investeringen		2019	2020	2021	2022	2023
I. Oprichtingskosten	8002	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	802	1,22 %	2,06 %	1,54 %	2,53 %	2,38 %
III. Materiële vaste activa	816	98,43 %	97,78 %	98,14 %	97,43 %	97,58 %
A. Terreinen en gebouwen		27,41 %	12,96 %	37,46 %	9,44 %	20,72 %
B. Installaties, machines en uitrusting		19,02 %	25,59 %	18,61 %	20,99 %	19,91 %
C. Meubilair en rollend materieel		9,63 %	14,07 %	8,33 %	9,51 %	6,03 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		0,00 %	1,13 %	0,01 %	13,68 %	0,00 %
E. Overige materiële vaste activa		2,13 %	2,29 %	1,63 %	1,77 %	1,66 %
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		40,23 %	41,74 %	32,10 %	42,04 %	49,27 %
IV. Financiële vaste activa	836/858	0,35 %	0,16 %	0,32 %	0,05 %	0,04 %
A. Verbonden entiteiten		0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,00 %
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		0,26 %	0,00 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %
C. Andere financiële vaste activa		0,08 %	0,16 %	0,29 %	0,02 %	0,02 %
Bruto investeringen		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 93: Verticale analyse bruto investeringen

Financiering	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
% aandeel in de financiering	2019	2020	2021	2022	2023
I. Eigen middelen	56,90 %	65,17 %	59,68 %	43,57 %	51,52 %
II. Vreemde middelen	24,09 %	8,55 %	23,05 %	35,75 %	36,45 %
III. Kapitaalsubsidies	19,01 %	26,27 %	17,27 %	20,27 %	12,03 %
IV. Andere	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,41 %	0,00 %
Financiering	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabel 94: Verticale analyse financiering investeringen

4.1.6 Balans

Wat de balansgegevens betreft, dient er enig voorbehoud te worden gemaakt bij de aggregatie en onderlinge vergelijkbaarheid van de cijfers. Enkele aandachtspunten:

- Er bestaat tussen de hogescholen een sterk uiteenlopende situatie op het vlak van eigendom van de vaste activa (inzonderheid wat betreft de onroerende goederen).
- De waardering van de activa gebeurt in de verschillende hogescholen op een verschillende wijze.
- De bepaling van de fondsen van de vereniging gebeurt op uiteenlopende wijze.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
VASTE ACTIVA	20/28	1.136.522.019	1.146.651.494	1.173.769.662	1.206.067.075	1.278.152.143	1.313.237.313
I. Oprichtingskosten	20	86.000	0	0	0	0	0
II. Immateriële vaste activa	21	2.148.499	2.487.963	2.687.578	3.703.895	5.028.282	5.230.754
III. Materiële vaste activa	22/27	1.130.221.568	1.140.096.955	1.167.019.193	1.198.584.127	1.269.328.096	1.303.827.528
A. Terreinen en gebouwen	22	888.130.314	971.581.256	987.799.795	968.813.876	965.386.227	978.074.510
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	22/91	815.853.736	902.714.237	921.118.704	904.351.409	901.030.158	952.396.645
2. Overige	22/92	72.276.578	68.867.018	66.681.092	64.462.467	64.356.069	25.677.865
B. Installaties, machines en uitrusting	23	66.139.753	68.856.550	68.412.451	69.830.383	77.518.334	85.785.363
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	231	64.501.922	67.366.136	67.155.393	68.763.608	76.542.337	84.725.754
2. Overige	232	1.637.831	1.490.414	1.257.058	1.066.774	975.997	1.059.610
C. Meubilair en rollend materieel	24	28.250.168	30.834.995	29.843.424	30.303.469	29.401.013	32.824.535
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	241	28.250.168	30.834.995	29.843.424	30.303.469	29.401.013	32.824.535
2. Overige	242	0	0	0	0	0	0
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	15.082.895	15.041.992	13.994.764	28.390.285	27.359.228	27.369.951
E. Overige materiële vaste activa	26	33.207.819	32.226.510	32.658.955	31.983.198	31.463.549	33.584.724
1. Die volle eigendom zijn van de vereniging	261	24.266.754	24.227.201	25.437.586	24.264.359	23.436.491	25.165.808
2. Overige	262	8.941.065	7.999.309	7.221.369	7.718.839	8.027.058	8.418.916
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	99.410.619	21.555.652	34.309.804	69.262.916	138.199.745	146.188.444
IV. Financiële vaste activa	28	4.065.952	4.066.577	4.062.892	3.779.053	3.795.765	4.179.032
A. Verbonden entiteiten	280/1	6.198	6.198	6.198	21.198	21.198	12.395
1. Deelnemingen in verbonden vennootschappen	280	6.198	6.198	6.198	21.198	21.198	12.395
2. Vorderingen	281	0	0	0	0	0	0
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	3.059.136	3.062.970	3.078.107	3.010.942	3.035.860	3.333.825
1. Deelnemingen	282	2.977.626	2.977.995	2.989.521	3.010.942	3.035.860	3.242.349
2. Vorderingen	283	81.510	84.975	88.586	0	0	91.476
C. Andere financiële vaste activa	284/8	1.000.618	997.410	978.587	746.913	738.708	832.811
1. Aandelen	284	389.599	249.716	163.997	175.202	218.900	243.063
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8	611.019	747.693	814.590	571.711	519.808	589.748
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	545.760.759	614.685.646	681.554.395	713.592.079	750.230.453	597.644.151
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.861.468	1.712.472	1.605.684	1.510.568	1.412.797	1.416.454
A. Handelsvorderingen	290	68.977	63.139	73.142	22.310	21.579	58.330
B. Overige vorderingen	291	1.792.492	1.649.333	1.532.542	1.488.258	1.391.218	1.358.124
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	2915	79.000	77.000	75.000	73.000	71.000	0
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	11.346.100	13.284.328	16.436.324	25.032.658	31.809.883	13.129.109
A. Voorraden	30/36	733.571	803.128	996.630	1.005.811	952.909	901.475
1. Grond- en hulpstoffen	30/31	108.296	97.540	120.495	105.627	100.270	108.399
2. Goederen in bewerking	32	0	0	0	0	0	0
3. Gereed product	33	0	0	0	0	0	0
4. Handelsgoederen	34	625.275	705.588	876.134	900.184	852.639	793.076
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	0	0	0	0	0	0
6. Vooruitbetalingen	36	0	0	0	0	0	0
B. Bestellingen in uitvoering	37	10.612.529	12.481.200	15.439.694	24.026.847	30.856.975	12.227.634
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	102.290.345	123.014.579	143.220.896	158.171.777	175.544.842	127.343.654
A. Handelsvorderingen	40	77.418.794	87.556.727	102.391.258	113.564.909	125.563.652	94.305.759
B. Overige vorderingen	41	24.871.551	35.457.852	40.829.638	44.606.868	49.981.190	33.037.895
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	415	5.546.890	1.926.337	2.560.136	2.864.466	2.764.375	5.000.000
VIII. Geldbeleggingen	50/53	171.302.024	208.862.600	203.440.052	193.586.992	259.869.839	233.600.827
IX. Liquide middelen	54/58	248.205.441	255.654.683	304.735.733	320.577.411	266.582.841	208.380.844
X. Overlopende rekeningen	490/1	10.755.382	12.156.984	12.115.706	14.712.673	15.010.250	13.773.262
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595	1.910.881.464

Tabel 95: Balans - Activa

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	BG - Boekjaar
(eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	1.116.718.842	1.180.203.242	1.219.775.165	1.237.923.927	1.269.466.480	1.234.541.701
I. Fondsen van de vereniging	10	131.038.380	133.541.619	138.770.740	144.412.220	145.250.420	138.770.739
A. Beginvermogen	100	88.533.209	88.533.209	88.533.209	88.579.886	88.579.887	95.170.709
B. Permanente financiering	101	42.505.171	45.008.410	50.237.531	55.832.334	56.670.533	43.600.031
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	83.986.509	83.948.012	83.948.013	83.948.012	83.948.012	83.948.013
IV. Bestemde fondsen	13	276.725.491	330.240.941	376.344.119	395.477.297	410.140.239	355.302.736
V. Overgedragen winst	140	361.733.226	353.502.186	335.257.000	325.964.527	350.580.332	364.498.186
Overgedragen verlies (-)	141	(1.876.383)	(1.877.294)	(598.072)	0	0	0
VI. Kapitaalsubsidies	15	265.111.620	280.847.778	286.053.366	288.121.870	279.547.477	292.022.027
VOORZIENINGEN	16	12.413.428	11.945.015	11.926.810	9.775.062	15.156.020	11.944.441
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	12.413.428	11.945.015	11.926.810	9.775.062	15.156.020	11.944.441
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160	0	0	0	0	0	0
2. Belastingen	161	0	0	86.000	0	0	0
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	11.351.004	10.504.969	10.476.617	9.035.740	11.020.329	10.178.382
4. Overige risico's en kosten	163/5	1.062.424	1.440.046	1.364.193	739.321	4.135.691	1.766.059
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	0	0	0	0
SCHULDEN	17/49	553.150.508	569.188.884	623.622.085	671.960.165	743.760.095	664.395.320
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	306.677.514	303.021.935	305.710.212	308.763.333	353.489.712	355.893.813
A. Financiële schulden	170/4	306.669.396	303.014.039	305.703.363	308.756.646	353.483.026	355.893.813
1. Achtergestelde leningen	170	0	0	0	0	0	0
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171	49.860.000	48.450.000	47.040.000	32.630.000	31.220.000	32.630.000
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	6.259.288	6.490.478	5.828.021	20.052.940	19.040.337	19.043.400
4. Kredietinstellingen	173	245.970.108	243.787.480	249.075.342	252.723.706	300.282.689	301.280.413
5. Overige leningen	174	4.580.000	4.286.082	3.760.000	3.350.000	2.940.000	2.940.000
B. Handelsschulden	175	0	0	0	0	0	0
1. Leveranciers	1750	0	0	0	0	0	0
2. Te betalen wissels	1751	0	0	0	0	0	0
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176	0	0	0	0	0	0
D. Andere schulden	179	8.117	7.895	6.849	6.686	6.686	0
1. Rentedragend	1790	0	0	0	0	0	0
2. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	1791	0	0	0	0	0	0
3. Borgtochten ontvangen in contanten	1792	8.117	7.895	6.849	6.686	6.686	0
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	145.571.909	152.726.026	181.161.708	219.309.141	232.617.062	183.865.589
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	24.140.974	21.194.846	22.066.016	35.037.544	24.606.527	25.067.483
B. Financiële schulden	43	163.500	109.000	54.500	0	0	0
1. Kredietinstellingen	430/8	163.500	109.000	54.500	0	0	0
2. Overige leningen	439	0	0	0	0	0	0
C. Handelsschulden	44	48.254.837	41.603.867	41.096.861	47.881.800	52.812.461	45.575.292
1. Leveranciers	440/4	48.254.837	41.603.867	41.096.861	47.881.800	52.812.461	45.575.292
2. Te betalen wissels	441	0	0	0	0	0	0
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46	20.687.430	23.392.024	41.978.946	48.727.865	53.819.099	33.314.599
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	41.100.413	51.450.461	57.102.363	63.990.447	71.191.729	62.226.117
1. Belastingen	450/3	1.817.696	2.255.174	2.702.098	3.233.402	3.982.375	3.041.469
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	39.282.717	49.195.286	54.400.265	60.757.045	67.209.354	59.184.648
F. Andere schulden	48	11.224.754	14.975.830	18.863.022	23.671.485	30.187.247	17.682.098
1. Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten	480/8	5.766.284	7.714.338	8.374.737	9.842.537	11.945.494	8.009.159
2. Rentedragend	4890	923.809	1.005.187	770.371	54.443	138.332	25.000
3. Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente	4891	4.534.662	6.256.304	9.717.914	13.774.505	18.103.421	9.647.938
X. Overlopende rekeningen	492/3	100.901.086	113.440.923	136.750.165	143.887.691	157.653.321	124.635.918
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595	1.910.881.464

Tabel 96: Balans - Passiva

4.1.6.1 Analyse 2023

Het balanstotaal steeg tijdens het boekjaar 2023 met 108.723.441 euro of 5,66% tot 2.028.382.595 euro. Ten opzichte van de begroting 2023 lag het balanstotaal 6,15% hoger bij realisatie.

De geaggregeerde vaste activa bedroegen 1.278.152.143 euro (+5,98%) en stegen doordat de investeringen ook in 2023 hoger lagen dan de afschrijvingen. De geaggregeerde vlottende activa stegen tijdens het boekjaar 2023 met 5,13% ten opzichte van 2022 tot een bedrag van 750.230.453 euro.

Ten opzichte van de begroting 2023 werd er bij de vaste activa minder gerealiseerd dan voorzien. De vlottende activa (en voornamelijk de geldbeleggingen en liquide middelen) waren significant hoger dan begroot.

Evolutie balans - ACTIVA : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
VASTE ACTIVA	20/28	1.206.067.075	1.278.152.143	+ 72.085.067	+ 5,98 %	1.313.237.313	- 35.085.171	- 2,67 %
I. Oprichtingskosten	20	0	0	- 0	- 100,00 %	0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	21	3.703.895	5.028.282	+ 1.324.387	+ 35,76 %	5.230.754	- 202.472	- 3,87 %
III. Materiële vaste activa	22/27	1.198.584.127	1.269.328.096	+ 70.743.968	+ 5,90 %	1.303.827.528	- 34.499.432	- 2,65 %
IV. Financiële vaste activa	28	3.779.053	3.795.765	+ 16.712	+ 0,44 %	4.179.032	- 383.267	- 9,17 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	713.592.079	750.230.453	+ 36.638.374	+ 5,13 %	597.644.151	+ 152.586.302	+ 25,53 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.510.568	1.412.797	- 97.771	- 6,47 %	1.416.454	- 3.658	- 0,26 %
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	25.032.658	31.809.883	+ 6.777.226	+ 27,07 %	13.129.109	+ 18.680.774	+ 142,29 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	158.171.777	175.544.842	+ 17.373.065	+ 10,98 %	127.343.654	+ 48.201.188	+ 37,85 %
VIII Geldbeleggingen + IX. Liquide middelen	50/58	514.164.402	526.452.680	+ 12.288.278	+ 2,39 %	441.981.671	+ 84.471.009	+ 19,11 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	14.712.673	15.010.250	+ 297.577	+ 2,02 %	13.773.262	+ 1.236.988	+ 8,98 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.919.659.154	2.028.382.595	+ 108.723.441	+ 5,66 %	1.910.881.464	+ 117.501.132	+ 6,15 %

Tabel 97: Evolutie balans - activa ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

Aan de passiefzijde groeide het eigen vermogen met 31.542.554 euro. De in 2023 gerealiseerde winst vertaalde zich in een stijging van zowel de overgedragen winst als de 'bestemde fondsen'. De voorzieningen stegen met 55,05% ten opzichte van 2022. De schulden stegen met 71.799.930 euro. Het betreft onder andere de leningen aangegaan voor investeringen.

Ten aanzien van de begroting 2023 waren zowel het eigen vermogen (zie het hoger gerealiseerd resultaat van het boekjaar), de voorzieningen, als de schulden hoger dan begroot.

Evolutie balans - PASSIVA : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
EIGEN VERMOGEN	10/15	1.237.923.927	1.269.466.480	+ 31.542.554	+ 2,55 %	1.234.541.701	+ 34.924.779	+ 2,83 %
I. Fondsen van de vereniging	10	144.412.220	145.250.420	+ 838.199	+ 0,58 %	138.770.739	+ 6.479.680	+ 4,67 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	83.948.012	83.948.012	+ 0	+ 0,00 %	83.948.013	- 0	- 0,00 %
IV. Bestemde fondsen	13	395.477.297	410.140.239	+ 14.662.943	+ 3,71 %	355.302.736	+ 54.837.503	+ 15,43 %
V. Overgedragen winst / Overgedragen verlies	140/141	325.964.527	350.580.332	+ 24.615.805	+ 7,55 %	364.498.186	- 13.917.854	- 3,82 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	288.121.870	279.547.477	- 8.574.393	- 2,98 %	292.022.027	- 12.474.549	- 4,27 %
VOORZIENINGEN	16	9.775.062	15.156.020	+ 5.380.958	+ 55,05 %	11.944.441	+ 3.211.579	+ 26,89 %
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	9.775.062	15.156.020	+ 5.380.958	+ 55,05 %	11.944.441	+ 3.211.579	+ 26,89 %
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0	0	+ 0		0	+ 0	
SCHULDEN	17/49	671.960.165	743.760.095	+ 71.799.930	+ 10,69 %	664.395.320	+ 79.364.774	+ 11,95 %
VIII Schulden op meer dan één jaar	17	308.763.333	353.489.712	+ 44.726.380	+ 14,49 %	355.893.813	- 2.404.101	- 0,68 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	219.309.141	232.617.062	+ 13.307.921	+ 6,07 %	183.865.589	+ 48.751.473	+ 26,51 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	143.887.691	157.653.321	+ 13.765.629	+ 9,57 %	124.635.918	+ 33.017.402	+ 26,49 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.919.659.154	2.028.382.595	+ 108.723.441	+ 5,66 %	1.910.881.464	+ 117.501.132	+ 6,15 %

Tabel 98: Evolutie balans - passiva ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

4.1.6.2 Horizontale analyse 2019-2023

De voorbije jaren kende de geaggregeerde balans een gestage groei.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
VASTE ACTIVA	20/28	1.136.522.019	1.146.651.494	1.173.769.662	1.206.067.075	1.278.152.143
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 10.129.476	+ 27.118.168	+ 32.297.413	+ 72.085.067
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 0,89 %	+ 2,36 %	+ 2,75 %	+ 5,98 %
. index 2019 = 100			100,9	103,3	106,1	112,5
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	545.760.759	614.685.646	681.554.395	713.592.079	750.230.453
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 68.924.887	+ 66.868.749	+ 32.037.683	+ 36.638.374
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 12,63 %	+ 10,88 %	+ 4,70 %	+ 5,13 %
. index 2019 = 100			112,6	124,9	130,8	137,5
ACTIVA	20/58	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 79.054.363	+ 93.986.917	+ 64.335.097	+ 108.723.441
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,70 %	+ 5,34 %	+ 3,47 %	+ 5,66 %
. index 2019 = 100			104,7	110,3	114,1	120,6

Tabel 99: Horizontale analyse activa 2019-2023

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(absolute bedragen in eenheden euro)		2019	2020	2021	2022	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	1.116.718.842	1.180.203.242	1.219.775.165	1.237.923.927	1.269.466.480
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 63.484.400	+ 39.571.923	+ 18.148.762	+ 31.542.554
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 5,68 %	+ 3,35 %	+ 1,49 %	+ 2,55 %
. index 2019 = 100			105,7	109,2	110,9	113,7
VOORZIENINGEN	16	12.413.428	11.945.015	11.926.810	9.775.062	15.156.020
. Jaarlijkse absolute wijziging			- 468.413	- 18.205	- 2.151.748	+ 5.380.958
. Jaarlijkse relatieve wijziging			- 3,77 %	- 0,15 %	- 18,04 %	+ 55,05 %
. index 2019 = 100			96,2	96,1	78,7	122,1
SCHULDEN	17/49	553.150.508	569.188.884	623.622.085	671.960.165	743.760.095
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 16.038.376	+ 54.433.201	+ 48.338.080	+ 71.799.930
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 2,90 %	+ 9,56 %	+ 7,75 %	+ 10,69 %
. index 2019 = 100			102,9	112,7	121,5	134,5
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595
. Jaarlijkse absolute wijziging			+ 79.054.363	+ 93.986.917	+ 64.335.097	+ 108.723.441
. Jaarlijkse relatieve wijziging			+ 4,70 %	+ 5,34 %	+ 3,47 %	+ 5,66 %
. index 2019 = 100			104,7	110,3	114,1	120,6

Tabel 100: Horizontale analyse passiva 2019-2023

4.1.6.3 Verticale analyse

Uit de verticale analyse blijkt dat de structuur van de activa en passiva op het niveau van de hoofdrubrieken doorheen de jaren licht wijzigde. Het aandeel van de vlottende activa daalde in 2023 voor het eerst sinds 2019 ten voordele van het aandeel van de vaste activa. Aan passivazijde was er een relatieve daling van het eigen vermogen ten gevolge van een gestegen schuldenaandeel. Het eigen vermogen bleef evenwel robuust met een aandeel van 62,59% binnen de passiva.

ACTIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2019	2020	2021	2022	2023
VASTE ACTIVA	20/28	67,56 %	65,10 %	63,26 %	62,83 %	63,01 %
I. Oprichtingskosten	20	0,01 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Immateriële vaste activa	21	0,13 %	0,14 %	0,14 %	0,19 %	0,25 %
III. Materiële vaste activa	22/27	67,18 %	64,73 %	62,90 %	62,44 %	62,58 %
IV. Financiële vaste activa	28	0,24 %	0,23 %	0,22 %	0,20 %	0,19 %
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	32,44 %	34,90 %	36,74 %	37,17 %	36,99 %
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29	0,11 %	0,10 %	0,09 %	0,08 %	0,07 %
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	0,67 %	0,75 %	0,89 %	1,30 %	1,57 %
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	6,08 %	6,98 %	7,72 %	8,24 %	8,65 %
VIII Geldbeleggingen	50/53	10,18 %	11,86 %	10,97 %	10,08 %	12,81 %
IX. Liquide middelen	54/58	14,75 %	14,51 %	16,42 %	16,70 %	13,14 %
X. Overlopende rekeningen	490/1	0,64 %	0,69 %	0,65 %	0,77 %	0,74 %
TOTAAL DER ACTIVA	20/58	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595

Tabel 101: Verticale analyse activa

PASSIVA	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in balanstotaal)		2019	2020	2021	2022	2023
EIGEN VERMOGEN	10/15	66,38 %	67,01 %	65,74 %	64,49 %	62,59 %
I. Fondsen van de vereniging	10	7,79 %	7,58 %	7,48 %	7,52 %	7,16 %
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	4,99 %	4,77 %	4,52 %	4,37 %	4,14 %
IV. Bestemde fondsen	13	16,45 %	18,75 %	20,28 %	20,60 %	20,22 %
V. Overgedragen winst	140	21,50 %	20,07 %	18,07 %	16,98 %	17,28 %
Overgedragen verlies	(-) 141	- 0,11 %	- 0,11 %	- 0,03 %	0,00 %	0,00 %
VI. Kapitaalsubsidies	15	15,76 %	15,95 %	15,42 %	15,01 %	13,78 %
VOORZIENINGEN	16	0,74 %	0,68 %	0,64 %	0,51 %	0,75 %
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	0,74 %	0,68 %	0,64 %	0,51 %	0,75 %
B. Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht	168	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
SCHULDEN	17/49	32,88 %	32,32 %	33,61 %	35,00 %	36,67 %
VIII Schulden op meer dan één jaar	17	18,23 %	17,20 %	16,48 %	16,08 %	17,43 %
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	8,65 %	8,67 %	9,76 %	11,42 %	11,47 %
X. Overlopende rekeningen	492/3	6,00 %	6,44 %	7,37 %	7,50 %	7,77 %
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.057	1.919.659.154	2.028.382.595

Tabel 102: Verticale analyse passiva

4.1.7 Cashflow

De cashflowanalyse heeft tot doel een inzicht te geven in de bronnen en in de aanwending van de geldmiddelen en geeft op deze manier een inzicht in de mutatie van de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen.

Een eerste element in de berekening van de netto cashflow is de bepaling van de cashflow van het boekjaar. Het betreft het resultaat van het boekjaar gecorrigeerd met niet-kaskosten (afschrijvingen, voorzieningen, ...) en niet-kasopbrengsten (inresultaatname kapitaalsubsidies, ...). Per saldo bedroeg de cashflow van het boekjaar geaggregeerd 104.354.147 euro.

De mutatie van de werkmiddelen (kortlopende schulden en vorderingen, overlopende rekeningen, ...) vertegenwoordigde in 2023 een cashflow ter waarde van 18.806.153 euro.

De som van de cashflow van het boekjaar en van de mutatie in de werkmiddelen levert de operationele cashflow. Dit bedrag kunnen de hogescholen besteden aan investeringen, aflossingen van leningen, ... Dit was onvoldoende om de financieringsbehoeften uit de investeringen (156.711.924 euro) van de sector te dekken. De investeringen werden gefinancierd met eigen middelen, de opname van kapitaalsubsidies en het aangaan van leningen. De sector realiseerde over 2023 een positieve netto cashflow ter waarde van 12.288.276 euro.

Het balanstotaal steeg tijdens het boekjaar 2023 met 108.723.441 euro of 5,66% tot 2.028.382.595 euro.

Ten opzichte van de begroting 2023 lag het balanstotaal 6,15% hoger bij realisatie.

Cashflow	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(eenheden euro)	2019	2020	2021	2022	2023
LIQUIDITEITSBRONNEN EN -AANWENDING - CASHFLOW					
Winst/Verlies van het boekjaar (+/-)	28.111.646	47.786.739	34.331.774	16.170.648	40.071.291
+ Afschrijvingen (+)	72.910.060	78.007.509	80.815.574	81.431.640	84.724.627
+ Overige niet-kaskosten (+)	98.019	589.335	649.427	4.827.906	(368.494)
- Niet-kasopbrengsten (+)	14.892.712	17.292.719	18.873.943	19.413.184	20.073.276
(+ -) Cashflow van het boekjaar (1)	86.227.013	109.090.864	96.922.833	83.017.010	104.354.147
(+ -) Mutatie werkmiddelen (na correctie waardeverminderingen) (2)	2.678.870	(2.016.722)	26.976.626	(875.706)	18.806.153
- Investerings (inbegrepen FVA en vorderingen > 1 jaar) (+)					
+ Desinvesteringen (inbegrepen FVA en vorderingen > 1 jaar) (+)					
(+ -) Netto-investeringen (3)	(118.073.131)	(88.452.994)	(107.914.494)	(112.403.753)	(156.711.924)
+ Nieuwe leningen (+)					
- Aflossingen (+)					
(+ -) Netto-ontleningen (4)	12.963.909	(6.601.708)	3.559.448	16.024.648	34.295.362
(+ -) Overige (o.a. kapitaalsubsidies) (5)	23.682.609	32.990.382	24.114.088	20.097.580	11.544.537
(+ -) Netto cashflow (6) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5)	7.479.271	45.009.822	43.658.502	5.859.780	12.288.276
Geldbelegging + Liquide middelen begin periode (7)	412.028.193	419.507.464	464.517.283	508.304.621	514.164.402
Geldbelegging + Liquide middelen einde periode (6) + (7)	419.507.464	464.517.286	508.175.785	514.164.401	526.452.678

Tabel 103: Netto cashflow

4.1.8 Financiële ratio's

De financiële ratio's voor het geheel van de sector geven indicaties over de financiële stabiliteit van de sector, maar geen volledig beeld over de aanwezige risico's. Hiervoor moeten de financiële ratio's op instellingsniveau worden geanalyseerd.

De liquiditeitsratio's, solvabiliteitsratio's en resultatenratio's bleven in 2023 voor het geheel van de sector gunstig.

De liquiditeitsratio's, die een indicatie geven van de mate waarin de sector in staat is om haar financiële verplichtingen op korte termijn na te komen, waren positief. De netto-werkingsmiddelen van de sector bedroegen 470.884.623 euro en toonden een significante buffer. De quick ratio bedroeg 3 en was ruim groter dan 1 wat wees op een goede liquiditeitspositie.

De solvabiliteitsratio's geven een indicatie van de mate waarin de sector in staat is haar financiële verplichtingen op langere termijn na te komen. De graad van financiële onafhankelijkheid van de sector bedroeg 62,59% en was ruim voldoende. De autofinancieringsmarge, die definieert in welke mate de kasresultaten middelen generen om bijkomende investeringen of nieuwe engagementen aan te gaan, was positief en bedroeg 55.231.116 euro.

De globale rentabiliteitsratio's bleven positief.

Financiële ratio's - Liquiditeitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Netto werkmiddelen (in eenheden euro)		376.448.489	434.956.064	470.248.840	455.582.088	470.884.623
	Beperkt vlottende activa	523.516.433	589.730.804	652.845.417	676.195.570	705.780.844
	- Vreemd vermogen op korte termijn	(147.067.944)	(154.774.740)	(182.596.578)	(220.613.482)	(234.896.221)
Quick ratio		3,56	3,81	3,58	3,07	3,00
T	Beperkt vlottende activa	523.516.433	589.730.804	652.845.417	676.195.570	705.780.844
N	Vreemd vermogen op korte termijn	147.067.944	154.774.740	182.596.578	220.613.482	234.896.221
Liquiditeit van de werkingsschulden (in aantal dagen)		86 dagen	84 dagen	76 dagen	74 dagen	76 dagen
T	Werkingsschulden op ten hoogste één jaar x 365	17.613.015.439	15.185.411.309	15.000.354.250	17.476.856.880	19.276.548.258
N	Inkopen inclusief BTW	203.981.848	180.141.294	197.501.658	235.589.423	253.816.075

Financiële ratio's - Solvabiliteitsratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Graad van financiële onafhankelijkheid		66,38 %	67,01 %	65,74 %	64,49 %	62,59 %
T	Eigen vermogen	1.116.718.842	1.180.203.242	1.219.775.165	1.237.923.927	1.269.466.480
N	Totaal der passiva	1.682.282.778	1.761.337.141	1.855.324.060	1.919.659.154	2.028.382.596
Algemene schuldgraad		50,65 %	49,24 %	52,10 %	55,07 %	59,78 %
T	Vreemd vermogen	565.563.936	581.133.899	635.548.895	681.735.227	758.916.115
N	Eigen vermogen	1.116.718.842	1.180.203.242	1.219.775.165	1.237.923.927	1.269.466.480
Dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar		27,02 %	34,64 %	30,51 %	26,06 %	28,31 %
T	Cashflow van het boekjaar	86.227.013	109.090.864	96.922.833	83.017.010	104.354.147
N	Voorzieningen + Schulden op meer dan één jaar	319.090.941	314.966.950	317.637.022	318.538.395	368.645.733
Omgekeerde dekkingsratio van het vreemd vermogen op lange termijn door de cashflow van het boekjaar		44 maanden	35 maanden	39 maanden	46 maanden	42 maanden
T	Voorzieningen + Schulden op méér dan één jaar	319.090.941	314.966.950	317.637.022	318.538.395	368.645.733
N	Cashflow van het boekjaar	86.227.013	109.090.864	96.922.833	83.017.010	104.354.147
Autofinancieringsmarge (in eenheden euro)		39.044.617	68.799.599	54.993.272	46.545.781	55.231.116
	Exploitatieontvangsten	1.008.985.234	1.095.236.326	1.144.600.926	1.276.257.039	1.388.249.815
	- Exploitatieuitgaven	(938.589.488)	(991.103.901)	(1.057.933.555)	(1.194.836.339)	(1.299.591.275)
	- Aflossingen van leningen in de loop van het boekjaar	(20.998.276)	(24.974.911)	(21.513.579)	(24.779.925)	(22.713.446)
	- Kosten van schulden	(10.352.853)	(10.357.915)	(10.160.520)	(10.094.994)	(10.713.979)

Financiële ratio's - Resultatenratio's		JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
		2019	2020	2021	2022	2023
Netto marge (1)		1,14 %	3,90 %	2,17 %	1,62 %	1,40 %
T	Bedrijfswinst/-verlies	11.722.874	43.336.492	25.274.876	21.041.068	19.698.044
N	Bedrijfsopbrengsten	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091
Netto marge (2)		1,46 %	3,60 %	1,98 %	0,74 %	1,76 %
T	Winst/Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening	14.918.521	40.016.846	23.059.083	9.652.681	24.738.010
N	Bedrijfsopbrengsten	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091
Netto marge (3)		2,75 %	4,30 %	2,95 %	1,25 %	2,85 %
T	Winst/Verlies van het boekjaar	28.111.646	47.786.739	34.331.774	16.170.648	40.071.291
N	Bedrijfsopbrengsten	1.023.877.945	1.112.529.045	1.163.474.869	1.295.670.222	1.408.323.091
Bedrijfswinst/-verlies tegenover werkingsuitkeringen		1,59 %	5,28 %	2,96 %	2,25 %	1,94 %
T	Bedrijfswinst/-verlies	11.722.874	43.336.492	25.274.876	21.041.068	19.698.044
N	Werkingsuitkeringen	737.852.178	821.385.471	854.132.185	936.380.809	1.015.426.811
Cashflow van het boekjaar tegenover werkingsuitkeringen		11,69 %	13,28 %	11,35 %	8,87 %	10,28 %
T	Cashflow van het boekjaar	86.227.013	109.090.864	96.922.833	83.017.010	104.354.147
N	Werkingsuitkeringen	737.852.178	821.385.471	854.132.185	936.380.809	1.015.426.811

Tabel 104: Financiële ratio's

4.1.9 Budgettaire analyse van de studentenvoorzieningen

De hogescholen ontvangen subsidies voor het aanbieden van studentenvoorzieningen binnen de zes decretale werkvelden: voeding, huisvesting, sociale dienstverlening, medische en psychologische dienstverlening, vervoer en studentenwerking.

De hogescholen rapporteren afzonderlijk over de besteding van alle stuvomiddelen in het door het regeringscommissariaat aangereikte controlebestand zodat er een globaal beeld kan worden verkregen over de financiële werking van de stuvodiensten.

4.1.9.1 Resultatenrekening

Evolutie bedrijfsopbrengsten : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	45.763.696	50.900.173	+ 5.136.477	+ 11,22 %	48.407.535	+ 2.492.638	+ 5,15 %
A. Omzet	70	41.092.956	46.001.650	+ 4.908.693	+ 11,95 %	43.708.602	+ 2.293.047	+ 5,25 %
B. Wijziging in de voorraad goederen	71	(25.692)	31.424	+ 57.116	+ 222,31 %	0	+ 31.424	BG = 0
D. Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies	73	472.927	390.485	- 82.442	- 17,43 %	345.334	+ 45.152	+ 13,07 %
E. Andere bedrijfsopbrengsten	74	4.223.504	4.476.613	+ 253.109	+ 5,99 %	4.353.599	+ 123.015	+ 2,83 %

Tabel 105: Evolutie bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten voor studentenvoorzieningen (= overheidstoelage en inkomsten uit de exploitatie binnen de decretale werkvelden) stegen in 2023 met 5.136.477 euro of 11,22% ten opzichte van 2022. Er was voornamelijk sprake van een omzetsijting door de indexering van de stuvomiddelen en de extra toegekende middelen in het kader van het mentaal welzijn van de studenten.

Evolutie bedrijfskosten : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
II. Bedrijfskosten	60/64	45.277.289	47.956.900	+ 2.679.612	+ 5,92 %	50.113.456	- 2.156.556	- 4,30 %
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	2.832.167	2.802.731	- 29.436	- 1,04 %	3.041.689	- 238.958	- 7,86 %
B. Diensten en diverse goederen	61	22.553.053	24.455.278	+ 1.902.225	+ 8,43 %	25.617.881	- 1.162.603	- 4,54 %
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	17.370.299	18.186.994	+ 816.694	+ 4,70 %	18.922.006	- 735.012	- 3,88 %
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op OK/IVA/MVA	630	2.165.912	2.135.203	- 30.709	- 1,42 %	2.258.930	- 123.727	- 5,48 %
E. Waardeverminderingen op voorraden	631/4	14.499	71.195	+ 56.696	+ 391,02 %	0	+ 71.195	BG = 0
F. Voorzieningen voor risico's en kosten	635/8	45.440	41.740	- 3.700	- 8,14 %	65.740	- 24.000	- 36,51 %
G. Andere bedrijfskosten	640/8	295.918	263.759	- 32.158	- 10,87 %	207.210	+ 56.549	+ 27,29 %

Tabel 106: Evolutie bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten namen globaal toe met 2.679.612 euro of 5,92% ten opzichte van 2022. De stijging tegenover 2022 situeerde zich in afnemend belang bij de diensten en diverse goederen (+1.902.225 euro) en de personeelskosten (+816.694 euro). De inflatie had net als in 2022 een duidelijke impact op de stijging van de kosten.

Bij de realisatie bleven de begrote kosten 4,3% onder de begroting. In absolute bedragen was het verschil voornamelijk zichtbaar in de rubriek 'diensten en diverse goederen'.

Evolutie winst / verlies van het boekjaar : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
Totale opbrengsten	70/76	45.819.682	50.956.658	+ 5.136.976	+ 11,21 %	48.421.085	+ 2.535.573	+ 5,24 %
Totale kosten	60/66	45.428.532	47.994.475	+ 2.565.943	+ 5,65 %	50.249.706	- 2.255.231	- 4,49 %
IX. Winst / Verlies van het boekjaar (+) / (-)	70/66	391.150	2.962.183	+ 2.571.033	+ 657,30 %	(1.828.621)	+ 4.790.804	+ 261,99 %

Tabel 107: Evolutie resultaat van het boekjaar

Het resultaat van het boekjaar 2023 binnen de sector bedroeg 2.962.183 euro en lag hiermee 2.571.033 euro hoger dan in 2022 en 4.790.804 euro hoger dan begroot. De pas in september 2023 bijkomend toegekende middelen waren een belangrijke oorzaak van de gestegen winst.

4.1.9.2 Investerings

Evolutie bruto investeringen : · ten opzichte van jaarrekening 2022 · ten opzichte van begroting 2023	codes	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
		2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
		(eenheden euro)		wijziging	wijziging	(eenheden euro)	afwijking	afwijking
I. Oprichtingskosten	8002	0	0	+ 0		0	+ 0	
II. Immateriële vaste activa	802	926	0	- 926	- 100,00 %	0	+ 0	
III. Materiële vaste activa	816	1.136.643	661.486	- 475.157	- 41,80 %	964.285	- 302.800	- 31,40 %
A. Terreinen en gebouwen		350.283	0	- 350.283	- 100,00 %	20.000	- 20.000	- 100,00 %
B. Installaties, machines en uitrusting		335.999	440.245	+ 104.247	+ 31,03 %	645.035	- 204.790	- 31,75 %
C. Meubilair en rollend materieel		430.976	221.241	- 209.735	- 48,67 %	299.250	- 78.009	- 26,07 %
D. Leasing en soortgelijke rechten		0	0	+ 0		0	+ 0	
E. Overige materiële vaste activa		19.385	0	- 19.385	- 100,00 %	0	+ 0	
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		0	0	+ 0		0	+ 0	
IV. Financiële vaste activa	836-858	0	0	+ 0		0	+ 0	
A. Verbonden entiteiten		0	0	+ 0		0	+ 0	
B. Andere vennootschappen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		0	0	+ 0		0	+ 0	
C. Andere financiële vaste activa		0	0	+ 0		0	+ 0	
Bruto investeringen		1.137.569	661.486	- 476.083	- 41,85 %	964.285	- 302.800	- 31,40 %

Tabel 108: Evolutie van de investeringen

De geaggregeerde investeringen binnen de decretale werkvelden van de sociale voorzieningen bedroegen 661.486 euro. Dit was een daling met 41,85% ten opzichte van 2022. De investeringen werden volledig gefinancierd met eigen middelen. Er werd beperkter geïnvesteerd dan begroot (-31,4%).

4.1.9.3 Exploitatieresultaten per decretaal werkveld

Analytische indeling (volgens de decretaal vastgelegde werkvelden) - Bedrijfswinst/-verlies		codes	JR - Boekjaar			% aandeel in sociale toelage	% aandeel in netto besteding
(absolute bedragen in eenheden euro)			2023				
Bedrijfsopbrengsten/-kosten (exclusief sociale toelage)			Opbrengsten	Kosten	Resultaat		
Werkvelden	1. Voeding		3.476.597	(9.828.712)	(6.352.115)	17,15 %	18,63 %
	2. Huisvesting		8.821.988	(11.346.197)	(2.524.210)	6,82 %	7,41 %
	3. Sociale dienstverlening		33.057	(7.788.210)	(7.755.153)	20,94 %	22,75 %
	4. Medische en psychologische dienstverlening		305.340	(7.811.070)	(7.505.730)	20,27 %	22,02 %
	5. Vervoer		227.021	(786.528)	(559.507)	1,51 %	1,64 %
	6. Studentenwerking		627.991	(3.744.702)	(3.116.711)	8,42 %	9,14 %
	Algemene kostenplaats		377.786	(6.651.480)	(6.273.694)	16,94 %	18,40 %
Bedrijfsopbrengsten/-kosten (exclusief sociale toelage)			13.869.779	(47.956.899)	(34.087.120)	92,05 %	100,00 %
Sociale toelage		703			37.030.393	100,00 %	
Bedrijfswinst		70/64			2.943.273	7,95 %	
Bedrijfsverlies		64/70			0	0,00 %	

Tabel 109: Evolutie van de exploitatierekeningen binnen de decretale werkvelden

Uit de exploitatierekeningen van de decretale werkvelden bleek dat de eigen inkomsten ontoereikend waren om alle uitgaven ten behoeve van de studentenvoorzieningen te dekken. Het deficitair bedrijfsresultaat uit de eigen werking was negatief voor 34.087.120 euro en toonde de nood aan een betoelaging.

De sociale toelagen vanuit de overheid werden voornamelijk en in afnemend belang besteed aan 'sociale dienstverlening', 'medische en psychologische dienstverlening' en 'voeding'. De 'algemene kostenplaats' nam een aandeel in van 16,94% van de sociale toelage.

4.1.9.4 Financiële tussenkomst studenten

Evolutie financiële tussenkomsten aan studenten ten opzichte van jaarrekening 2022		JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	JR23-JR22 absolute wijziging	JR23-JR22 relatieve wijziging	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
		(eenheden euro)				% aandeel in "Sociale toelage VG"	
Sociale toelagen Vlaamse Gemeenschap		31.226.331	35.300.988	+ 4.074.657	+ 13,05 %		
Totaal bedrag aan financiële tussenkomsten		8.595.868	9.126.386	+ 530.518	+ 6,17 %	27,53%	25,85%
Terug te betalen financiële tussenkomsten	a. renteloze leningen	2.339.096	2.845.855	+ 506.759	+ 21,66 %	7,49%	8,06%
	b. voorschot op studietoelagen	2.575.630	2.460.468	- 115.162	- 4,47 %	8,25%	6,97%
	c. overige terug te betalen financiële tussenkomsten	45.726	4.545	- 41.181	- 90,06 %	0,15%	0,01%
Niet terug te betalen financiële tussenkomsten		3.635.416	3.815.518	+ 180.103	+ 4,95 %	11,64%	10,81%

Evolutie aantal studenten dat een financiële tussenkomst ontving ten opzichte van jaarrekening 2022		JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	JR23-JR22 absolute wijziging	JR23-JR22 relatieve wijziging	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
		(aantal studenten)				% aandeel in "Aantal studenten"	
Aantal "unieke" studenten met diplomacontract "basisopleidingen + bachelor-na-bacheloropleidingen"		143.392	144.198	+ 806	+ 0,56 %		
Aantal studenten dat een financiële tussenkomst ontving		11.064	10.770	- 294	- 2,66 %	7,72%	7,47%
Aantal studenten dat een terug te betalen financiële tussenkomst ontving	a. renteloze leningen	3.008	3.188	+ 180	+ 5,98 %	2,10%	2,21%
	b. voorschot op studietoelagen	2.760	2.455	- 305	- 11,05 %	1,92%	1,70%
	c. overige terug te betalen financiële tussenkomsten	63	9	- 54	- 85,71 %	0,04%	0,01%
Aantal studenten dat een niet terug te betalen financiële tussenkomst ontving		5.233	5.118	- 115	- 2,20 %	3,65%	3,55%
Aantal studenten dat geen financiële tussenkomst ontving		132.328	133.428	+ 1.100	+ 0,83 %	92,28%	92,53%

Tabel 110: Aantal studenten met financiële tussenkomst

In totaal konden 5.118 studenten of 3,55% van de totale studentenpopulatie in 2023 rekenen op een niet terug te betalen financiële tussenkomst. Dit was een daling met 2,2% ten opzichte van 2022.

10,81% van de sociale toelagen werd besteed aan de niet terug te betalen financiële tussenkomsten voor 3,55% van de studenten.

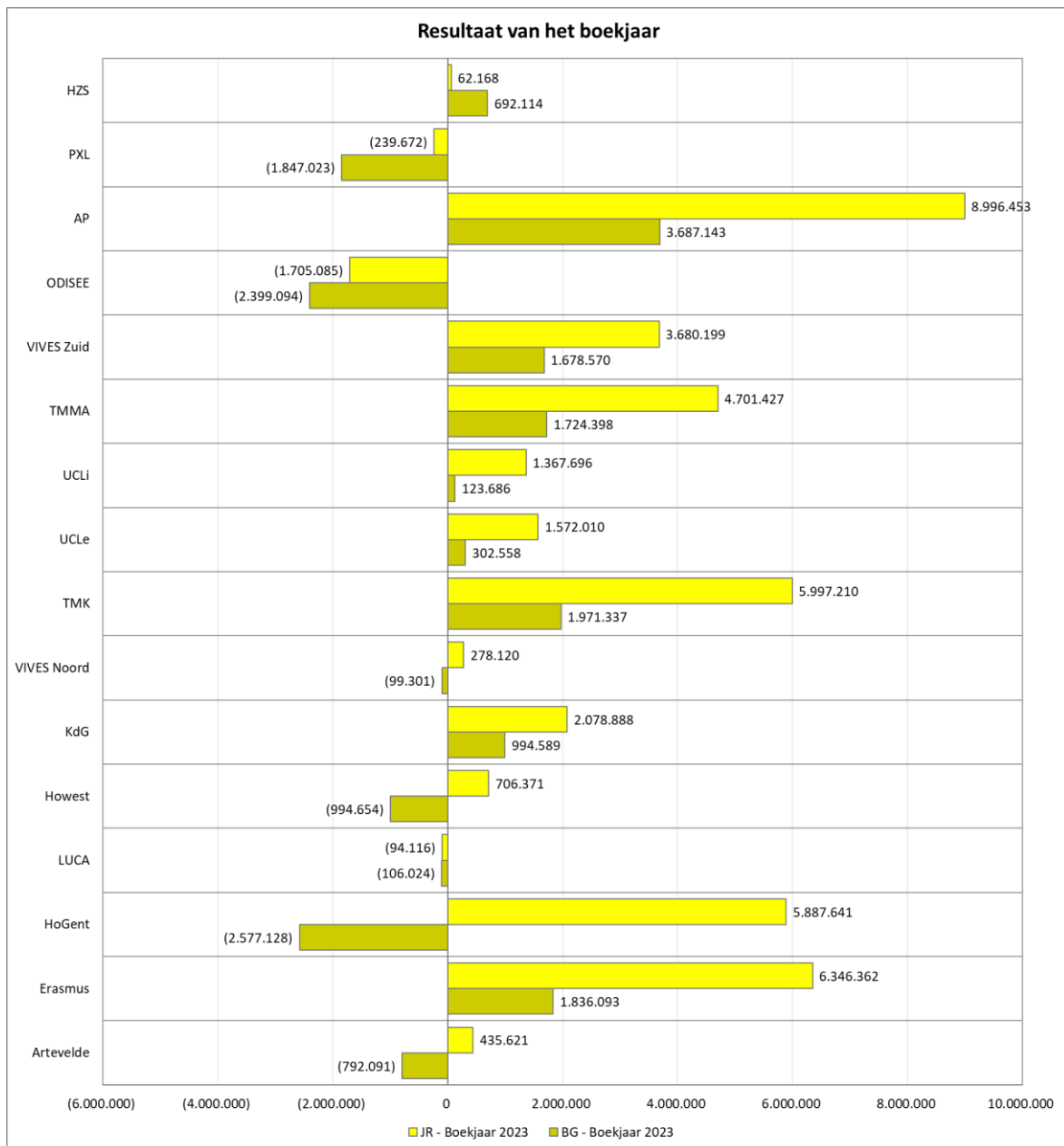
4.2 KENGETALLEN PER HOGESCHOOL

Dit deel bevat voor een aantal specifieke kengetallen de gegevens per hogeschool. Dit laat toe de cijfers van een instelling te positioneren binnen de sector en mogelijke risico's op instellingsniveau te detecteren.

4.2.1 Resultatenrekening

(absolute bedragen in eenheden euro)	Winst / Verlies van het boekjaar - RR [70/66]		Bedrijfswinst / Bedrijfsverlies RR [70/64]			Financieel resultaat RR [75/65]			Uitzonderlijk resultaat RR [76/66]		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% W/V	Bedrag	% Ag Hs	% W/V	Bedrag	% Ag Hs	% W/V
Artevelde	435.621	1,09 %	936.567	4,75 %	215,00 %	(500.946)	- 9,94 %	- 115,00 %	0	0,00 %	0,00 %
Erasmus	6.346.362	15,84 %	3.091.255	15,69 %	48,71 %	2.098.868	41,64 %	33,07 %	1.156.238	7,54 %	18,22 %
HoGent	5.887.641	14,69 %	(1.820.961)	- 9,24 %	- 30,93 %	406.429	8,06 %	6,90 %	7.302.173	47,62 %	124,03 %
LUCA	(94.116)	- 0,23 %	428.084	2,17 %	- 454,85 %	(443.707)	- 8,80 %	471,45 %	(78.493)	- 0,51 %	83,40 %
Howest	706.371	1,76 %	1.044.859	5,30 %	147,92 %	(304.864)	- 6,05 %	- 43,16 %	(33.624)	- 0,22 %	- 4,76 %
KdG	2.078.888	5,19 %	1.780.363	9,04 %	85,64 %	227.327	4,51 %	10,94 %	71.198	0,46 %	3,42 %
VIVES Noord	278.120	0,69 %	365.154	1,85 %	131,29 %	(87.035)	- 1,73 %	- 31,29 %	0	0,00 %	0,00 %
TMK	5.997.210	14,97 %	4.905.922	24,91 %	81,80 %	1.052.518	20,88 %	17,55 %	38.771	0,25 %	0,65 %
UCLe	1.572.010	3,92 %	69.686	0,35 %	4,43 %	668.441	13,26 %	42,52 %	833.882	5,44 %	53,05 %
UCLi	1.367.696	3,41 %	856.979	4,35 %	62,66 %	430.938	8,55 %	31,51 %	79.779	0,52 %	5,83 %
TMMA	4.701.427	11,73 %	3.777.792	19,18 %	80,35 %	101.098	2,01 %	2,15 %	822.537	5,36 %	17,50 %
VIVES Zuid	3.680.199	9,18 %	1.763.513	8,95 %	47,92 %	346.202	6,87 %	9,41 %	1.570.484	10,24 %	42,67 %
ODISEE	(1.705.085)	- 4,26 %	(1.951.306)	- 9,91 %	114,44 %	(545.100)	- 10,82 %	31,97 %	791.321	5,16 %	- 46,41 %
AP	8.996.453	22,45 %	5.890.127	29,90 %	65,47 %	1.143.928	22,70 %	12,72 %	1.962.399	12,80 %	21,81 %
PXL	(239.672)	- 0,60 %	(1.300.022)	- 6,60 %	542,42 %	243.734	4,84 %	- 101,69 %	816.616	5,33 %	- 340,72 %
HZS	62.168	0,16 %	(139.969)	- 0,71 %	- 225,15 %	202.136	4,01 %	325,15 %	0	0,00 %	0,00 %
Aggregatie Hs	40.071.291	100,00 %	19.698.044	100,00 %	49,16 %	5.039.966	100,00 %	12,58 %	15.333.281	100,00 %	38,27 %
Rekenkundig gemiddelde	2.504.456		1.231.128		57,32 %	314.998		44,01 %	958.330		- 1,33 %
Laagste waarde	(1.705.085)	- 4,26 %	(1.951.306)	- 9,91 %	- 454,85 %	(545.100)	- 10,82 %	- 115,00 %	(78.493)	- 0,51 %	- 340,72 %
Hoogste waarde	8.996.453	22,45 %	5.890.127	29,90 %	542,42 %	2.098.868	41,64 %	471,45 %	7.302.173	47,62 %	124,03 %

Tabel 111: Resultatenrekening per hogeschool - boekjaar 2023

Figuur 4: Resultaat van het boekjaar begroting en jaarrekening 2023 per hogeschool

4.2.2 Investeringsen

Bruto investeringen en financiering per hogeschool - Boekjaar 2023

(absolute bedragen in eenheden euro)	Bruto investeringen		Eigen middelen			Vreemde middelen			Kapitaalsubsidies		
	Bedrag	% Ag Hs	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv	Bedrag	% Ag Hs	% Inv
Artevelde	6.473.423	4,06 %	4.514.539	5,50 %	69,74 %	0	0,00 %	0,00 %	1.958.884	10,21 %	30,26 %
Erasmus	7.662.171	4,81 %	6.784.572	8,26 %	88,55 %	0	0,00 %	0,00 %	877.600	4,58 %	11,45 %
HoGent	8.434.686	5,29 %	8.434.686	10,27 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	(0)	- 0,00 %	- 0,00 %
LUCA	2.856.919	1,79 %	1.745.148	2,13 %	61,08 %	0	0,00 %	0,00 %	1.111.771	5,80 %	38,92 %
Howest	28.870.881	18,11 %	26.415.285	32,17 %	91,49 %	0	0,00 %	0,00 %	2.455.596	12,80 %	8,51 %
KdG	30.948.250	19,42 %	5.270.081	6,42 %	17,03 %	25.000.000	43,03 %	80,78 %	678.169	3,54 %	2,19 %
VIVES Noord	1.271.853	0,80 %	1.271.853	1,55 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
TMK	3.384.362	2,12 %	1.257.032	1,53 %	37,14 %	0	0,00 %	0,00 %	2.127.331	11,09 %	62,86 %
UCLe	2.363.101	1,48 %	1.324.579	1,61 %	56,05 %	0	0,00 %	0,00 %	1.038.523	5,41 %	43,95 %
UCLi	1.688.801	1,06 %	768.377	0,94 %	45,50 %	0	0,00 %	0,00 %	920.425	4,80 %	54,50 %
TMMA	10.894.935	6,83 %	8.663.440	10,55 %	79,52 %	0	0,00 %	0,00 %	2.231.495	11,63 %	20,48 %
VIVES Zuid	1.637.373	1,03 %	1.571.035	1,91 %	95,95 %	0	0,00 %	0,00 %	66.339	0,35 %	4,05 %
ODISEE	8.692.192	5,45 %	8.692.192	10,58 %	100,00 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %
AP	31.432.106	19,72 %	0	0,00 %	0,00 %	27.490.358	47,32 %	87,46 %	3.941.748	20,55 %	12,54 %
PXL	4.816.766	3,02 %	3.216.567	3,92 %	66,78 %	0	0,00 %	0,00 %	1.600.200	8,34 %	33,22 %
HZS	7.972.068	5,00 %	2.194.405	2,67 %	27,53 %	5.605.568	9,65 %	70,32 %	172.095	0,90 %	2,16 %
Aggregatie Hs	159.399.888	100,00 %	82.123.790	100,00 %	51,52 %	58.095.926	100,00 %	36,45 %	19.180.175	100,00 %	12,03 %
Rekenkundig gemiddelde	9.962.493		5.132.737		64,77 %	3.630.995		14,91 %	1.198.761		20,32 %
Laagste waarde	1.271.853	0,80 %	0	0,00 %	0,00 %	0	0,00 %	0,00 %	(0)	- 0,00 %	- 0,00 %
Hoogste waarde	31.432.106	19,72 %	26.415.285	32,17 %	100,00 %	27.490.358	47,32 %	87,46 %	3.941.748	20,55 %	62,86 %

Tabel 112: Bruto investeringen en financiering per hogeschool

4.2.3 Financiële Ratio's

Liquideitsratio's

	Quick ratio					Liquiditeit van de werkingsschulden (aantal dagen)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	3,23	4,03	4,43	3,83	3,58	48	54	61	59	69
Erasmus	7,00	9,76	9,26	8,17	7,53	161	69	75	64	71
HoGent	3,34	3,93	4,67	2,37	3,23	99	85	83	93	93
LUCA	4,64	5,33	2,69	2,51	2,31	39	53	42	40	52
Howest	5,15	5,25	5,91	6,51	3,18	188	125	100	76	215
KdG	2,19	2,38	2,37	2,24	2,13	77	74	76	69	62
VIVES Noord	3,08	2,65	2,37	1,64	1,67	52	93	94	91	72
TMK	5,34	4,71	4,97	3,97	3,97	85	108	72	83	67
UCLe	2,55	3,05	3,69	3,91	4,01	83	98	96	63	69
UCLi	4,29	2,86	2,84	3,51	3,82	91	132	92	61	52
TMMA	3,13	2,82	2,37	2,18	2,12	55	60	56	92	56
VIVES Zuid	1,83	2,02	2,04	1,84	1,99	81	83	66	56	48
ODISEE	2,52	2,22	2,34	1,98	1,81	66	81	64	70	63
AP	4,59	6,10	4,21	3,29	3,64	143	112	120	134	123
PXL	2,17	2,68	2,37	2,06	1,70	64	54	49	52	41
HZS	8,68	18,02	18,05	16,50	14,63	45	89	67	44	46
Aggregatie Hs	3,56	3,81	3,58	3,07	3,00	86	84	76	74	76
Rekenkundig gemiddelde	3,98	4,86	4,66	4,16	3,83	86	86	76	72	75
Laagste waarde	1,83	2,02	2,04	1,64	1,67	39	53	42	40	41
Hoogste waarde	8,68	18,02	18,05	16,50	14,63	188	132	120	134	215

Tabel 113: Liquideitsratio's per hogeschool

Solvabiliteitsratio's

	Graad van financiële onafhankelijkheid					Autofinancieringsmarge				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	70,42 %	72,25 %	70,60 %	63,54 %	62,27 %	5.914.977	7.845.249	5.835.805	4.498.913	7.893.368
Erasmus	77,50 %	78,38 %	77,90 %	79,11 %	81,48 %	4.469.883	4.374.088	2.335.172	2.906.125	4.038.421
HoGent	81,22 %	81,12 %	80,54 %	79,45 %	82,92 %	5.596.804	7.125.778	7.611.366	4.812.338	4.549.938
LUCA	57,55 %	55,87 %	53,99 %	53,56 %	51,43 %	2.157.327	4.034.237	2.311.545	893.923	1.608.574
Howest	59,83 %	59,64 %	59,01 %	54,22 %	51,61 %	(200.897)	2.464.242	2.059.170	2.143.916	60.439
KdG	48,63 %	51,59 %	52,90 %	53,81 %	45,77 %	2.754.883	6.527.175	4.644.223	3.948.240	2.778.079
VIVES Noord	55,59 %	54,99 %	54,52 %	54,08 %	53,67 %	(170.442)	1.723.477	1.006.269	1.402.784	1.036.847
TMK	62,48 %	62,98 %	65,46 %	64,31 %	66,01 %	1.649.044	4.218.010	4.171.577	2.986.395	4.635.148
UCLe	55,20 %	59,10 %	58,20 %	60,78 %	60,06 %	3.402.948	1.635.178	3.433.022	3.254.372	3.102.221
UCLi	66,38 %	64,49 %	65,49 %	64,59 %	64,81 %	1.974.661	2.706.464	1.694.113	1.320.487	3.015.407
TMMA	78,13 %	76,33 %	74,32 %	72,02 %	72,30 %	(1.125.497)	67.366	415.645	2.922.834	5.533.092
VIVES Zuid	51,80 %	55,20 %	55,71 %	57,73 %	59,39 %	353.356	5.721.535	2.448.485	1.229.576	2.509.544
ODISEE	63,11 %	63,67 %	63,87 %	64,11 %	64,11 %	5.359.484	8.052.457	5.468.422	3.592.538	4.139.041
AP	72,31 %	73,82 %	63,93 %	61,45 %	56,18 %	5.019.091	8.197.609	7.082.744	8.099.375	9.234.559
PXL	67,19 %	64,14 %	62,17 %	61,57 %	60,20 %	1.080.813	2.197.905	3.077.351	1.308.926	536.562
HZS	85,54 %	84,01 %	88,59 %	88,55 %	47,71 %	808.182	1.908.828	1.398.364	1.225.039	559.876
Aggregatie Hs	66,38 %	67,01 %	65,74 %	64,49 %	62,59 %	39.044.617	68.799.599	54.993.272	46.545.781	55.231.116
Rekenkundig gemiddelde	65,81 %	66,10 %	65,45 %	64,55 %	61,25 %	2.440.289	4.299.975	3.437.080	2.909.111	3.451.945
Laagste waarde	48,63 %	51,59 %	52,90 %	53,56 %	45,77 %	(1.125.497)	67.366	415.645	893.923	60.439
Hoogste waarde	85,54 %	84,01 %	88,59 %	88,55 %	82,92 %	5.914.977	8.197.609	7.611.366	8.099.375	9.234.559

Tabel 114: Solvabiliteitsratio's per hogeschool

Resultatenratio's

	Netto marge (1)					Netto marge (2)					Netto marge (3)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	4,44 %	5,32 %	1,75 %	1,15 %	0,73 %	4,17 %	5,08 %	1,47 %	0,78 %	0,34 %	4,17 %	5,08 %	1,47 %	0,78 %	0,34 %
Erasmus	5,72 %	6,87 %	2,15 %	2,57 %	4,39 %	5,87 %	6,63 %	2,12 %	- 2,58 %	7,38 %	7,08 %	7,47 %	3,58 %	- 1,43 %	9,02 %
HoGent	- 0,15 %	0,32 %	0,91 %	- 0,97 %	- 1,17 %	- 0,15 %	0,33 %	0,87 %	- 1,09 %	- 0,91 %	- 0,15 %	0,35 %	3,68 %	- 1,09 %	3,80 %
LUCA	1,93 %	4,98 %	1,90 %	1,17 %	0,75 %	0,79 %	3,92 %	0,90 %	0,19 %	- 0,03 %	0,79 %	4,01 %	0,90 %	0,11 %	- 0,17 %
Howest	- 0,21 %	5,35 %	4,31 %	5,26 %	1,41 %	- 1,38 %	4,13 %	2,94 %	3,99 %	1,00 %	13,86 %	4,88 %	4,08 %	3,76 %	0,95 %
KdG	1,98 %	6,89 %	4,73 %	3,21 %	1,55 %	1,93 %	6,88 %	4,68 %	3,17 %	1,75 %	1,88 %	6,64 %	4,64 %	3,18 %	1,81 %
VIVES Noord	- 2,07 %	4,42 %	1,93 %	2,61 %	0,93 %	- 2,83 %	3,75 %	1,40 %	2,17 %	0,71 %	- 2,94 %	3,50 %	1,40 %	2,17 %	0,71 %
TMK	3,46 %	6,16 %	6,29 %	4,45 %	5,49 %	9,14 %	5,86 %	6,28 %	1,08 %	6,67 %	9,14 %	5,86 %	6,37 %	1,10 %	6,71 %
UCLe	- 0,24 %	3,50 %	1,47 %	1,43 %	0,08 %	- 0,25 %	3,50 %	1,52 %	1,42 %	0,84 %	1,11 %	4,63 %	2,57 %	2,43 %	1,80 %
UCLi	1,05 %	2,58 %	0,32 %	0,03 %	1,58 %	1,06 %	2,59 %	0,30 %	0,02 %	2,37 %	2,64 %	3,47 %	1,12 %	0,89 %	2,52 %
TMMA	- 5,34 %	- 3,16 %	- 2,57 %	1,20 %	4,10 %	- 2,08 %	- 3,22 %	- 2,63 %	1,15 %	4,21 %	- 1,90 %	- 2,81 %	- 2,54 %	1,17 %	5,10 %
VIVES Zuid	0,48 %	7,05 %	2,81 %	3,27 %	1,77 %	0,57 %	7,03 %	2,76 %	3,26 %	2,12 %	0,93 %	8,90 %	4,10 %	3,26 %	3,70 %
ODISEE	1,34 %	3,28 %	0,25 %	- 2,12 %	- 1,78 %	0,29 %	2,28 %	- 0,58 %	- 2,80 %	- 2,28 %	2,11 %	4,18 %	1,26 %	- 1,22 %	- 1,56 %
AP	2,42 %	5,17 %	3,19 %	3,78 %	4,45 %	2,66 %	5,18 %	3,71 %	1,86 %	5,32 %	3,67 %	6,08 %	4,63 %	3,46 %	6,80 %
PXL	- 1,21 %	0,33 %	1,27 %	- 1,18 %	- 1,37 %	- 1,21 %	- 0,11 %	1,26 %	- 1,18 %	- 1,11 %	- 0,34 %	1,82 %	2,54 %	0,12 %	- 0,25 %
HZS	8,27 %	6,37 %	14,91 %	6,72 %	- 1,32 %	8,20 %	6,33 %	14,79 %	6,30 %	0,59 %	9,55 %	6,67 %	15,06 %	6,31 %	0,59 %
Aggregatie Hs	1,14 %	3,90 %	2,17 %	1,62 %	1,40 %	1,46 %	3,60 %	1,98 %	0,74 %	1,76 %	2,75 %	4,30 %	2,95 %	1,25 %	2,85 %
Rekenkundig gemiddelde	1,37 %	4,09 %	2,85 %	2,04 %	1,35 %	1,67 %	3,76 %	2,61 %	1,11 %	1,81 %	3,22 %	4,42 %	3,43 %	1,56 %	2,62 %
Laagste waarde	- 5,34 %	- 3,16 %	- 2,57 %	- 2,12 %	- 1,78 %	- 2,83 %	- 3,22 %	- 2,63 %	- 2,80 %	- 2,28 %	- 2,94 %	- 2,81 %	- 2,54 %	- 1,43 %	- 1,56 %
Hoogste waarde	8,27 %	7,05 %	14,91 %	6,72 %	5,49 %	9,14 %	7,03 %	14,79 %	6,30 %	7,38 %	13,86 %	8,90 %	15,06 %	6,31 %	9,02 %

Tabel 115: Resultatenratio's per hogeschool

5 ANALYSE VAN HET PERSONEELSBESTAND

Dit deel van het verslag behandelt de evolutie van het personeelsbestand van de hogescholen in het boekjaar 2023.

Het personeelsbestand van een hogeschool bestaat uit 3 delen: de statutaire formatie van het onderwijzend personeel (luik 1), de statutaire formatie van het administratief en technisch personeel (luik 2) en de personeelsleden buiten formatie (luik 3).

In de cijfers met betrekking tot het personeelsbestand van een hogeschool wordt er gewerkt met twee soorten gegevens. Enerzijds zijn er de cijfers van de 'bezetting' en anderzijds deze van de 'tewerkstelling'. De 'bezetting' is de weergave van het aantal voltijdse eenheden (hierna VTE's) titularissen in een bepaald ambt of een bepaalde graad gedurende een volledig boekjaar. Verloven en afwezigheden worden niet verrekend, ambtswijzigingen van benoemden naar een andere tijdelijke functie worden dubbel geteld omdat de bezetting een weergave moet zijn van de totaliteit aan formatieplaatsen. De 'tewerkstelling' behelst het aantal VTE's waarvoor er een loon werd uitbetaald. Deze gegevens bevatten dus het aantal VTE's dat effectief aan de slag was in de hogescholen, aangevuld met de VTE's die afwezig waren maar waarvoor het loon toch werd verder betaald⁸.

De cijfers van de bezetting en de tewerkstelling kunnen binnen een hogeschool soms sterk verschillen, omdat niet alle titularissen steeds volledig aan het werk zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld verlofstelsels opnemen waarbij ze soms niet, of niet volledig, worden vervangen. Daardoor zal het aantal VTE's tewerkstelling doorgaans lager liggen dan het aantal VTE's bezetting. De meeste analyses in dit rapport hebben betrekking op de tewerkstelling, omdat deze aantallen het best weergeven hoeveel VTE's werkelijke prestaties geleverd hebben en/of een weerslag hebben op de loonkosten.

De niet op de statutaire formatie opgenomen personeelsleden uit luik 3 dienen in de jaarlijkse bevraging door het regeringscommissariaat naast de opgave van het aantal VTE's eveneens te worden gecatalogeerd naar de aard van hun functie, zodat het mogelijk wordt om ook binnen deze groep naar analogie van de 'statutairen' uit luik 1 en 2 de categorieopdeling te maken naar onderwijzend personeel (hierna OP) of administratief en technisch personeel (hierna ATP). Aangezien wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening behoren tot de opdracht van het OP worden de contractuelen van wie de opdracht zich binnen deze twee subcategorieën situeert als OP beschouwd. Contractuele arbeiders en bedienden met een administratieve of technische functie worden bij het ATP ondergebracht.

Hogescholen kunnen ook een beroep doen op gastprofessoren. Voor de verwerking in de tabellen en grafieken in dit rapport die een opdeling naar OP of ATP vergen, worden gastprofessoren steeds bij het OP ondergebracht aangezien deze personeelscategorie louter met onderwijsactiviteiten kan worden belast. In beperkte mate worden gastprofessoren soms via factuur betaald en dus niet op basis van een arbeidsovereenkomst. Hoewel deze gastprofessoren geen personeelslid zijn van de hogeschool in kwestie, worden ook deze prestaties omgezet naar VTE's zodat een volledig beeld geschetst kan worden van alle geleverde onderwijsprestaties, ongeacht de bezoldigingsvorm.

Wanneer er verwezen wordt naar de begrote cijfers zijn dit steeds de cijfers van de laatste begrotingswijziging die in voorkomend geval nog na de goedkeuring van de initiële begroting werd

⁸ Dat is onder meer het geval bij ziekteverlof van benoemde personeelsleden en bij uitgaande detacheringen.

aangepast en ingediend. Hetzelfde geldt voor de goedgekeurde begrote personeelsformatie: deze geeft telkens de situatie weer na de laatste formatiewijziging voor zover deze er geweest is.

5.1 GEAGGREGEERD

5.1.1 Effectieve tewerkstelling

5.1.1.1 Analyse 2023

De onderstaande cijfers geven een zicht op de totale tewerkstelling in VTE's. Over alle personeelscategorieën en statuten heen waren er 12.787,01 VTE's tewerkgesteld gedurende het boekjaar 2023. Ten opzichte van het vorige boekjaar steeg de tewerkstelling in de hogescholen in 2023 met 1,43% of 180,42 VTE's. Zowel het aantal OP als het aantal ATP nam toe, waarbij het ATP zowel absoluut als relatief het sterkste steeg.

De begrote tewerkstelling vertoonde in globaliteit een beperkt overschot op de realisatie van 0,69% of 88,60 VTE's.

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022	2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)	afwijking	afwijking
Onderwijzend personeel (*)	8.698,53	8.770,62	+ 72,09	+ 0,83 %	8.809,59	- 38,97	- 0,44 %
Administratief en technisch personeel (**)	3.908,06	4.016,39	+ 108,33	+ 2,77 %	4.066,02	- 49,63	- 1,22 %
Totale personeelstewerkstelling	12.606,59	12.787,01	+ 180,42	+ 1,43 %	12.875,62	- 88,60	- 0,69 %
(*) statutair OP gastprofessoren centraal betaald OP contractueel OP (onderzoekers - wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening) inkomend gedetacheerd OP (**) statutair ATP personeel op persoonlijke titel (PPT) centraal betaald ATP (AP - TP - MVD) contractueel ATP (AP - TP - arbeiders) inkomend gedetacheerd ATP							

Tabel 116: Evolutie personeelstewerkstelling ten opzichte van jaarrekening 2022 en begroting 2023

5.1.1.2 Horizontale analyse

Gespreid over de periode 2019-2023 geeft de evolutie van de personeelstewerkstelling in de hogescholen het onderstaande beeld.

De totale personeelstewerkstelling steeg jaarlijks over de volledige periode 2019 tot en met 2023. Deze stijging is zichtbaar zowel op niveau van het OP als op niveau van het ATP. De stijging van de personeelsaantallen moet onder andere gezien worden in het licht van de ook gestage aangroei van studenten sinds 2019. De stijging in 2023 was het minst sterk in de referentieperiode. De studentenaantallen namen ook in beperktere mate toe (+0,56%).

De grootste stijgingen werden genoteerd in 2019 en 2020. De sterke toename in deze jaren is grotendeels te verklaren door het effect van de integratie van de HB05-opleidingen en de SLO's uit de CVO's in de hogescholen vanaf 1 september 2019. In 2020 uitte het effect van deze integratie op het personeelsbestand zich voor het eerst voor een volledig jaar. Bij de integratie werden vanuit de CVO's een tiental personeelsleden overgedragen in het statuut 'ter beschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking' (TBSOB). Deze personeelsleden zijn niet opgenomen in onderstaande aantallen vermits ze geen reële loonkost vertegenwoordigen voor de hogescholen.

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR19 absolute wijziging
(in VTE - 2 decimalen)	2019	2020	2021	2022	2023	
Onderwijzend personeel (*)	7.602,83	8.254,53	8.496,19	8.698,53	8.770,62	+ 1.167,79
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 651,71	+ 241,66	+ 202,34	+ 72,09	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 8,57 %	+ 2,93 %	+ 2,38 %	+ 0,83 %	
. index 2019 = 100		108,6	111,8	114,4	115,4	
Administratief en technisch personeel (**)	3.304	3.484	3.740	3.908	4.016	+ 712,54
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 180,56	+ 255,10	+ 168,55	+ 108,33	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 5,47 %	+ 7,32 %	+ 4,51 %	+ 2,77 %	
. index 2019 = 100		105,5	113,2	118,3	121,6	
Totale personeelstewerkstelling	10.906,68	11.738,95	12.235,70	12.606,59	12.787,01	+ 1.880,33
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 832,26	+ 496,76	+ 370,89	+ 180,42	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 7,63 %	+ 4,23 %	+ 3,03 %	+ 1,43 %	
. index 2019 = 100		107,6	112,2	115,6	117,2	

Tabel 117: Horizontale analyse personeelstewerkstelling

5.1.1.3 Verticale analyse

Globaal evolueerde de tewerkstelling in de hogescholen tussen 2019 en 2023 verdeeld over de categorieën OP en ATP als volgt:

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling)	2019	2020	2021	2022	2023
Onderwijzend personeel (*)	69,71 %	70,32 %	69,44 %	69,00 %	68,59 %
Administratief en technisch personeel (**)	30,29 %	29,68 %	30,56 %	31,00 %	31,41 %

Tabel 118: Verticale analyse personeelstewerkstelling

De verhouding OP/ATP bedroeg afgerond 69/31 in 2023. In vergelijking met 2019 is er een lichte toename in het voordeel van het ATP.

5.1.2 Effectieve tewerkstelling per personeelscategorie

5.1.2.1 Analyse

De onderstaande tabel geeft een inzicht in de mate waarin de tewerkstelling per personeelscategorie geëvolueerd is ten opzichte van het vorige boekjaar. Het statutair OP bleef de grootste groep in 2023, gevolgd door het statutair ATP en het contractueel personeel. Alle personeelscategorieën stegen verder met uitzondering van de arbeiders en de categorieën met overgangsmaatregelen (persoonlijke titel en centraal betaalden). Het inkomend gedetacheerd personeel daalde met 16,08 VTE's van 24,10 VTE's in 2022 naar 9,02 VTE's in 2023. (-64,06%). Relatief namen het statutair ATP en de gastprofessoren met respectievelijk 4,11% en 2,88% het sterkst toe, gevolgd door het contractueel personeel (+2,65%). Het statutair ATP nam ook in absolute cijfers het sterkst toe (+106,05 VTE's), gevolgd door het contractueel personeel (+41,99 VTE's). Het aantal gastprofessoren steeg met 29,87 VTE's, het statutaire OP met 34,63 VTE's. Het aantal gedetacheerde medewerkers liep sterk terug met 16,08 VTE's.

Globaal werd de begrote tewerkstelling goed ingeschat: 88,60 VTE's begrote VTE's of 0,69% werden niet ingevuld. In de categorieën manifesteren er zich wel grote verschillen tussen begroting en realisatie. De geplande statutaire tewerkstelling bleef sterk onbenut bij het statutair OP (-136,70 VTE's of -1,88%). Daarentegen werden er wel 110,57 VTE's of 11,58% meer gastprofessoren ingezet. Bij het statutair ATP werden er 92,25 of VTE's niet ingevuld, waar er wel 86,24 VTE's meer aan niet begroot contractueel personeel werd tewerkgesteld. Verder werd de begrote tewerkstelling voor het personeel op persoonlijke titel (-6,10 VTE's) en de arbeiders (-17,95 VTE's) evenmin volledig benut. Daarnaast valt de afwijking tussen de begroting (41,08 VTE's) en realisatie (9,02 VTE's) op bij het inkomend gedetacheerd personeel (-32,06 VTE's).

Personeelstewerkstelling in ten opzichte van jaarrekening 2022	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
	2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)	afwijking	afwijking
Statutair OP	7.082,31	7.116,94	+ 34,63	+ 0,49 %	7.253,64	- 136,70	- 1,88 %
Statutair ATP	2.579,71	2.685,75	+ 106,05	+ 4,11 %	2.778,01	- 92,25	- 3,32 %
Gastprofessoren	1.035,60	1.065,47	+ 29,87	+ 2,88 %	954,90	+ 110,57	+ 11,58 %
Personeel op persoonlijke titel	13,42	9,28	- 4,14	- 30,85 %	15,38	- 6,10	- 39,66 %
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	14,33	10,95	- 3,38	- 23,59 %	11,30	- 0,35	- 3,10 %
Arbeiders	272,02	263,51	- 8,51	- 3,13 %	281,46	- 17,95	- 6,38 %
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren / arbeiders	1.584,10	1.626,09	+ 41,99	+ 2,65 %	1.539,85	+ 86,24	+ 5,60 %
Inkomend gedetacheerd personeel	25,10	9,02	- 16,08	- 64,06 %	41,08	- 32,06	- 78,04 %
Totale personeelstewerkstelling	12.606,59	12.787,01	+ 180,42	+ 1,43 %	12.875,62	- 88,60	- 0,69 %

Tabel 119: Evolutie personeelstewerkstelling per personeelscategorie

5.1.2.2 Horizontale analyse

In de periode 2019-2023 stijgen de personeelscategorieën jaarlijks in absolute aantallen met uitzondering van het personeel op persoonlijke titel, de arbeiders en het inkomend gedetacheerd personeel.

Personeelstewerkstelling (in VTE - 2 decimalen)	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023	JR23-JR19 evolutie
Statutair OP	6.401,00	6.888,45	7.021,23	7.082,31	7.116,94	+ 715,94
Statutair ATP	2.256,50	2.390,69	2.480,51	2.579,71	2.685,75	+ 429,26
Gastprofessoren	744,92	858,61	945,49	1.035,60	1.065,47	+ 320,55
Personeel op persoonlijke titel	24,24	18,87	16,04	13,42	9,28	- 14,96
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	9,29	17,71	16,94	14,33	10,95	+ 1,66
Arbeiders	266,45	255,76	262,28	272,02	263,51	- 2,94
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren / arbeiders	1.178,64	1.278,99	1.446,62	1.584,10	1.626,09	+ 447,45
Inkomend gedetacheerd personeel	25,66	29,87	46,60	25,10	9,02	- 16,64
Totale personeelstewerkstelling	10.906,68	11.738,95	12.235,70	12.606,59	12.787,01	+ 1.880,33

Tabel 120: Horizontale analyse personeelstewerkstelling 2019-2023

Het statutair OP is het sterkst gestegen in deze periode, gevolgd door het statutair ATP. Het aantal toegenomen contractuele tewerkstellingen hangt samen met de steeds verder toenemende onderzoeksactiviteiten binnen de hogescholen.

5.1.2.3 Verticale analyse

Het relatieve aandeel van het statutair OP daalt jaarlijks in de periode 2019-2023 tot een percentage van 55,66% in 2023. Het aandeel van het statutair ATP schommelde jaarlijks rond 20,5%, maar steeg in 2023 tot 21%. De gastprofessoren kennen een jaarlijkse stijging tot 8,33% in 2023. Het contractueel personeel neemt jaarlijks systematisch een hoger aandeel in binnen de personeelstewerkstelling met 12,72% in 2023.

Personeelstewerkstelling (in VTE - 2 decimalen)	JR - Boekjaar 2019	JR - Boekjaar 2020	JR - Boekjaar 2021	JR - Boekjaar 2022	JR - Boekjaar 2023
Statutair OP	58,69 %	58,68 %	57,38 %	56,18 %	55,66 %
Statutair ATP	20,69 %	20,37 %	20,27 %	20,46 %	21,00 %
Gastprofessoren	6,83 %	7,31 %	7,73 %	8,21 %	8,33 %
Personeel op persoonlijke titel	0,22 %	0,16 %	0,13 %	0,11 %	0,07 %
Centraal betaald (OP - AP - TP - MVD)	0,09 %	0,15 %	0,14 %	0,11 %	0,09 %
Arbeiders	2,44 %	2,18 %	2,14 %	2,16 %	2,06 %
Contractueel personeel andere dan gastprofessoren / arbeiders	10,81 %	10,90 %	11,82 %	12,57 %	12,72 %
Inkomend gedetacheerd personeel	0,24 %	0,25 %	0,38 %	0,20 %	0,07 %

Tabel 121: Verticale analyse personeelstewerkstelling 2019-2023

5.1.3 Effectieve tewerkstelling statutair per ambt

De volgende tabel toont de geaggregeerde tewerkstelling voor 2023 voor het statutair OP per decretaal gedefinieerde groep en per statutaire toestand. Het belangrijkste contingent binnen het OP wordt gevormd door groep 1 met de lectoren als koploper. De ambten van groep 2 en 3 zijn voornamelijk verbonden aan de academische opleidingen in de hogescholen. Het betreft de academische opleidingen aan de Schools of Arts en de Hogere Zeevaartschool. In groep 4 zijn er geen VTE's meer, het betrof enkel de lesgevers uit de conservatoria die hun ambt via overgangsmaatregel hadden behouden.

Ambt	JR - Boekjaar 2023			
	Vast	TOR (tijd. art. 318) (tijd. art. 307)	Tijdelijk	Totaal
Groep 1				
1. praktijklector	762,39	0,00	739,86	1.502,25
2. lector	3.094,32	0,00	1.780,14	4.874,46
3. hoofdpraktijklector	26,12		0,68	26,80
4. hoofdlector	107,96		43,27	151,23
Totaal	3.990,79	0,00	2.563,95	6.554,74
Groep 2				
5. assistent	25,28	0,50	70,07	95,85
6. praktijkassistent	36,17	0,00	91,03	127,20
7. doctor-assistent	0,00	0,00	13,84	13,84
8. werkleider	4,78	0,00	0,19	4,97
Totaal	66,23	0,50	175,13	241,86
Groep 3				
9. docent	223,89	0,00	67,48	291,37
10. hoofddocent	19,92	0,00	2,00	21,92
11. hoogleraar	6,13	0,00	0,00	6,13
12. gewoon hoogleraar	0,00	0,00	0,92	0,92
	249,94	0,00	70,40	320,34
Groep 4				
13. lesgever (art. 326 bis)		0,00		0,00
TOTAAL ONDERWIJZEND PERSONEEL	4.306,96	0,50	2.809,48	7.116,94

Tabel 122: Geaggregeerde tewerkstelling OP per ambt

In het meerjarenperspectief 2019-2023 is er een toename bij groep 1, een daling bij de groepen 2, 3 en 4.

Personeelstewerkstelling - OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR19
(in VTE - 2 decimalen)	2019	2020	2021	2022	2023	evolutie
Groep 1	5.806,96	6.290,61	6.430,72	6.497,86	6.554,74	+ 747,78
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 483,65	+ 140,10	+ 67,14	+ 56,89	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 8,33 %	+ 2,23 %	+ 1,04 %	+ 0,88 %	
. index 2019 = 100		108,3	110,7	111,9	112,9	
Groep 2	248,12	246,17	239,93	253,20	241,86	- 6,26
. Jaarlijkse absolute wijziging		- 1,95	- 6,24	+ 13,27	- 11,34	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		- 0,79 %	- 2,53 %	+ 5,53 %	- 4,48 %	
. index 2019 = 100		99,2	96,7	102,0	97,5	
Groep 3	344,82	350,80	350,18	330,97	320,34	- 24,48
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 5,98	- 0,62	- 19,21	- 10,63	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 1,73 %	- 0,18 %	- 5,49 %	- 3,21 %	
. index 2019 = 100		101,7	101,6	96,0	92,9	
Groep 4	1,10	0,87	0,40	0,29	0,00	- 1,10
. Jaarlijkse absolute wijziging		- 0,23	- 0,47	- 0,11	- 0,29	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		- 20,91 %	- 54,02 %	- 27,50 %	- 100,00 %	
. index 2019 = 100		79,1	36,4	26,4	0,0	
Totale personeelstewerkstelling - OP	6.401,00	6.888,45	7.021,23	7.082,31	7.116,94	+ 715,94
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 487,45	+ 132,77	+ 61,09	+ 34,63	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 7,62 %	+ 1,93 %	+ 0,87 %	+ 0,49 %	
. index 2019 = 100		107,6	109,7	110,6	111,2	

Tabel 123: Horizontale analyse personeelstewerkstelling OP

Groep 1 nam een aandeel van 92,10% van de statutaire OP-tewerkstelling in.

Personeelstewerkstelling OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling OP)	2019	2020	2021	2022	2023
. Groep 1	90,72 %	91,32 %	91,59 %	91,75 %	92,10 %
. Groep 2	3,88 %	3,57 %	3,42 %	3,58 %	3,40 %
. Groep 3	5,39 %	5,09 %	4,99 %	4,67 %	4,50 %
. Groep 4	0,02 %	0,01 %	0,01 %	0,00 %	0,00 %

Tabel 124: Verticale analyse personeelstewerkstelling OP

De hiernavolgende tabel geeft de geaggregeerde tewerkstelling voor het statutair ATP per niveau en statutaire toestand. De ambten uit niveau B (bachelorniveau) vormden nog steeds de grootste groep, op de voet gevolgd door de groep van niveau A (masterniveau).

Ambt	JR - Boekjaar 2023		
	Vast	Tijdelijk	Totaal
Niveau A	Niveau A		
1. Graad A5	5,00	4,95	9,95
2. Graad A4	28,51	14,00	42,51
3. Graad A3	158,73	216,94	375,66
4. Graad A2	323,23	199,19	522,42
5. Graad A1	85,12	120,32	205,44
Totaal	600,59	555,39	1.155,99
Niveau B	Niveau B		
5. Graad B3	87,04	53,26	140,30
6. Graad B2	443,21	204,06	647,26
7. Graad B1	176,60	214,94	391,54
Totaal	706,84	472,26	1.179,10
Niveau C	Niveau C		
8. Graad C2	152,73	45,88	198,60
9. Graad C1	70,19	62,45	132,63
Totaal	222,91	108,33	331,24
Niveau D	Niveau D		
10. Graad D2	12,86	0,92	13,78
11. Graad D1	4,28	1,37	5,65
Totaal	17,14	2,29	19,43
TOTAAL ADMINISTRATIEF EN TECHNISCH PERSONEEL	1.547,49	1.138,27	2.685,75

Tabel 125: Geaggregeerde tewerkstelling administratief en technisch personeel (ATP) per ambt

In de periode 2019-2023 was er een absolute toename bij de tewerkstelling op niveau A (masterniveau) en B (bachelorniveau) en C (niveau secundair onderwijs) met als uitschieter het niveau A.

Personeelstewerkstelling - ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR19 evolutie
<i>(absolute bedragen in eenheden euro)</i>	2019	2020	2021	2022	2023	
Niveau A	903,52	974,80	1.030,97	1.099,00	1.155,99	+ 252,47
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 71,28	+ 56,17	+ 68,02	+ 56,99	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 7,89 %	+ 5,76 %	+ 6,60 %	+ 5,19 %	
. index 2019 = 100		107,9	114,1	121,6	127,9	
Niveau B	1.005,72	1.071,41	1.112,12	1.137,72	1.179,10	+ 173,38
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 65,68	+ 40,72	+ 25,60	+ 41,38	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 6,53 %	+ 3,80 %	+ 2,30 %	+ 3,64 %	
. index 2019 = 100		106,5	110,6	113,1	117,2	
Niveau C	312,35	312,87	310,53	320,96	331,24	+ 18,89
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,52	- 2,35	+ 10,43	+ 10,28	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 0,17 %	- 0,75 %	+ 3,36 %	+ 3,20 %	
. index 2019 = 100		100,2	99,4	102,8	106,0	
Niveau D	34,90	31,61	26,89	22,03	19,43	- 15,47
. Jaarlijkse absolute wijziging		- 3,29	- 4,72	- 4,85	- 2,60	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		- 9,44 %	- 14,94 %	- 18,05 %	- 11,82 %	
. index 2019 = 100		90,6	77,0	63,1	55,7	
Totale personeelstewerkstelling - ATP	2.256,50	2.390,69	2.480,51	2.579,71	2.685,75	+ 429,26
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 134,19	+ 89,82	+ 99,20	+ 106,05	
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 5,95 %	+ 3,76 %	+ 4,00 %	+ 4,11 %	
. index 2019 = 100		105,9	109,9	114,3	119,0	

Tabel 126: Horizontale analyse personeelstewerkstelling ATP

Binnen het ATP nam het niveau B met 43,90% het grootste aandeel in, meteen gevolgd door het niveau A met 43,04%.

Personeelstewerkstelling ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(% aandeel in de totale personeelstewerkstelling ATP)	2019	2020	2021	2022	2023
. Niveau A	40,04 %	40,77 %	41,56 %	42,60 %	43,04 %
. Niveau B	44,57 %	44,82 %	44,83 %	44,10 %	43,90 %
. Niveau C	13,84 %	13,09 %	12,52 %	12,44 %	12,33 %
. Niveau D	1,55 %	1,32 %	1,08 %	0,85 %	0,72 %

Tabel 127: Verticale analyse personeelstewerkstelling ATP

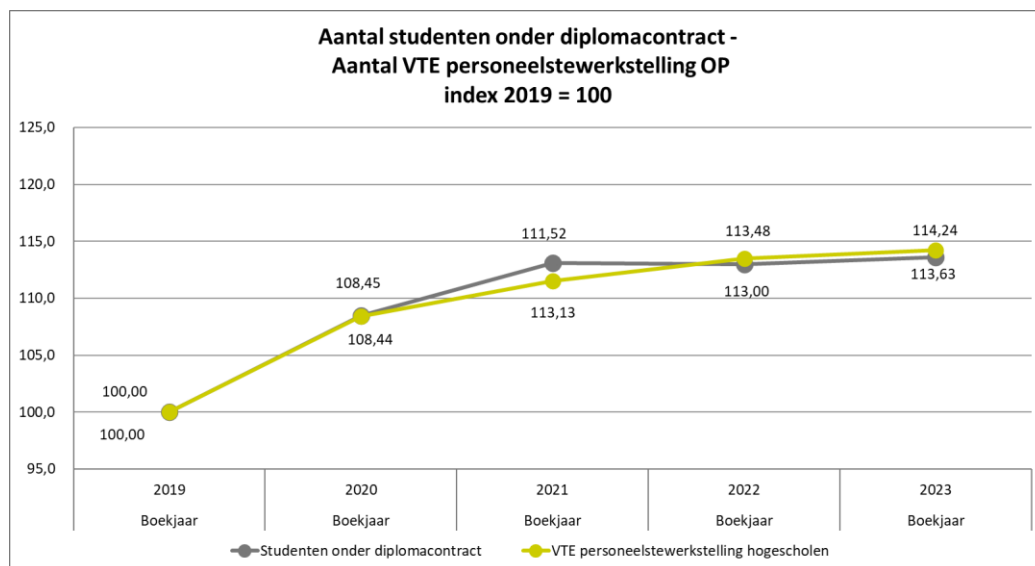
5.1.4 Aantal studenten per VTE OP

Wanneer de studentenaantallen over de referteperiode vergeleken worden met de personeelstewerkstelling, geeft dit een indicatie van de wijze waarop de hogescholen in hun personeelsbeleid zijn omgegaan met de wijzigende omstandigheden. De basisfinanciering die een hogeschool ter beschikking heeft, vormt hierbij een bepalende factor. Een toename in studentenaantallen betekent niet automatisch een onmiddellijke stijging van de financiering. Wijzigingen in studentenaantallen, vertaald in financieringspunten, worden in de berekening van de werkingsuitkeringen slechts na 2 jaar opgenomen. Doordat er bovendien gerekend wordt op basis van een voortschrijdend gemiddelde over 5 academiejaren voltrekt het effect zich slechts geleidelijk met 1/5 per jaar. Indien de hogescholen bijkomende VTE's willen inzetten om een studentenstijging op te vangen, dienen ze hiervoor in de eerste jaren uit hun reserves te putten. In dit opzicht is het belangrijk dat de hogescholen over een basisreserve aan geldmiddelen blijven beschikken.

Onderstaande tabel geeft de procentuele toe- of afname weer van respectievelijk het aantal studenten en het aantal VTE's onderwijzend personeel tewerkstelling in de periode 2019-2023. Op basis hiervan kan de evolutie van het aantal studenten per VTE OP worden berekend.

Studenten - Personeelstewerkstelling OP	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	Boekjaar	JR23-JR19 absolute wijziging	JR23-JR19 relatieve wijziging
	2019	2020	2021	2022	2023		
Aantal studenten onder diplomacontract	126.899,00	137.618,00	143.556,00	143.392,00	144.198,00	+ 17.299,00	+ 13,63 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 10.719,00	+ 5.938,00	- 164,00	+ 806,00		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 8,45 %	+ 4,31 %	- 0,11 %	+ 0,56 %		
. index 2019 = 100		108,4	113,1	113,0	113,6		
Aantal VTE personeelstewerkstelling OP	7.170,22	7.775,33	7.995,97	8.136,56	8.191,05	+ 1.020,83	+ 14,24 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 605,11	+ 220,64	+ 140,59	+ 54,49		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 8,44 %	+ 2,84 %	+ 1,76 %	+ 0,67 %		
. index 2019 = 100		108,4	111,5	113,5	114,2		
Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP	17,70	17,70	17,95	17,62	17,60	- 0,09	- 0,53 %
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,00	+ 0,25	- 0,33	- 0,02		
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 0,01 %	+ 1,44 %	- 1,84 %	- 0,11 %		
. index 2019 = 100		100,0	101,4	99,6	99,5		

Tabel 128: Evolutie studenten en personeelstewerkstelling OP 2019-2023

Figuur 5: Evolutie aantal studenten en personeelstewerkstelling 2019-2023

Het aantal studenten onder diplomacontract per VTE tewerkstelling OP is een indicator voor de onderwijskwaliteit en voor de werkdruk bij het OP. De ratio daalde licht van 17,62 in 2022 naar 17,60 in 2023.

Door de opstart van de graduaatsopleidingen en de verkorte lerarenopleidingen binnen de hogescholen vanaf september 2019 manifesteert er zich vooral in 2020 een significante toename van zowel het aantal studenten onder diplomacontract (+8,45%) als van de tewerkstelling binnen het OP (+8,44%). In 2021 werd door de organisatie van het volledige tweede jaar aan graduaatsopleidingen de stijgende tendens verder gezet, maar minder sterk dan in de vorige jaren waarbij de procentuele stijging van het aantal studenten hoger was dan deze van het aantal VTE's personeelsleden OP. In 2022 zette de stijging van de VTE's zich verder door, hoewel er een lichte daling bij het aantal studenten werd opgetekend (-164 studenten onder diplomacontract of -0,11%). In 2023 ten slotte stegen zowel het aantal VTE's studenten (+806 VTE's of +0,56%) als het aantal VTE's tewerkstelling OP (+54,49 VTE's of +0,67%). Over heel de periode steeg het aantal VTE's personeel OP relatief sterker dan het aantal VTE's studenten.

Aantal studenten onder diplomacontract / Aantal VTE personeelstewerkstelling OP (*)	Boekjaar 2019	Boekjaar 2020	Boekjaar 2021	Boekjaar 2022	Boekjaar 2023
Studenten onder diplomacontracten / VTE personeelstewerkstelling OP (*)	17,70	17,70	17,95	17,62	17,60
. Jaarlijkse absolute wijziging		+ 0,00	+ 0,25	- 0,33	- 0,02
. Jaarlijkse relatieve wijziging		+ 0,01 %	+ 1,44 %	- 1,84 %	- 0,11 %
. index 2019 = 100		100,0	101,4	99,6	99,5

(*) Aantal VTE OP 'exclusief' het aantal contractueel OP (onderzoekers - wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening)

Tabel 129: Evolutie aantal studenten en personeelstewerkstelling OP 2019-2023

5.1.5 Loonkostenratio's

5.1.5.1 80/20 ratio

Het artikel 46 van het decreet tot wijziging van de regelgeving betreffende het toezicht op bepaalde organisatorische aspecten van het hoger onderwijs heeft het artikel IV.32 CHO dat de basis bevatte voor de 80/20-ratio met ingang van 1 januari 2020 opgeheven. Bijgevolg heeft deze norm zijn dwingend karakter verloren. Deze ratio blijft niettemin een belangrijke indicator voor de financiële gezondheid van de hogeschool en wordt daarom nog steeds berekend. Daarnaast wordt er ook een alternatieve 80/20-ratio berekend waarin rekening gehouden wordt met de vaak niet onbelangrijke impact van de

defiscaliseringsmiddelen. Samen met de door het regeringscommissariaat ontwikkelde economische loonnorm geven deze 3 ratio's inzicht in de verhouding loonkosten/werkingsopbrengsten.

Volgens de definitie zoals voorheen opgenomen in de CHO mogen *“de geraamde bezoldigingskosten - met inbegrip van de mandaatvergoedingen en premies - van de geraamde personeelsformatie, van de contractuele personeelsleden bezoldigd ten laste van de werkingsuitkering en van de plaatsvervangers maximaal 5% variëren in min of in plus op de norm 80% van de jaarlijkse werkingsuitkering”*.

De tabel hieronder geeft weer hoeveel hogescholen er zich onder de 75%, tussen de 75% en 80%, tussen de 80% en 85%, en boven de 85% bevinden gedurende de voorbije vijf jaren.

Officiële personeelsratio - 80 / 20	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(aantal hogescholen - % aandeel)	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal Hs < 75%	1	3	2	1	1
Aantal Hs >= 75% en < 80%	5	6	7	9	7
Aantal Hs >= 80% en <= 85%	9	6	6	6	8
Aantal Hs > 85%	1	1	1	0	0
Totaal aantal Hs	16	16	16	16	16

Tabel 130: Officiële personeelsratio 2019-2023

In 2023 bevond geen enkele hogeschool zich boven de 85% grens en situeerde één hogeschool zich nog steeds onder de grens van 75%. Vijftien hogescholen bleven onder de grens van 85%, waarvan 7 tussen de 75% en 80%.

Alternatieve personeelsratio - 80 / 20	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(aantal hogescholen - % aandeel)	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal Hs < 75%	3	4	3	3	2
Aantal Hs >= 75% en < 80%	6	6	8	11	9
Aantal Hs >= 80% en <= 85%	7	6	5	2	5
Aantal Hs > 85%	0	0	0	0	0
Totaal aantal Hs	16	16	16	16	16

Tabel 131: Alternatieve personeelsratio 2019-2023

Het regeringscommissariaat hanteert ook nog een 'alternatieve' berekeningswijze voor de 80/20-ratio, waarbij de noemer van de breuk aangevuld wordt met de middelen die vrijgekomen zijn uit de gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers, de zogenaamde 'defiscaliseringsmiddelen'. Deze tweede berekeningswijze houdt rekening met een belangrijke aanvullende bron van inkomsten die enkel mag worden besteed aan de financiering van nieuwe onderzoeksopdrachten. In geval de 'traditionele' 80/20-ratio onder druk komt te staan, kan de afweging ten opzichte van de norm met defiscaliseringsmiddelen en ten opzichte van de economische loonkostennorm een aanvullende rol spelen in de beoordeling van een evenwichtige personeelskostenstructuur.

Twee hogescholen bevonden zich in 2023 onder de 75%. De overige veertien hogescholen situeerden zich tussen de 75% en 85%.

5.1.5.2 Economische loonnorm

De berekening van de 'economische loonnorm' moet toelaten om een bijkomend inzicht te verkrijgen in de evolutie van de totale personeelskosten en het behoud van het financiële evenwicht op lange termijn. In deze ratio wordt de totale werkelijke loonlast, met inbegrip van zowel statutaire als contractuele loonkosten, geplaatst ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten die aan lonen kunnen worden besteed. De economische loonnorm laat toe de structurele middelen in te schatten die beschikbaar zijn om de overige werking te bekostigen.

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(aantal hogescholen - % aandeel)	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal Hs < 75%	12	12	8	8	11
Aantal Hs >= 75% en < 80%	4	3	8	8	5
Aantal Hs >= 80% en <= 85%	0	1	0	0	0
Aantal Hs > 85%	0	0	0	0	0
Totaal aantal Hs	16	16	16	16	16

Tabel 132: Economische loonnorm 2019-2023

In 2023 bevonden elf hogescholen zich onder de 75% (tegenover 8 in 2021 en 2022). De overige vijf hogescholen situeerden zich tussen de 75% en 80%. Geen enkele hogeschool overschreed de 80%-grens, wat positief is.

5.1.5.3 Geaggregeerde loonnormen

Op het geaggregeerde niveau ziet de evolutie van deze ratio's er over de periode 2019-2023 als volgt uit:

Personeelsratio's - Lonen	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
(teller en noemer in eenheden euro)	2019	2020	2021	2022	2023
Officiële personeelsratio 80 / 20	80,88 %	79,43 %	79,73 %	79,89 %	80,13 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen betaald via AHOVOKS (gecorrigeerd)	597.985.288	660.151.367	689.433.964	759.204.018	824.049.840
N Werkingsuitkeringen (gecorrigeerd)	739.361.964	831.129.156	864.679.966	950.338.931	1.028.443.843
Alternatieve personeelsratio 80 / 20	79,60 %	78,23 %	78,51 %	78,63 %	79,14 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen betaald via AHOVOKS (gecorrigeerd)	597.985.288	660.151.367	689.433.964	759.204.018	824.049.840
N Werkingsuitkeringen (gecorrigeerd)	751.245.749	843.849.714	878.115.242	965.514.915	1.041.217.583
Economische loonnorm	72,64 %	73,89 %	75,07 %	74,97 %	75,09 %
T Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	732.952.673	809.265.698	859.214.085	956.848.083	1.042.483.921
N Bedrijfsopbrengsten	1.008.985.234	1.095.236.326	1.144.600.926	1.276.257.039	1.388.249.815

Tabel 133: Evolutie geaggregeerde personeelsratio's en loonnorm 2019-2023

De geaggregeerde economische loonnorm steeg significant in de periode 2019-2021 en flirt sindsdien met de 75%-grens.

5.1.6 Benoemingspercentage

5.1.6.1 OP

Vanaf 2022 is de contingentieringsnorm voor het maximale aantal benoemde personeelsleden (uitgedrukt in VTE) binnen het statutair OP (72%) opnieuw van toepassing. Onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het benoemingspercentage OP in de periode 2019-2023. In 2023 steeg het benoemingspercentage bij het OP van 67,56% naar 68,56% op geaggregeerd niveau.

Benoemd OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Aggregatie Hs	68,75 %	67,22 %	67,16 %	67,56 %	68,56 %

Tabel 134: Aggregatie benoemde OP 2019-2023

5.1.6.2 Assistenten

De CHO bepaalde in artikel V.141, §2 dat ten hoogste 25% van de assistenten kan worden benoemd. Deze norm is dwingend en werd berekend op het niveau van de bezetting (aantal titularissen). Op geaggregeerd niveau was de benoemingsgraad als volgt:

Benoemde assistenten	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Aggregatie Hs	37,36 %	36,40 %	33,72 %	28,19 %	29,45 %

Tabel 135: Aggregatie benoemde assistenten 2019-2023

Op geaggregeerd niveau werd de norm nog niet behaald. In 2023 werd deze norm met 29,45% opnieuw meer overschreden dan in 2022 met 28,19%. Dit vindt zijn oorsprong in een combinatie van historische situaties, de toepassing van bepaalde overgangsmaatregelen voor de benoeming van assistenten of het afvloeien van tijdelijke assistenten.

5.1.6.3 ATP

Voor het ATP legt de CHO geen maximale benoemingsgrens op. Nochtans kozen veel hogescholen in samenspraak met het HOC ervoor om ook voor het ATP een contingent vast te leggen zodat er een evenwicht is met het OP-kader en er nog een flexibel personeelsbeleid mogelijk blijft. In 2023 bedroeg het benoemingspercentage bij het ATP 67,23% op geaggregeerd niveau.

Benoemd ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Aggregatie Hs	69,80 %	68,83 %	68,01 %	67,58 %	67,23 %

Tabel 136: Aggregatie benoemde ATP 2019-2023

5.1.7 Geslacht

Onderstaande cijfers rapporteren niet de genderdiversiteit binnen de hogescholen aangezien er geen cijfers over gender beschikbaar zijn. De cijfers beperken zich tot cijfers op basis van het juridische geslacht.

Onderstaande cijfers lichten de evolutie van het aantal mannelijke en vrouwelijke personeelsleden van de Vlaamse hogescholen toe, zowel in zijn geheel (alle personeelscategorieën samen) als per personeelscategorie⁹ over de periode 2020 tot en met 2023. De cijfers betreffen telkens een momentopname op basis van de gegevens van de maand januari en zijn beperkt tot de via AHOVOKS betaalde personeelsleden. Het regeringscommissariaat beschikt niet over gegevens met betrekking tot de personeelsleden betaald via het eigen sociaal secretariaat van de hogescholen. Hierdoor is het beeld onvolledig.

Personeel - GESLACHT - AHOVOKS salarismaand januari	2020		2021		2022		2023		evolutie 2023 - 2022	
(aantal hoofden)	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
. OP	4.507	5.699	4.568	5.863	4.610	5.991	4.639	6.106	+ 29	+ 115
. ATP	827	1.846	837	1.910	884	1.960	930	2.063	+ 46	+ 103
. OP/ATP (gemengde opdracht)	47	68	42	62	39	73	37	72	- 2	- 1
Totaal personeel - GESLACHT	5.381	7.613	5.447	7.835	5.533	8.024	5.606	8.241	+ 73	+ 217
	12.994		13.282		13.557		13.847		+ 290	

Tabel 137: Gegevens met betrekking tot het geslacht van het personeel betaald door AHOVOKS januari 2023

Tussen 2022 en 2023 bleef het aantal van de mannelijke personeelsleden in de hogescholen in de minderheid. Hoewel het aantal mannelijke personeelsleden steeg met 73 personen, stegen zij minder snel dan de vrouwelijke personeelsleden op de payroll van AHOVOKS. Hierdoor groeide het aandeel vrouwelijke personeelsleden van 59,19% naar 59,51% binnen het totaal aantal via AHOVOKS betaalde personeelsleden.

De toename bij het ATP in absolute aantallen was in 2023 het grootst voor het juridisch vrouwelijk geslacht nl. 103 VTE's tegenover 46 VTE's voor het juridisch mannelijk geslacht.

⁹ In de tabellen werden enerzijds de categorieën van het OP en het ATP verwerkt en anderzijds ook de personeelsleden die deels als OP en deels als ATP tewerkgesteld zijn.

Personeel - GESLACHT - AHOVOKS salarismaand januari	2020		2021		2022		2023	
% aandeel in totaal personeel - GESLACHT	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
. OP	34,69 %	43,86 %	34,39 %	44,14 %	34,00 %	44,19 %	33,50 %	44,10 %
. ATP	6,36 %	14,21 %	6,30 %	14,38 %	6,52 %	14,46 %	6,72 %	14,90 %
. OP/ATP (gemengde opdracht)	0,36 %	0,52 %	0,32 %	0,47 %	0,29 %	0,54 %	0,27 %	0,52 %
Totaal personeel - GESLACHT	41,41 %	58,59 %	41,01 %	58,99 %	40,81 %	59,19 %	40,49 %	59,51 %
	100,00 %		100,00 %		100,00 %		100,00 %	

Tabel 138: Percentage gegevens met betrekking tot het geslacht van het personeel betaald door AHOVOKS januari

Over de betrokken jaren lag het aandeel van de vrouwelijke personeelsleden over beide categorieën OP en ATP systematisch hoger dan dat van de mannelijke personeelsleden. Naast het overwicht van de vrouwelijke personeelsleden in alle categorieën is het aandeel van mannelijke personeelsleden het grootst bij het onderwijzend personeel. Dit relatieve aandeel daalde wel licht in 2023.

Personeel - GESLACHT - AHOVOKS salarismaand januari								
(aantal hoofden)	2020	2021	2022	2023	2021 - 2020	2022 - 2021	2023 - 2022	2023 - 2019
. OP - man	4.507	4.568	4.610	4.639	+ 1,35 %	+ 0,92 %	+ 0,63 %	+ 19,44 %
. OP - vrouw	5.699	5.863	5.991	6.106	+ 2,88 %	+ 2,18 %	+ 1,92 %	+ 20,03 %
. ATP - man	827	837	884	930	+ 1,21 %	+ 5,62 %	+ 5,20 %	+ 17,13 %
. ATP - vrouw	1.846	1.910	1.960	2.063	+ 3,47 %	+ 2,62 %	+ 5,26 %	+ 19,94 %
. OP/ATP (gemengde opdracht) - man	47	42	39	37	- 10,64 %	- 7,14 %	- 5,13 %	- 17,78 %
. OP/ATP (gemengde opdracht) - vrouw	68	62	73	72	- 8,82 %	+ 17,74 %	- 1,37 %	+ 28,57 %
Totaal personeel - GESLACHT	12.994	13.282	13.557	13.847	+ 2,22 %	+ 2,07 %	+ 2,14 %	+ 19,51 %

Tabel 139: Samenvattende tabel juridisch geslacht per personeelscategorie in Vlaanderen 2020-2023 en evolutie

5.2 KENGETALLEN PER HOGESCHOOL

Onderstaande gegevens per individuele hogeschool worden nog meegegeven als benchmarkinstrument voor de sector.

5.2.1 Economische loonnorm

Personeelsratio - Economische loonnorm	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	73,06 %	74,86 %	76,49 %	75,27 %	74,64 %
Erasmus	73,05 %	73,97 %	76,21 %	75,76 %	74,95 %
HoGent	75,73 %	77,46 %	77,09 %	78,48 %	79,30 %
LUCA	69,21 %	69,28 %	71,55 %	73,31 %	73,09 %
Howest	74,86 %	74,04 %	74,80 %	73,81 %	76,24 %
KdG	76,03 %	75,24 %	76,72 %	77,08 %	78,16 %
VIVES Noord	69,62 %	68,93 %	71,36 %	68,22 %	67,50 %
TMK	72,38 %	74,69 %	75,67 %	75,15 %	74,14 %
UCLe	69,65 %	71,54 %	74,11 %	74,74 %	75,51 %
UCLi	71,23 %	75,00 %	76,76 %	75,86 %	73,99 %
TMMA	78,86 %	80,53 %	79,49 %	77,55 %	74,65 %
VIVES Zuid	67,96 %	68,15 %	71,39 %	71,24 %	71,33 %
ODISEE	66,87 %	69,57 %	72,16 %	73,82 %	74,41 %
AP	74,01 %	74,77 %	74,81 %	74,08 %	74,06 %
PXL	75,88 %	77,47 %	76,03 %	76,11 %	78,22 %
HZS	59,13 %	59,13 %	57,63 %	57,58 %	59,92 %
Aggregatie Hs	72,64 %	73,89 %	75,07 %	74,97 %	75,09 %
Rekenkundig gemiddelde	71,72 %	72,79 %	73,89 %	73,63 %	73,76 %
Laagste waarde	59,13 %	59,13 %	57,63 %	57,58 %	59,92 %
Hoogste waarde	78,86 %	80,53 %	79,49 %	78,48 %	79,30 %

Tabel 140: Economische loonnorm per hogeschool 2019-2023

5.2.2 80/20

Officiële personeelsratio - 80 / 20	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	83,21 %	82,54 %	82,98 %	81,13 %	80,48 %
Erasmus	80,25 %	80,22 %	82,01 %	79,97 %	80,49 %
HoGent	81,79 %	82,06 %	81,81 %	83,27 %	84,24 %
LUCA	78,64 %	72,79 %	75,34 %	79,54 %	82,34 %
Howest	87,30 %	87,18 %	86,02 %	82,04 %	80,63 %
KdG	81,15 %	78,40 %	77,99 %	78,61 %	77,24 %
VIVES Noord	82,67 %	76,17 %	78,10 %	78,58 %	77,04 %
TMK	79,15 %	80,66 %	79,82 %	78,94 %	78,25 %
UCLe	76,63 %	73,38 %	73,62 %	76,39 %	76,53 %
UCLi	77,68 %	76,55 %	76,32 %	78,27 %	77,89 %
TMMA	81,78 %	77,95 %	75,71 %	76,73 %	75,28 %
VIVES Zuid	80,54 %	78,72 %	80,30 %	80,85 %	82,29 %
ODISEE	80,68 %	81,01 %	83,63 %	84,82 %	84,74 %
AP	79,56 %	78,00 %	79,21 %	77,37 %	78,79 %
PXL	84,70 %	82,31 %	80,46 %	80,48 %	83,12 %
HZS	65,35 %	66,60 %	63,50 %	65,52 %	65,37 %
Aggregatie Hs	80,88 %	79,43 %	79,73 %	79,89 %	80,13 %
Rekenkundig gemiddelde	80,07 %	78,41 %	78,55 %	78,91 %	79,05 %
Laagste waarde	65,35 %	66,60 %	63,50 %	65,52 %	65,37 %
Hoogste waarde	87,30 %	87,18 %	86,02 %	84,82 %	84,74 %

Tabel 141: 80/20 per hogeschool 2019-2023

5.2.3 Effectieve tewerkstelling

Personeelstewerkstelling	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR23-JR22	JR23-JR22	BG - Boekjaar	JR23-BG23	JR23-BG23
ten opzichte van jaarrekening 2022	2022	2023	absolute	relatieve	2023	absolute	relatieve
ten opzichte van begroting 2023	(in VTE - 2 decimalen)		wijziging	wijziging	(in VTE)	wijziging	wijziging
Artevelde	1.169,39	1.165,28	- 4,11	- 0,35 %	1.154,14	+ 11,14	+ 0,97 %
Erasmus	673,74	668,88	- 4,86	- 0,72 %	675,47	- 6,59	- 0,98 %
HoGent	1.444,38	1.474,38	+ 30,00	+ 2,08 %	1.483,00	- 8,62	- 0,58 %
LUCA	497,76	494,96	- 2,80	- 0,56 %	509,68	- 14,72	- 2,89 %
Howest	692,67	723,29	+ 30,62	+ 4,42 %	724,15	- 0,86	- 0,12 %
KdG	1.048,93	1.074,63	+ 25,70	+ 2,45 %	1.062,00	+ 12,63	+ 1,19 %
VIVES Noord	346,15	340,24	- 5,91	- 1,71 %	347,63	- 7,39	- 2,13 %
TMK	771,65	770,97	- 0,68	- 0,09 %	795,74	- 24,77	- 3,11 %
UCLe	757,89	763,77	+ 5,88	+ 0,78 %	772,84	- 9,07	- 1,17 %
UCLi	474,43	461,80	- 12,63	- 2,66 %	465,78	- 3,98	- 0,85 %
TMMA	779,71	797,52	+ 17,81	+ 2,28 %	797,28	+ 0,24	+ 0,03 %
VIVES Zuid	852,70	866,38	+ 13,68	+ 1,60 %	864,28	+ 2,11	+ 0,24 %
ODISEE	966,31	969,17	+ 2,86	+ 0,30 %	964,15	+ 5,02	+ 0,52 %
AP	1.206,47	1.249,04	+ 42,57	+ 3,53 %	1.290,90	- 41,86	- 3,24 %
PXL	856,77	893,87	+ 37,10	+ 4,33 %	896,15	- 2,28	- 0,25 %
HZS	67,65	72,84	+ 5,19	+ 7,67 %	72,44	+ 0,40	+ 0,55 %
Totaal	12.606,59	12.787,01	+ 180,42	+ 1,43 %	12.875,62	- 88,60	- 0,69 %

Tabel 142: Evolutie personeelstewerkstelling per hogeschool 2022-2023

Personeelstewerkstelling per categorie	JR - Boekjaar 2023				
(aantal VTE)	OP	ATP	Totaal	% - OP	% - ATP
Artevelde	715,80	449,48	1.165,28	61,43 %	38,57 %
Erasmus	487,42	181,46	668,88	72,87 %	27,13 %
HoGent	960,23	514,14	1.474,38	65,13 %	34,87 %
LUCA	325,57	169,39	494,96	65,78 %	34,22 %
Howest	505,99	217,30	723,29	69,96 %	30,04 %
KdG	677,96	396,67	1.074,63	63,09 %	36,91 %
VIVES Noord	269,56	70,68	340,24	79,23 %	20,77 %
TMK	554,03	216,94	770,97	71,86 %	28,14 %
UCLe	532,90	230,87	763,77	69,77 %	30,23 %
UCLi	324,60	137,20	461,80	70,29 %	29,71 %
TMMA	543,66	253,86	797,52	68,17 %	31,83 %
VIVES Zuid	661,07	205,31	866,38	76,30 %	23,70 %
ODISEE	619,99	349,18	969,17	63,97 %	36,03 %
AP	853,60	395,44	1.249,04	68,34 %	31,66 %
PXL	681,20	212,67	893,87	76,21 %	23,79 %
HZS	57,04	15,80	72,84	78,31 %	21,69 %
Totaal	8.770,62	4.016,39	12.787,01	68,59 %	31,41 %

Tabel 143: Personeelstewerkstelling per categorie per hogeschool

5.2.4 Benoemingspercentage

5.2.4.1 OP

Benoemd OP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	65,63 %	64,70 %	66,87 %	68,84 %	70,46 %
Erasmus	70,69 %	65,66 %	61,49 %	63,69 %	65,68 %
HoGent	84,24 %	82,46 %	83,62 %	82,91 %	82,64 %
LUCA	60,66 %	57,73 %	59,17 %	61,18 %	64,16 %
Howest	60,80 %	56,41 %	59,13 %	64,31 %	70,72 %
KdG	70,47 %	70,74 %	69,37 %	67,94 %	67,39 %
VIVES Noord	68,87 %	70,94 %	70,38 %	70,71 %	71,50 %
TMK	70,16 %	67,95 %	69,33 %	70,80 %	70,00 %
UCLe	71,36 %	70,53 %	71,54 %	69,35 %	72,99 %
UCLi	72,96 %	72,44 %	72,92 %	68,92 %	72,47 %
TMMA	69,52 %	69,93 %	70,61 %	66,43 %	62,44 %
VIVES Zuid	67,89 %	67,82 %	68,60 %	69,21 %	69,78 %
ODISEE	63,29 %	64,65 %	66,26 %	67,66 %	70,53 %
AP	60,70 %	59,01 %	52,95 %	54,93 %	55,34 %
PXL	66,50 %	61,71 %	60,89 %	61,78 %	61,54 %
HZS	72,31 %	69,20 %	74,75 %	73,50 %	74,35 %
Aggregatie Hs	68,75 %	67,22 %	67,16 %	67,56 %	68,56 %
Rekenkundig gemiddelde	68,50 %	66,99 %	67,37 %	67,63 %	68,88 %
Laagste waarde	60,66 %	56,41 %	52,95 %	54,93 %	55,34 %
Hoogste waarde	84,24 %	82,46 %	83,62 %	82,91 %	82,64 %

Tabel 144: Percentage benoemde OP per hogeschool 2019-2023

5.2.4.2 Assistenten

Benoemde assistenten	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Erasmus	21,22 %	22,67 %	22,92 %	22,74 %	22,36 %
HoGent	47,68 %	51,92 %	50,09 %	42,50 %	43,38 %
LUCA	49,07 %	47,48 %	47,17 %	34,25 %	38,41 %
KdG	12,04 %	20,80 %	19,27 %	20,37 %	25,50 %
AP	36,50 %	34,07 %	25,40 %	22,19 %	23,70 %
PXL	29,19 %	27,44 %	24,99 %	21,33 %	18,35 %
HZS	20,65 %	19,22 %	22,15 %	20,16 %	27,06 %
Aggregatie Hs	37,36 %	36,40 %	33,72 %	28,19 %	29,45 %
Rekenkundig gemiddelde	30,91 %	31,94 %	30,29 %	26,22 %	28,39 %
Laagste waarde (*)	12,04 %	19,22 %	19,27 %	20,16 %	18,35 %
Hoogste waarde	49,07 %	51,92 %	50,09 %	42,50 %	43,38 %
aantal Hs norm "NVT"	9 Hs	9 Hs	9 Hs	9 Hs	9 Hs
aantal Hs norm "overschreden"	4 Hs	4 Hs	3 Hs	2 Hs	4 Hs
aantal HS norm "niet overschreden"	3 Hs	3 Hs	4 Hs	5 Hs	3 Hs

Tabel 145: Percentage benoemde assistenten per hogeschool 2019-2023 – indien van toepassing

5.2.4.3 ATP

Benoemd ATP	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar	JR - Boekjaar
	2019	2020	2021	2022	2023
Artevelde	73,77 %	69,92 %	66,71 %	68,60 %	68,55 %
Erasmus	72,60 %	73,02 %	72,07 %	71,03 %	71,39 %
HoGent	89,18 %	85,40 %	86,86 %	84,99 %	84,45 %
LUCA	58,41 %	55,69 %	57,21 %	58,57 %	56,54 %
Howest	58,03 %	59,90 %	60,27 %	63,46 %	61,77 %
KdG	68,17 %	68,27 %	69,43 %	67,88 %	70,19 %
VIVES Noord	64,46 %	78,57 %	97,46 %	92,03 %	95,84 %
TMK	50,55 %	44,38 %	47,68 %	49,00 %	45,77 %
UCLe	63,13 %	64,22 %	64,96 %	61,11 %	70,32 %
UCLi	66,32 %	67,11 %	69,71 %	67,74 %	71,95 %
TMMA	64,33 %	57,67 %	59,80 %	55,69 %	55,35 %
VIVES Zuid	79,68 %	81,05 %	81,90 %	81,62 %	74,40 %
ODISEE	69,65 %	77,85 %	74,59 %	74,49 %	75,82 %
AP	57,46 %	53,67 %	45,00 %	46,30 %	43,31 %
PXL	90,37 %	87,80 %	85,46 %	87,63 %	87,89 %
HZS	59,68 %	83,87 %	83,21 %	100,00 %	91,72 %
Aggregatie Hs	69,80 %	68,83 %	68,01 %	67,58 %	67,23 %
Rekenkundig gemiddelde	67,86 %	69,27 %	70,15 %	70,63 %	70,33 %
Laagste waarde	50,55 %	44,38 %	45,00 %	46,30 %	43,31 %
Hoogste waarde	90,37 %	87,80 %	97,46 %	100,00 %	95,84 %

Tabel 146: Percentage benoemde ATP per hogeschool 2019-2023

5.2.5 Geslacht

Personeel - GESLACHT - salarismaand januari 2023	M	V
% aandeel in totaal personeel - GESLACHT		
Artevelde	28,80 %	71,20 %
Erasmus	51,31 %	48,69 %
HoGent	44,93 %	55,07 %
LUCA	57,47 %	42,53 %
HoWest	49,78 %	50,22 %
KdG	34,74 %	65,26 %
VIVES N	38,46 %	61,54 %
TMK	39,15 %	60,85 %
UCLe	32,07 %	67,93 %
UCLi	34,13 %	65,87 %
TMMA	37,27 %	62,73 %
VIVES Z	37,91 %	62,09 %
ODISEE	36,84 %	63,16 %
AP	39,80 %	60,20 %
PXL	45,51 %	54,49 %
HZS	63,33 %	36,67 %
Totaal M/V	40,49 %	59,51 %
Totaal	100,00 %	

Tabel 147: Percentages geslacht per hogeschool

Personeel - GESLACHT - salarismaand januari 2023	M - OP	M - ATP	M - OP/ATP	V - OP	V - ATP	V - OP/ATP
% aandeel in totaal personeel - GESLACHT						
Artevelde	22,74 %	5,74 %	0,31 %	52,16 %	17,94 %	1,10 %
Erasmus	46,39 %	4,81 %	0,10 %	39,50 %	8,67 %	0,52 %
HoGent	36,45 %	8,18 %	0,31 %	40,11 %	14,47 %	0,49 %
LUCA	45,09 %	11,66 %	0,71 %	26,88 %	14,79 %	0,85 %
HoWest	44,23 %	5,40 %	0,15 %	38,98 %	11,09 %	0,15 %
KdG	27,04 %	7,43 %	0,27 %	42,97 %	22,02 %	0,27 %
VIVES N	34,22 %	4,24 %	0,00 %	48,01 %	12,20 %	1,33 %
TMK	32,86 %	6,16 %	0,13 %	46,98 %	13,09 %	0,77 %
UCLe	24,72 %	7,22 %	0,12 %	51,04 %	16,40 %	0,49 %
UCLi	25,65 %	8,48 %	0,00 %	48,04 %	17,39 %	0,43 %
TMMA	30,90 %	6,10 %	0,27 %	49,47 %	12,47 %	0,80 %
VIVES Z	31,57 %	6,23 %	0,11 %	48,68 %	12,46 %	0,95 %
ODISEE	27,71 %	8,81 %	0,32 %	43,42 %	19,75 %	0,00 %
AP	32,99 %	6,51 %	0,29 %	40,16 %	19,97 %	0,07 %
PXL	41,68 %	3,23 %	0,61 %	49,14 %	5,15 %	0,20 %
HZS	55,00 %	8,33 %	0,00 %	25,00 %	11,67 %	0,00 %
Totaal M/V	33,50 %	6,72 %	0,27 %	44,10 %	14,90 %	0,52 %
Totaal	100,00 %					

Tabel 148: Percentage geslacht per hogeschool per personeelscategorie